

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA SEŽANA

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

KRAS I

2026–2035

Štev.: 14 – 02/26

OSNUTEK

KAZALO VSEBINE

POVZETEK	1
UVOD	5
1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	7
1.1 OPIS NARAVNIH RAZMER	7
1.1.1 Lega	7
1.1.2 Relief	10
1.1.3 Podnebne značilnosti	11
1.1.4 Hidrološke razmere	12
1.1.5 Matična podlaga in tla	13
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost	16
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	18
1.1.8 Živalski svet	22
1.2 POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	24
1.3 ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	25
1.4 DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE	26
1.5 GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM	27
1.5.1 Lovstvo	27
1.5.2 Raba tal	29
1.5.3 Poselitev	30
1.5.4 Infrastruktura	33
1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru	34
1.6 POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	35
1.6.1 Protipožarne preseke	37
1.7 UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	39
1.8 ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	39
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	41
2.1 EKOLOŠKE FUNKCIJE GOZDOV	42
2.1.1 Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	42
2.1.2 Hidrološka funkcija	43
2.1.3 Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	43
2.1.4 Klimatska funkcija	52
2.2 SOCIALNE FUNKCIJE GOZDOV	53
2.2.1 Zaščitna funkcija	53
2.2.2 Higijensko-zdravstvena funkcija	53
2.2.3 Obrambna funkcija	54

2.2.4	Rekreacijska funkcija.....	54
2.2.5	Turistična funkcija.....	54
2.2.6	Poučna funkcija.....	55
2.2.7	Raziskovalna funkcija.....	55
2.2.8	Funkcija varovanja naravnih vrednot.....	55
2.2.9	Funkcija varovanja kulturne dediščine.....	59
2.2.10	Estetska funkcija.....	65
2.3	PROIZVODNE FUNKCIJE GOZDOV.....	66
2.3.1	Lesnoproizvodna funkcija.....	66
2.3.2	Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.....	66
2.3.3	Lovnogospodarska funkcija.....	67
3	OPIS STANJA GOZDOV.....	68
3.1	GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV.....	68
3.2	LESNA ZALOGA.....	71
3.2.1	Način ugotavljanja lesne zaloge.....	72
3.3	PRIRASTEK.....	75
3.4	RAZVOJNE FAZE OZIROMA ZGRADBE SESTOJEV.....	76
3.5	TIPI SESTOJEV.....	77
3.6	OHRANJENOST GOZDOV.....	78
3.7	KAKOVOST DREVJA.....	78
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA.....	79
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA.....	80
3.10	ODMRLO DREVJE.....	82
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	83
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GGE.....	83
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU.....	86
4.2.1	Posek.....	86
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela.....	91
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic.....	92
4.2.4	Opravljenjena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov.....	94
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2016-2025.....	94
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2006-2015.....	95
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV.....	96
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDOV.....	96
5.1.1	Površina.....	96
5.1.2	Lesna zaloga, prirastek in možni posek.....	97
5.1.3	Kontrolni izračun lesne zaloge.....	99

5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI	100
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	100
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov.....	101
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI.....	102
6.1	SPLOŠNI CILJI	102
6.2	USMERITVE	104
6.2.1	Splošne usmeritve	104
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	106
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	129
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	129
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi.....	131
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti	134
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic	135
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	143
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih.....	145
6.2.10	Usmeritve za preprečevanje vnosa borove ogorčice (<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>).....	145
6.3	UKREPI	146
6.3.1	Možni posek	146
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	148
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali.....	149
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	149
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic	149
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	150
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	151
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	153
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV	153
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	153
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na globokih tleh fliša - 12045	154
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rastiščih - 12043.....	163
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi - 12051	175
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - 12050.....	188
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev – gozdovi na plitvih tleh - 12054.....	199
9.2.6	Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 20000	207
9.2.7	Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 21000	218

10VIRI	223
11NAČRT SO IZDELALI	228
12PRILOGE 229	
12.1 SEZNAM TARIF PO ODSEKIH	230
12.2 SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RG	233
12.3 SEZNAM JAM	235
12.4 SPREMEMBE ŠIFER IMEN RGR	241
12.5 POMEN ŠIFER RGR-JEV	242
12.6 PREGLEDNICA GIBANJA ŠTEVILA PREBIVALSTVA V GGE PO NASELJIH.....	244
12.7 OBRAZEC E1: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI GGE	246
12.8 OBRAZEC E2: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI RGR.....	252
12.9 OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH	280
13KARTNI IN PROSTORSKI DEL GOZDNOGOSPODARSKEGA NAČRTA GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	286
13.1 KARTNI DEL	286
13.2 PROSTORSKI DEL NAČRTA.....	291

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	8
Preglednica 2: Gozdnatost po tipih krajin v GGE.....	16
Preglednica 3a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin.....	16
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih združb v GGE Kras I.....	18
Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah v GGE.....	24
Preglednica 6/ LS: Posestna sestava zasebnih gozdov v GGE.....	24
Preglednica 7/ D-LS: Razvoj posestne strukture v GGE v obdobju 2006 – 2015	24
Preglednica 8/DC: Odprtost gozdov s cestami v GGE Kras I.....	25
Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere s potencialnimi vrstami spravila lesa v GGE Kras I..	25
Preglednica 10/D-LD: Pregled lovskih družin v GGE	27
Preglednica 11: Stopnja požarne ogroženosti po RGR v GGE Kras I.....	35
Preglednica 12: Opožarjene površine in število gozdnih požarov v obdobju 2016 – 2025	36
Preglednica 13: Seznam protipožarnih presek v GGE Kras I	37
Preglednica 14/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami.....	41
Preglednica 15/N-SPA: Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE	45
Preglednica 16: Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE.....	46
Preglednica 17/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE	46
Preglednica 18: Pregled zavarovanih območij v GGE Kras I.....	56
Preglednica 19: Pregled naravnih vrednot in konkretne varstvene usmeritve v GGE Kras I..	57
Preglednica 20: Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot v GGE	58
Preglednica 21: Pregled objektov kulturne dediščine v gozdnem prostoru GGE	59
Preglednica 22/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah [ha]	68
Preglednica 23/KGR: Gozdni rastiščni tipi po kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih.....	69
Preglednica 24/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih.....	71
Preglednica 25/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	72
Preglednica 26/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge.....	72
Preglednica 27: Povprečna sprememba tarifnih razredov po RGR za glavne drevesne vrste .	74
Preglednica 28/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih	75
Preglednica 29/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	75
Preglednica 30/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev.....	76
Preglednica 31/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst.....	76
Preglednica 32/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	77
Preglednica 33/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	77
Preglednica 34/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	78
Preglednica 35/K: Struktura drevja po kakovostnih razredih	78
Preglednica 36/PSD: Poškodovanost drevja	79
Preglednica 37/OD: Odmrlo drevje v GGE (število dreves na ha)	82

Preglednica 38/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju.	86
Preglednica 39/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 1986 do 2025.	86
Preglednica 40/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE	87
Preglednica 41/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah.....	88
Preglednica 42/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	90
Preglednica 43/PDR: Posek po debelinskih razredih.....	91
Preglednica 44/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kat. in skupaj v GGE	91
Preglednica 45 /D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2016-2025 po namenu [ha]	94
Preglednica 46: Spreminjanje gozdnih površin med leti 1987 in 2026.....	96
Preglednica 47/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 do 2026	97
Preglednica 48/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1996 do 2026	97
Preglednica 49/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka [%].....	98
Preglednica 50/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah.....	99
Preglednica 51/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem	100
Preglednica 52: Konkretne usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami.....	112
Preglednica 53: Pregled naravnih vrednot in konkretne varstvene usmeritve v GGE Kras I	115
Preglednica 56: Pregled zavarovanih območij v GGE Kras I in varstvenih režimov	116
Preglednica 57: Smernice za enote arheološke kulturne dediščine v gozdnem prostoru GGE Kras I.....	125
Preglednica 58: Kategorizacija protipožarnih presek.....	132
Preglednica 59/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah [m3]	146
Preglednica 60/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah ...	148
Preglednica 61/EP1: Prikaz prihodka od lesa	151
Preglednica 62/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE	151
Preglednica 63/D-LZ: Lesna zaloga, njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	155
Preglednica 64/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 11865.....	156
Preglednica 65/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	156
Preglednica 66/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 12045	157
Preglednica 67/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026	157
Preglednica 68/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 11865 in primerjava z modelnim stanjem	158
Preglednica 69/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12045	161
Preglednica 70/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12045	161
Preglednica 71/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 12045	162
Preglednica 72: Gozdne združbe v RGR 12043.....	164
Preglednica 73/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	165
Preglednica 74/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12043.....	165
Preglednica 75/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	166
Preglednica 76/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	167

Preglednica 77/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1996 do 2026	168
Preglednica 78/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 2006 do 2026.....	168
Preglednica 79/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12043 in primerjava z modelnim stanjem	169
Preglednica 80/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12043	173
Preglednica 81/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12043	173
Preglednica 82/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 12043	173
Preglednica 83: Gozdne združbe v RGR 12713.....	176
Preglednica 84/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	177
Preglednica 85/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12051.....	178
Preglednica 86/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 12051	178
Preglednica 87/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 12051	180
Preglednica 88/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1996 do 2016	181
Preglednica 89/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 2006 do 2026.....	181
Preglednica 90/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12051 in primerjava z modelnim stanjem	182
Preglednica 91/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12051	186
Preglednica 92/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12051	186
Preglednica 93/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 12051	187
Preglednica 94/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR 12050.....	189
Preglednica 95/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	189
Preglednica 96/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12050.....	190
Preglednica 97/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 12050	191
Preglednica 98/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 12050	192
Preglednica 99/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1996 do 2026	193
Preglednica 100/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1996-2016.....	193
Preglednica 101/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12050 in primerjava z modelnim stanjem	194
Preglednica 102/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12717.....	197
Preglednica 103/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12050	197
Preglednica 104/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	198
Preglednica 105: Gozdne združbe v RGR 12054.....	200
Preglednica 106/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek.....	200

Preglednica 107/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12054.....	201
Preglednica 108/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 62777	201
Preglednica 109/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 12054	202
Preglednica 110/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1996 do 2026	203
Preglednica 111/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1996 do 2026.....	203
Preglednica 112/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12054 in primerjava z modelnim stanjem	204
Preglednica 113/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12054.....	206
Preglednica 114/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12054	207
Preglednica 115/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	207
Preglednica 116/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR 20000	209
Preglednica 117/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek.....	209
Preglednica 118/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 20000.....	210
Preglednica 119/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 50050	210
Preglednica 120/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 20000	211
Preglednica 121/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1996 do 2026	212
Preglednica 122/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1996-2026.....	212
Preglednica 123/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 20000 in primerjava z modelnim stanjem	212
Preglednica 124/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 20000.....	216
Preglednica 125/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 20000	216
Preglednica 126/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 20000	217
Preglednica 127: Gozdne združbe v RGR 21000.....	219
Preglednica 128/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek.....	219
Preglednica 129/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 21000.....	220
Preglednica 130/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 21000	220
Preglednica 131/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1996 do 2026	221
Preglednica 132/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 21000 in primerjava z modelnim stanjem	221
Preglednica 133/ D-TAR: Seznam tarif po odsekih.....	230
Preglednica 134: Šifre za tarife:	232
Preglednica 135/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po RGR.....	233
Preglednica 136: Seznam jam v GGE	235
Preglednica 137: Imena ter šifre starih in novih rastiščnogojitvenih razredov	241

Preglednica 138: Delitev RGR GGE na osnovi skupin rastišč (prvi dve šifri RGR) in na podlagi prevladujočega GRT (3 in 4 šifra RGR od petih)	242
Preglednica 139: Delitev RGR GGE na osnovi stanja GRT (peta šifra RGR)	243
Preglednica 140: Gibanje števila prebivalstva v GGE po naseljih.....	244
Preglednica 141/K6: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti	289
Preglednica 142/K8: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha)	290
Preglednica 143/P1: Stanje in razvoj gozdnih površin.....	291
Preglednica 144/P2b: Območja gozdov, kjer lahko prihaja do nesoglasij v rabi prostora.....	292
Preglednica 145/P3: Pregled površin intenzivnosti gospodarjenja	293
Preglednica 146/P4: Površina gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov	294
Preglednica 147: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	295

PREGLEDNICE V PRILOGAH

<i>Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD, D-DV</i>	<i>254</i>
<i>Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD, D-RGR, PDV, PDR, D-GFR2, EVP, EVGD</i>	<i>259</i>
<i>Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD.....</i>	<i>286</i>

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1: Gibanje števila prebivalstva na območju GGE Kras I.....	32
Grafikon 2: Število gozdnih požarov in pogorela gozdna površina po letih.....	36
Grafikon 3: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja	89
Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev	101
Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev	158
Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	169
Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	182
Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	194
Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	204

KAZALO KART

Karta 1: Pregledna karta	9
Karta 2: Karta krajinskih tipov	17
Karta 3: Pregledna karta lovišč	28
Karta 4: Pregledna karta revirjev	40

POVZETEK

Gozdnogospodarska enota Kras I obsega Komenski Kras in del Sežanskega Krasa. Geografsko meji na severu z Goriškim Krasom, na severovzhodu na Braniško dolino in dolino Raše, na jugovzhodu pa s Senožeškimi hribi.

Površina GGE znaša 19.976,81 ha, od tega je 11.455,25 **ha** gozdov. Gozdnatost GGE tako znaša 57,3 %. Sestavlja jo 275 odsekov, ki so uvrščeni v 139 oddelkov. V zasebni lasti je 88,1 %, v državni 7,0 %, v lasti lokalnih skupnosti pa 4,9 % gozdov. Povprečna gozdna posest znaša 1,49 ha.

Gozdovi so razporejeni v štiri gospodarske kategorije, in sicer večnamenske gozdove, ki jih je 97,4 %, gozdove s posebnim namenom z načrtovanim posekom, teh je 49,47 ha, gozdove s posebnim namenom brez načrtovanega poseka, teh je 45,98 ha ter varovalne gozdove, ki pokrivajo 199,12 ha površin. Glavne graditeljice sestojev so črni bor, graden, cer in hrast puhavec. Na podlagi stanja in rastišč so gozdovi razdeljeni na 7 rastiščnoogojitvenih razredov. Gozdovi v GGE Kras I imajo izrazito ekološko vlogo. Med ekološkimi funkcijami je najbolj izrazita biotopska vloga, sledita ji hidrološka funkcija in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Površina gozdov po lastniških kategorijah - LP

Preglednica LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda [ha]	10.089,88	798,50	566,87	11.455,25
Delež [%]	88,1	7,0	4,9	100,0

Gozdni fondii po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov – D-KG

Preglednica D-KG: Gozdni fondii po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	11.160,68	62,6	76,2	138,9	1,19	1,73	2,92	28,9	24,8	26,6	127,0
GPN z načrtovanim posekom	49,47	33,5	220,4	253,9	0,53	3,82	4,35	33,0	29,6	30,1	176,0
GPN brez načrtovanega poseka	45,98	5,4	170,3	175,7	0,12	4,45	4,57				
Varovalni gozdovi	199,12	53,8	46,9	100,7	1,55	1,25	2,80	29,1	15,9	22,9	82,4
Skupaj vsi gozdovi	11.455,25	62,1	76,7	138,9	1,19	1,74	2,93	28,9	24,5	26,5	125,0
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	9.868,15	57,4	77,2	134,7	1,10	1,73	2,83	27,2	24,9	25,9	123,0
GPN z načrtovanim posekom	40,98	33,8	229,5	263,3	0,54	3,88	4,42	32,3	29,7	30,0	179,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,08	0,0	62,5	62,5	0,00	2,50	2,50				
Varovalni gozdovi	180,67	51,8	47,7	99,5	1,48	1,27	2,75	29,5	15,9	23,0	83,1
Skupaj vsi gozdovi	10.089,88	57,2	77,3	134,6	1,10	1,73	2,84	27,3	24,8	25,9	123,0
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	778,76	73,1	70,1	143,2	1,35	1,71	3,06	40,6	22,8	31,9	149,0
GPN z načrtovanim posekom	4,38	23,3	220,3	243,6	0,36	3,97	4,34	26,5	20,9	21,5	121,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,03	0,0	100,0	100,0	0,00	3,67	3,67				
Varovalni gozdovi	15,33	73,1	43,8	116,8	2,21	1,17	3,37	27,5	15,8	23,1	80,0
Skupaj vsi gozdovi	798,50	72,8	70,4	143,2	1,36	1,71	3,07	40,3	22,7	31,6	147,0
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	513,77	147,1	66,4	213,5	2,76	1,70	4,47	33,0	25,6	30,7	147,0
GPN z načrtovanim posekom	4,11	41,4	129,9	171,3	0,64	3,00	3,65	42,4	45,3	44,6	210,0
GPN brez načrtovanega poseka	45,87	5,4	170,6	175,9	0,12	4,46	4,57				
Varovalni gozdovi	3,12	74,4	17,0	91,3	2,46	0,53	2,98	20,7	13,2	19,3	59,1
Skupaj vsi gozdovi	566,87	134,5	75,0	209,5	2,53	1,93	4,46	32,9	21,1	28,7	135,0

Lesna zaloga v gozdnogospodarski enoti znaša 138,9 m³/ha, letni prirastek je 2,93 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo listavci s 55 %. Iglavcev je 45 %.

Skupni možni posek znaša 421.338 m³. Pomladitvene sečnje predstavljajo 66 % načrtovanega možnega poseka, izbiralna redčenja pa 31 %. Možni posek v gozdnogospodarski enoti znaša 125 % od prirastka ter je višji pri iglavcih (151 %) kot pri listavcih (108 %). Delež možnega poseka od lesne zaloge znaša 27 % in je prav tako višji pri iglavcih (29 %) kot pri listavcih (25 %). Višina načrtovanega možnega poseka odraža doseženo stanje gozdov in težnjo po izboljšanju razmerja razvojnih faz ter negovanosti sestojev.

Površina gojitvenih del - NGDL

Preglednica NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	150,48	38,12	17,60	206,20
Priprava tal	ha	8,14	23,06	2,83	34,03
Sadnja	ha	8,60	8,93	6,33	23,86
Setev	ha	0,52	12,30	0,13	12,95
Obžetev	ha	12,51	6,56	14,06	33,13
Nega mladja	ha	16,36	4,87	10,56	31,79
Nega gošče	ha	25,68	1,72	2,12	29,52
Nega letvenjaka	ha	11,65	4,19	0,58	16,42
Nega ml. Drogovnjaka	ha	2,39	11,27	0,09	13,75
Graditev protipožarnih objektov	km	37,72	4,84	9,47	52,03
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	364,45	30,20	97,30	491,95
Drugo varstvo pred požari	dni	571,32	30,69	125,55	727,56
Zaščita s premazom	ha	22,37	28,11	19,39	69,87
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	358	0	0	358
Zaščita z ograjo	m	0	1.000	0	1.000
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	2.985	15	15	3.015
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	10,00	0,00	0,00	10,00
Vzdrževanje travinj	ha	233,93	0,06	6,00	239,99
Vzdrževanje vodnih površin	dni	938,75	61,00	70,25	1.070,00
Ostala varstvena dela	dni	2,00	0,00	0,25	2,25

Predviden obseg gojitvenih in varstvenih del zagotavlja izboljšanje zasnove in negovanosti mlajših razvojnih faz. Različna dela nege mlajših razvojnih faz (nega mladja, gošče, letvenjaka in ml. drogovnjaka) so načrtovana na 91,48 ha površin. Na 206,20 ha površin je načrtovana priprava sestojev za naravno obnovo. Vzdrževanje protipožarne infrastrukture (vzdrževanje protipožarnih objektov) je predvideno na 491,95 km. Za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali pa je predvideno vzdrževanje travinj na 239,99 ha ter vzdrževanje vodnih površin (1.070,00 dni).

Površina funkcij gozdov – D-F

Preglednica D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj [ha]
	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]	[%]	[%] *GP	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	683,87	5,8	5,5	9.182,26	77,3	74,3	2.010,30	16,9	16,3	11.876,43
Hidrološka funkcija	162,12	1,3	1,3	12.081,51	97,7	97,7	119,36	1,0	1,0	12.362,99
Funkcija ohranjanja biotske raznovrst.	45,97	0,4	0,4	12.288,58	99,4	99,4	28,44	0,2	0,2	12.362,99
Klimatska funkcija	189,17	1,5	1,5	264,01	2,2	2,2	11.909,81	96,3	96,3	12.362,99
Zaščitna funkcija	30,86	100	0,2	0,00	0,0	0,0				30,86
Higiensko-zdravstvena funkcija	7,57	0,1	0,1	258,68	2,1	2,1	12.096,74	97,8	97,8	12.362,99
Obrambna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				0,58
Rekreacijska funkcija	29,99	0,2	0,2	34,80	0,3	0,3	12.240,81	99,5	99,5	12.305,60
Turistična funkcija	6,77	0,1	0,1	0,00	0,0	0,0	12.298,83	99,9	99,9	12.305,60
Varovanje naravnih vrednot	104,03	4,2	0,8	2.380,18	95,8	19,3				2.484,21
Varovanje kulturne dediščine	224,68	80,0	1,8	56,16	20,0	0,5				280,84
Poučna funkcija	0,00	0,0	0,0	19,06	0,2	0,2	12.286,54	99,8	99,8	12.305,60
Raziskovalna funkcija	45,97	100,0	0,4							45,97
Estetska funkcija	15,1	8,4	0,1	164,34	91,6	1,3				179,44
Lesnoproizvodna funkcija	501,46	4,4	4,1	3.601,03	31,6	29,1	7.306,77	64,0	59,1	11.409,27
Funkcija prid. drugih gozdnih dobrin	17,86	7,4	0,1	224,57	92,6	1,8				242,43
Lovnogospodarska funkcija	0,00	0,0	0,0							0,00

* GP – gozdni prostor; zasenčena okna v preglednici pomenijo, da se funkcije na tej stopnji poudarjenosti ne določa.

UVOD

Gozdnogospodarski načrt (dalje GGN) gozdnogospodarske enote (dalje GGE) Kras I za obdobje 2026 – 2035 je peti zaporedni načrt, ki obravnava gozdove na tem območju. Do sedaj so bili izdelani ureditveni načrti: GGN GGE Kras 1987 – 1995, GGN GGE Kras I 1996 – 2005, GGN GGE Kras I 2006 – 2015 in GGE Kras I 2016 – 2025.

Meje GGE Kras I ostajajo z novim ureditvenim obdobjem nespremenjene. GGN je izdelan na podlagi Zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, , 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. 110/07US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16, 78/23 – ZUNPEOVE in 85/25), Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20) in internih pravilnikih Zavoda za gozdove Slovenije. Upoštewane so bile usmeritve GGN Kraškega GGO, *Naravovarstvene smernice Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave (2021)* in *Smernice varstva kulturne dediščine Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (2015)*. Podatki so bili pridobljeni s popisi sestojev in z meritvami na stalnih vzorčnih ploskvah (dalje SVP).

Načrt obravnava vse gozdove GGE Kras I, ne glede na lastništvo. Obsega splošni opis GGE, opis funkcij gozdov, opis stanja gozdov, analizo preteklega gospodarjenja, načrtovane cilje, usmeritve in ukrepe, ekonomsko presojo ter usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem. Opisano je tudi stanje, cilji, usmeritve in ukrepi po rastiščnogojitvenih razredih. V nadaljevanju bomo uporabljali naslednje okrajšave, in sicer:

MKGP	(Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano),
ZGS	(Zavod za gozdove Slovenije),
OE	(Območna enota Sežana),
KE	(Krajevna enota Sežana),
GGO	(gozdnogospodarsko območje),
GGE	(gozdnogospodarska enota),
GGN	(gozdnogospodarski načrt),
GP	(gozdni prostor),
LZ	(lesna zaloga),
PR	(prirastek),
RGR	(rastiščnogojitveni razred),
SVP	(stalne vzorčne ploskve),
Pravilnik	(<i>Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in 200/20)</i>),
PE	(popisna enota)
k.o.	(katastrska občina),
LUO	(lovsko upravljavsko območje),
LD	(lovska družina),
NV	(naravna vrednota),

SiDG (Slovenski državni gozdovi),
ZRSVN (Zavod Republike Slovenije za varstvo narave),
ZVKDS (Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije).

Tokratni GGN je tudi načrt prilagojene rabe naravnih dobrin, potrebnih za zagotavljanje ugodnega stanja kvalifikacijskih habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst na območjih Natura 2000.

Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov so vključene v poglavji *6.2.1 Splošne varstvene usmeritve* in *6.2.2. Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov*. Ukrepi, ki so navedeni v poglavju *6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela* in *6.3.3. Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali* upoštevajo varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov. Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov so vključene v poglavji *6.2.1 Splošne varstvene usmeritve* in *9. Rastiščnogojitveni razredi*. Usmeritve in ukrepi v GGN GGE zagotavljajo ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in njihovih habitatov ter kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov na celotnem območju Natura 2000 kot tudi širše v celotni GGE.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 OPIS NARAVNIH RAZMER

1.1.1 Lega

GGE Kras I se razteza na 199,8 km² površine. Obsega Komenski Kras in del Sežanskega Krasa. Geografsko meji na severu z Goriškim Krasom, na severovzhodu na Braniško dolino in dolino Raše, na jugovzhodu pa s Senožeskimi hribi.

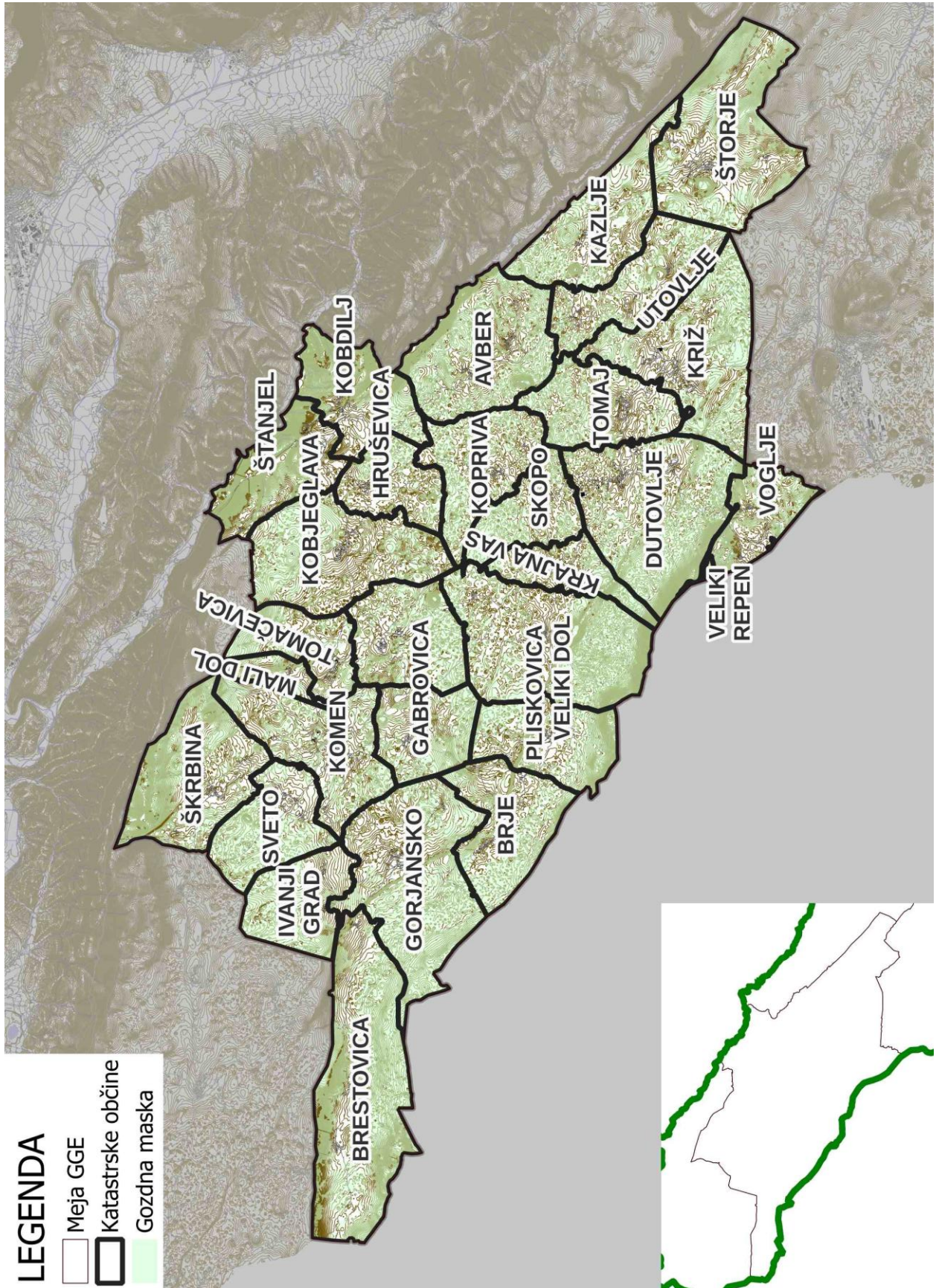
Severni del GGE leži v občini Komen (49 %), južni pa v občini Sežana (51 %). Njena severna meja poteka vzdolž občinske meje z občino Miren-Kostanjevica in Mestno občino Nova Gorica, na vzhodu z občino Ajdovščina in občino Divača. Zahodna meja GGE poteka v celoti vzdolž državne meje z Republiko Italijo.

V gozdnogospodarskem pogledu GGE Kras I leži na severozahodnem delu Kraškega GGO. Na severu meji na GGE Goriško, na severovzhodu na Tolminsko GGO, na vzhodu meji na GGE Vrhe, na jugu pa na GGE Kras II. Prostorsko je GGE je v okvirju 29 katastrskih občin razdeljena na 139 oddelkov. Upravno jo pokrivata revir Komen in revir Dutovlje.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Katastrska občina		Površina [ha]		Opomba
	Šifra	Naziv	k.o. v GGE	gozda k.o. v GGE	
Komen	2408	Brestovica	1.387,09	960,87	
	2409	Ivanji Grad	497,72	316,24	
	2410	Sveto	547,50	361,02	
	2411	Škrbina	870,46	535,95	
	2412	Komen	780,76	328,93	
	2413	Mali Dol	159,60	97,02	
	2414	Tomačevica	420,07	226,22	
	2415	Kobjeglava	957,36	459,63	
	2416	Štanjel	562,87	308,66	
	2417	Hruševica	400,24	174,52	
	2418	Kobdilj	580,80	365,75	
	2423	Gabrovica	619,22	345,69	
	2424	Volčji Grad	481,60	270,21	
	2425	Gorjansko	1205,19	765,58	
	2426	Brje	305,73	154,73	del
	skupaj občina Komen			9776,21	5671,02
Sežana	2421	Avber	934,69	598,41	
	2422	Kopriva	605,16	315,93	
	2426	Brje	348,34	198,96	del
	2427	Veliki Dol	577,12	352,93	
	2429	Pliskovica	1218,54	749,36	
	2430	Krajna vas	349,26	184,97	
	2431	Skopo	431,66	262,47	
	2432	Dutovlje	1190,87	725,46	
	2433	Veliki Repen	19,65	16,66	del
	2434	Voglje	387,89	208,89	
	2435	Križ	998,25	577,49	
	2436	Tomaj	593,40	307,17	
	2437	Utovlje	650,43	284,52	
	2438	Kazlje	724,87	380,02	
	2442	Štorje	1170,47	620,57	
skupaj občina Sežana			10200,6	5783,81	
Skupaj GGE			19976,81	11455,25	

Karta 1: Pregledna karta

1.1.2 Relief

GGE Kras I se razteza na severni polovici matičnega Krasa, na Sežansko-Komenskem Krasu. Morfološko ga delimo na hribovit teren - gričevnata slemena, kjer se višine povzpnejo čez 500 m ter uravnan, planotast svet - Sežanski in Komenski Kras, kjer prevladujejo nadmorske višine od 200 do 350 m.

Prvi niz hribov, imenovan tudi Volniška brda (Gams, 2003 s. 253-254), se vleče v dinarski smeri, vzdolž zahodne državne meje med Vogljami in Brestovico pri Komnu. Gradijo ga kamnine iz spodnje krede, ki predstavljajo najstarejše kamnine v GGE. Sleme se najvišje dvigne na Volniku (545 m). Pobočja hribov so med seboj povezana, rahlo valovita, strma in precej skalovita. Na skrajnem severu GGE se med Šibelji in Lukovcem vleče drugo slemo imenovano Trsteljska brda. Najvišje sega na Malem Ovčnjaku (574 m). Najvišja točka se nahaja na južni meji GGE na grebenu Selivca (612 m). Med gričevnatimi slemeni se razprostirata dve obsežni uravnavi. Večja, severna, imenovana Komenski Kras, se blago spušča od Štanjela, mimo Komna proti Brestoviškem dolu, kjer pri državni meji z Italijo doseže najnižjo točko v GGE (18 m). Druga, manjša uravnava je Sežanski Kras, ki se razteza med Dutovljami in južno mejo GGE.

Relief GGE je vzdolž dinarske smeri razkosan z več prelomi. Najizrazitejši so zahodni, imenovan Divaški prelom, ki poteka od Gorjanskega proti Šmarjam ter vzhodni - več sto metrov širok Raški prelom, ki definira večji del vzhodne meje GGE. Med njima poteka po sredini GGE (med Škrbino in Kazljami) še eden pomemben vendar manj izrazit - Tomačevski prelom.

Zaradi topnosti in vodoprepustnosti apnenca so predvsem na uravnava nastale podzemne in površinske kraške oblike. Od površinskih oblik so najbolj pogoste vrtače in udornice, škavnice, škraplje ter brezstropne jame. Kot podzemne oblike pa so se razvili podzemni rovi – jame in brezna (Kras, 1999, s. 41-47). Po podatkih Atlasa okolja (2026) je na področju GGE do sedaj odkritih 353 jam.

Mnogokrat prezrti, vendar zelo pomembni reliefni obliki kraških uravnav so vrtače in udorne doline. Njihova skupna površina lahko presegajo desetino vsega površja (Mihevc, 2001, s. 112). Vrtače so nastale na mestih, kjer je spiranje v podzemlje in raztapljanje kamnine najmočnejše. Večje zgojitve vrtač so na krednih apnencih, kjer je gostota do 250 vrtač na km², v povprečju pa je ta pogosto nad 50 vrtač na km² (Kras, 1999, s. 46). Udornice ali Koliševke, domačini jim pravijo Doli (po domače v dialektu: »du«), so nastale z dolgotrajnim krušenjem stropov nad večjimi podzemnimi votlinami podzemnih rek. Na območju GGE jih največ srečamo na Komenskem Krasu. Globoke so od 50 do 200 m, široke do nekaj 100 m. Njihov volumen dosega več milijonov m³ (Mihevc, 2001, s. 112).

Značilna reliefna oblika na Krasu so tudi suhe doline s tipično dolinasto obliko, ki so nastale z linearnim in površinskim delovanjem vode, danes pa so brez površinskega vodnega toka (Schlegel, 2009). Potrebno je omeniti še v novejšem času odkrito reliefno obliko tj. brezstropne

jame. Gre za jame, ki jih je proces denudacije odprl na površje in so postale površinski kraški pojav. Običajno so zapolnjene z najstarejše ohranjenimi sedimenti (Mihevc, 2001).

Povprečna nadmorska višina v GGE znaša 282 m. Večji del njenega površja se razteza v stometrskem višinskem pasu od 250 do 350 m nad morjem (58 %). Povprečni naklon v GGE znaša 15 %. Skoraj $\frac{3}{4}$ površja GGE (73 %) ima naklon do 15 %, medtem ko ima 504 ha površja naklon nad 50 % (2,5 %). Popolnoma ravnega je 78 ha površja. Prevladujejo južne, jugozahodne in zahodne lege, ki skupaj predstavljajo slabi $\frac{2}{3}$ površja GGE (DMR 25, 2002).

1.1.3 Podnebne značilnosti

Za GGE Kras I je značilen zaledni tip submediteranskega podnebja. Letna količina padavin se giblje med 1.400 mm na zahodu za slemenom Volniških brd (Žekanc), do 1.600 mm na uravnavi Komenskega Krasa in do 1.800 mm na vzhodu na slemenu Trsteljskih brd, v dolini Raše in vzdolž slemena Selivca (Arso, 2026). Padavine so dokaj enakomerno razporejene preko celega leta. Značilna sta dva viška (konec pomladi in konec jeseni) ter dve obdobji nižje količine padavin (zgodaj spomladi in poleti). Snežna odeja se najdlje obdrži na osojnih pobočjih višjih slemen, v nižinah pa je snega le za vzorec. V povprečju se sneg na območju GGE zadrži 2 dni v letu (Arso, 2026).

Povprečna letna temperatura se na pretežnem delu GGE giblje med 10°C do 12°C. Na severozahodu, v Brestoviškem dolu je ta med 12°C do 14°C, na vzhodu v Senadolski dolini pa med 8°C do 10°C. V večjih udornicah, zaprtih kotlinah in kraških poljih, so zlasti v hladni polovici leta močni temperaturni odkloni. Tu nastajajo kot posledica temperaturne inverzije jezera hladnega zraka, pogosto v kombinaciji z meglo. Na Krasu je povprečno 25 meglenih dni na leto. Vegetacijska doba s temperaturami nad 10°C traja na Krasu 203 dni (Perko ... , 1998, s. 237).

Predvsem v hladni polovici leta je vetrovnost na območju GGE velika. Značilna vetrova sta burja ter jugo. Burja je suh, mrzel in sunkovit veter, ki piha čez vse leto. Najintenzivnejši je predvsem v pozni zimi. V vegetacijski dobi izsušuje plitva, skeletna karbonatna tla in pospešuje fiziološko sušnost vegetacije. Jugo ali široko je topel, vlažen jugozahodni veter. Spremlja ga oblačno vreme, pogosto tudi padavine (Švetak, 2005, s. 123-124). Najpogostejši je v jesenskih mesecih, ko prinese obilico padavin. Zahodni vetrovi na območje GGE prinašajo z industrializirane Padske nižine smog in onesnaženje. V prekomernih koncentracijah se v poletnih mesecih pojavlja ozon, takrat je na Primorskem največja onesnaženost zraka z ozonom v Sloveniji (Meritve ... , 2005, s. 6).

1.1.4 Hidrološke razmere

Kraški del GGE je brez površinskih vodotokov, hidrografska mreža je razvita pod zemeljskim površjem. Sklenjena razpoklinska prepustnost apnenca omogoča prenikanje padavin v podzemlje in polnjenje kraškega vodonosnika. Znatne količine vode v vodonosnik prispevajo ponor Reke v Škocjanskih jamah ter vode manjših potokov z nekraškega obrobja. Voda podzemno odteka proti izvirov v Tržaškem zalivu (Cerkvenik, 2006, s. 14).

Ker je izvirov na Krasu malo in na površju ni stalnih tekočih voda, je vodna oskrba temeljila na zbiranju padavinske vode. Ob vaseh so ohranjene številne lokve, kjer so se z vodo oskrbovali ljudje, in kali, kjer so napajali živino. V 20. stoletju se je uveljavila gradnja vaških zbiralnikov (Perko ... , 1998, s. 237). Danes je večina naselij priključena na vodovod, ki je od zajetja pri Brestovici pri Komnu speljan po vsem Krasu. Nekaj ohranjenih kalov lahko najdemo pri vaseh Dobravlje (jezero), Pliskovici (kal Mlačna), Kazljah (Kal Kamenca), Križu (pri cerkvi sv. Antona), Godnjah (Lokvica, Kal na gmajni), Tomaju (Pesek, nova luža, Jeplenji dol, Spodnja kaluža, Zgornja kaluža) ipd.

Čeprav na Krasu ni tekočih površinskih voda pa lahko ponekod najdemo manjše izvire. Ti so v sedanjem obdobju povečini aktivni le po izdatnejšem deževju. Kljub temu predstavljajo zanimive točke v naravi. Najizdatnejši je izvir pod Žekancem (v dolu Draga pri Krajni vasi), ki je bil zajet v cisterno v obdobju I. sv. vojne. Manjši izvir je v spodmolu Vilenca pri Hruševici. Manj znan izvir je tudi ob poti od Križa na Gabrk. Nekoč naj bi voda po dežju površinsko tekla tudi v Veliki Dol zahodno od Avberja ter v Strugah vzhodno od Štorij, a tega sedaj preverjeno ni več (Fabjan, 2014).

Edina stalna površinska vodotoka v GGE sta reki Raša in Branica. Njuna struga definira 14 km vzhodne meje GGE. Reka Raša je svojo strugo izoblikovala v Raškem prelomu, med Krasom in Vrhem. Izvira na vzhodu, na senožeškem, in se pod Kobdiljem steka v reko Branico. Reka ima tipični hudourniški značaj, po izdatnih padavinah pogosto poplavlja. V dolini reke Raše je pred dobrim stoletjem delovalo preko dvajset mlinov, o čemer danes pričajo le še zaraščene ruševine (Dolina Raše, 2015). V reko Branico se s flišnega severnega pobočja Gradišča (408 m) steka več hudourniških potokov.

1.1.5 Matična podlaga in tla

1.1.5.1 Matična podlaga

Matično podlago GGE gradijo sedimentne kamnine. Apnenci in dolomiti iz krednih, paleocenskih in eocenskih karbonatnih usedlin gradijo 99 % površja. Slab odstotek površja pokrivajo flišne kamnine eocenske starosti. Mlajše kamnine - peski in prod, ki so nastale z rečno sedimentacijo so prisotne na dobrih 58 ha.

Po podatkih Osnovne geološke karte SFRJ v merilu 1:100.000 (1973) so najstarejše kamnine v GGE skladi spodnje krede. To so debelo skladoviti in ploščati apnenci v menjavi z dolomitom, bizuminoznim dolomitiziranim apnencem in brečastimi kameninami. Gradijo 48 % ozemlja GGE. Spodnjekredni skladi so zastopani ob celotni zahodni meji GGE v 2 km širokem in 21 km dolgem pasu med Vrhovljami in Klariči ter na severu Komenskega Krasa med Škrbino, Hruševico in Škofi. Apnenec je drobnokristalast in pretežno svetlosive in sivorjave, v manjši meri pa tudi bele in temnosive barve. Dolomiti so sivi in debelokristalasti; makroskopsko so podobni peščenjaku. Tla na tej podlagi so globlja, bolj vlažna in manj skeletna. Tu so boljša rastišča na karbonatni podlagi v GGE.

Južni del Komenskega Krasa in severovzhodni del Sežanskega Krasa gradijo kamnine zgornje krede. Te sestavljajo tudi južna pobočja Trsteljskih gričev na severu GGE ter greben Selivca na jugovzhodu GGE. Apnenec je svetlosiv, rumenkast ali bel in bledorožnat, po strukturi finokristalast ali jedrat, s pogostimi vložki fosilov. Razpokanost apnencev je sorazmerno močna. Zaradi ukrašenega površja in sorazmerno revnega preperinskega ostanka, ki ga vode naglo izpirajo, so tla na tej podlagi revna, sušna, skeletna in izprana. Apnenec zgornje krede gradi 42 % matične podlage v GGE.

Mlajše karbonatne plasti v GGE gradijo kamnine paleocenske in eocenske starosti. Pojavljajo se na severu GGE med Lukovcem in Štanjelom ter po slemenu Trsteljskih gričev, med Krepljami in Križem ter v okolici Podbrež na jugu. Kamen je gost in homogen, sestavljen iz mikrokristalastega kalcita, impregniranega z organskimi substancami. Je sive, temnosive do temnorjave barve. Lokalno se pojavljajo apnenčeve breče, apnenec z rožencem ter tanjše plasti premoga. Njegova značilnost je precejšnja odpornost na erozijo, kraški pojavi ne segajo v globino. Kamnine paleocenskega in eocenskega apnenca gradijo slabo desetino matične podlage GGE.

Eocenske mehanske sedimentne kamnine oz. fliš se pojavlja na dobrih 126 ha ozemlja GGE. Nahajajo se na severnem delu GGE, severovzhodno od Kobdilja, na obronkih Vipavskih Brd. Zanj je značilno gosto menjavanje laporja, glinastega laporja, peščenjaka in gline z vložki breč in konglomerata. Flišne kamnine so mehansko slabo obstojne, vodna erozija te sedimente močno načinja in tvori strme, prepadne grape. Pri površinskem preperevanju dobijo peščenjaki rumenkastorjavo barvo in lahko razpadejo v debelo preperino, ki tvori rodovitna tla.

Aluvialne naplavine vodotokov so prisotne v Raškem prelomu na 58 ha površin. Ožje aluvialne ravnice spremljajo reki Rašo in Branico. Sestavljajo jih predvsem prodniki peščenjaka in laporja, vmes pa nastopa droban pesek kot produkt razpadlih peščenjakov. Ponekod je aluvialen nanos močno zaglinjen.

1.1.5.2 Tla

Na ozemlju GGE se najpogosteje pojavljajo avtomorfna, humusno akumulativna tla na karbonatni matični podlagi. Prevladujoč talni tip so rendzine, sledijo jerovica ter rjava pokarbonatna tla. To so trije glavni tipi tal na območju GGE, ki se mozaično prepletajo in tvorijo odejo tal na Krasu. Lokalno se na silikatnih tleh pojavljajo evtrična rjava tla, ob vodotokih pa hidromorfna tla, med katerimi prevladuje razviti obrečni talni tip (Digitalna pedološka karta Slovenije; 2025).

Sodobne raziskave nakazujejo, da se na Krasu pojavljajo alohtoni sedimenti (sedimenti, ki so po izvoru od drugod). Potemtakem tla na Krasu niso nastala samo na osnovi netopnega ostanka apnenca, ampak tudi na drugi alohtoni podlagi. V predkraški fazi naj bi čez Kras tekle reke iz sosednjih flišnih pokrajin in odložile flišne sedimente v danes suhih dolinah. Tla na Krasu se niso razvile kot netopni ostanek apnenca, ampak so rezultat pedogenetskih procesov na alohtonih sedimentih (Schlegel, 2009).

Avtomorfna tla

Na karbonatni matični podlagi prevladujejo rendzine različnih podtipov in varietet. Prisotne so na 69 % površine GGE. To so plitva, skeletna tla, za katere je značilen le humusni horizont na kamnini. Po svojih lastnostih so rahle in večinoma dobro propustne za vodo in zrak. Reakcija tal je povečini nevtralna. Zaradi poroznosti so izpostavljene suši, kar slabi biološko aktivnost in ustvarjanje organske substance (Urbančič et al, 2005). V GGE so zastopane na pretežnem delu Komenskega Krasa, Brestoviškem dolu ter na slemenih in pobočjih Vrhoveljskih gričev.

Jerovica je rdečkasto obarvana prst, poznana tudi pod imenom terra rossa (rdeča zemlja). Razvila se je na krednih apnencih z roženci. Jerovica se na Krasu pojavlja v dveh oblikah: kot ilovka in kot kremenica. Ilovka je nastala na sivih in temnosivih apnencih iz spodnje in zgornje krede. Je brez odlomkov roženca in nima skeleta. V GGE se pojavlja med Šepuljami in Dutovljami ter v manjših otokih pri Ponikvah, Gorjanskem, Vogljah, Brestovici, Utovljah in Krepljah na 7 % površine. Na temnosivih ploščatih apnencih, ki vsebujejo roženec, pa se je razvila kremenica, ki vsebuje precej kremenovega skeleta, ki izvira iz rožencev, vloženi v apnenec (Schlegel, 2009). V GGE se v največjem obsegu pojavlja med Komnom in Škrbino, v manjših zaplatah pa pri Pliskovici, Kobjeglavi, Volčjem Gradu, Skopem, Križu in Kazljah. Skupaj je prisotna na 7 % površine GGE.

Na uravninah v trikotniku med Pliskovico, Križem in Avberjem prevladujejo rjava pokarbonatna tla. Skupaj zavzemajo 16 % površine GGE. Zanje je značilen mineralen kambični horizont pretežno rumenorjave do rdečkastorjave barve. Talni profil je večinoma globok med

15 do 60 cm, v vrtačah, razpokah zakrasele matične podlage in ob vznožjih pa so tla lahko še globlja. Na strmih pobočjih in slemenih se mozaično prepletajo z rendzinami in litosoli, na vznožjih pa predvsem z izpranimi pokarbonatnimi tlemi. Rjava pokarbonatna tla so večinoma dobre do visoke rodovitnosti, imajo ugodno zračnost in vlažnost ter so skoraj brez skeleta.

Na flišni matični podlagi so razširjena evtrična rjava tla; pojavljajo se na 126 ha površine GGE. To so tla slabo kisle do nevtralne reakcije z visoko stopnjo zasičenosti z bazami. Zaradi dobre rodovitnosti je njihova raba praviloma poljedelska, v GGE pa so zaradi težke dostopnosti in naklona tla te vrste večinoma porasla z gozdom. Zaradi primerne globine, dobrih fizikalnih in kemičnih lastnosti so to najbolj rodovitna tla v GGE (Urbančič et al, 2005).

Na izpostavljenih vrhovih in grebenih Vrhoveljskih in Trsteljskih gričev ter pobočjih doline Raše so prisotna kamnišča ali litosoli. To so ekstremna rastišča na razgaljenem, trdem in razdrobljenem drobirju apnenca, kjer se mestoma pojavljajo zaplate trave in pred sušo odporne grmovnice. V GGE je 39 ha takšnih površin.

Hidromorfna tla

Na aluvialnih ravninah ob strugi Raše in Branice so razvita hidromorfna tla, obrečna tla. Usedline tega talnega tipa lahko vsebujejo nanoseno glino, melj, pesek ali prod, lahko pa so sestavljene iz različnih kombinacij teh sestavin. Večji del teh tal je pod vplivi občasnih poplav in visoke podtalnice in ima zato izražene znake prekomernega navlaženja. Nerazvita obrečna tla vzdolž vodnih tokov poraščajo vrbovja in črni topol, razvitejša obrečna tla, v kolikor niso v kmetijski rabi pa poraščajo gozdovi črne jelše, gradna in belega gabra. Obrečna tla se pojavljajo na 58 ha površine GGE.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

V slovenskem merilu lahko GGE Kras I glede na skupno površino in površino gozda uvrstimo med nadpovprečno velike GGE. Tudi na nivoju Kraškega GGO sodi med največje gozdnogospodarske enote. Na podlagi gozdnatosti je izločen le en krajinski tip — celotno površino GGE uvrščamo v gozdnato krajino (100 %).

Preglednica 2: Gozdnatost po tipih krajin v GGE

Tip krajine	Površina [ha]		Gozdnatost [%]	Delež tipa [%]
	Gozda	Skupaj		
Gozdnata krajina	11.455,25	19.976,81	57,3	100
Skupaj	11.455,25	19.976,81	57,3	100

Površina gozda (11.455,25 ha) se je v primerjavi s preteklim ureditvenem obdobjem znižala za 52,04 ha (0,4 %). Gozdnatost v GGE Kras I tako znaša 57,3 % in je manjša od aktualne gozdnatosti v Sloveniji (58,1 %) in gozdnatosti Kraškega GGO (58,3 %) (Poročilo Zavoda ... , 2024, s. 3).

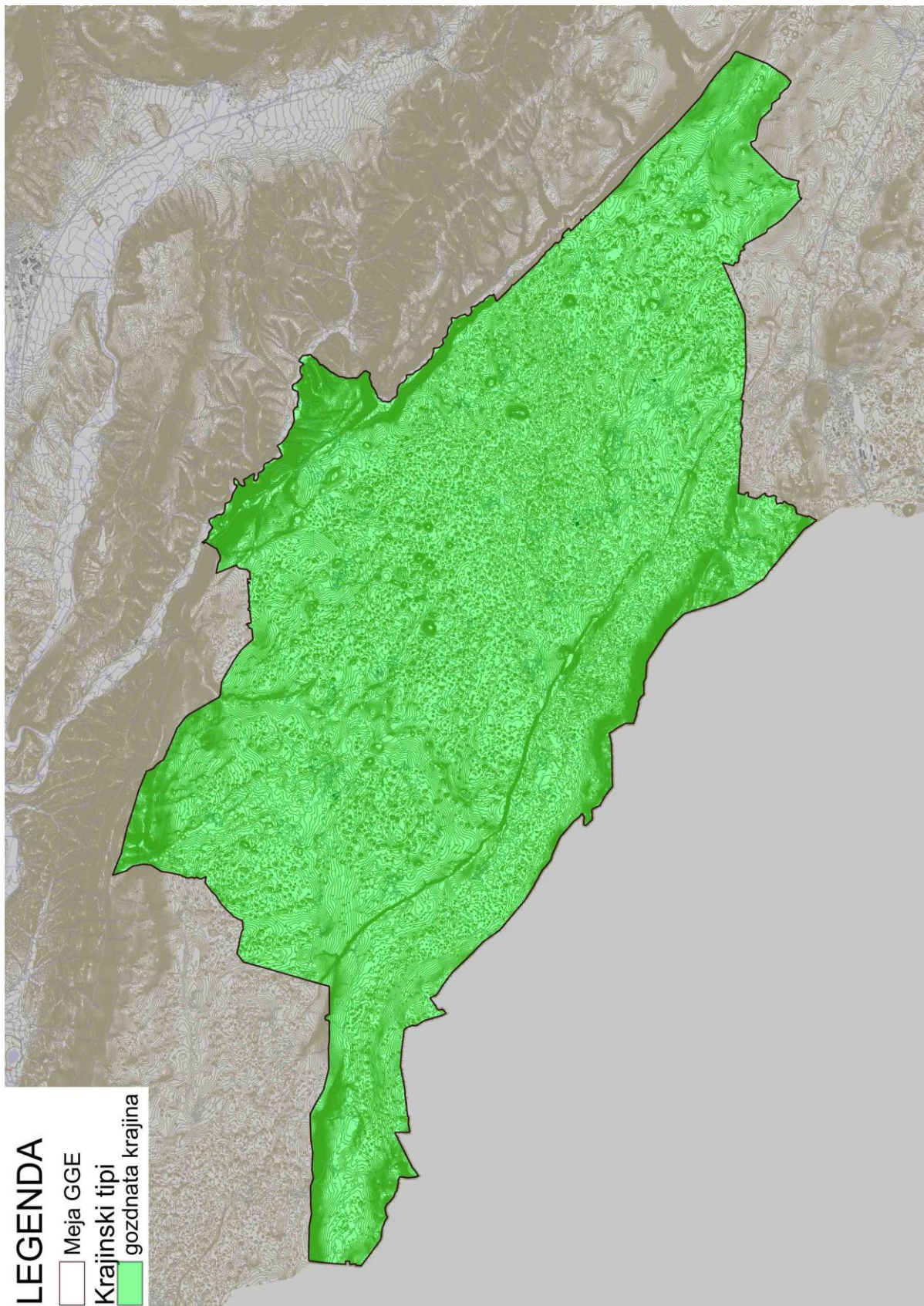
Zaraščajoče površine znašajo skupaj 1.178,36 ha ali 5,9 % skupne površine GGE. Glede na prejšnje ureditveno obdobje, ko je bilo teh površin 6,1 %, lahko sklepamo, da se intenzivnost zaraščanja zaradi opuščanja kmetijske dejavnosti počasi umirja. Zaraščanje zunaj gozdnega prostora (918,61 ha) je štirikrat obsežnejše kot v gozdnem prostoru (259,75 ha).

Preglednica 3a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina [ha]	Delež [%]
Površina gozdnogospodarske enote:	19.979,81	100,0
Gozd:	11.455,25	57,3
Ostala gozdna zemljišča:	116,38	0,6
- daljnovodi	110,88	0,6
- obore	5,5	0,0
- rušje	-	-
Gozdni prostor:	791,89	4,0
- močvirja	-	-
- pobočni grušči	34,37	0,2
- skalovja in površine nad gozdno mejo	-	-
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	442,24	2,2
- zaraščajoče površine	259,75	1,3
- infrastrukturni objekti	45,06	0,2
- drugo (vodotoki..)	10,47	0,1
Negozdni prostor:	7.613,15	38,1
- zaraščajoče površine	918,61	4,6
- ostale površine zunaj gozda	6.694,54	33,5
- drugo	-	-

Površina gozdnega prostora znaša 12.247,14 ha.

Karta 2: Karta krajinskih tipov

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih združb v GGE Kras I

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
23	<i>gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah</i>	239,11	2,1
54401	<i>Primorsko belogabrovje in gradnovje</i>	181,50	1,6
54402	<i>Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških dolin</i>	57,61	0,5
25	<i>podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah</i>	69,34	0,6
55501	<i>Primorsko bukovje na flišu</i>	69,34	0,6
31	<i>toploljubna bukovja</i>	548,87	4,8
59301	<i>Primorsko bukovje</i>	8,27	0,1
59302	<i>Primorsko bukovje z belkasto bekico</i>	7,20	0,1
59303	<i>Primorsko bukovje stadij s cerom</i>	533,40	4,7
32	<i>gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev</i>	10.597,93	92,5
56401	<i>Primorsko gradnovje z jesensko vilovino</i>	1.185,27	10,3
56501	<i>Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu</i>	6.387,18	55,7
56502	<i>Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom</i>	706,80	6,2
56503	<i>Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom</i>	2.318,68	20,2
	Skupaj	11.455,25	100,0

1. Primorsko hrastovje in črnogabrovje*Ostrya – Quercetum pubescentis*

Površina v GGE: 6.387,18 ha ali 55,7 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 2,7 m³/ha/leto.

Je najbolj zastopana združba v GGE Kras I. Pojavlja se na zelo različnih legah in nagibih na karbonatni matični podlagi. Zavzema pretežno planotast, rahlo valovit, vrtačast kraški svet, z bolj ali manj izrazito površinsko skalovitostjo (predvsem ob robovih vrtač in na vrhovih ter grebenih). Na apnencih so se razvile pretežno rendzine, mestoma pa slabše razvita rjava pokarbonatna tla (žepasto). Le izjemoma se ta združba pojavlja tudi na flišu (talni profil A-C). Značilnice med drevesnimi vrstami so: črni gaber, mali jesen, cer, hrast puhavec, mokovec in lipovec, med grmovnimi vrstami pa: rumeni dren, enovratni glog, ruj, skalna krhlika, črni trn in kalina. Gozd primorskega hrastovja in črnogabrovja je nizki gozd. Sestojne oblike so različne, pretežno gre za prepletanje sestojev panjevca in semenovca. Drevesna plast je navadno visoka med 5 in 15 m in ima pokrovnost med 80 in 90 %. V sestojih s pretrganim sklepom je dobro razvita grmovna plast. Zeliščna plast je po večini bujna, medtem ko je mahovna pogosto slabo razvita. Gozd primorskega hrastovja in črnogabrovja je s stališča pridobivanja lesnih sortimentov nepomemben, les je uporaben predvsem za drva. Ima pa pomembno varovalno vlogo, saj ščiti območje pred ujmami in tla pred erozijo. Zaradi opuščanja kmetijskih površin se travniška vegetacija pospešeno razvija proti tej združbi.

2. Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom

Ostrya – Quercetum pubescentis cornetosum maris

Površina v GGE: 2.318,68 ha ali 20,2 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 3,1 m³/ha/leto.

Na bolj vlažnih rastiščih primorskega hrastovja in črnogabrovja je opredeljena njena subasociacija z rumenim drenom. Pojavlja se na osojnih legah, v manjših dolinah in vrtačah ter na globljih tleh v okolici naselij, ki imajo slabše razvit kambični horizont – talni profil: A - (B) - C. V drevesnem sloju najdemo poleg črnega gabra in hrasta puhavca še mali jesen, maklen, trokrpi javor in cer, redko tudi graden in lipovec. Od grmovnih vrst so močno zastopane rumeni dren, šipek, rešeljika, bršljan, glog, črni trn in ruj. V podrasti sta značilni vrsti jajčastolistni golšec (*Mercurialis ovata*) in istrski teloh (*Helleborus multifidus* subsp. *istriacus*) ter na jasadah navadna potonika (*Paeonia officinalis*).

3. Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom

Ostrya – Quercetum pubescentis pistacietosum terebinthi

Površina v GGE: 706,80 ha ali 6,2 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 1,2 m³/ha/leto.

Najbolj termofilni sestoji združbe primorskega hrastovja in črnogabrovja so uvrščeni v subasociacijo s terebintom. Pojavlja se na izjemno toplih in sušnih rastiščih z veliko skalovitostjo in plitvimi tlemi (talni profil A-C). Poleg vrst, ki se pojavljajo v prevladujoči subasociaciji, so za to najbolj termofilno obliko značilni drevesi terebint (*Pistacia terebinthus*) in trokrpi javor (*Acer monspessulanum*). Hrast puhavec je nižje rasti in v višino ga prekaša mali jesen, redkeje tudi črni gaber. Značilne grmovnice so navadni derak (*Paliurus spinachristi*), ruj (*Cotinus coggygria*) in vednozelena ovijalka hrapava tetivica (*Smilax aspera*).

4. Primorsko gradnovje z jesensko vilovino

Seslerio autumnalis – Quercetum petraeae

Površina v GGE: 1.185,27 ha ali 10,3 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 6,0 m³/ha/leto.

To so boljša rastišča GGE. Najdemo jih predvsem na globljih in nekoliko vlažnejših tleh z razvitim kambičnim horizontom (talni profil A-B-C), na ravninah in položnejših pobočjih, tako na karbonatni kot na silikatni matični podlagi. Na teh rastiščih je vpliv submediteranske klime zaradi geološke podlage in tal spremenjen – rastišča so bolj vlažna, temperaturni ekstremi pa niso tako izraziti. Povprečna sestojna višina drevesne plasti se giblje med 15 in 20 m. V njej prevladujejo graden, cer in hrast puhavec. Črnega gabra je malo. V grmovnem sloju so značilni leska, rumeni in rdeči dren, kostanj, mali jesen, brek, glog in kalina. Značilnica v zeliščni plasti je jesenska vilovina, ki se v strnjenem gozdu lahko precej razredči. Tam se značilno pojavljajo še: podlesna vetrnica, navadni čistec, sladki mleček in mali zimzelen. Gozdovi, ki jih poraščajo so različnega nastanka, večinoma pa so to kmečko prebiralni gozdovi, ki so bili v preteklosti pretirano izkoriščani in degradirani s steljarjenjem

in pašo. Razprostirajo se v okolici Komna, Tomačevice, Krajne vasi, Gradenj, Dobravelj in Avberja.

5. **Primorsko bukovje stadij s cerom**

Seslerio autumnalis – Quercetum cerris nom. prov

Površina v GGE: 533,40 ha ali 4,7 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 4,6 m³/ha/leto.

Pojavlja se na karbonatnem svetu, na osojnim pobočju in vznožju Volniških brd, med Žekancem in Pliskovico ter Krajno vasjo. To so predeli hladnejših severnih in severovzhodnih leg, na nadmorski višini med 300 in 600 m. Tla tvorijo rendzine z žepi globljih rjavih pokarbonatnih tal, z relativno majhno skalovitostjo ter kamnitostjo. V drevesni plasti se pojavlja skoraj izključno cer. Značilnice v grmovnem sloju so: srobot, enovratni glog, navadni glog, navadni volčin, bršljan, njivski šipek, alpski nagnoj in dobrovita. Zeliščna plast je bujna, prevladuje pa jesenska vilovina. V sestojih s tesnim sklepom se pojavljajo še: navadna črnoga, trilstna vetrnica, prstasti šaš, smrdeči regrat, ciklama, trobentica, tevje, kopitnik, navadni pljučnik. Ker gre v primeru primorskega bukovja za klimatogeno gozdno združbo s sorazmerno labilnim ekološkim kompleksom, je zaradi človekovega vpliva sedanji gozd marsikje precej spremenjen. Najbolj razširjen je stadij s cerom, v manjšem obsegu pa tudi z belim in črnim gabrom ter črnim borom.

6. **Primorsko belogabrovje in gradnovje**

Ornithogalo pyrenaici - Carpinetum

Površina v GGE: 181,50 ha ali 1,6 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 5,9 m³/ha/leto.

Porašča planotast in uravnan svet med Komnom in Škrbino, območje severno od Tomaja in predel zahodno od Dobravelj. Nadmorske višine tu se gibljejo od 200 do 300 m, podnebje pa je submediteransko, toplo in z relativno obilnimi padavinami. Združba, ki povečini naseljuje flišne predele, se v GGE pojavlja na karbonatni matični podlagi na kateri so razvita globoka in sveža rjava pokarbonatna tla. V drevesnem sloju dominirata beli gaber in graden, ki sta jima primešana maklen in češnja. Značilnice v grmovni plasti so: leska, navadna trdoleska, bršljan, navadni glog ter njivski šipek. Značilnice v zeliščni plasti so: podlesna vetrnica, pirenejsko ptičje mleko, lasasti beluš, pomladanski žafran, smrdljivi regrat, kopitnik, tevje, mali zimzelen, trobentica ter navadni pljučnik. Pretežni del rastišč te gozdne združbe je človek skrčil v kmetijske površine.

7. Primorsko bukovje na flišu*Ornithogalo pyrenaici - Fagetum*

Površina v GGE: 69,34 ha ali 0,6 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 5,6 m³/ha/leto.

Gozd primorskega bukovja na flišu je oblika podgorskih bukovih gozdov ilirske florne province, ki je ekstraconalno razširjena v submediteranskem prostoru. Zaradi toplega podnebja bukovni gozdovi ne gradijo strnjenege vegetacijskega pasu, temveč se umikajo na osojne lege, kjer so za njihovo rast ugodnejše vlažnostne razmere. V GGE se pojavlja na strmih, osojnih pobočjih nad dolino Branice, na nadmorskih višinah od 100 - 400 m. Matično podlago gradijo flišne plasti, pretežno sestavljena iz laporja in apnenca. Na njih so srednje globoka evtrična rjava tla. Prevladujejo relativno visoke povprečne letne padavine in relativno visoka temperatura, zato izbira bukev najhladnejša rastišča na tem območju. V drevesni plasti je prisotna bukev z večjim deležem plemenitih listavcev (javor, češnja, veliki jesen) ter s primesjo kostanja in belega gabra. V grmovni plasti so prisotni srobot, leska, navadni volčin, alpski nagroj, bršljan. Pionirska vegetacija na opuščeni kmetijskih površinah na potencialnem rastišču združbe primorskega bukovja na flišu so plemeniti listavci, predvsem veliki jesen ter črna jelša.

8. Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških dolin*Asaro Carpinetum betuli*

Površina v GGE: 57,61 ha ali 0,5 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 6,0 m³/ha/leto.

Združba je na območju GGE redka. Najdemo jo le na dnu vrtač, dolin, prelomov in udornic, kjer se kopičijo zemlja in organske snovi. V depresijah so tudi boljše vlažnostne razmere ter manjša temperaturna nihanja kot v okolici. V drevesnem sloju dominira beli gaber, cer in graden pa sta obvladani drevesni vrsti in ju včasih sploh ni. Zaradi izsekovanja belega gabra so ponekod prisotni večinoma hrastovi gozdovi, ki so jim posamično primešani še češnja, lipovec in črni gaber. Grmovno in zeliščno plast gradijo večinoma mezofilne vrste, kot so navadni kopitnik (*Asarum europaeum*), prstasti šaš (*Carex digitata*), spomladanski grahor (*Lathyrus vernus*), gomoljasti gabez (*Symphytum tuberosum*), navadna leska (*Corylus avellana*) in druge. Združbo uvrščamo v zvezo *Erythronio-Carpinon*, ki združuje mezofilne gozdove navadnega gabra ilirske florne province vzdolž dinarskega območja (Luthar et al, 2008).

1.1.8 Živalski svet

Vrstna sestava prostoživečih divjih živali v GGE je zelo pestra. Prisotnih je veliko vrst divjadi, in zaščitene vrste živali. Podrobnejši opisi populacij divjadi in upravljanje z njimi je opisano v Lovsko upravljaljskih načrtih Primorskega lovsko upravljaljskega območja.

Pomembnejše habitate divjadi v GGE predstavljajo večji gozdni kompleksi, ki so skupaj z zaraščajočo površino velikost nekaj sto ha. Značilna habitata spodaj naštetih živalskih vrst so drogovnjaki hrasta puhavca in malega jesena panjastega nastanka ter starejši borovi gozdovi. V slednjih je značilna velika zaraščenost gozda z robidovjem in grmičevjem, v katerem primanjkuje pašnih – travnih površin. Nekaj je tudi hrastovih sestojev v katerih je zlasti v jeseni, v semenskih letih, lahko izredno povečana ponudba hrane divjih prašičev. Obrod želoda je temelj, ki pogojuje visok prirastek vrste. V drogovnjakih termofilnih listavcev panjastega nastanka je malo podrasti, z veliko trave ojstrice kar dodatno zmanjšuje prehrambeno kapaciteto rastlinojede divjadi. Prehrambena kapaciteta gozdov se poveča v jesenskem času ob obrodu plodonosnega drevja. Večina GGE je področje apnene matične podlage, kjer je velika hiba pomanjkanje vode.

Srna (*Capreolus capreolus*) je prostorsko dokaj enakomerno porazdeljena po celotni GGE. Vrsta številčno izkazuje izrazit padajoč trend. Zlasti to opazimo v zadnjih letih, ko se pozna negativni vpliv naravnih dejavnikov (sprememba okolja, večja zaraščenost – manj razpoložljive hrane, pojav plenilcev...). Splošno zdravstveno stanje srnjadi je dobro. Škode so prisotne, vendar ne predstavljajo večjih problemov v prostoru. Največkrat so škode prisotne lokalno, na manjših pomlajenih površinah listnatih gozdov in na nezaščiteneh kmetijskih površinah, kjer objedajo mlade poganjke. Cilj upravljanja je ohraniti ugodno številčnost, starostno in spolno strukturo ter kakovost srnjadi, ki bo uravnotežena s prehranskimi zmožnostmi okolja.

Navadni jelen (*Cervus elaphus*) v enoto pospešeno prehaja predvsem iz smeri Vrhov in Vremščice ter Temnice in Kostanjevice, od koder se širi v preostali, osrednji del GGE. Najpogosteje je prisotna v obliki skupine jelenjadi ali posameznih osebkov. Jelenjad ima izrazit trend naraščanja številčnosti in pospešeno zapolnjuje celotno območje. V GGE ima izredno ugodne življenjske pogoje saj ji zaraščajoče površine, ki se združujejo z gozdnim prostorom v večje komplekse zaprte gozdne krajine, nudijo dovolj dobrih prehranskih in bivalnih pogojev. Cilj upravljanja je podoben kot pri vseh vrstah divjadi, to je doseči optimalno številčnost, usklajeno s prehranskimi zmožnostmi okolja.

Divji prašič (*Sus scrofa*) je najpomembnejša lovno gospodarska vrsta divjadi. Njegova številčnost v posameznih letih niha, v povprečju pa je visoka. Prašiči se pojavljajo v vseh loviščih v GGE, vendar močneje v posameznih predelih (dolina reke Raše in potoka Branica, Kosmati hrib, Žekanc, pobočje okrog Brij...). Z zaraščanjem krajine, prisotnostjo plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst, kombinacijo gozda in kmetijskih površin ima zelo ugodne pogoje za življenje. Divji prašič je največji povzročitelj škod na kmetijskih kulturah v GGE.

Zveri. V GGE ni stalno prisotnih velikih zveri. Prehodno in izjemoma se pojavlja medved, v obdobju se je močno razširil šakal. Od manjših zveri pa so zastopane lisice, kune, dihur, podlasica, jazbec.

Mala divjad je v zadnjih desetletjih zelo upadla. Predvsem se tu misli na poljskega zajca, poljske kure (fazana in poljsko jerebico), pa tudi gozdne kure (gozdnega jereba). Vzroke za to je predvsem v spremenjenih življenjskih okoljih - zaraščajoče kmetijske površine, prevelika in vse večja uporaba pesticidov in herbicidov, bolezni in navsezadnje tudi porasti plenilcev. Naravna številčnost teh vrst je danes izredno majhna. Morda lahko govorimo le o nekoliko bolj optimističnih ocenah za številčnosti poljskega zajca, saj so v zadnjih dveh letih njegova prisotnost in opažanja vse pogostejša.

Ptice so v enoti številčne in raznovrstne. Od zanimivejših, ogroženih vrst naj omenimo populacijo smrdokavre (*Upupa epops*), skalnih golobov in skalnih plezalčkov (*Tichodroma muraria*), raznih hudournikov. Od sov so prisotne lesna sova (*Strix uralensis*), velika (*Bubo bubo*) in mala (*Asio otus*) uharica, veliki skovik (*Otus scops*), čuk (*Athene noctua*) in pegasta sova (*Tyto alba*) in razne ujede, med katerimi je najpogostejša kanja (*Buteo buteo*), orel kačar (*Circaetus gallicus*). V preletu je tudi planinski orel (*Aquila chrysaetos*), najde se tudi sršenar (*Pernis apivorus*), kragulj (*Accipiter gentilis*) in skobec (*Accipiter nisus*). Od vrst lovnih ptic se opaža porast številčnosti družine vranov (srake, šoje, sive vrane), v zadnjem času pa najbolj narašča številčnost krokarja.

Od ostalih vrst živali so v GGE prisotne še: navadna veverica, navadni polh, mala podlasica, dihur, divja mačka, damjak, kragulj, gozdni jereb, divja grlica in ptice pevke. Veliko je zaščitениh, redkih vrst.

Živalske vrste, ki so vezane na območja Nature 2000 znotraj GGE in so tudi kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine so predstavljene v poglavju 2.1.3.

1.2 POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV

Celotna površina GGE Kras I znaša 19.976,67 ha, od tega je 11.455,25 ha gozdov (57,4 %). Gozdni prostor obsega 12.247,1 ha ali 61,3 % površine. Površin v zaraščanju je skupaj 1.178,36 ha; od tega 259,75 ha v gozdnem prostoru in 918,61 ha izven njega. GGE leži v občinah Komen in Sežana.

Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah v GGE

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovih lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda [ha]	10.089,88	798,50	566,87	11.455,25
Delež [%]	88,1	7,0	4,9	100,0

V zadnjem desetletju je delež zasebnih gozdov narasel na 88,1 %. Delež državnih gozdov se je nekoliko povečal iz 6,8 % na 7,0 %. V preteklem desetletju se je tako povečal na 798,5 ha. Lokalne skupnosti imajo lastništvo nad slabimi petimi odstotki gozdov v GGE.

Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov v GGE

Velikost gozdne posesti	Sestava po številu posestnikov		Sestava po gozdni površini	
	[%] v razredu	kumulativa [%]	[%] v razredu	kumulativa [%]
do 1 ha	66,4	66,4	11,5	11,5
1 do 5 ha	25,2	91,6	41,4	52,9
5 do 10 ha	6,9	98,5	32,6	85,5
10 do 30 ha	1,4	100,0	12,7	98,3
30 do 100 ha	0,0	100,0	0,4	98,7
nad 100 ha	0,0	100,0	1,3	100,00
Skupaj	100,0		100,0	

Zasebna gozdna posest v GGE je močno razdrobljena, a nekoliko manj kot pred desetimi leti. Delež lastnikov, ki ima gozdno posest večjo od 5 ha je narasla iz 4,7 % na 8,3 %, medtem ko je delež gozdnih posesti manjših od hektarja padel iz 73 % na 66,4 %. Vsega eden lastnik ima posest večjo od 30 ha in eden večjo od 100 ha. Površina povprečne gozdne posesti je narasla 1,68 ha.

Preglednica 7/ D-LS: Razvoj posestne strukture v GGE v obdobju 2006 – 2015

Velikostni razred gozdne posesti	Delež [%] leto 2006	Delež [%] leto 2015	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	73,0	66,4	4528	4528
1 - 5 ha	22,3	25,2	1722	6250
5 - 10 ha	3,9	6,9	472	6722
10 - 30 ha	0,8	1,4	97	6819
30 - 100 ha	0,0	0,0	1	6820
nad 100 ha	-	0,0	1	6821

1.3 ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA

Odprtost gozdov s prometnicami v GGE Kras I ostaja pod povprečjem ostalih GGE v Kraškem GGO. To velja kljub temu, da je bilo v preteklem ureditvenem obdobju zgrajenih 13,43 km protipožarnih prometnic. Gozdne ceste, vodene v Evidenci gozdnih cest (EGC) v GGE Kras I, so bile v evidenco uvrščene s prekategorizacijo protipožarnih presek v gozdne ceste ter z ureditvijo kolovozov ali vaških poti.

Preglednica 8/DC: Odprtost gozdov s cestami v GGE Kras I

Vrsta cest	Produktivne	Povezovalne	Skupaj [km]	Gostota cest * [m/ha]
	[km]	[km]		
Gozdne ceste	68,06	-	68,06	5,94
Javne ceste	48,72		48,72	4,25
Protipož. prom.	81,53		81,53	7,12
Skupaj	198,31		198,31	17,31

* Opomba: Pri izračunu gostote cestnega omrežja se upošteva samo produktivne ceste, ter samo gozdove z možnim posekom.

V primerjavi s preteklim obdobjem je povečanje dolžin gozdnih cest rezultat uskladitve z lokalnimi skupnostmi in ureditve evidence gozdnih cest.

K izračunani odprtosti gozdov s 25 – odstotnim deležem prispevajo javne prometnice. Njihova dejanska uporabnost pa je vprašljiva, saj zaradi neustrezne utrjenosti vozišča ponekod veljajo omejitve osnih obremenitev. Prav tako ob njih primanjkuje rampnih prostorov, skladišč in izogibališč kar dodatno otežuje gospodarjenje z gozdovi. Dolžina gozdnih cest je povzeta iz Evidence gozdnih cest (2026), ki jo ZGS vodi in usklajuje z lokalnimi skupnostmi. Vanjo se evidentirajo ceste s tehničnimi elementi gozdnih cest, ki imajo pretežno gozdarski značaj in niso drugače kategorizirane.

Pri evalvaciji odprtosti gozdov s prometnicami tudi v GGE Kras I ne moremo mimo protipožarnih gozdnih prometnic, ki odpirajo prostor na območjih z zelo veliko in veliko požarno ogroženostjo. Kljub temu, da prvenstveno služijo aktivnemu protipožarnemu varstvu naravnega okolja, v veliki meri omogočajo tudi gospodarjenje z gozdovi. Praviloma so grajene s tehničnimi elementi gozdnih cest, kar pomeni, da je njihova širina v premi do 3,5 m in imajo urejen sistem odvodnjavanja. Na območju GGE je zgrajenih 81,53 km protipožarnih presek, ki predstavljajo 41 % celotne odprtosti gozdov GGE.

Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere s potencialnimi vrstami spravila lesa v GGE Kras I

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja v m [%]					
	[ha]	[%]	Do 200	200 – 400	400 – 600	600 – 800	800-1200	Nad 1200
S traktorjem	8.724,82	76,16	16,7	43,20	24,60	8,70	5,40	1,40
Kombinirano	65,55	0,01	0,0	8,40	56,00	33,10	2,50	0,00
Skupaj	8.790,37	76,17	17,5	44,1	22,7	8,6	5,3	1,8
Ni odprto	2.664,88	23,83						

Potencialno najugodnejše in tudi sicer v praksi najpogostejše izvajano je traktorsko spravilo. Prevladujejo pravilne razdalje med 200 in 600 m. Za spravilo lesa iz gozda lastniki gozdov najpogosteje uporabljajo kmetijske traktorje z vitlom, redki so traktorji kolesniki za delo v gozdu z ustrezno gozdarsko nadgradnjo. V zadnjem desetletnem obdobju se je povečala uporaba gozdarskih prikolic, saj jih lastniki poleg uporabe v gozdu koristijo tudi za kmetijska opravila.

Razmere za pridobivanje lesa so za slovenske razmere povprečne, vendar obstajajo velike razlike tako po terenskih razmerah (nagibi, matična podlaga, skalovitost, ipd.) kot tudi v odprtosti z vlakami.

V zasebnih gozdovih tvori mrežo gozdnih vlak tudi precej starih poti, kolovozov in konjskih vlak, ki jih je za rabo s sodobnimi tehnologijami potrebno rekonstruirati.

Cestno omrežje in površine potencialno najugodnejših načinov spravila so prikazane na KARTI 11 v kartnem delu načrta.

1.4 DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE

Na območju GGE je Komen edino večje centralno središče in sedež občine. Čeprav ne leži na ozemlju GGE ima mesto Sežana med prebivalci pomembnejšo vlogo, saj predstavlja upravno, gospodarsko, izobraževalno, kulturno in zdravstveno središče Krasa. Večina ljudi dnevno migrira na delo v Sežano, podeželska naselja, predvsem v okolici centralnih središč, pa čedalje bolj dobivajo podobo spalnih naselij. Delež kmečkega prebivalstva se konstantno zmanjšuje, kar se odraža v opuščanju kmetovanja na najmanj kakovostnih kmetijskih zemljiščih in v razmeroma hitrem zaraščanju le teh.

Lesnopredelovalna industrija v GGE ni razvita. Na območju GGE in njenem obrobju se nekaj manjših podjetji in obrtnikov ukvarja s posredništvom in trgovino z lesom, mizarstvom in tesarstvom. Posek in spravilo lesa poleg lastnikov gozdov večinoma izvaja SGG tolmin in nekaj samostojnih podjetnikov.

1.5 GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM

1.5.1 Lovstvo

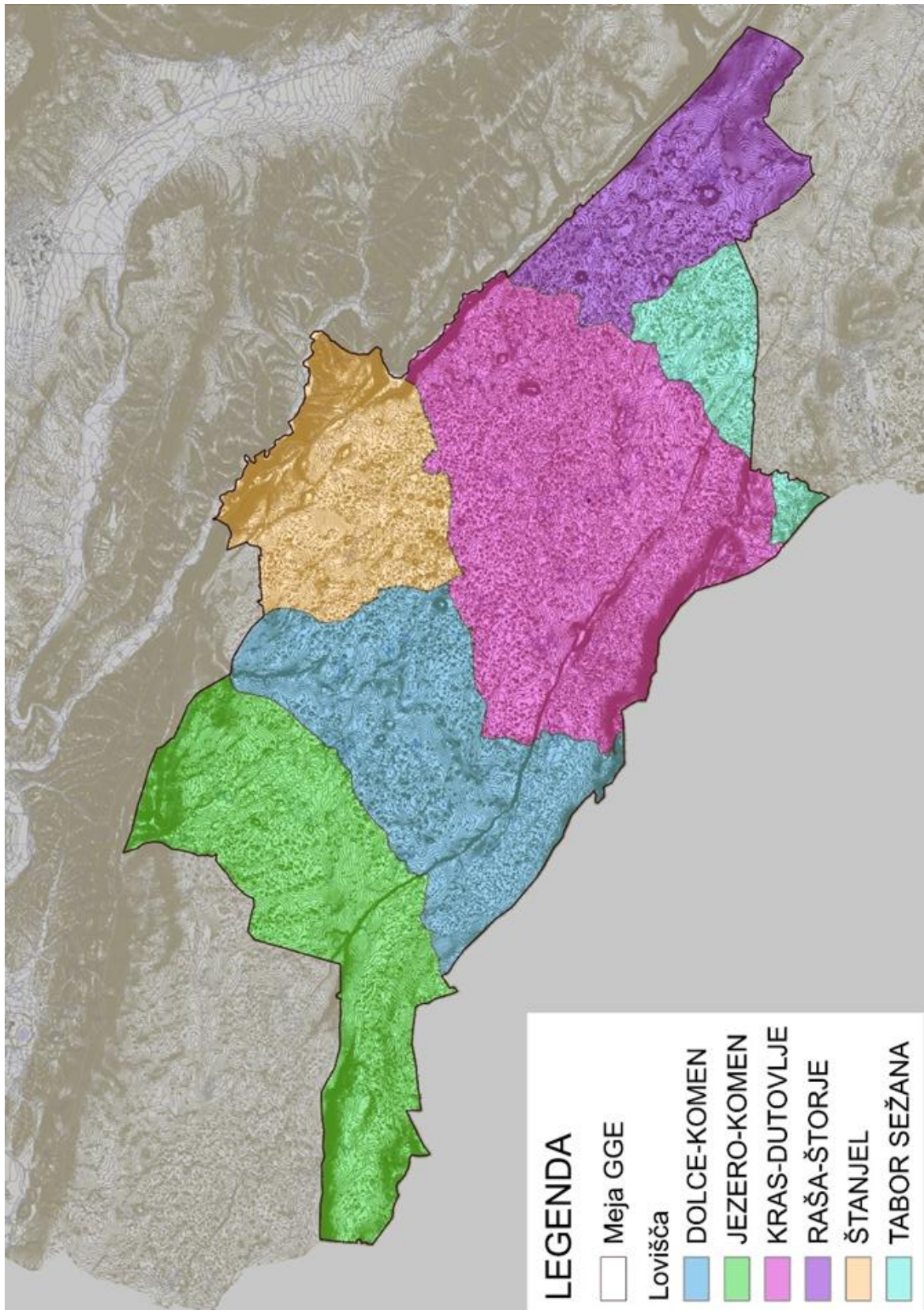
GGE Kras I zajema lovišča Dolce – Komen, Jezero - Komen, Kras - Dutovlje ter del lovišč Štanjel, Raša - Štorje in Tabor - Sežana. Vsa lovišča spadajo v Primorsko lovsko upravljavsko območje in spadajo pod Upravno enoto Sežana..

Preglednica 10/D-LD: Pregled lovskih družin v GGE

Šifra LD	Ime lovišča	Površina gozda v lovišču [ha]	Opomba
0504	Jezero - Komen	2.663,84	
0505	Dolce - Komen	1.898,04	
0507	Štanjel	1.306,48	del
0508	Kras - Dutovlje	3.856,49	
0510	Raša - Štorje	1.164,66	del
0511	Tabor Sežana	565,74	del
Skupaj		11.455,25	

Nelovnih površin v GGE je 544,70 ha. To so površine naselij in zaselkov, javni infrastrukturni objekti, z ograjo obdani industrijski objekti, parki in drugi tovrstni objekti, ki jih določa 10. člen Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22, 158/22, 28/25 in 12/26).

Karta 3: Pregledna karta lovišč

1.5.2 Raba tal

Raba tal v GGE Kras I je analizirana na podlagi evidence dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč MKGP. V enoti prevladuje gozd, ki s 11.455,25 ha pokriva 57,4 % površine. Kmetijske površine obsegajo 7.590,01 ha (38,0 %), ostala nekmetijska zemljišča pa 719,10 ha (3,6 %).

Med kmetijskimi rabami so najboljšejši trajni travniki (3.932,12 ha) in kmetijska zemljišča, porasla z gozdnim drevjem (1.123,80 ha), kar odraža značilno kraško krajino z ekstenzivno travniško rabo. Vinogradi (490,33 ha) so gospodarsko najpomembnejši trajni nasad in so vezani na južne lege ter terasirana pobočja, drugi trajni nasadi pa so prostorsko skromno zastopani. Njive (188,27 ha) so zaradi plitvih kraških tal in kamnitosti omejene na večja kraška polja in dna vrtač.

Pomemben je obseg površin v zaraščanju – drevesa in grmičevje (1.028,42 ha) ter kmetijska zemljišča v zaraščanju (507,98 ha) skupaj zavzemajo 1.536,40 ha in nakazujejo opuščanje kmetijske rabe. Pozidano zemljišče obsega 686,75 ha (3,4 %), ostale nekmetijske rabe pa so prostorsko zanemarljive.

Preglednica 10: Raba tal

Šifra	Vrsta dejanske rabe	Površina (ha)	Delež (%)
1100	Njiva	188,27	0,9
1180	Trajne rastline na njivskih površinah	3,65	0
1190	Rastlinjak	0,46	0
1211	Vinograd	490,33	2,5
1221	Intenzivni sadovnjak	9,24	0
1222	Ekstenzivni oziroma travniški sadovnjak	92,9	0,5
1230	Oljčnik	14,42	0,1
1240	Ostali trajni nasadi	0,17	0
1300	Trajni travnik	3932,12	19,7
1410	Kmetijsko zemljišče v zaraščanju	507,98	2,5
1420	Plantaža gozdnega drevja	0,42	0
1500	Drevesa in grmičevje	1028,42	5,1
1600	Neobdelano kmetijsko zemljišče	197,83	1
1800	Kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem	1123,8	5,6
Kmetijske površine skupaj		7590,01	38
2000	Gozd	11455,25	57,4
3000	Pozidano in sorodno zemljišče	686,75	3,4
5000	Suho odprto zemljišče s posebnim rastlinskim pokrovom	25,66	0,1
6000	Odprto zemljišče brez ali z nepomembnim rastlinskim pokrovom	2,22	0
7000	Voda	4,47	0
Skupaj		19976,81	100

1.5.3 Poselitev

Najstarejši poznani sledovi bivanja človeka v bližnji okolici segajo v obdobje stare kamene dobe (paleolitika). Ostanke kamnitega orodja iz jame pri Črnem Kalu, ki ga je izdelal neandertalec so stari več kot 70.000 let. V srednji kameni dobi (mezolitik), v času od približno 10.000 do 6.000 let pr. n. št., so bila bivališča ljudi na vhodih jam ali pa v spodmolih. Začasna bivališča so postavljali ob obale voda, morja in močvirij. Na prehodu v mlajšo kameno dobo (neolitik), okoli 6.000 let pr. n. št., se s prihodom poljedelstva in živinoreje spremeni način življenja. Iz najdenih arheoloških ostankov se predvideva, da je človek nadaljeval uporabo spodmolov. Okrog 4.000 let pr. n. št. v zahodni prostor Slovenije pridejo prvi iskanci bakrene rude. Začne se bakrena doba, poselitev pa se nadaljuje pretežno v jamah in spodmolih.

Razcvet poselitve Krasa in Istre, se začne z nastopom bronaste dobe 2.200 let pr. n. št.. V zahodnem delu Slovenije je to čas začetka Kaštelirske kulture - poimenovane po utrjenih prebivališčih – gradiščih, ki jih najdemo po celotnem prostoru Krasa in Istre. Poleg začetka uporabe bronu in gradnje utrjenih naselbin se ljudje še vedno ukvarjajo z živinorejo, poljedelstvom, lovom. Že s samim prihodom bronu se pojavljajo prvi zametki trgovine na daljše razdalje. Prehod v železno dobo v času 10. st. pr. n. št. je na območju Krasa potekal brez prekinitve, z nadaljnjo poselitvijo gradišč in uporabo grobišč iz bronaste dobe. Do spremembe pride v obdobju mlajše železne dobe, v 6. st. pr. n. št. s prihodom Keltov na ozemlje Slovenije. S tem pride do prekinitve uporabe bronastodobnih naselbin, na novo se vzpostavi trgovina z Baltskimi deželami, na kar kažejo najdbe iz jantarja (Kranjc et. all, 1999).

Na začetku antike se zahodni del Slovenije začne počasi vključevati pod vplivno območje latinske kolonije Akvileje (današnji Oglej) ustanovljene leta 181 pr. n. št.. Do druge polovice 1. st. pr. n. št. je bila ta že vključena v Rimsko republiko, kasneje cesarstvo. V procesu priključevanja rimskemu ozemlju se poselitvena slika spremeni saj se opustijo gradišča v težko dostopnih višje ležečih krajih in se preselijo bližje obdelovalnim površinam. Uveljavlja se nov tip agrarnega gospodarstva, ki temelji na srednje veliki posesti, suženjski delovni sili, specializaciji in tržni naravnosti. Za ta pojav se je uporabljal izraz vile. Nižinska naselja in vile so obstajali vsaj do 5 st. n.št. (Kocjan, 2013).

Pozno antično obdobje in začetek srednjega veka sta bila zaznamovana s postopnim razpadom rimske države vse do leta 476. Razpad je sprožil priseljevanje številnih ljudstev, med katerimi so bili Zahodni Goti, Vzhodni Goti, Herui, Langobardi, Huni, Slovani in Obri. Največji vpliv je imela slovanska kolonizacija, ki je uspela asimilirati staroselsko prebivalstvo tudi na Krasu. Poglavitni vir obstanka je predstavljalo poljedelstvo, gospodarska podoba kraškega ozemlja pa je bila kmetijska (Kranjc et. all, 1999).

V drugi polovici 14. in zlasti v 15. stoletju je Kras kot tudi ostale delo Evrope zajela agrarna kriza. Tudi beneško-avstrijske vojne, ropanje Turkov in številne epidemije so povzročile, da se je v tem obdobju število kmetij v vaseh precej zmanjšalo, nekatere vasi pa so popolnoma opustele. Zaradi pomanjkanja delovne sile so se z ozemelj današnje Hrvaške naseljevali Uskoki, na katere še danes spominjajo značilni neslovenski priimki. K neugodnim razmeram so na

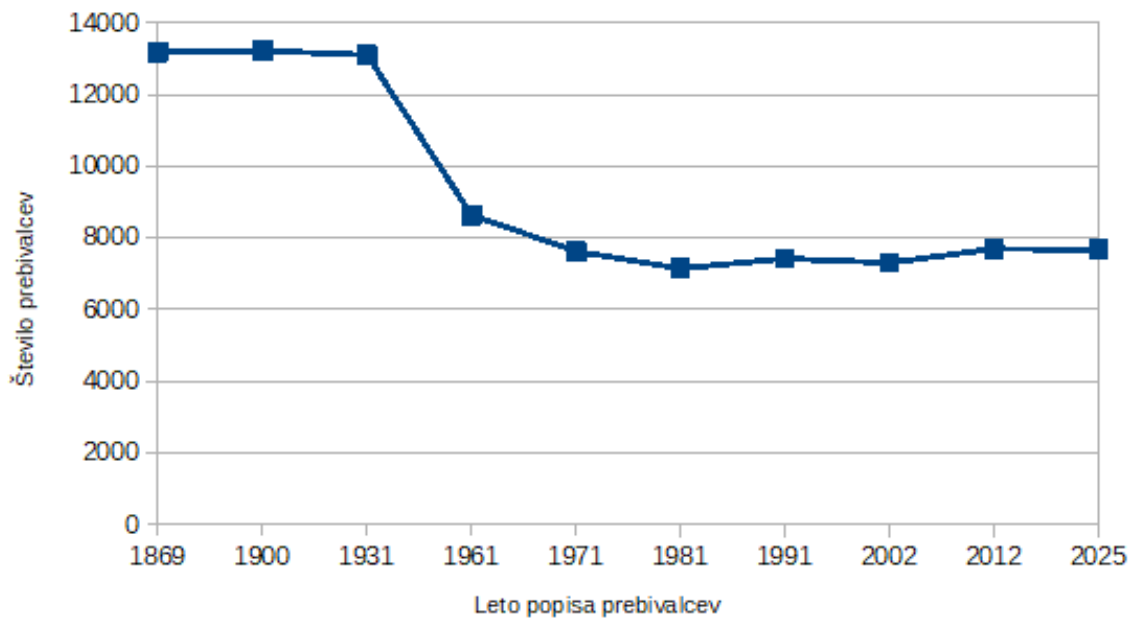
Krasu veliko pripomogle tudi posebne krajevne značilnosti, saj je bil tukajšnji naselitveni prostor že zgodaj izpolnjen, novih obdelovalnih in naselitvenih površin tako ni bilo mogoče pridobivati s krčenjem gozdov. Delno rešitev so predstavljale selitve prebivalstva v Trst s čimer se je kraško zaledje močno povežalo s tržaškim gospodarstvom, pospešil se je razvoj kraškega prevoznitva in trgovine (Kranjc et. all, 1999).

Razmere so se pričele spreminjati po letu 1719, ko je cesar Karel VI. razglasil Trst za svobodno luko. S tem sta se okrepila prevoznitvo in trgovina, oblikovala pa se je tudi predelovalna industrija v Trstu in večjih centrih zaledja, kamor je sodil tudi Kras. Po letu 1857, ko je bil Trst z dvotirno železnico povezan z Dunajem, je cestno prevoznitvo izgubilo na pomenu. Tedaj je bilo mnogo Kraševcev ob zaslužek, kar je sprožilo ponovne migracije v mesto Trst (Kocjan, 2013).

Popis prebivalstva iz leta 1869 izkazuje, da je na območju GGE Kras I živel 13.192 ljudi (Krajevni leksikon Slovenije, 1995). V naslednjih 30 letih je to območje doživljalo populacijski maksimum. Rast prebivalstva je bila na splošno počasna oz. je bolj stagnirala. Po letu 1890 je prišlo do splošne agrarne krize. Naravni prirastek se je izgubil z izseljevanjem prebivalstva, predvsem v čezmorske dežele. Tudi v obdobju od leta 1910 do 1931 so emigracije in žrtve I. svetovne vojne botrovale rahlemu upadu prebivalstva.

Najbolj dramatično je bilo obdobje od leta 1931 do 1948. Nastop fašistične diktature je zelo pospešil izseljevanje, sledile so žrtve II. svetovne vojne, po osvoboditvi pa je prebivalstvo masovno bežalo prek meje zaradi vsesplošne krize prvih povojnih let. Sodoben razvoj je zaznamoval upad večine še agrarnih naselij, predvsem na račun deagrarizacije in slabljenja tradicionalne gospodarske vezi s Trstom. To je doseglo vrhunec leta 1953 z dokončno vzpostavitvijo meje med Italijo in Jugoslavijo. Upadanje števila prebivalcev v večini naselij se je ustavilo šele v zadnjih dveh desetletjih. Suburbanizacija je v prvem valu po osamosvojitvi na Kras pripeljala ljudi z notranjosti države. V drugem valu, po vstopu Slovenije v EU, so jim sledili pretežno Tržačani.

Grafikon 1: Gibanje števila prebivalstva na območju GGE Kras I

VIR: Krajevni leksikon Slovenije

Po podatkih spletnega portala SI-STAT (2026) danes v GGE Kras I živi 7.667 ljudi, ki so naseljeni v 60 naseljih. Največ prebivalcev imajo Dutovlje (648). Sledita jim Križ (642) in Komen (641). To so tudi edina naselja z več kot 500 prebivalcev. Ostala naselja so manjša, več kot ½ (33) jih ima manj kot 100 prebivalcev, tri naselja imajo 10 ali manj prebivalcev, vas Raša pa je leta 2017 ponovno oživela in glede na podatke zadnjega štetja (2025) ima 7 prebivalcev. Preglednica gibanja števila prebivalstva po naseljih v GGE se nahaja v PRILOGI.

Gostota poselitve v GGE je 38,5 prebivalcev/km², kar predstavlja dobro ⅓ povprečja za Slovenijo (104,8 prebivalcev/km²).

1.5.4 Infrastruktura

Ozemlje GGE preseka več pomembnih infrastrukturnih koridorjev.

Skozi GGE vodi odsek regionalne ceste prvega reda (R1): Sežana – Štanjel. Od državnih cest je v GGE še odsek regionalne ceste II. reda (R2): Senožeče – Sežana ter več odsekov regionalnih cest III. reda (R3) (Seznam ..., 2006). Skupaj je v GGE 182,8 km cest; od tega 85,5 km državnih in 97,3 km lokalnih cest.

Med Štanjelom in Sežano poteka enotirna železniška proga Jesenice – Sežana, zgrajena leta 1906. Nekoč pomembna proga je po I. svetovni vojni izgubila na veljavi. Odsek med Sežano in Dutovljami je bil zgrajen leta 1948. Ne elektrificirana proga je danes regionalnega pomena. Skupna dolžina železniških prog v GGE znaša 18,1 km.

Čez ozemlje GGE vodijo trije daljnovodi Slovenskega visokonapetostnega prenosnega omrežja, ki imajo pomembno vlogo pri uvozu, izvozu in tranzitu električne energije med elektroenergetskimi sistemi z Italijo. Osrednji del GGE preseka linija visokonapetostnega 400 kV daljnovoda Divača – Sredipolje. Zahodni del GGE preseka linija visokonapetostnega 110 kV daljnovoda Divača – Vrtojba, vzhodni pa trasa daljnovoda Divača - Ajdovščina. Skupna dolžina visokonapetostnih vodov v GGE znaša 44,0 km. Širina koridorjev za 110 kV daljnovod znaša 30 m, za 400 kV daljnovod pa 50 m (Omrežje – ELES UPO, 2014). Omrežje srednje in nizkonapetostnih daljnovodov v GGE obsega del elektroenergetskega omrežja Elektro Primorske. Na območju GGE poteka več linij 35 kV, 20 kV in 10 kV daljnovodov. Njihova skupna dolžina znaša 110,6 km. Širina preseke za 35 kV daljnovod znaša 20 m, za 20 kV daljnovod pa 8 m.

Območje GGE seka tudi trasa distribucijskega cevovoda Kraškega vodovoda, ki je iz črpališča pri Brestovici na Krasu speljan mimo Komna, Krajne vasi in Sežane, naprej proti Divači in Kozini. Preseka vodovoda je široka od 3 do 5 m.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

Na območju GGE je skupaj 686,75 ha (3,4 %) pozidanih zemljišč. Sem štejemo zgradbe, ceste, parkirne prostore, kamnolome in drugo infrastrukturo, ki služi za opravljanje dejavnosti ljudi (Raba tal, 2026).

Geološka podlaga je omogočila razvoj kamnarstva in kamnoseštva, ki sodita med najpomembnejše tradicionalne gospodarske dejavnosti na Krasu. Kamnolom je imela skoraj vsaka vas, imenovali so jih »jave«.

Danes obratujejo na območju GGE štirje večji kamnolomi in dva manjša. Marmor Sežana d.d. ima koncesijo za pet marmorjevih kamnolomov kraškega kamna – Lesično in Doline pri Vrhovljah, Tomaj, Kazlje ter Kopriva pri istoimenski vasi. Pri Štanjelu deluje na dobrih treh hektarjih kamnolom tehničnega kamna za gradbeništvo, ki ga upravlja Kamnolom Štanjel Dušan Žerjal s.p..

1.6 POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI

Kraško GGO sodi med požarno najbolj ogrožena območja v Sloveniji. Pogostnost požarov je največja v zimsko-pomladanskem obdobju (januar–april, z vrhom v februarju ob suhi burji) in poletnem obdobju (julij–september, z vrhom avgusta ob sušah in vročinskih valovih). Klimatske projekcije za submediteransko Slovenijo nakazujejo podaljšanje požarne sezone in povečanje intenzivnosti posameznih dogodkov. Požari povzročajo največjo ekonomsko škodo v gospodarsko pomembnih borovih sestojih, ekološka škoda pa je največja v gozdovih, ki poraščajo najrevnejša rastišča.

V skladu s sistematiko ogroženosti gozdov pred požari, ki jo opredeljuje Pravilnik o varstvu gozdov, razvrščamo gozdne odseke v štiri stopnje ogroženosti:

- I. - gozdovi z zelo veliko požarno ogroženostjo: nevarnost požarov je stalna,
- II. - gozdovi z veliko požarno ogroženostjo: nevarnost požarov je občasna,
- III. - gozdovi s srednjo požarno ogroženostjo: nevarnost požarov je minimalna,
- IV. - gozdovi z majhno požarno ogroženostjo: nevarnosti požarov praktično ni.

V GGE Kras I so gozdni odseki izločeni v prve tri stopnje ogroženosti. Požarno ogroženost sestojev in stopnjo ogroženosti gozdov po odsekih prikazuje karta 12 v kartnem delu načrta.

Preglednica 11: Stopnja požarne ogroženosti po RGR v GGE Kras I

Šifra RGR	Rastiščnogojitveni razred	1.stopnja (ha)	2.stopnja (ha)	3.stopnja (ha)	Skupaj (ha)	Požarna ogroženost
12043	Gozdovi toploljubnih listavcev – gozdovi na rodovitnejših tleh	330,46	1.561,82	–	1.892,28	1,8
12045	Gozdovi toploljubnih listavcev – gozdovi na globokih tleh	–	13,75	101,70	115,45	2,9
12050	Gozdovi toploljubnih listavcev	1.200,06	535,14	–	1.735,20	1,3
12051	Gozdovi toploljubnih listavcev – borovi gozdovi	3.682,14	128,60	–	3.810,74	1,0
12054	Gozdovi toploljubnih listavcev – gozdovi na plitvih tleh	3.530,08	126,40	–	3.656,48	1,0
20000	Varovalni gozdovi	199,12	–	–	199,12	1,0
21000	Gozdni rezervati	–	45,98	–	45,98	2,0
SKUPAJ		8.941,86	2.411,69	101,70	11.455,25	1,2
Delež (%)		78	21	1	100	-

Povprečna stopnja požarne ogroženosti znaša 1,2. Ogroženost v tabeli je izračunana na podlagi površine in stopnje požarne ogroženosti. Povprečna požarna ogroženost (1,2) je zelo velika in izstopa tudi v primerjavi s preostalim delom Kraškega GGO, v primerjavi s preostalo Slovenijo je daleč nad povprečjem. Požarno manj ogroženih gozdov ni.

Večina, 78 % vseh gozdnih površin GGE (8.941,86 ha) je uvrščenih v I. (visoko) stopnjo požarne ogroženosti. Borovi gozdovi (RGR 12051, 3.810,74 ha) in gozdovi na plitvih tleh (RGR 12054, 3.656,48 ha) skupaj zajemajo dve tretjini vseh površin GGE in so skoraj v celoti v I. stopnji ogroženosti. Požarno najbolj ogroženi so varovalni gozdovi (RGR 20000, 199,12 ha), ki poraščajo najbolj sušna prisojna pobočja nad Brestovico. Edini RGR s srednjo

ogroženostjo (III. stopnja) so gozdovi na globokih flišnih tleh (RGR 12045, 101,70 ha) na osojnih pobočjih gričev nad Gornjo Branico – ta sestoji kljub temu niso imuni na požar ob ekstremnih pogojih.

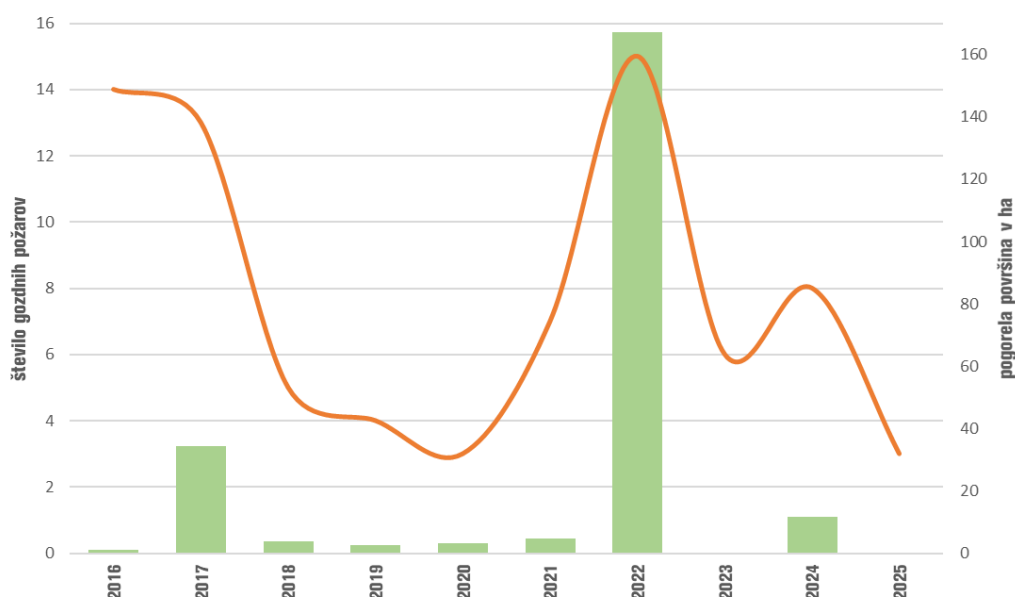
V obdobju 2016 – 2025 smo na območju GGE evidentirali 78 gozdnih požarov, kar je 17 % manj kot v prejšnjem ureditvenem obdobju. Pogorelo je 458 ha površin, od tega 228 ha gozda. Požarno najbolj intenzivni sta bili leti 2017 in 2022, najmanj problematični pa leti 2023 in 2025.

Preglednica 12: Opožarjene površine in število gozdnih požarov v obdobju 2016 – 2025

Leto	Površina [ha]	Površina pogorelega gozda [ha]	Število požarov	Povprečen požar [ha]
2016	11,07	0,95	14	0,79
2017	122,31	34,33	13	9,41
2018	4,97	3,95	5	0,99
2019	2,86	2,46	4	0,72
2020	6,12	3,25	3	2,04
2021	8,04	4,77	7	1,15
2022	288,82	167,02	15	19,25
2023	0,20	0,05	6	0,03
2024	13,69	11,66	8	1,71
2025	0,01	0,01	3	0,00
Skupaj	458,09	228,45	78	5,87

Leta 2022 smo evidentirali 15 gozdnih požarov v katerih je pogorelo 167 ha gozdov. Večina izmed njih je pogorela v požaru Goriški Kras 2022, ki je prizadel oddelke 02001, 02002, 02003 in 02004 na zahodnem delu Brestoviške doline.

Grafikon 2: Število gozdnih požarov in pogorela gozdna površina po letih

Površina povprečnega požara je skoraj polovico manjša od povprečnega požara v preteklem ureditvenem obdobju, kar nakazuje na tudi na učinkovitejše intervencije gašenja.

1.6.1 Protipožarne preseke

Po Pravilniku o varstvu gozdov so protipožarne preseke intervencijske prometnice za potrebe protipožarnega varstva na požarno ogroženih območjih prve in druge stopnje. Po prevoznosti jih delimo na protipožarne preseke 1. kategorije, kamor uvrščamo protipožarne ceste in poti prevozne z vsemi gasilskimi vozili, in protipožarne preseke 2. kategorije, kamor uvrščamo poti, ki so prevozne s specialnimi, praviloma manjšimi vozili. Po Pravilniku o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS 4/2009) je protipožarna preseka opredeljena kot protipožarna gozdna cesta ali protipožarna pot, ki odpira požarno ogrožen prostor I. in II. stopnje v skladu z GGN in je v situacijskem poteku prilagojena zahtevam protipožarnega varstva.

Protipožarna preseka opravlja vlogo prometnice, ki omogoča dostop do mesta požara in obenem predstavlja oviro za širitev talnega požara, ob predpostavki, da je ustrezno vzdrževana. Vzdrževanje zagotavljamo podobno kot za druge gozdne ceste, to je z vzpostavljanjem svetlega profila z obcestnim obsekovanjem, mulčanjem vegetacije in po potrebi nasipanjem ustreznega materiala na vozišče ter vzdrževanjem objektov za odvodnjavanje.

Preglednica 13: Seznam protipožarnih presek v GGE Kras I

Protipožarna gozdna prometnica			
Kat.	Šifra	Naziv	Dolžina*
K1	14p008	Grižnik	48
K1	14p017	Temnica - Zagrajec	1706
K1	14p026	Železna vrata	128
K1	14p031	Lukovec	1311
K1	14p032	Tolsti vrh	1109
K1	14p036	Devinščina	1034
K1	14p039	Goli vrh	2694
K1	14p040	Mali Dol	1823
K1	14p041	Lukovec - Prečna	503
K1	14p042	Klariči	3199
K1	14p043	Grofova jama	3134
K1	14p044	Grdi žleb	1379
K1	14p045	Rubiie	1754
K1	14p046	Jablanec I	1196
K1	14p048	Železnica - Ključ	482
K1	14p049	Kosmati hrib - iua	1312
K1	14p050	Mavhinie	2785
K1	14p051	Pod sv. Martinom	1780
K1	14p054	Lipa	431
K1	14p055	Gospudenca	1758
K1	14p058	Zaičevce - Lukovec	1575
K1	14p061	Strašnice	998
K1	14p065	Cesta Mariie Tereziiie	3790
K1	14p066	Avber - Nadraša	1040
K1	14p067	Skopo - Kosovelie II	1219
K1	14p069	Kazlie	613
K1	14p070	Podbreška Sopada	1550
K1	14p071	Podbreže - Sopada	898
K1	14p072	Brestovica - Štorie	1806
K1	14p073	Zaičevce	2453
K1	14p077	Križ - Kreplie	1675
K1	14p083	Volnik II	1146
K1	14p084	Za Gradom - Lukovec	381
K1	14p085	Kobdili	1422
K1	14p086	Kremence	616
K1	14p137	Volčji Grad -	1916
K1	14p138	Ključ	1066
K1	14p139	Selišče	801

Protipožarna gozdna prometnica			
Kat.	Šifra	Naziv	Dolžina*
K1	14p140	Jablanec II	286
K1	14p204	Veliki Ovčnik - Doli	420
K1	14p248	Železnica	1556
K1	14P270	Skopo - Kosovelie I	3764
K1	14P275	Kobiedlava - Coliava	4057
K1	14P299	Dolce - Zaičevca	562
K1	14p417	Koprivski koti	1630
K1	14p052	Štaniel - Zoro	1069
K1	14p310	Železnica - Klič	225
K1	14p082	Filipčie Brdo -	309
K1	14P351	Kopriva - Dol	2570
K1	14P353	Šmarie - Gabrk	21
K1	14p362	Kobdili britof	478
K1	14p402	Kazlie - Krasca	25
K1	14p443	Filipčie Brdo -	951
K1	14p444	Filipčie Brdo - Hrbec	981
K1	14p445	Filipčie Brdo - Nova	1233
K1	14p446	Filipčie Brdo - Obrsič	248
K1	14p447	Filipčie Brdo -	842
K1	14p448	Filipčie Brdo -	1130
K1	14p449	Križ - Križki bori	895
K1	14p451	Križ - zahod	452
K1	14p465	Skopo - staie	1262
K1	14p466	Filipčie Brdo - Sončni	990
K1	14P468	Križ-Podrenie	1041
K2	14p019	Lipa - Ivanji Grad	1917
K2	14p037	Razboinik	645
K2	14p056	Zoro - Kobiedlava	2118
K2	14p057	Kobiedlavske bukve	801
K2	14p059	Zaičevca -	1186
K2	14p064	Rupe - Žekanc	1158
K2	14p068	Volnik I	1435
K2	14p074	Avber - Brie	1565
K2	14p075	Brie - Ponikve	1856
K2	14p076	Tomai - Avber	1701
K2	14p078	Stočajnik - Lukovec	1294
K2	14p119	Škrbina - Lipnik	1283
		Skupaj	98487

V GGE je 75 protipožarnih presek v dolžini 98,5 km. Večina je uvrščena v I. kategorijo (84 %), 12 prometnic v dolžini 17 km je II. kategorije.

1.7 UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

V ureditvenem obdobju 1987-1996 je GGN za GGE Kras zajemal celotno območje matičnega Krasa. Enovita GGE Kras je obsegala 33.737,12 ha površin, od tega 15.914,84 ha gozdov. V istem ureditvenem obdobju je bila prvič opravljena notranja razdelitev gozdov na oddelke, odseke ter na rastišnogojitvene razrede. Sedanje meje GGE so bile oblikovane z GGN ureditvenega obdobja 1996-2005, ko se je GGE Kras razdelila na dva dela, Kras I in Kras II.

V novem ureditvenem obdobju ostajajo meje GGE nespremenjene, smo pa v okviru gozdne inventure preverili ustreznost delitve oddelkov na odseke in na tem področju opravili nekaj popravkov, predvsem v smislu boljšega prilagajanja odsečnih mej rastiščnim razmeram in stanju gozda.

GGE Kras I je razdeljena na 139 oddelkov, ki so razdeljeni na 275 odsekov. Povprečen odsek meri 72,5 ha, povprečna površina gozda v njem pa 41,84 ha.

1.8 ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE

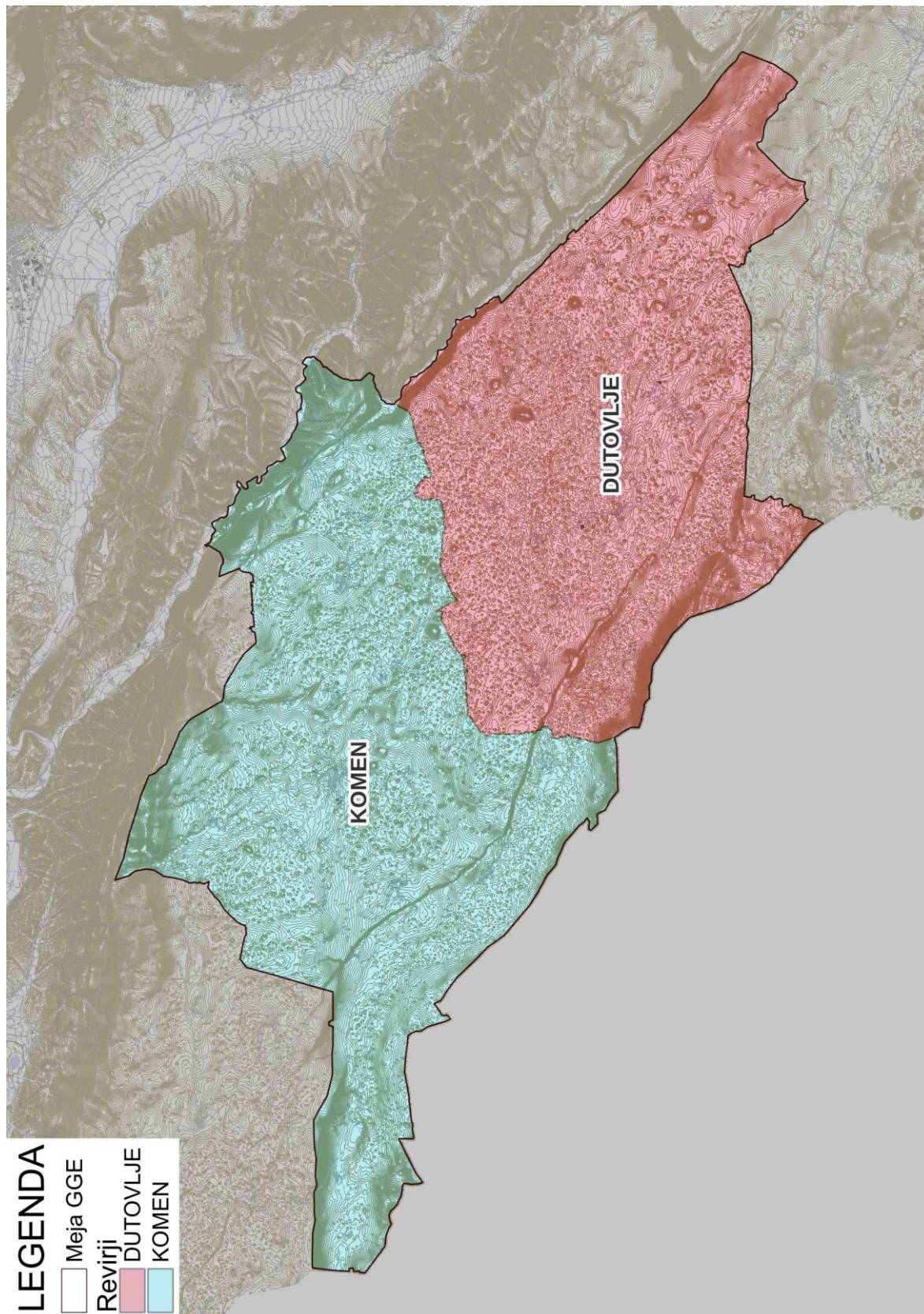
V gozdovih GGE Kras I izvajajo javno gozdarsko službo uslužbenci Zavoda za gozdove Slovenije, OE Sežana, KE Sežana.

GGE Kras I pokrivajo naslednji revirji:

- revir Komen: oddelki 1-57, 62-86. Revir pokriva revirni gozdar Monika Lišter.
- revir Dutovlje: oddelki 57-61, 87- 139. Revir pokriva revirni gozdar Ivan Rožac.

Revirni gozdar Monika Lišter ima sedež na naslovu Vodnikova 15a, 5294 Dornberk, tel: 05 301-86-08, Ivan Rožac pa na naslovu Partizanska cesta 49, 6210 Sežana. Tel: 05 707-44-11.

Karta 4: Pregledna karta revirjev

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Od leta 2020 dalje, je prišlo do spremembe Pravilnika po katerem so bile ukinjene funkcijske enote in funkcije gozdnega prostora za GGE se povzame iz ON z dobo veljavnosti 2021-2030 z izjemo tistih funkcij, ki temeljijo na pridobljenih smernicah s področja varstva narave, kulturne dediščine in varstva voda.

Pravilnik deli splošnokoristne funkcije gozda na ekološke, socialne in proizvodne. Njihova poudarjenost je ovrednotena v tri stopnje:

1. stopnja: funkcija določa način gospodarjenja z gozdom,
2. stopnja: funkcija pomembno vpliva na način gospodarjenja z gozdom,
3. stopnja: funkcija le deloma vpliva na način gospodarjenja z gozdom.

Območja s poudarjenimi funkcijami poleg gozda vključujejo tudi druga gozdna zemljišča in tista negozdna zemljišča, ki so z gozdom ekološko oziroma funkcionalno povezana ter skupaj z gozdom zagotavljajo uresničevanje njegovih funkcij oziroma tvorijo gozdni prostor. Površina gozdnega prostora v GGE Kras I znaša 12.363,52 ha. V primerjavi s preteklim ureditvenem obdobjem se je površina gozdnega prostora povečala za 0,9 %.

Preglednica 14/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj [ha]
	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]	[%]	[%] *GP	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	683,87	5,8	5,5	9.182,26	77,3	74,3	2.010,30	16,9	16,3	11.876,43
Hidrološka funkcija	162,12	1,3	1,3	12.081,51	97,7	97,7	119,36	1,0	1,0	12.362,99
Funkcija ohranjanja biotske raznovrst.	45,97	0,4	0,4	12.288,58	99,4	99,4	28,44	0,2	0,2	12.362,99
Klimatska funkcija	189,17	1,5	1,5	264,01	2,2	2,2	11.909,81	96,3	96,3	12.362,99
Zaščitna funkcija	30,86	100	0,2	0,00	0,0	0,0				30,86
Higiensko-zdravstvena funkcija	7,57	0,1	0,1	258,68	2,1	2,1	12.096,74	97,8	97,8	12.362,99
Obrambna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				0,58
Rekreacijska funkcija	29,99	0,2	0,2	34,80	0,3	0,3	12.240,81	99,5	99,5	12.305,60
Turistična funkcija	6,77	0,1	0,1	0,00	0,0	0,0	12.298,83	99,9	99,9	12.305,60
Varovanje naravnih vrednot	104,03	4,2	0,8	2.380,18	95,8	19,3				2.484,21
Varovanje kulturne dediščine	224,68	80,0	1,8	56,16	20,0	0,5				280,84
Poučna funkcija	0,00	0,0	0,0	19,06	0,2	0,2	12.286,54	99,8	99,8	12.305,60
Raziskovalna funkcija	45,97	100,0	0,4							45,97
Estetska funkcija	15,1	8,4	0,1	164,34	91,6	1,3				179,44
Lesnoproizvodna funkcija	501,46	4,4	4,1	3.601,03	31,6	29,1	7.306,77	64,0	59,1	11.409,27
Funkcija prid. drugih gozdnih dobrin	17,86	7,4	0,1	224,57	92,6	1,8				242,43
Lovnogospodarska funkcija	0,00	0,0	0,0							0,00

* GP – gozdni prostor; zasenčena okna v preglednici pomenijo, da se funkcije na tej stopnji poudarjenosti ne določa.

Zaradi pretiranih sečenj in paše v preteklosti je Kras postal sinonim ogolele, kamnite pokrajine. Koncem 19. in v začetku 20. stoletja so ogolele površine z velikim uspehom pogozdovale s črnim borom tudi z namenom okrepitve ekoloških in socialnih funkcij gozda.

V zadnjih desetletjih se črni bor hitro razširja z lastno semenitvijo, pokrajino pa postopno zarašča tudi avtohtono listnato grmovje in drevje. V prihodnosti bodo podnebne spremembe prinesle povečane potrebe po krepitvi ekoloških in socialnih funkcij in temu prilagojeno gospodarjenje z gozdom.

Gozdovi v GGE Kras I imajo izrazito ekološko vlogo. Med ekološkimi funkcijami sta najbolj poudarjeni biotopska in hidrološka, ki se na prvi ali drugi stopnji poudarjenosti pojavljata na 99,8 % oziroma 99,0 % gozdnega prostora. Sledi funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, ki je na prvi ali drugi stopnji poudarjena na 83,1 % površine, najmanjši delež pa ima klimatska funkcija, ki obsega le 3,7 % površine.

Koncentracija poudarjenosti funkcij v prostoru je odvisna od različnih ekoloških pogojev. Med socialnimi funkcijami gozdov najbolj izstopajo funkcije varstva naravnih vrednot, estetska funkcija in funkcija varovanja kulturne dediščine. Med objekti, ki opravljajo največ socialnih funkcij s prvo stopnjo poudarjenosti izstopa gozd Cirje pri Komnu. Drugi objekti so še gozd Draga pri Komnu, Obršljanski gozd in krajinski park Štanjel.

Gozdovi v GGE Kras I imajo lesnoproizvodno vlogo poudarjeno pretežno na tretji stopnji. Na prvi in drugi stopnji poudarjenosti je 36 % gozdov.

Funkcije gozdov so prikazane na **KARTI 7** v kartnem delu načrta.

2.1 EKOLOŠKE FUNKCIJE GOZDOV

2.1.1 Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev opravljajo gozdovi, ki varujejo rastišča in njihovo okolico pred posledicami vseh vrst erozijskih procesov, zagotavljajo in ohranjajo odpornosti tal na erozijske pojave, ki jih povzročajo mraz, sneg, voda in veter; preprečujejo razvoj in pojavljanje zemeljskih in snežnih plazov, podorov in usadov; preprečujejo poglobljanja pobočnih jarkov; preprečujejo premeščanja naplavin; zadržujejo drobni plovni material ter ohranjajo rodovitnost gozdnih

Poudarjeno varovalno funkcijo imajo zlasti gozdovi na erozijskih, plazljivih ali plazovitih območjih, določenih v skladu s predpisi o vodah ter gozdovi na zelo strmih pobočjih, sušnih legah, plitvih skalovitih ali kamnitih tleh.

Prvo stopnjo poudarjenosti varovanja gozdnih zemljišč in sestojev imajo tisti gozdovi v GGE, ki ležijo na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35° ali pa je kamnitost površja večja od 70 % ter gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25° in gozdovi zavarovani z uredbo kot varovalni gozdovi.

V GGE se večinoma nahajajo vzdolž skalovitih pobočjih Brestoviškega dola in doline Raše ter na strmih flišnih pobočjih severovzhodnega dela GGE. Skupna površina gozdnega prostora znaša 683,87 ha.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom med 15° in 25°. Sem uvrščamo večino preostanka gozdov GGE na razgibanem reliefu flišne matične podlage. Na karbonatni matični podlagi je ta funkcija poudarjena v predelih, kjer je površinska kamnitost ali skalovitost med 50 % in 70 %.

Tretjo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

2.1.2 Hidrološka funkcija

Hidrološko funkcijo opravljajo gozdovi, ki ohranjajo čistost podtalnice oziroma vode, ki pronica v podzemni svet na Krasu. Hidrološko funkcijo opravljajo tudi gozdovi ob stoječih in tekočih vodah ter gozdovi, ki s sposobnostjo zadrževanja vode v tleh in v rastlinah uravnavajo vodni odtok na območjih, ki so pomembna za oskrbo z vodo.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na ožjih območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov ter gozdovi na 1. in 2. varstveni coni po odloku o zaščiti virov pitne vode. Večina teh se nahaja zahodno od vasi Brestovica pri Komnu (črpališče Klariči). Poleg tega so s prvo stopnjo te funkcije ovrednoteni tudi gozdovi nad poznanimi rovi kraških jam, brezni in podzemnimi vodnimi tokovi. V GGE je 162,12 ha gozdnega prostora z ovrednoteno hidrološko funkcijo na prvi stopnji.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na širšem vodo zbirnem območju in na potencialnih vodovarstvenih območjih na karbonatni podlagi. Tem kriterijem ustreza 12.081,51 ha površin gozdnega prostora. Pri obnovi funkcijskih enot s poudarjeno hidrološko funkcijo smo uporabili prenovljene prostorske sloje vodovarstvenih območij.

Tretjo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

2.1.3 Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti opravljajo gozdovi, ki zagotavljajo življenjski prostor rastlinskim in živalskim življenjskim združbam, zlasti tistim vrstam, katerih življenjski cikel je pomembno povezan z gozdom, ter gozdovi, ki ohranjajo biotske raznovrstnosti in zagotavljajo naravno ravnovesje. Poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo zlasti gozdovi s habitati redkih ali ogroženih rastlinskih ali živalskih vrst, s habitati, pomembnimi za obstoj in ohranitev populacij divjadi, s habitati in habitatnimi tipi, ki se po predpisih o ohranjanju narave ohranjajo v ugodnem stanju, ter gozdovi, ki imajo status posebnega varstvenega območja, potencialnega posebnega ohranitvenega območja ali ekološko pomembnega območja.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti opravljajo gozdni rezervati ter manjšinski ekosistemi v gozdnem prostoru, kot so: ekocelice, kali, kraške jame in brezna ter kraški izviri. Manjšinski ekosistemi predstavljajo pomemben habitat za ohranitev redkih in ogroženih živalskih vrst. Večinoma se pojavljajo v Brestoviškem dolu. S prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti smo ovrednotili tudi gozdove s posebnim namenom, kjer so gozdnogospodarski ukrepi dovoljeni (gozd Cirje, gozd Draga in Obršljanski gozd). Skupna površina GP, ki opravlja funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti na prvi stopnji znaša 45,97 ha.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, pomembni za obstoj in ohranitev populacij različnih vrst prosto živečih živali (zimovališča, grmišča, mirne cone). S to stopnjo smo ovrednotili gozdove na območju ekološko pomembnih območjih (EPO), kot tudi gozdove na območju Nature 2000, ki pokrivajo 12,288,58 ha (99 %) gozdnih površin GGE.

Tretjo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

Posebna varstvena območja (PosVO) ali »območja Natura 2000« so ekološko pomembna območja (EPO), ki so na ozemlju Evropske unije pomembna za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov. Natura 2000 območja so bila vzpostavljena leta 2004. Danes predstavljajo 37,9 % ozemlja Republike Slovenije.

Posebna varstvena območja (PosVO) so določena z Uredbo o posebnih varstvenih območjih [31]. Na podlagi Direktive o habitatih so opredeljena posebna ohranitvena območja (SCI - Site of Community Importance), na podlagi Direktive o pticah pa posebna območja varstva, pomembna za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja vrst ptic (SPA - Special Protection Areas). Območja SPA in SCI se deloma pokrivajo.

Zaradi prisotnosti območij Natura 2000 je GGN GGE Kras I tudi načrt prilagojene rabe naravnih dobrin, potrebnih za zagotavljanje ugodnega stanja kvalifikacijskih habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst na območjih Natura 2000.

Preglednica 15/N-SPA: Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE

KODA IN IME	status	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE KRAS I
SI3000276 Kras	POO	<u>Hrošči:</u> rogač (<i>Lucanus cervus</i>) bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>) strigoš – hrastov kozliček (<i>Cerambyx cerdo</i>) <u>Dvoživke:</u> veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) <u>Netopirji:</u> dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersi</i>) <u>Negozdni habitatni tipi:</u> Jame, ki niso odprte za javnost
SI3000225 Dolina Branice	POO	<u>Dvoživke:</u> veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) laška žaba (<i>Rana latastei</i>) <u>Žuželke:</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* <u>Hrošči:</u> rogač (<i>Lucanus cervus</i>) bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>) strigoš – hrastov kozliček (<i>Cerambyx cerdo</i>) močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>) <u>Netopirji:</u> veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>) vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>)
SI5000023 Kras	POV	<u>Ptice:</u> kačar (<i>Circaetus gallicus</i>) sršenar (<i>Pernis apivorus</i>) velika uharica (<i>Bubo bubo</i>) podhujka (<i>Caprimulgus europaeus</i>)

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT

Preglednica 16: Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO /POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	<u>SI3000276 Kras</u> Jame se pojavljajo po celotnem območju.	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu. Ogrožajo jih onesnaževanje voda, množičen obisk turistov (osvetlitev, hrup) in ponekod odlaganje odpadkov.	48.042 ha	14.622 ha	Splošna ocena stanja na območju je odlična (SDF, 2022).

Preglednica 17/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	<u>SI3000225 Dolina Branice</u> <u>SI3000276 Kras</u> Je splošno razširjena vrsta v bukovih in hrastovih gozdovih.	20 do 38 mm velik hrošč z robustnim, podolgovatim in paralelnim telesom; žametno sivomodre barve, na vsaki pokrovki ima po dve črni pegi, noge in ticalnice so dolge in sivočrne. Prehranjujejo se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globlje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekrlati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa posamezen osebek prehodi velike razdalje. Poleg naravnih ovir, kot so reke, z gradnjami cest in avtocest postavljamo se več mej med populacijami vrste. Vrsta je v Sloveniji splošno razširjena in trenutno ne velja za ogroženo.	3.946 ha 21.399	828 ha 5.569 ha	Vrsta je stalno prisotna in pogosta. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2022)
hrastov kozliček (<i>Cerambyx cerdo</i>)	<u>SI3000225 Dolina Branice</u> <u>SI3000276 Kras</u> Naseljuje posamična ali v presvetljenih sestojih stoječa	Ta hrošč je lahko različnih velikosti (24 – 53 mm), ima podolgovato in širokoparalelno telo; rjavočrne barve, le konec pokrovk je izrazito rjav, noge in ticalnice so dolge in črne barve. Naseljuje posamična ali v presvetljenih sestojih stoječa stara drevesa (nad 35 cm premera) različnih vrst hrasta, ki so izpostavljena soncu, v nižinah in gričevju, največ v obrežnih gozdovih. Ličinke se razvijajo do 5 let, v prvih letih se	2.276 ha 6.152 ha	162 ha 2.290 ha	Vrsta je stalno prisotna. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2022)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
	stara drevesa različnih vrst hrasta, v nižinah, gričevju ali v svetlejših gozdnih robovih. Napadena hrastova drevesa imajo značilen izgled, z značilno štrlečimi debelimi suhimi vejami, v katerih se razvijajo ličinke.	zadržujejo in hranijo z lesom pod skorjo dreves, v zadnjem letu pa se zažrejo globlje v les, kjer si ustvarijo bubino kamrico. Napadena hrastova drevesa imajo značilen izgled, z štrlečimi debelimi suhimi vejami izven olistane krošnje. Odrasli osebki živijo nekaj tednov, letajo pretežno v mraku in ponoči in se pri tem ne oddaljujejo zelo od matičnega drevesa ali sestoja. Vrsta je ogrožena zaradi izsekavanja hrastovih gozdov in pritiska na vrsto s strani gozdarjev, češ da gre za hudega škodljivca v hrastovih gozdovih. Napadeno drevo s svojim izgledom močno privablja ostale osebke, ki se tu pari in odlagajo jajčeca, s podrtjem ali propadom tega drevesa ob odsotnosti drugih primernih (dovolj starih) dreves propade tudi populacija.			
rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	<u>SI3000276 Kras</u> <u>SI3000225 Dolina Branice</u> Razvoj rogača je vezan na različne vrste dreves, predvsem pa na hrastove sestoje. V Sloveniji je splošno razširjen.	Sodi med največje vrste hroščev v Evropi. Samci, ki so navadno večji, zrastejo od 25 do 75 mm – značilna je raznolikost zaradi različne kvalitete hrane, ki je dostopna ličinkam. Telo je podolgovato, široko in deloma sploščeno. Čeljusti samcev so preobražene v rogovju podobno tvorbo - od tu tudi slovensko vrstno ime – rogač. Glava, ovratnik in noge so črne ali temnorjave barve, obarvanost pokrovk variira od temnorjavih do kostanjevo-rdečih. Razvoj je vezan na različne vrste listopadnega drevja, med katerimi prevladujejo hrasti. Samice rogača odlagajo jajčeca v ali od šture, stara ali padla drevesa. Ličinke se prehranjujejo z mrtvimi ali nagnitimi koreninami dreves, zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko). Celoten razvoj poteka zelo počasi, tudi do pet let. Odrasli hrošči, ki živijo samo nekaj tednov, so največkrat aktivni v mraku, prehranjujejo se z različnimi rastlinskimi izločki. Ocenjujemo, da vrsta v Sloveniji še ni ogrožena. Neprimeren poseg pri gospodarjenju v gozdovih je s stališča vrste prenizko sekanje dreves (tik nad tlemi).	21.956 ha 4.411 ha	6.036 ha 976 ha	Vrsta je stalno prisotna. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2022)
močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>)	<u>SI3000225 Dolina Branice</u> Prisoten je ponekod ob reki Branici in njenih pritokih (odsek med Lisjaki in Dolanci).	Hrošč je velik okoli 3 cm, ima podolgovato, ovalno telo motnosvetleče črne barve z obokanimi, zgrbančenimi pokrovkami z jamicami. Je vlagoljubna vrsta, vezana na zamočvirjene gozdove v ravninah do višine okoli 1000 m, ki so večinoma porasle s črno ali sivo jelšo, na S delu Pohorja tudi v smrekovo jelševih sestojih. Razvoj poteka v manjših in večjih potokih, preobraženi mladostni osebki ne zapuščajo mesta preobrazbe, kjer tudi prezimijo.	1.362 ha	93 ha	Vrsta je stalno prisotna. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2022)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		Prezimijo v trhelem razpadajočem lesu (debelejših trhljih vejah in štorih ob vodi ali v močvirju) ali zakopani v mehko zemljo nabrežin ob vodi. Odrasli osebkovi so nočno aktivni. Ogrožajo ga posegi v gozdne potoke: urbanizacija območja, regulacije vodotokov, redčenje dreves na območju, onesnaževanje vodotokov (eutrofikacija in črna odlagališča različnega materiala),...			
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	<u>SI3000225 Dolina Branice</u> <u>SI3000276 Kras</u> Naseljuje življenjske prostore v zgodnjem stadiju naravne sukcesije (glinokopi, kamnolomi, kolesnice v gozdu). Tipična mrestišča hribskega urha so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda.	Po obliki spominja na žabo, zraste do 5 cm, po hrbtu pa ima bradavice. Oglašča se z zvonkim uu-uu, ob nevarnosti se vrže na hrbet in pokaže živobarven trebuh, ki je pri tej vrsti rumeno-črn. Ličinke so paglavci, ki imajo ovalen trup z repom in so brez okončin. Je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča in življenjski prostor ličink so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda (glinokopi, kamnolomi, kolesnice na cesti). Predvsem mladi odrasli osebkovi so zelo mobilni in prepotujejo tudi več kot kilometer daleč od vode.	6.313 ha 48.042 ha	1.681 ha 14.622 ha	Vrsta je stalno prisotna. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2022)
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	<u>SI3000225 Dolina Branice</u> <u>SI3000276 Kras</u> Primerni prehranjevalni habitati so predvsem ekstenzivni vlažni travniki, prezimovališča pa najde v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu.	Največja vrsta pupkov v Evropi, ki zraste do 25 cm, večinoma pa doseže okoli 18 cm. Po videzu spominja na močera, samec ima na hrbtu žagasto nazobčan greben, samica pa živo rumeno črto. Ličinke so podobne staršem, na zunanost se razlikujejo le v tem, da imajo zunanje škrge, s čimer so vezane na življenje v vodi. Odrasel osebki se prehranjuje na kopnem, predvsem na ekstenzivnih vlažnih travnikih gričevnatega in hribovitega sveta. Prezimuje lahko na kopnem (v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu...) ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo boujno obrežno in vodno rastlinje ter čisto vodo). Ogrožena ga uničevanje in onesnaževanje vodnih okolij, vlaganje rib, intenzivno kmetijstvo ter ceste in promet. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.	6.313 ha 48.042 ha	1.681 ha 14.622	Vrsta je stalno prisotna. Kras: Splošna ocena populacije je odlična (SDF, 2022) Dolina Branice: ni dovolj podatkov za oceno stanja.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
laška žaba (<i>Rana latastei</i>)	SI3000225 <u>Dolina Branice</u> Vezana je na gozdne habitate v poplavnih nižinah rek - vlažne listnate gozdove z visokim talnim nivojem vode in bujno podrastjo. Mrestišča so predvsem manjše tekoče vode in mrtvi rokavi večjih rek, le izjemoma stoječe vode. Najprimernejša mrestišča pri nas so plitvi, počasi tekoči meandrirajoči potoki, kot so nekateri pritoki Branice.	Približno 5 do 7 cm dolga (brez dolžine nog), rjava žaba vitke rasti. Gobec je kratek, zaokrožen, redko se proti nosnicam izrazito zoži, zenica vodoravna, po hrbtnem delu je največkrat rdeče-rjavo, včasih temno sivo-rjavo obarvana, trebuh je bele barve, lahko tudi temno siv, grlo je temno s svetlo črto po sredini. Živi v svetlih, vlažnih, listnatih, obrečnih poplavnih gozdovih z bujno podrastjo in na obraščenih obalah jezer. Našli so jo tudi v monokulturah topolov. Odrasli osebki se večinoma zadržujejo okoli mrestišč. To so manjše tekoče vode, mrtve rokave rek in potokov, kanale, tolmune manjših gozdnih potokov, le izjemoma mresti v stoječih vodah (npr. v stalnih gozdnih mlakah). Prezimuje na kopnem, do 1 km od mrestišča. Glavni vzroki ogroženosti so izsekavanje, nenadzorovana urbanizacija, gradnja cest, intezifikacija kmetijstva ter regulacije vodnih tokov. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.	3.516 ha	357 ha	Vrsta je redka, stalno prisotna. Kras: Splošna ocena populacije je odlična (SDF, 2022)
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*	SI3000225 <u>Dolina Branice</u> SI3000276 Kras Razpršeno ga najdemo po celotnem območju GGE.	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrasti, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebki hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	1.320 ha 39.275 ha	371 ha 12.209 ha	Vrsta je stalno prisotna in pogosta. Stanje ocenjujemo kot dobro.
vejcati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>)	SI3000225 <u>Dolina Branice</u> SI5000023 Kras	Živi v toplih gozdnatih ali grmiščnih predelih, najraje na apnenčasti podlagi v bližini vode. Prezimuje v jamah z visoko zračno vlago, poleti pa se preko dneva zateče tudi na podstrešja stavb. Kotišča so na severu območja razširjenosti na toplih podstrešjih in v zvonikih,	6.298 ha 46.386 ha	1.681 ha 14.563 ha	Vrsta je stalno prisotna. Splošna ocena

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
	Areal se pokriva z razširjenostjo jam. - celotno območje Natura 2000.	na jugu pa tudi v podzemskih jamah. Prehranjuje se s pajkovci in žuželkami, ki jih pobere z listov, vejic in s tal, lovi pa tudi leteče žuželke, ki jih prestreže z letalno mrežo. Pogoste so skupine ali faze, ki ne letajo oziroma so dejavne podnevi. Najbolj so ogrožena njegova ketišča v stavbah, ki so tudi najbolj izpostavljena.			populacije je dobra (SDF, 2022)
veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	<u>SI3000225 Dolina Branice</u> <u>SI5000023 Kras</u> Areal se pokriva z razširjenostjo jam.- celotno območje Natura 2000.	Živi v toplih gozdovih na zakraseli podlagi, s številnimi jamami in bližino vode. Je izrazito jamska vrsta - v jame se zateka tako v času zimskega spanja kot poleti, ko tam preživi dan. Poleti ga najdemo tudi na podstrešjih. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo hrošči in nočni metulji. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu ter vznemirjanje na zatočiščih in ketiških (od vandalizma, motenj, do neustreznih prenov zgradb).	6.185 ha 45.565 ha	1.656 ha 14.265 ha	Vrsta je stalno prisotna. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2022)
dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersii</i>)	<u>SI3000276 Kras</u> Areal je celotno Natura 2000 območje Kras.	Živi do višine 1000 metrov, prezimuje v jamah, poletna zatočišča (poleg jam lahko še podstrešja stavb) pa si najde v prehransko bogatem okolju tudi več kot 100 km oddaljena od prezimovališč. Prehranjuje se z žuželkami v gozdu, na gozdnem robu in jasad; prevladujejo nočni metulji, v manjši meri pa mrežekrilci in hrošči. Vrsta je ranljiva zaradi ozkih ekoloških zahtev, zaradi katerih se na zelo omejenem prostoru znete pomemben del lokalne populacije. Ogroža jo pomanjkanje zatočišč ter vznemirjanje na zatočiščih in ketiških.	48.038 ha	14.622 ha	Vrsta je stalno prisotna. Splošna ocena populacije je odlična (SDF, 2022)
velika uharica (<i>Bubo bubo</i>)	<u>SI5000023 Kras</u> Kras velja za njen najpomembnejši gnezditveni v Sloveniji. V bližini gnezdi v pobočjih nad železniško progo Branik-Štanjel ter na območju Brestoviškega dola.	Velika uharica je največja evropska sova. Gnezdi v razčlenjenih skalnih stenah s policami in luknjami, ki jih obdajajo ekstenzivno obdelovane odprte površine, na katerih lovi. Prehranjuje se pretežno s sesalci in pticami. Je stalnica. V Sloveniji velja za redko gnezdilko (60-80 parov) in je pogostejša predvsem v toplejših predelih (Kras, slovenski del Istre, Vipavska dolina). Ogrožena je zaradi motenj v času gnezdenja (plezalci, jadralni padalci, pohodniki), trkov z električni vodi ter intenzifikacije kmetijstva.	58.753 ha	19.599 ha	Na območju gnezdi 8 -14 parov. Splošna ocena stanja populacije je odlična (SDF, 2023)
kačar (<i>Circaetus gallicus</i>)	<u>SI5000023 Kras</u> Redek gnezdilec območja, pojavlja se razpršeno po vsem območju.	Kačar je orel s svetlim spodnjim delom telesa in temno rjavim grlom. V Sloveniji je redka gnezdilka JZ dela države. Naseljuje tople, suhe kamnite predele, prepredene z gozdčiči in grmičevjem. Gnezdi na drevju (pogosto na borih), potrebuje pa tudi izpostavljena mesta za dober pregled nad okolico. Hrani se skoraj izključno s plazilci, med katerimi ima še posebej	54.532 ha	18.991 ha	Na območju gnezdi 5 -10 parov. Splošna ocena stanja populacije je

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		rad kače. Pogosto lovi lebde v zraku, lahko tudi s preže. Majhen plen ubije v zraku, večjega na tleh. Je selivka, vzhodne populacije prezimujejo v Indiji, zahodne pa v tropskem delu Afrike. Ogroža ga uničevanje gnezditvenega in prehranjevalnega habitata.			odlična (SDF, 2023)
sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)	SI5000023 Kras Potencialno naseljuje celotno območje, vendar je redk gnezdilec.	Sršenarja od kanje ločimo po manjši, sivi glavi in daljšem repu z značilno razporejenimi tremi prečnimi progami. Naseljuje odprte gozdovi s številnimi jasami in mozaično kmetijsko krajino. Gnezdi na velikih drevesih, 10-20 m nad tlemi. Hrani se z ličinkami, bubami in odraslimi kožekrilci (ose, sršeni, čmrlji), spomladi tudi z drugimi žuželkami, dvoživkami, plazilci, malimi sesalci, jajci in mladiči ptic, občasno tudi s sadeži. Žuželkam v letu sledi do gnezda, ki ga nato izkoplje (koplje tudi do globine 40 cm). Osje želo pred zaužitjem odščipne s kljunom. Sadeže obira z vej ali pobira po tleh, s kremplji odstrani morebitno koščico. Spretno lovi tudi peš na tleh. Je selivka, ki prezimuje v zahodnem in centralnem delu ekvatorialne Afrike in se vrne sredi aprila. Zelo je občutljiv na človekove motnje v času gnezdenja ter na spremembe v gnezditvenem habitatu.	57.389 ha	19.080 ha	Na območju gnezdi 10 - 20 parov. Splošna ocena stanja populacije je dobra (SDF, 2023)
podhujka (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	SI5000023 Kras Splošno razširjena gozdna vrsta. Ustrezajo ji termofilne lege in mozaična krajina.	Podhujka je peščeno in temno rjavo progasto obarvana ptica s kratkim kljunom in izredno širokimi usti. V času svatovanje se ponoči oglašča z brenjenjem, podobnim zvoku majhnega motorja iz daljave. Prebiva v suhi, odprti pokrajini, ki je redko porasla z drevjem (npr. z borovci), na sončnih gozdnih robovih, v polpuščavah in stepah. V Sloveniji je gnezdilka osrednjega in JZ dela države. Gnezdo je na tleh, na odprtem ali v zavetju grmičevja. Hrani se z žuželkami, predvsem nočnimi metulji in hrošči, ki jih lovi v zraku. Je selivka, ki prezimuje v Afriki, vrne se aprila ali maja. Ogrožata jo pomanjkanje hrane zaradi uporabe pesticidov in izginjanje primerne gnezditvenega habitata (termofilnih gozdov, grmišč z navadnim brinom, suhih travišč).	53.569 ha	18.680 ha	Na območju gnezdi 1100 - 1470 parov. Splošna ocena stanja populacije je odlična (SDF, 2023)

2.1.4 Klimatska funkcija

Klimatsko funkcijo opravljajo gozdovi, ki manjšajo hitrosti in spreminjanje smeri vetrov, vplivajo na temperaturo in vlažnost zraka ter na razmerje med plini v ozračju (proizvodnja kisika, skladiščenje ogljika v lesu in tleh). Poudarjeno klimatsko funkcijo imajo zlasti gozdovi, ki pred škodljivimi učinki vetra in mraza varujejo: naselja, rekreacijske in turistične objekte, prometnice ter kmetijske površine.

Poudarjeno klimatsko funkcijo opravljajo tudi gozdovi, ki se nahajajo na območjih stalnih ali pogostih močnih vetrov ter gozdovi, kjer stalna prisotnost vetrov povzroča deformirano rast gozdnega drevja.

Gozdove s *prvo stopnjo* poudarjenosti klimatske funkcije smo opredelili severno in vzhodno od Komna ter gozdove v okolici Štanjela. Njihova površina znaša 189,17 ha.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi ali pasovi gozdnega drevja, ki na krajevni ravni izboljšujejo podnebne razmere s povzročanjem temperaturnih razlik in izmenjave zraka. Ti gozdovi varujejo kmetijske površine pred vremenskimi ekstremi, varujejo naselja pred vremenskimi ekstremi, bodisi pa gre za gozd okoli rekreacijskega ali turističnega objekta. V GGE ti gozdovi obsegajo pa 164,01 ha površin in se nahajajo v okolici Komna, Štanjela, Dutovelj in Tomaja ter v okolici Štorij.

Tretjo stopnjo poudarjenosti klimatske funkcije opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

2.2 SOCIALNE FUNKCIJE GOZDOV

2.2.1 Zaščitna funkcija

Zaščitno funkcijo opravljajo gozdovi, ki ščitijo prometnice, naselja in druge objekte pred naravnimi pojavi, kot so padanje kamenja in peska, snežni zameti, bočni vetrovi in zdrsi zemljišča, ter zagotavljajo varnost bivanja in prometa. Poudarjeno zaščitno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi na strmih pobočjih nad cesto ali železnico ter pod njo.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na strmih brežinah ob železniških progah in javnih kategoriziranih cestah, gozdovi na strmih pobočjih nad naselji ter nad posameznimi gospodarskimi in stanovanjskimi objekti. Na tej stopnji smo ovrednotili gozdove nad Brestovico pri Komnu, gozdove nad Klancem pri Komnu ter Tubljami pri Komnu ter gozdove nad železniško progo in regionalno cesto, ki prečkajo varovalni gozd pod vasjo Lukovec. Gozd, ki opravlja zaščitno funkcijo ob prometni infrastrukturi, smo prikazali kot linijske funkcijske enote. Širina varovalnega pasu znaša 20-50 m, skupna površina teh gozdov pa znaša 30,86 ha.

Druge stopnje poudarjenosti zaščitne funkcije nismo ovrednotili.

Tretje stopnje poudarjenosti zaščitne funkcije ne določamo.

2.2.2 Higiensko-zdravstvena funkcija

Higiensko-zdravstveno funkcijo opravljajo gozdovi, ki izboljšujejo kakovost in ohranjajo zdravo življenjsko okolje ter blažijo škodljive vplive emisij z absorpcijo sestavin onesnaženega ozračja, intenzivnejšo termiko in turbulenco ter izolacijo pred hrupom.

Poudarjeno higiensko-zdravstveno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi v neposredni bližini bolnic in zdravilišč, ter gozdovi, ki se nahajajo v pasu med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smradu, sevanja in onesnaženja, kot so npr.: avtocesta, železnica, kamnolomi in peskokopi, kafilerije, intenzivna živinoreja, smetišča, kurilnice, športna in otroška igrišča ipd.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi okoli večjih strnjjenih naselij (nad 100 ha) oziroma okrog večjih emisijskih virov (do 1 km oddaljenosti-odvisno od reliefa in podnebnih razmer). Na tej stopnji smo ovrednotili gozdove okrog Komna, gozdove južno od Štanjela, ter gozdove okrog industrijskega obrata v Šepuljah na skupni površini 7,57 ha.

Druge stopnje poudarjenosti imajo gozdovi, ki obdajajo kamnolome pri Štanjelu in Vrhovljami ter gozdovi okrog opuščene in nesanimirane odlagališča odpadkov pri Križu na skupni površini 258,68 ha.

Tretjo stopnjo poudarjenosti higiensko-zdravstvene funkcije opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

2.2.3 Obrambna funkcija

Obrambna funkcija je na prvi stopnji poudarjena v gozdovih na območju črpališča pitne vode v Klaričih.

Druge stopnje poudarjenosti obrambne funkcije nismo ovrednotili.

Na tretji stopnji poudarjenosti obrambne funkcije ne določamo.

2.2.4 Rekreatijska funkcija

Rekreatijsko funkcijo opravljajo gozdovi, kjer je povečana koncentracija obiskovalcev, rekreativcev ali pa so v ta namen postavljeni rekreatijski infrastrukturni objekti.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije opravlja nasad črnega bora Cirje, najstarejši dobro ohranjen nasad črnega bora na Krasu ter gozd okrog cerkve sv. Antona med Šepuljami in Filipčjim Brdom ter GP ob najpomembnejših tematskih oz. pohodniških poteh: ob Pliskini učni poti, Kosovelovi poti, poti Po poteh Soške fronte, Poti kamna, Poti devetih kalov, Fabianijevi poti ter Jakobovi Poti Slovenija na skupni površini 29,99 ha.

Drugo stopnjo poudarjenosti rekreatijske funkcije opravljajo Obršljanski gozd ter gozd Draga, ki predstavljata ostanek primarnega gozda pri Komnu, gozd severno od Štanjela ter borov debeljak pri OŠ Dutovlje.

Tretjo stopnjo poudarjenosti rekreatijske funkcije opravljajo vsi drugi gozdovi in sorodni ekosistemi, ki skupaj tvorijo gozdni prostor, razen ograjenih gozdov in gozdov na območjih, na katera dostop ni dovoljen.

Gozdov, ki ustrezajo ostalim kriterijem za izločitev funkcijske enote rekreatijske funkcije (razglašen mestni gozd) nismo izločali. Gozd, ki opravlja rekreatijsko funkcijo ob pohodniški infrastrukturi, smo prikazali kot linijske funkcijske enote z širino pasu 10 m.

2.2.5 Turistična funkcija

Turistično funkcijo opravljajo gozdovi v okolici turističnih centrov, počitniških naselij ali gozdovi ob bolj obiskanih turističnih poteh.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi ob rekreatijskih poteh, sprehajalnih poteh ter gozdovi ob bolj obiskanih planinskih poteh. Opravljajo jo nasad črnega bora Cirje, najstarejši dobro ohranjen nasad črnega bora na Krasu, gozd severno od Štanjela, borov debeljak pri jugozahodno od OŠ Dutovlje ter gozdovi ob Pliskini učni poti, Kosovelovi poti, poti Po poteh Soške fronte, Poti kamna, Poti devetih kalov, Fabianijevi poti ter Jakobovi Poti Slovenija.

Druge stopnje poudarjenosti turistične funkcije v GGE nismo ovrednotili.

Tretjo stopnjo poudarjenosti turistične funkcije opravljajo vsi ostali gozdovi, razen ograjenih gozdov in gozdov na območjih, na katera dostop ni dovoljen.

Gozd, ki opravlja turistično funkcijo ob pohodniški infrastrukturi, smo prikazali kot linijske funkcijske enote z širino pasu 10 m. Upoštevali smo tri vire prostorskih podatkov: bazo planinskih poti PZS, stanjel.eu in gpsies.com ter prvo stopnjo poudarjenosti turistične funkcije ovrednotili GP v pasu 10 m ob pohodniški oz. tematski poti na skupni površini 6,77 ha.

2.2.6 Poučna funkcija

Poučno funkcijo opravljajo gozdovi, ki so namenjeni seznanjanju javnosti z lastnostmi in zakonitostmi gozda ter poučujejo o njegovih funkcijah, ekosistemih, o delu v gozdu in so opremljeni z učnimi potmi, učnimi objekti ali muzeji na prostem.

Prvo stopnjo poudarjenosti poučne funkcije smo v GGE ovrednotili na objektih, ki jih obiskujejo gozdarske ekskurzije v Dobravljah in Kriških borih.

Drugo stopnjo poudarjenosti poučne funkcije smo v GGE ovrednotili na površini 19,06 ha okrog tematskih poti ter gozdu v okolici OŠ Komen.

Tretjo stopnjo poudarjenosti poučne funkcije opravljajo vsi drugi gozdovi razen gozdovi na območjih, na katera dostop ni dovoljen.

2.2.7 Raziskovalna funkcija

Raziskovalno funkcijo opravljajo gozdovi, ki so vključeni v dolgoročneje raziskave ter gozdovi na raziskovalnih ploskvah in v okolici raziskovalnih objektov.

Prve stopnje poudarjenosti raziskovalne funkcije v smo ovrednotili na območju raziskovalne ploskve duglazije v Žekancu in na območju na območju gozdnega rezervata Volnik na skupni površini 45,97 ha.

Druge in tretje stopnje poudarjenosti raziskovalne funkcije ne določamo.

2.2.8 Funkcija varovanja naravnih vrednot

Funkcijo varovanja naravnih vrednot opravljajo gozdovi, ki varujejo redke, dragocene, znamenite ali druge naravne pojave. Poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot imajo gozdovi ali njihovi deli, ki imajo po predpisih o ohranjanju narave status naravne vrednote, območja pričakovanih naravnih vrednot ter zavarovana območja.

GGE gozdov s *prvo stopnjo* poudarjenosti te funkcije smo opredelili na območju gozdnega rezervata Volnik, zavarovanih kraških jam in bukev velikih dimenzij vzhodno od naselja Gradnje.

Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot imajo gozdovi na območjih in v okolici drugih objektov naravne dediščine ter drugih vrednot okolja, za katere je določen blažji varstveni režim, ki dopušča izkoriščanje gozdnih dobrin. To so gozdovi v okolici zavarovanih območij in naravnih vrednot. Teh površin je 2.436,83 ha.

Tretje stopnje poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot ne določamo.

Preglednica 18: Pregled zavarovanih območij v GGE Kras I

EVID. ŠT.	IME	VRSTA ZO	VARSTVENI REŽIM
1303	Komen - gozd Cirje	naravni spomenik	Ohranjanje naravnega stanja s prepovedjo gospodarskega izkoriščanja. Dovoljena je sanitarna sečnja.
1304	Komen - Obršljanski gozd	naravni spomenik	
1303	Komen - gozd Draga	naravni spomenik	Ohranjanje naravnega stanja, dovoljeno je izkoriščanje gozda v omejenem obsegu in sanitarna sečnja.
1291	Dobravlje - Debela peč	naravni spomenik	Prepoved poškodovanja (med gospodarjenjem z gozdom).
1298	Ivanji Grad - Preserska jama	naravni spomenik	Ohranjanje naravnega stanja. Prepoved onesnaževanja in gradbenih posegov (tudi gradnja gozdnih prometnic) v ožjem območju jame.
1299	Kazlje - Komihcova jama	naravni spomenik	
1277	Štanjel	krajinski park	Status krajinskega parka je bil predlagan v izbris. Zaradi ohranjanja vedut predlagamo v okolici Štanjela ohranjanje gozda v sedanjem obsegu.

Preglednica 19: Pregled naravnih vrednot in konkretne varstvene usmeritve v GGE Kras I

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	zvrst	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
1643	Komen - nasad črnega bora v Cirju	Najstarejši dobro ohranjen nasad črnega bora na Krasu	ekos	lokalni	Upoštevanje varstvenega režima zavarovanega območja
2881	Komen - Draga - gozd	Ostanek primarnega gozda pri Komnu	ekos	lokalni	
3617	Obršljanski gozd	Ostanek primarnega gozda jugozahodno od Tomačevice pri Komnu	ekos	lokalni	
1717	Debela peč	Skalni samotar pri Dobravljah	geomorf	državni	Gradnjo gozdnih prometnic na območju naj se načrtuje oz. predhodno uskladi v sodelovanju z organizacijo pristojno za ohranjanje narave.
356V	Brestoviški dol	Suhi dol ob jugozahodnem robu Krasa	geomorf	državni	
4806	Veliki dol	Velika udorna vrtača pri Ponikvah na Krasu	geomorf	lokalni	
4771	Kregolišče - kal	Kal pri vasi Kregološče	ekos	lokalni	V neposredni bližini vodnih površin naj se ne gradi novih gozdnih prometnic (odvisno od konfiguracije terena naj bo odmik vsaj 10 m od zgornjega roba brežine).
4772	Kal na Mrtvaškem hribu	Kraška lokev med Komnom in Rubijami	ekos	lokalni	
4774	Sveto - lokev pri sv. Miklavžu	Kraška lokev pri vasi Sveto na Krasu	ekos	lokalni	
4770	Krajna vas - Velike in Male Počke	Lokvi pod vasjo Krajna vas	ekos	lokalni	
4430	Raša	Potok ob severovzhodnem robu Krasa	hidr	državni	Obrežno vegetacijo ob vodotoku naj se ohranja. V obvodnem pasu (v širini cca. 5 m od roba struge) naj bo sečnja selektivna (sečnja naj se ne izvaja hkrati na obeh bregovih in ne hkrati na razdalji večji od dveh drevesnih višin). V obvodnem pasu se prvenstveno odstranjuje nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese. Drevesa se usmerjeno podira stran od struge vodotoka. Sečne ostanke je potrebno po sečnji iz struge odstraniti.
3456	Gorjansko - nahajališče sige	Opuščeni kamnolom sige pri Gorjanskem	geol	državni	Gradnjo gozdnih prometnic na območju naj se načrtuje oz. predhodno uskladi v sodelovanju z organizacijo pristojno za ohranjanje narave.
3627	Komen - Škrbina - nahajališče fosilov	Nahajališče krednih fosilnih rib v komenskem skrilačem apnencu na Krasu	geol	državni	
4324	Kazlje - nahajališče Tomajskega apnenca in fosilov	Opuščeni kamnolom Tomajskega ploščastega apnenca in nahajališče fosilov pri Kazljah	geol	državni	

Opomba: Z oznako V so v stolpcu ID.ŠT. označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km.

Preglednica 20: Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot v GGE

Št.	Ime	Kratka oznaka
1	Karbonatne kamnine	Območje karbonatnih kamnin (apnenci in dolomiti), kjer je možnost najdb jam, brezen in površinskih geomorfoloških naravnih vrednot.
2	Kras	Območje krednih kamnin z nahajališči fosilnih rib

V zgornji preglednici prikazujemo območja pričakovanih naravnih vrednot v GGE. Namen njihove opredelitve je spremljanje posegov v naravo, zlasti zemeljskih del, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem podzemeljskih geomorfoloških. Namen spremljanja zemeljskih del je odkrivanje, zagotavljanje dokumentiranja, vrednotenje in ohranjanje na novo odkritih naravnih vrednot.

V skladu s Pravilnikom o spremembah in dopolnitvah pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot [30], so za naravne vrednote državnega pomena določene tudi vse znane jame. Seznam jam na območju GGE navajamo v **PRILOGI**.

2.2.9 Funkcija varovanja kulturne dediščine

To funkcijo opravljajo gozdovi, ki so v vplivni okolici objektov kulturne dediščine, jih preraščajo ali so njihov sestavni del.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na območjih objektov kulturne dediščine, kjer se smejo izkoriščati gozdne dobrine v skladu z varovanjem objekta kulturne dediščine. V GGE smo s prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije opredelili GP na območju objektov zavarovane kulturne dediščine na 224,68 ha gozda.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na območjih in v okolici drugih objektov kulturne dediščine, za katere je določen blažji varstveni režim. V GGE smo z drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije opredelili GP na območju objektov zavarovane kulturne dediščine na 56,14 ha gozda.

Tretje stopnje poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine ne določamo.

Preglednica 21: Pregled objektov kulturne dediščine v gozdnem prostoru GGE

EID	Ime	Zvrst	Podzvrst (Podrežim)	Tip	Režim - varstvo	Odsek
1-07320	Štorje - Arheološko najdišče sv. Mihael	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02132B, 02131, 02132A
1-15973	Kazlje - Zaselek Britih	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina	02127
1-28324	Kazlje - Zaselek Dolnji konec	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina priporočilno	02130B
1-28322	Kazlje - Zaselek Zgornji konec	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina priporočilno	02127
1-07283	Kazlje - Gradišče Vahta	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02130A, 02130B
1-28325	Utovlje - Zaselek Pri Grbcih	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina priporočilno	02125A
1-09168	Avber - Gradišče Ošče gradišče	arheološka najdišča		arheološka dediščina	arheološko najdišče	02090A, 02087B, 02089B
1-15949	Avber - Vas	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina	02089A
1-15990	Ponikve pri Sežani - Vas	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina	02088B
1-07168	Avber - Gradišče Grad	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02089A
1-17687	Ponikve pri Sežani - Arheološko najdišče Jama Tropčica	arheološka najdišča		arheološka dediščina	arheološko najdišče	02088A
1-04072	Šepulje - Cerkev sv. Antona	stavbe		sakralna stavbna dediščina	spomenik	02117A
1-00767	Tomaj - Arheološko najdišče Tabor	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02119B, 02119C, 02120A

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

EID	Ime	Zvrst	Podzvrst (Podrežim)	Tip	Režim - varstvo	Odsek
1-07284	Kobdilj - Arheološko najdišče Gradišče	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02084
1-07364	Kobdilj - Domačija Maksa Fabianija	stavbe		memorialna dediščina	spomenik	02084
1-07901	Štanjel - Vrt ob vili Ferrari	parki in vrtovi		vrtnoarhitekturna dediščina	spomenik	02081B, 02081A
1-07214	Štanjel - Kulturna krajina	kulturna krajina	kulturna krajina	kulturna krajina	dediščina	02082A, 02082B, 02081B, 02077A, 02081A
1-07901	Štanjel - Vrt ob vili Ferrari	parki in vrtovi		vrtnoarhitekturna dediščina	spomenik	02081B, 02081A
1-00760	Štanjel - Vas	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	spomenik	02081B, 02081A
1-23736	Kobdilj - Vas	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina	02085A, 02082B, 02084
1-24343	Štanjel - Znamenje V kaliči	spominski objekti in kraji	stavbna dediščina	sakralna stavbna dediščina	dediščina	02081B
1-27801	Štanjel - Križ v Sedulni	spominski objekti in kraji	stavbna dediščina	sakralna stavbna dediščina	dediščina	02081A
1-00229	Štanjel - Vojaško pokopališče iz prve svetovne vojne	spominski objekti in kraji		memorialna dediščina	spomenik	02081B
1-04054	Kobdilj - Cerkev sv. Gregorja	stavbe		sakralna stavbna dediščina	spomenik	02082B
1-25435	Lisjaki - Vas	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina	02080A
1-07297	Lukovec pri Štanjelu - Gomila Škratljevica	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02079A
1-25435	Lisjaki - Vas	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	vplivno območje	02080A
1-07319	Štanjel - Arheološko najdišče Merce	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02086A, 02077B, 02075, 02076
1-07280	Hruševica - Arheološko najdišče V peceh	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02075, 02074
1-17682	Hruševica - Arheološko najdišče Okladi	arheološka najdišča		arheološka dediščina	arheološko najdišče	02075
1-17688	Štanjel - Arheološko območje Stočajnik	arheološka najdišča		arheološka dediščina	arheološko najdišče	02073A, 02078B
1-17690	Hruševica - Arheološko najdišče Velika njiva	arheološka najdišča		arheološka dediščina	arheološko najdišče	02075
1-22648	Dutovlje - Vojaško pokopališče iz prve svetovne vojne	spominski objekti in kraji	memorialna dediščina, vrtnoarhitekturna dediščina	memorialna dediščina	dediščina	02104B

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

EID	Ime	Zvrst	Podzvrst (Podrežim)	Tip	Režim - varstvo	Odsek
1-30704	Kreplje - Kapelica	spominski objekti in kraji	memorialna dediščina	sakralna stavbna dediščina	dediščina priporočilno	02104B
1-07287	Kopriva - Arheološko najdišče Ajdovska vas in sv. Lovrenc	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02094A
1-15960	Dutovlje - Vas	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina	02105B
1-07328	Vrhovlje pri Sežani - Gomila Medvedjek	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02111B
1-09456	Skopo - Vas	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina	02099B
1-07311	Skopo - Gradišče sv. Mihael	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02098B, 02098C
1-16015	Vrhovlje pri Sežani - Vas	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina	02112A
1-16013	Voglje na Krasu - Vas	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina	02110B
1-23445	Vrhovlje pri Sežani - Pil na Prelovcu	spominski objekti in kraji	stavbna dediščina	sakralna stavbna dediščina	dediščina	02112B
1-29306	Coljava - Girna hiška v senožeti v Prjevščini	drugi objekti in naprave	druga dediščina	profana stavbna dediščina	dediščina priporočilno	02065A
1-30769	Kosovelje - Hiška v Tilhovi dolinici	drugi objekti in naprave	druga dediščina	profana stavbna dediščina	dediščina priporočilno	02060A
1-30069	Kosovelje - Lokva	drugi objekti in naprave	druga dediščina	profana stavbna dediščina	dediščina priporočilno	02060B
1-07286	Kobjeglava - Arheološko najdišče Jama Jelenca	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02074
1-07285	Kobjeglava - Gradišče Gradina	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02074
1-15976	Krajna vas - Vas	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina	02100C
1-30770	Pliskovica - Griža na Mukočevi gmajni na Marinkini	drugi objekti in naprave	druga dediščina	profana stavbna dediščina	dediščina priporočilno	02057A
1-30754	Pliskovica - Hiška na Mukočevi gmajni na Marinkini	drugi objekti in naprave	druga dediščina	profana stavbna dediščina	dediščina priporočilno	02057A
1-07290	Krajna vas - Rimskodobna naselbina V grižcah	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02100C
1-30756	Pliskovica - Hiška v Drejkavi ogradi	drugi objekti in naprave	druga dediščina	profana stavbna dediščina	dediščina priporočilno	02061B
1-07288	Kosovelje - Gradišče Gradina	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02064, 02060A, 02060B
1-23412	Veliki Dol - Spominsko znamenje iz prve svetovne vojne	spominski objekti in kraji	memorialna dediščina	memorialna dediščina	dediščina	02055A

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

EID	Ime	Zvrst	Podzvrst (Podrežim)	Tip	Režim - varstvo	Odsek
1-23417	Veliki Dol - Spomenik ustanovitvi brigade Srečka Kosovela	spominski objekti in kraji	memorialna dediščina	memorialna dediščina	dediščina	02054A
1-25437	Nadrožica - Vas	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina	02047B
1-22644	Brje pri Komnu - Vojaško pokopališče iz prve svetovne vojne I	spominski objekti in kraji	memorialna dediščina, vrtnoarhitekturna dediščina	memorialna dediščina	dediščina	02049B
1-22645	Brje pri Komnu - Vojaško pokopališče iz prve svetovne vojne II	spominski objekti in kraji	memorialna dediščina, vrtnoarhitekturna dediščina	memorialna dediščina	dediščina	02049B
1-25429	Gorjansko - Vas	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina	02047B
1-04189	Brje pri Komnu - Vojaško pokopališče iz prve svetovne vojne	spominski objekti in kraji		memorialna dediščina	spomenik	02049B
1-15929	Gabrovica pri Komnu - Vas	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina	02066
1-07261	Coljava - Arheološko najdišče Podganja jama	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02063B
1-03645	Gabrovica pri Komnu - Cerkev sv. Petra	stavbe		sakralna stavbna dediščina	vplivno območje spomenika	02066
1-07313	Sveto pri Komnu - Arheološko najdišče Grmek	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02024A, 02035B
1-23775	Volčji Grad - Vas	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina	02052A
1-00836	Volčji Grad - Arheološko najdišče Debela griža	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02052A
1-03766	Komen - Cerkev Marijinega vnebovzetja	stavbe		sakralna stavbna dediščina	spomenik	02071C
1-04891	Pedrovo - Arheološki spomenik Šumka	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02033
1-07317	Škrbina - Arheološko območje Mihajli	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02033
1-23774	Tomačevica - Vas	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina	02067A
1-25436	Mali Dol - Vas	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina	02071B
1-07318	Škrbina - Arheološko najdišče sv. Martin	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02032A, 02032B
1-24286	Škrbina - Naselbina Pod sv. Martinom	arheološka najdišča		arheološka dediščina	arheološko najdišče	02032A
1-29261	Komen - Arheološko najdišče Pod sv. Martinom	arheološka najdišča		arheološka dediščina	arheološko najdišče	02034B
1-23773	Rubije - Vas	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina	02025A, 02025B

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

EID	Ime	Zvrst	Podzvrst (Podrežim)	Tip	Režim - varstvo	Odsek
1-30767	Sveto - Pot v Globoki dol	drugi objekti in naprave	druga dediščina	profana stavbna dediščina	dediščina priporočilno	02020A, 02022A, 02023A
1-30758	Sveto pri Komnu - Gpava hiška v Lokvicah	drugi objekti in naprave	druga dediščina	profana stavbna dediščina	dediščina priporočilno	02023B
1-00716	Sveto pri Komnu - Arheološko najdišče Martinišče	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02025A, 02025B, 02024A, 02023B, 02024B
1-07316	Škrbina - Arheološko območje Mali Voučnjak	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02029B
1-07315	Škrbina - Arheološko najdišče Lipovnik	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02028A, 02028B, 02029A, 02029B, 02030A
1-07329	Zagrajec - Gradišče Brith	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02040A, 02016
1-03765	Ivanji Grad - Cerkev sv. Križa	stavbe		sakralna stavbna dediščina	vplivno območje spomenika	02016
1-03765	Ivanji Grad - Cerkev sv. Križa	stavbe		sakralna stavbna dediščina	spomenik	02016
1-17159	Sveto pri Komnu - Vas	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina	02020B
1-17151	Komen - Vojaško pokopališče iz prve svetovne vojne	spominski objekti in kraji	memorialna dediščina, vrtnoarhitekturna dediščina	memorialna dediščina	dediščina	02035D
1-17154	Sveto pri Komnu - Spominsko znamenje NOB	spominski objekti in kraji	memorialna dediščina	memorialna dediščina	dediščina	02024A
1-17157	Komen - Spomenik Avgustu Kafolu	spominski objekti in kraji	memorialna dediščina	memorialna dediščina	dediščina	02035C
1-17158	Preserje pri Komnu - Vas	naselja in njihovi deli	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina	dediščina	02039A
1-00149	Gorjansko - Vojaško pokopališče iz prve svetovne vojne	spominski objekti in kraji		memorialna dediščina	vplivno območje	02040A, 02041B
1-03582	Brestovica pri Komnu - Cerkev sv. Anastazije	stavbe	stavbna dediščina	sakralna stavbna dediščina	dediščina	02009B
1-07213	Brestovica pri Komnu - Gradišče Gradina	arheološka najdišča		arheološka dediščina	spomenik	02005A, 02005B
1-17665	Brestovica pri Komnu - Arheološko najdišče Bezen nad Mohorini	arheološka najdišča		arheološka dediščina	arheološko najdišče	02010A
1-22647	Brestovica pri Komnu - Šola	stavbe	stavbna dediščina	profana stavbna dediščina	dediščina	02003A

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

EID	Ime	Zvrst	Podzvrst (Podrežim)	Tip	Režim - varstvo	Odsek
1-27889	Brestovica pri Komnu - Ruševine cerkve sv. Lovrenca	arheološka najdišča		arheološka dediščina	arheološko najdišče	02003A
1-04072	Šepulje - Cerkev sv. Antona	stavbe		sakralna stavbna dediščina	vplivno območje	02117A, 02117B
1-15965	Grahovo Brdo - Vas	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	vplivno območje	02126B
1-17684	Kazlje - Arheološko najdišče Zaleskovje	arheološka najdišča		arheološka dediščina	arheološko najdišče	02127
1-16009	Utovlje - Zaselek Brith	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	vplivno območje	02124A, 02125A
1-28327	Dobravlje pri Tomaju - Zaselek Gornji konec	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	vplivno območje	02123B
1-15964	Gradnje pri Avberju - Vas	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	vplivno območje	02090B, 02090D, 02091A
1-15988	Podbreže - Vas	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	vplivno območje	02136B, 02137B
1-15998	Senadolice - Vas	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	vplivno območje	02134A
1-28323	Kazlje - Zaselek Kudrov kraj	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	vplivno območje	02130A, 02127, 02130B, 02129B
1-17851	Gradnje pri Avberju - Ruševine cerkve sv. Janeza Krstnika	arheološka najdišča		arheološka dediščina	arheološko najdišče	02091A
1-16013	Voglje na Krasu - Vas	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	vplivno območje	02110A, 02110B
1-16015	Vrhovlje pri Sežani - Vas	naselja in njihovi deli		naselbinska dediščina	vplivno območje	02112A, 02112B

2.2.10 Estetska funkcija

Estetsko funkcijo opravljajo predvsem gozdovi v izjemnih krajinah in območjih nacionalne prepoznavnosti, gozdovi, ki ustvarjajo pietetno okolje v okolici objektov kulturne dediščine in gozdni sestoji, ki zakrivajo estetsko moteče objekte oz. degradacijske procese v naravi. Estetsko funkcijo opravljajo tudi gozdovi, ki zakrivajo vizualno moteče objekte, gozdni otoki, izraziti robovi in posamezna drevesa.

Prvo stopnjo poudarjenosti estetske funkcije v GGE opravljajo gozdovi v okolici pomembnejših objektov kulturne dediščine ter okrog objektov naravnih vrednot in predstavljajo njihovo kuliso. Teh gozdov je 15,1 ha. Skoncentrirani so okrog Komna (gozd Draga in Obršljanski gozd), Štanjela in okrog kamnoloma pri Lokovcu, kjer so ostanki gozdov vizualno najbolj izpostavljeni.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, gozdni otoki oz. robovi ter posamezna izjemna drevesa. To so gozdovi na območju Krajinskega parka Štanjel (gozd na področju kulturne krajine po predpisih VKD), okrog kamnolomov, gozdovi severovzhodno od Komna ter nekoliko manj vizualno izpostavljeni gozdovi okrog objektov kulturne in naravne dediščine in okrog kamnoloma Gabrovec. Izločeni so na skupni površini 164,34 ha.

Tretje stopnje poudarjenosti estetske funkcije ne določamo.

V GGE ni gozdov v območju krajinske pestrosti po predpisih o ohranjanju narave ali razglašene urbanega oz. mestnega gozda, ki bi po kriterijih za izločanje estetske funkcije opravljajo estetsko funkcijo.

2.3 PROIZVODNE FUNKCIJE GOZDOV

2.3.1 Lesnoproizvodna funkcija

Lesnoproizvodno funkcijo opravljajo gozdovi na rodovitnejših rastiščih, na katerih je mogoče pridobivati večje količine kakovostnega lesa.

Nulta stopnja poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije je opredeljena na območju gozdnega rezervata Volnik.

Prvo stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije ima odstotek gozdov GGE (501,46 ha). To so predvsem gozdovi na silikatni matični podlagi. V njih je možno dolgoročno letno sekati več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar.

Drugo stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije imajo gozdovi na 3.01,03 ha ali na slabi 1/3 gozdne površine. V njih je možno dolgoročno letno sekati med 2 in 5 m³ bruto lesne mase na hektar.

Tretjo stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije imajo gozdovi v katerih ni možno dolgoročno sekati nad 2 m³ bruto lesne mase na hektar na leto. V GGE so ti gozdovi opredeljeni na slabi 2/3 gozdne površine.

2.3.2 Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin opravljajo gozdovi, ki omogočajo nabiranje oziroma pridobivanje večjih količin nelesnih gozdnih dobrin.

Prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije opravljajo semenski sestoji, za katere je Gozdarski inštitut Slovenije izdal ustrezno odločbo in so namenjeni pridobivanju reprodukcijskega materiala za potrebe obnove gozdov; pomembne sestoje z velikim delež kostanja v LZ ter pomembne sestoje, kjer poteka nabiranje gozdnih sadežev in zelišč. Kot območja gozdov s funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin poudarjeno na prvi stopnji smo izločili 17,86 ha gozdov.

Drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije opravljajo manj pomembni sestoji z velikim deležem kostanja v LZ; manj pomembne sestoje, kjer poteka nabiranje gozdnih sadežev in zelišč ter območja intenzivne čebelje paše. Območja, kjer v GP poteka intenzivna čebelja paša smo določili na podlagi katastra čebelnjakov in čebelarskih stojišč Čebelarske zveze Slovenije, pri čemer smo upoštevali GP v polmeru 100 m. Kot območja gozdov s funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin poudarjeno na drugi stopnji smo izločili 224,57 ha gozdov.

Tretje stopnje poudarjenosti funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin ne določamo.

2.3.3 Lovnogospodarska funkcija

Lovnogospodarsko funkcijo opravljajo gozdovi in z njimi povezani ekosistemi v gozdnem prostoru, ki so pomembni za izboljšanje prehranskih razmer in oskrbo z vodo za divjad, oziroma ožja območja, ki so pomembna za njihovo gojitev.

Prvo stopnjo poudarjenosti smo v GGE ovrednotili v 50 m pasu GP okrog vzdrževanih pašnikov, travnikov, krmišč in krmnih njiv. V GGE so posebnega pomena objekti namenjeni oskrbi prostoživečih živalskih vrst z vodo, okoli katerih smo prvo stopnjo poudarjenosti lovnogospodarske funkcije ovrednotili GP v pasu 30 m. Med vodnimi viri v GGE prevladujejo kali. Opisani objekti so zaradi velikosti oblikovani kot točkovne funkcijske enote.

Prostorske podatke za izdelavo sloja točkovnih funkcijskih enot smo pridobili iz Lovskega informacijskega sistema LZS Lisjak, vodne vire pa smo dopolnili s podatki projekta 1001 kal in prostorskih zbirk podatkov ARSO in ZVKD Situla. Objektov, ki ne ležijo v gozdnem prostoru oz. v bližini naselij nismo upoštevali.

Skupaj je lovnogospodarska funkcija na prvi stopnji ovrednotena na 0,0 ha površine GP, ker točkovnim funkcijskim objektom površine ne določamo.

Druge in tretje stopnje poudarjenosti lovnogospodarske funkcije ne določamo.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV

V GGE Kras I prevladujejo večnamenski gozdovi v zasebni lasti, delež državnih gozdov narašča. Lokalne skupnosti imajo v lasti 5 % gozdov. Varovalni gozdovi so izločeni v odsekih 02002B, 02003B, 02010B, 02079B, 02085B, 02086C in 02087B na slabih 200 ha. Gozdovi s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni so razglašeni v odseku 02102A na območju gozdnega rezervata Volnik. Gozdovi s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni so razglašeni v odsekih 02024C, 02035C, 02035D, 02036B, 02036C, 02037C, 02067B ter 02071C na območju naravnih spomenikov lokalnega pomena – gozd Draga, gozd Cirje in Obršljanski gozd.

Preglednica 22/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah [ha]

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi [ha]	Državni gozdovi [ha]	Gozdovi lokalnih skupnosti [ha]	Skupaj [ha]
Večnamenski gozdovi	9.868,15	778,76	513,77	11.160,68
GPN, ukrepi so dovoljeni	40,98	4,38	4,11	49,47
GPN, ukrepi niso dovoljeni	0,08	0,03	45,87	45,98
Varovalni gozdovi	180,67	15,33	3,12	199,12
Skupaj	10.089,88	798,50	566,87	11.455,25

Gozdovi so razdeljeni na rastiščno gojitvene razrede (RGR). Vanje so združeni odseki, ki imajo enotne rastiščne razmere, razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov, funkcije gozdov in stopnjo njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. V GGE so večnamenski gozdovi razdeljeni na 5 RGR-jev. Prevladujeta RGR 12051-Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi, ki pokriva 33 % gozdnih površin GGE, ter RGR 12054 - Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na plitvih tleh (32 %).

Gospodarske kategorije gozdov in njihova prostorska razporeditev so prikazane v merilu 1 : 25.000 na **KARTI 4** v kartnem delu načrta.

V naslednji preglednici so prikazane površine in deleži gozdnih rastiščnih tipov po RGR in kategorijah gozdov. RGR-ji so bili na novo poimenovani v postopkih priprave območnega gozdnogospodarskega načrta 2021-2030.

Preglednica 23/KGR: Gozdni rastiščni tipi po kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
12043-Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnej	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	140,74	7,6
	54402-Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških do	27,84	1,5
	55501-Primorsko bukovje na flišu	4,00	0,2
	56401-Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	574,28	31,1
	56501-Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	198,01	10,7
	56502-Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom	2,74	0,1
	56503-Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	524,27	28,4
	59301-Primorsko bukovje	8,27	0,4
	59303-Primorsko bukovje stadij s cerom	367,22	19,9
	Skupaj RGR		1.847,37
12045-Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na globokih t	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	8,04	7,0
	55501-Primorsko bukovje na flišu	65,34	56,6
	56401-Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	34,00	29,4
	56501-Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	0,87	0,8
	59302-Primorsko bukovje z belkasto bekico	7,20	6,2
	Skupaj RGR		115,45
12050-Gozdovi toploljubnih listavcev	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	2,98	0,2
	54402-Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških do	12,53	0,7
	56401-Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	267,48	15,4
	56501-Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	648,17	37,4
	56502-Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom	9,63	0,6
	56503-Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	714,56	41,2
	59303-Primorsko bukovje stadij s cerom	79,86	4,6
Skupaj RGR		1.735,21	100,0
12051-Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	11,75	0,3
	54402-Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških do	14,70	0,4
	56401-Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	148,54	3,9
	56501-Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	2.956,73	77,7
	56502-Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom	127,97	3,4
	56503-Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	495,06	13,0
	59303-Primorsko bukovje stadij s cerom	51,47	1,4
	Skupaj RGR		3.806,22
12054-Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na plitvih tle	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	1,38	0,0
	54402-Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških do	2,54	0,1
	56401-Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	119,32	3,3
	56501-Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	2.460,03	67,3
	56502-Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom	480,43	13,1
	56503-Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	583,76	16,0
	59303-Primorsko bukovje stadij s cerom	9,10	0,2
Skupaj RGR		3.656,56	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		11.160,81	100,0
12043-Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnej	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	12,81	28,5
	56401-Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	29,52	65,7

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

	56501-Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	2,60	5,8
Skupaj RGR		44,93	100,0
12051-Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	3,80	83,7
	56401-Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	0,74	16,3
Skupaj RGR		4,54	100,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI		49,47	100,0
21000-Gozdni rezervati	56501-Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	13,33	29,0
	56502-Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom	6,90	15,0
	59303-Primorsko bukovje stadij s cerom	25,75	56,0
Skupaj RGR		45,98	100,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI		45,98	100,0
20000-Varovalni gozdovi	56401-Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	11,39	5,7
	56501-Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	107,56	54,0
	56502-Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom	79,13	39,7
	56503-Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	1,03	0,5
Skupaj RGR		199,11	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		199,11	100,0
Skupaj vsi gozdovi		11.455,37	100,0

3.2 LESNA ZALOGA

Lesna zaloga gozdov v GGE Kras I znaša 1.590.859 m³ oziroma 138,9 m³/ha. Je nižja od povprečne lesne zaloge Kraškega GGO (168 m³/ha) in od lesne zaloge slovenskih gozdov (304 m³/ha). Iglavci imajo v lesni zalogi 45 % delež, listavci pa 55 %. Iz razporeditve lesne zaloge po debelinskih razredih je razvidno, da so listavci v povprečju tanjši od iglavcev, kar nakazuje na nadaljevanje trenda povečevanja deleža listavcev v lesni zalogi. V splošnem je lesna zaloga skoncentrirana v drugem in tretjem debelinskem razredu.

Preglednica 24/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

Skupina drev. vrst	Debelinski razred [% od LZ]					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	[m ³ /ha]	[%]
Smreka	5,0	18,2	33,0	26,7	17,1	0,3	0,2
Jelka	16,7	16,7	37,6	21,5	7,5	0,0	0,0
Bor	6,1	32,5	36,2	19,3	5,9	61,3	44,1
Macesen	7,1	23,8	31,5	19,1	18,5	0,2	0,1
Ostali igl.	3,9	18,3	39,8	28,2	9,8	0,4	0,3
Bukev	19,5	16,9	25,4	24,7	13,5	0,1	0,1
Hrast	15,0	24,0	25,0	18,4	17,6	18,8	13,6
Pl. lst.	19,2	25,4	22,2	16,2	17,0	1,9	1,4
Dr. tr. lst.	24,6	28,2	20,6	13,3	13,3	55,7	40,1
Meh. lst.	31,4	35,1	16,9	6,7	9,9	0,2	0,1
<i>Iglavci</i>	6,0	32,3	36,2	19,4	6,1	62,1	44,7
<i>Listavci</i>	22,1	27,0	21,7	14,7	14,5	76,8	55,3
Skupaj	14,9	29,4	28,2	16,8	10,7	138,9	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Za lažje razumevanje prisotnosti drevesnih vrst po skupinah v GGE Kras I velja ob zgornji preglednici opozoriti na njihove glavne gradnike na tem območju. Tako so po skupinah zastopani:

bor: rdeči bor in črni bor,

ostali iglavci: duglazija, tisa, grška jelka in zeleni bor,

hrast: rdeči hrast, dob in graden,

plemeniti listavci: gorski javor, veliki jesen, gorski in poljski brest, lipa in lipovec ter češnja,

drugi trdi listavci: kostanj, robinija, beli gaber, črni gaber, cer, puhasti hrast, mali jesen,

mehki listavci: črna jelša, topoli, trepetlika, vrbe, breza in ostali mehki listavci.

Podrobnejši prikaz strukture lesne zaloge po drevesnih vrstah razkrije, da črni bor gradi 43 %, cer 14 %, graden 13 % ter hrast puhavec 9 % lesne zaloge. Skupno te štiri drevesne vrste predstavljajo slabe štiri petine lesne zaloge GGE.

V lesni zalogi so močnejše zastopani še črni gaber s 4 %, mali jesen s 4 %, robinija s 4 %. Nad 1 % deležem so prisotni še beli gaber, kostanj in lipa, medtem ko delež ostalih drevesnih vrst ne preseže odstotka skupne lesne zaloge. V to skupino spadajo:

rdeči bor, češnja, maklen, veliki jesen, gorski javor, oreh, bukev, macesen, ostrolistni javor, brek, poljski brest, gorski brest, lipovec, grška jelka, rdeči hrast, zeleni bor, duglazija, koprivovec, jelka, topokrpi javor, jerebika, drugi trdi listavci in lesnika.

Večji del lesne zaloge je v gozdovih v zasebni lasti (85 %). V državnih gozdovih je 7 %, v gozdovih lokalnih skupnosti pa preostalih 7 % lesne zaloge. Njena struktura po lastniških kategorijah pokaže, da je relativna lesna zaloga pri listavcih najvišja v zasebnih gozdovih, pri iglavcih pa v gozdovih lokalnih skupnosti. Povprečno imajo zasebni gozdovi za 6 % nižjo relativno lesno zalogo kot državni in za 36 % nižjo lesno zalogo kot gozdovi lokalnih skupnosti. Razlika se kaže tudi v strukturi lesne zaloge, kjer v gozdovih lokalnih skupnosti izstopa visok delež iglavcev.

Preglednica 25/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozd. lok. skup.
Iglavci	[m ³]	711.825	577.461	58.124	76.240
	[m ³ /ha]	62,1	57,2	72,8	134,5
Listavci	[m ³]	879.034	780.303	56.228	42.503
	[m ³ /ha]	76,8	77,4	70,4	75,0
Skupaj	[m ³]	1.590.859	1.357.764	114.352	118.743
	[m ³ /ha]	138,9	134,6	143,2	209,5

3.2.1 Način ugotavljanja lesne zaloge

Lesno zalogo smo ugotavljali na dva načina: z metodo stalnih vzorčnih ploskev ter z okularno oceno po Bitterlichovi metodi v vsakem sestoju posebej. Naknadno je bila izvedena izravnava okularnih ocen s podatki meritev na stalnih vzorčnih ploskvah. V gozdnem rezervatu Volnik je bila lesna zaloga izračunana na podlagi površine izločenih sestojev in sedmih vzorčnih ploskev (v vsak sestoj po eno vzorčno ploskev) velikosti 50x50 m, na katerih se je izvedla popolna premerba.

Preglednica 26/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	RGR	Površina	Lesna zaloga [m ³ /ha]	Število vzorčnih ploskev	± E [%]
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	12045	2.007,73	189,3	84	13,6
	12043				
2	12051	3.810,74	171,8	161	9,6
3	12050	1.735,20	144,5	74	14,5
4	12054	3.656,48	69,7	141	16,2
OKULARNA OCENA					
5	21000	45,98	175,7		
6	20000	199,12	100,7		
Skupaj		11.456,25	136,9	460	6,4

V GGE Kras I je bilo izmerjenih 460 SVP, ki so zajele vse RGR razen varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni. Gostota mreže stalnih vzorčnih ploskev je bila v vseh RGR enaka in je znašala 500 x 500 m oziroma 25 ha na ploskev. Hrastove gozdove smo združili v eden stratum, preostale RGR pa smo uvrstili vsakega v svoj stratum. Na podlagi podatkov iz SVP in s pomočjo stratificiranega vzorčenja po razvojnih fazah in po RGR-jih, je bila za GGE ugotovljena vzorčna napaka $\pm 6,4$ % lesne zaloge. Tako lahko s 5 % tveganjem trdimo, da je prava povprečna vrednost skupne lesne zaloge v GGE Kras I v intervalu med 128,2 m³/ha in 145,7 m³/ha.

3.2.1.1 Način ugotavljanja tarif

Za potrebe ugotavljanja tarif smo na SVP izmerili višine 1.273 drevesom. Na SVP smo izmerili višine 3 drevesom, če so na SVP bila prisotna, in že niso bila izmerjena pred desetimi leti. Vsakemu drevesu smo na podlagi višine in debeline določili tarifni razred. Oblike tarif smo ohranili enake kot v predhodnem GGN. Drevesa smo nato združili po RGR in skupinah drevesnih vrst ter izračunali povprečne vrednosti tarif. Za številčno manj zastopane skupine drevesnih vrst smo povprečne tarife primerjali s povprečnimi vrednostmi tarif nosilnih drevesnih vrst ter tako dobili njihovo notranje razmerje. Povprečno ugotovljene tarife po RGR smo primerjali s povprečjem do sedaj veljavnih tarif po odsekih in ugotovili njihova medsebojna odstopanja. V spodnji preglednici so prikazane povprečne spremembe tarif po RGR samo za tiste skupine drevesnih vrst, kjer je prišlo do spremembe tarifnega razreda.

Preglednica 27: Povprečna sprememba tarifnih razredov po RGR za glavne drevesne vrste

RGR	število izmerjenih dreves	Povprečna sprememba tarifnih razredov po glavnih skup. DV		Nova povprečna tarifa po glavnih DV
		Drevesna vrsta	Tarifa	
12043		bori	+2	46
		plemeniti listavci	+ 1	31
12045		plemeniti listavci	-1	31
		trdi listavci	-2	33
12050		bori	+2	46
12051		bori	+2	45
		bukev	+4	33
		hrast	+1	26
		plemeniti listavci	+ 2	29
		trdi listavci	+1	28
12054		bori	+2	43
		hrasti	+1	24
		plemeniti listavci	+3	27
		trdi listavci	+ 3	26

S povprečnim odstopanjem tarif po RGR, smo korigirali vse odseke znotraj posameznega RGR.

3.3 PRIRASTEK

V gozdovih GGE Kras I letno priraste 33.564 m³ lesa ali povedano drugače; povprečni letni prirastek znaša 2,93 m³/ha. Ta je tako za slovenske razmere (7,4 m³/ha) kot za razmere Kraškega GGO (4,65 m³/ha) precej nizek.

Na ravni GGE iglavci (1,27 % LZ) relativno bolje priraščajo od listavcev (1,19 % LZ). Listavci izkazujejo najvišji prirastek v prvih dveh debelinskih razredih, medtem ko je glavnina prirastka iglavcev skoncentrirana v drugem in tretjem debelinskem razredu.

Preglednica 28/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	[m ³ /ha]	[%]
Iglavci:	0,15	0,50	0,38	0,14	0,02	1,19	40,7
Listavci:	0,65	0,51	0,30	0,16	0,11	1,74	59,3
Skupaj	0,80	1,01	0,68	0,30	0,13	2,93	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Povprečni letni prirastek je najvišji v gozdovih lokalnih skupnosti. V zasebnih gozdovih je za nekoliko nižji, v državnih pa nekoliko višji od povprečja. Razlika se odraža predvsem v prirastku iglavcev, ki je v gozdovih lokalnih skupnosti veliko višji glede na zasebne gozdove. V prirastku listavcev med lastniškimi kategorijami ni tako velikih razlik, še vedno pa je najvišji v gozdovih lokalnih skupnosti.

Preglednica 29/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozd. lok. skup.
Iglavci:	[m ³]	13.669	11.144	1.089	1.436
	[m ³ /ha]	1,19	1,10	1,36	2,53
Listavci:	[m ³]	19.944	17.486	1.364	1.094
	[m ³ /ha]	1,74	1,74	1,71	1,93
Skupaj	[m ³]	33.613	28.631	2.454	2.529
	[m ³ /ha]	2,93	2,84	3,07	4,46

Prirastek smo izračunali z uporabo prirastnih nizov, ki smo jih izravnali iz podatkov pridobljenih na SVP z dvema zaporednima meritvama. Tabela prirastnih nizov se nahaja v **PRILOGI**.

3.4 RAZVOJNE FAZE OZIROMA ZGRADBE SESTOJEV

Površinski deleži debeljakov je 37,1 %, drogovnjakov nekoliko manj 33,9 %. Drogovnjaki so povečini nenegovani s pomanjkljivo zasnovo in normalnim sklepom. Nenegovani debeljaki so normalnega sklepa. Delež mladovja in sestojev v obnovi je skromen; znaša le 4,5 % oziroma 7,7 % gozdne površine. Mladovje je večinoma nenegovano, normalnega sklepa in pomanjkljive zasnove.

Preglednica 30/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oziroma zgradba sestojev	Površina		Podmladek				Lesna zaloga [m ³ /ha]	± E [%]	Srednji premer [cm]		
	[ha]	[%]	Površina		Zasnova [%]						
			[ha]	[%]	1	2				3	4
Mladovje	523,46	4,6						0	0,0		
Drogovnjak	3.882,92	33,9	250,89	6,5	0,0	3,3	54,2	42,5	114,8	0	0,0
Debeljak	4.249,39	37,1	262,44	6,2	2,0	20,6	57,0	20,4	221,3	0	0,0
Sestoj v obnovi	881,47	7,7	330,15	37,5	1,8	16,8	54,1	27,3	140,5	0	0,0
Panjevec	1.918,01	16,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	42,1	0	0,0
Skupaj	11.455,25	100,0	843,48	7,4						0	0,0

Opomba 1: Podatki v zadnjih treh stolpcih preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah

Opomba 2: Šifre za zasnovu so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,

Sestoji s katerimi se gospodari panjevske se razprostirajo na 1.918,01 ha. Večina teh gozdov je zbranih v RGR Gozdovi toploljubnih listavcev -gozdovi na plitvih tleh - 12054 (3.656,48 ha). Panjevske gospodarjenje ima v zasebnih gozdovih v GGE tradicijo in je deloma tudi posledica razdrobljene lastniške posesti in nizke produktivnosti rastišč, ki ne omogoča pridelave večje količine kakovostnih sortimentov.

Preglednica 31/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
[ha]	0,03	0,16	2,23	0,00	1,99	0,03	36,28	22,98	774,67	5,11	843,48
[%]	0,00	0,02	0,26	0,00	0,24	0,00	4,30	2,72	91,84	0,61	100,00

Podmladka je relativno največ v sestojih v obnovi (37,5 %) in je v večinoma pomanjkljive zasnove. Skoraj celotni podmladek tvori skupina drugih trdih listavcev (92 %), sledi jim hrast (4 %) in plemeniti listavci s 3 % deležem.

Preglednica 32/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina [ha]	Zasnova [%]				Negovanost [%]				Sklep [%]			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	523,46	0,1	10,0	57,5	32,4	2,8	7,4	89,6	0,2	5,7	21,1	67,2	6,0
Drogovnjak	3.882,92	0,7	24,6	65,3	9,4	1,7	17,9	79,7	0,7	12,6	48,7	30,7	8,0
Debeljak	4.249,39					3,7	41,9	53,5	0,9	7,2	67,7	22,4	2,7
Sestoj v obnovi	881,47					20,1	50,9	28,8	0,2				
Panjevec	1.918,01												
Skupaj	11.455,25												

Opomba: Šifre za zasnovu so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre negovanosti so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za sklep so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

3.5 TIPI SESTOJEV

V GGE Kras I smo izločili 2.506 sestojev glede na razvojno fazo, drevesno sestavo, gozdnogojitvene ukrepe in poudarjenosti funkcij. Površin manjših od 0,5 ha praviloma nismo izločali. Povprečna površina sestoja v GGE znaša 4,57 ha.

Sestojno karto smo na ortofoto načrt izrisali večinoma v pisarni. Na terenu smo nato za vsako izločeno enoto (sestoj) določili razvojno fazo, zasnovu, sklep, površino ter zasnovu podmladka in negovanost. Po kotnoštevni metodi hitre ocene temeljnice smo z uporabo k=2 ploščice ocenili lesno zalogo in določili drevesno sestavo. Vsak izločen sestoj smo označili s štirimestno šifro, sestavljeno iz črke (oznaka opisovalca) in trimestne številke (zaporedna številka sestoja posameznega opisovalca). Opisovalcem smo dodelili naslednje oznake: Matej Reščič: R, Ivan Rožanc: L, Luka Jernejčič: V, Rok Petrovčič: F, Žan Kobal: C, Bogdan Magajna: O in Monika Lišter: G.

Na osnovi ugotovljenega stanja smo določili višino možnega poseka in predpisali potrebna gojitvena dela. Sestoje smo združili v 6 sestojnih tipov. Pri tem smo upoštevali delež posamezne drevesne vrste v lesni zalogi oziroma skupini drevesnih vrst, kot jih določa *Pravilnik*.

Preglednica 33/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Hrastovi gozdovi	290,00	2,5
Drugi pretežno listnati gozdovi	6.654,58	58,1
Smrekovi gozdovi	2,48	0,0
Borovi gozdovi	3.047,78	26,6
Drugi pretežno iglasti gozdovi	7,92	0,1
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.452,49	12,7
Skupaj	11.455,25	100,0

V GGE prevladujejo drugi pretežno listnati gozdovi (58 %). Zanje je značilno, da je listavcev več kot 75 % in ne ustrezajo kriterijem za uvrstitev v drug sestojni tip. Borovi gozdovi za katere je značilno, da nad 75 % lesne zaloge predstavljajo bori so prisotni z 27 % deležem. Sledijo jim drugi gozdovi iglavcev in listavcev s 13 %. Slabe 3 % gozdnih površin gradijo hrastovi gozdovi (v njih 75 % lesne zaloge predstavljajo hrasti). Ti štirje prevladujoči tipi sestojev skupaj gradijo 99 % gozdov GGE.

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (**KARTA 2**).

3.6 OHRANJENOST GOZDOV

Ohranjenost gozdov se določi z ozirom na delež drevesnih vrst, ki so naravni sestavi gozdne združbe tuje ali so redko prisotne. Ohranjen gozd je tisti v katerem zastopajo tuje ali redko prisotne drevesne vrste do 30 % delež v drevesni sestavi. Spremenjen je tisti v katerem zastopajo tuje ali redko prisotne drevesne vrste 31 do 70 % delež, v močno spremenjeni znaša ta delež od 71 do 90 %, v izmenjanih pa več kot 90 %.

Preglednica 34/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
Večnamenski gozdovi	6.058,02	54,3	1.441,55	12,9	1.441,99	12,9	2.219,12	19,9	11.160,68	97,5
Gpn, ukrepi so dovoljeni	22,88	46,3	18,66	37,7	7,93	16,0	0,00	0,0	49,47	0,4
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	45,98	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	45,98	0,4
Varovalni gozdovi	112,45	56,5	8,64	4,3	78,03	39,2	0,00	0,0	199,12	1,7
Skupaj	6.239,33	54,5	1.468,85	12,8	1.527,95	13,3	2.219,12	19,4	11.455,25	100,0

V GGE je dobra polovica (55 %) gozdov opredeljena za ohranjene, slaba petina gozdov pa je izmenjanih. Spremenjenih in močno spremenjenih je slabih oziroma dobrih 13 %. Ob tem velja poudariti, da kriterij spremenjenosti v pogojih, ko nismo popolnoma prepričani o podobi klimaksne gozdne združbe, nima velike teže. Pri določevanju stopnje spremenjenosti smo se opirali predvsem na delež neavtohtonih iglavcev in listavcev v lesni zalogi. Parameter uvrščanja v spremenjene ali izmenjane gozdove je predstavljal tudi večji ali manjši delež avtohtonih vrst.

3.7 KAKOVOST DREVJA

Iz kakovostne strukture je razvidno, da so v GGE v splošnem kakovostnejši iglavci, predvsem macesen, ki je sajen na boljših rastiščih. Med listavci so najkakovostnejši plemeniti listavci, najmanj pa drugi trdi listavci. Po kakovostnih razredih prevladujeta zadovoljiva in dobra kakovost s 51 oz. 31 %. Sledita slaba kakovost z 15 % in prav dobra kakovost s 3 %. Najkakovostnejših oziroma odličnih dreves je zgolj 0,2 %.

Preglednica 35/K: Struktura drevja po kakovostnih razredih

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih [%]				
		odlična	prav dobra	dobra	zadovoljiva	slaba
Bor	898	0,3	4,5	39,0	47,2	9,0
Macesen	4	0,0	0,0	75,0	25,0	0,0
Ostali igl.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	2	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Hrast	252	0,0	1,6	19,4	56,4	22,6
Pl. lst.	29	0,0	0,0	31,0	58,7	10,3
Dr. tr. lst.	388	0,0	1,3	19,6	53,8	25,3
Skupaj iglavci	903	0,3	4,4	39,2	47,1	9,0
Skupaj listavci	671	0,0	1,3	20,0	55,2	23,5
Skupaj	1.574	0,2	3,1	31,0	50,5	15,2

Opomba: Prikazana je struktura kakovosti drevja v gozdovih, ki jih zajemajo rastiščnogojitveni razredi, ki smo jim LZ ugotavljali s stalnimi vzorčnimi ploskvami. Struktura je ugotovljena na drevju, debelejšem od 30 cm!

Ob tem gre poudariti, da se kakovost ugotavlja drevesom debelejšim od 30 cm, ki pa v strukturi gozdov GGE predstavljajo manj kot 50 % LZ. V tem deležu so prisotna tudi vsa starejša drevesa, ki so jih v preteklosti puščali na zaraščajočih se pašnikih in kot prihranjence pri naravni obnovi, v tehničnem smislu pa praviloma ne dosegajo višje kakovosti.

3.8 POŠKODOVANOST DREVJA

Poškodovanost drevja prikazuje delež dreves s hujšo poškodbo. Poškodovanost smo ugotavljali na SVP in to pri vseh drevesih nad meritvenim pragom, ki so bila popisana na SVP. Skladno z opredelitvijo v *Pravilniku* se za osutost krošnje šteje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo. Pri poškodbah debela in koreničnika se za hujšo poškodbo šteje, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm². Za hujšo poškodbo vej šteje v krošnji odlomljen vrh ali veja, ki po debelini presega petino premera drevesa v prsni višini. Pri tem se pri posameznem drevesu upošteva samo največja poškodba. Poškodovanost drevja pomembno vpliva na vitalnost dreves in kakovost gozdnolesnih sortimentov.

Preglednica 36/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost [%]
DEBLO IN KORENIČNIK	4,1
VEJE	1,6
OSUTOST KROŠNJE	11,4
Skupaj	17,1

Po teh kriterijih je poškodovanega 17 % drevja v GGE. Največji delež (11 %) pripada poškodbam zaradi osutosti krošnje, ki jih povzročajo predvsem biotski dejavniki.

Sušni stres je v zadnjem desetletju glavni dejavnik zmanjševanja vitalnosti vseh (tudi t.i. avtohtonih) drevesnih vrst, ki so zaradi zmanjšane odpornosti podvržene epifitocijam in

gradacijam patogenih organizmov. Toplejša klima je tudi razlog pojava v naših krajih prej nepoznanih patogenov.

V sestojih črnega bora se pojavljata dve epifitociji: sušica borovih vej, ki jo povzroča gliva *Cenangium ferruginosum* in sušenje najmlajših borovih poganjkov, ki jo povzroča gliva *Sphaeropsis sapinea*. Glivi povzročata deformirano razraščanje vej, odmiranje dela krošnje ali sušenje celih dreves. Občuten porast obsega sušenja predvsem starejših sestojev črnega bora na sušnih rastiščih kaže na zmanjšano vitalnost teh sestojev. Vzroki so najbrž v fiziološki starosti sestojev in v spremenjeni klimi.

V zadnjih desetletjih, še posebej pa po suši leta 2003, smo priča obsežnemu razmahu boleznih raka črnega gabra, ki ga povzroča gliva *Botryosphaeria dothidea*. Podobno kot kostanjev rak se pojavlja na deblih, povzroča sušenje in odpadanje skorje, rakaste tvorbe in sušenje celih dreves. Kot je razbrati iz predhodnega poročila Poročevalsko, diagnostične in prognostične službe za varstvo gozdov: Sušenje črnega gabra (*Ostrya carpinifolia Scop.*) na Krasu bo močno vplivalo na potekajočo sukcesijo grmišč, saj je črni gaber močno prizadet in zaradi boleznih nekonkurenčen ostali vegetaciji. V primeru stopnjevanja jakosti ekoloških stresov (predvsem suše), ki bolezen pospešujejo, je pričakovati postopen umik črnega gabra iz toplih in suhih predelov GGE.

Po suši leta 2003 se v gozdovih GGE pojavlja še ena, prej neznana bolezen, pooglenitev hrastov, ki jo povzroča gliva *Biscogniauxia mediterranea*. Bolezen prizadene predvsem cer in povzroča sušenje vej, vrhov krošenj in celih dreves. Najmočnejše je prizadeto panjevsko drevje na najslabših rastiščih in suhih legah. Tako, kot za črni gaber velja tudi za cer, da lahko v prihodnje nanj računamo le na njemu najustrežnejših rastiščih.

V sestojih domačega kostanja se poleg kostanjevega raka v zadnjih letih v večjem obsegu pojavlja kostanjeva šiškarica (*Dryocosmus kuriphilus*). Osica povzroča deformacije listov (šiške), kar vpliva na manjši prirastek dreves in tvorbo plodov ter posledično izpad dohodka.

Poškodbe debla in koreničnika so relativno redke. V glavnem so to poškodbe po požarih in zaradi pozebe. Slednja na hrastih, še posebej na ceru povzroča zimavost. Poškodbe zaradi gospodarjenja z gozdovi so na račun relativno nizke intenzivnosti gospodarjenja zanemarljive.

3.9 OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA

Zadnji popis poškodovanosti gozdnega mladja zaradi objedanja se je izvedel v letu 2024. Osnova za izvedbo popisa predstavljajo popisne enote (PE), ki ob upoštevanju težko prehodnih ovir in populacijskih območij rastlinojede parkljaste divjadi združujejo med seboj podobne si GGE glede na območne rastiščno-gojitvene tipe. Analiza in primerjava ocen popisov za PE Kras, predvsem pa trend vpliva rastlinojede divjadi na mladje velja oz. ga povzemamo tudi za območje GGE Kras I.

Preglednica 35/OM1: Objedenost gozdnega mladja

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
1. do 15 cm	81.733	-
2. 16-30 cm	43.662	16,2
3. 31-60 cm	33.320	27,2
4. 61-150 cm	24.236	34,6
Skupaj 1-4	182.951	-
Skupaj 2-4	101.217	24,5

OBJEDENOST V VSEH SLOJIH (R1-R4)

- Skupna objedenost (iglavci in listavci skupaj) znaša 24,5 %, v primerjavi s popisoma iz let 2017 (19,0 %) in 2020 (11,7 %).
- Delež skupne objedenosti se je v vseh višinskih razredih povečal.
- Skupna objedenost iglavcev znaša 50,0 %, vendar je treba poudariti, da smo iglavce popisali le na štirih ploskvah in še tu le v nižjih slojih, kjer iglavci predstavljajo le 0,07 % DV.
- Skupna objedenost listavcev znaša 24,5 % in se je v primerjavi s preteklima dvema popisoma, leti 2017 (19,0 %) in 2020 (11,7 %) povečala.
- Skupna objedenost pri hrastih se je povečala z 23,6 % na 29,4 %.
- Objedenost plemenitih listavcev je sicer ob hrastih najvišja in se je tudi povečala z 27,6 % na 47,2 %.
- Stopnja objedenosti mehkih listavcev v zadnjem popisu ni bila zaznana, znižala se je z 6,7 % na 0,0 %.
- Tekoča letna objedenost znaša 7,3 % in je nižja kot leta 2020 (8,1 %).

Presoja vpliva gozd-divjad:

Objedenost mladja ima v PE Kras trend naraščanja. Za PE je značilna vrstna pestrost z izrazitim pomanjkanjem iglavcev. Delež objedenosti je višji kot v zadnjem popisu in morda ne najbolj značilen pokazatelj stanja v populaciji rastlinojedih parkljarjev. Dejstvo, da je v rast bukve največja v najvišjem višinskem razredu, je dober pokazatelj, da so za rastlinojede parkljarjev bolj priljubljene drevesne vrste iz plemenitih listavcev. Z večjo številčnostjo jelenjadi je višji tudi skupni delež objedenosti višinskega razreda R4. Predvsem pa je delež objedenosti bolj priljubljenih drevesnih vrst plemenitih listavcev v srednjih višinskih razredih razmeroma visok in spreminja-siromaši vrstno sestavo mladja. Ne glede na delež objedenosti (primerjava popisov 2017, 2020 in 2024) gozdno nakazuje podobne trende v razvoju, vsaj kar se tiče drevesne sestave. Zato je treba vzroke za zmanjševanje pestrosti iskati tudi v drugih dejavnikih (zmanjševanje št. dreves/ha, nizek delež mladovij,...) in ne samo v objedanju gozdnega mladja.

Analize modelnega in dejanskega stanja razvojnih faz v PE kaže na veliko pomanjkanje deleža mladovja in sestojev v obnovi. Prav ti dve fazi sta pomemben vir prehranske baze gozdnih rastlinojedov. Ob že sedaj visokem posegu v populacije parkljarjev z odstrelom je tudi z vidika večanja gozdne površine in zagotavljanju pomlajevanja v njem, zelo pomembno večati delež

mladovij. Res pa je tudi, da je Kraško gozdnogospodarsko območje izredno bogato z gozdnim robom, kjer predvsem srnjad najde potreben prehranski vir.

3.10 ODMRLO DREVJE

Z namenom ohranjanja biotskega ravnovesja gozdnega ekosistema in izvajanja trajnega, sonaravnega gospodarjenja se v gozdu pušča vsaj 3,0 % lesne mase.

Podatke o odmrlem drevju smo zbrali pri popisu na SVP in sicer po razširjenih debelinskih razredih, ločeno na iglavce in listavce ter na stoječe in ležeče odmrlo drevje.

Preglednica 37/OD: Odmrlo drevje v GGE (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	3,43	26,00	29,43	12,48	18,09	30,57	15,91	44,09	60,00
	m ³ /ha	1,03	7,89	8,92	3,82	5,54	9,36	4,85	13,43	18,28
30 - 49 cm	št./ha	0,78	0,52	1,30	1,13	0,91	2,04	1,91	1,43	3,34
	m ³ /ha	0,99	0,73	1,72	1,39	1,30	2,69	2,38	2,03	4,41
50 in več cm	št./ha	0,04	0,13	0,17	0,00	0,13	0,13	0,04	0,26	0,30
	m ³ /ha	0,10	0,40	0,50	0,00	0,40	0,40	0,10	0,80	0,90
Skupaj	št./ha	4,25	26,65	30,90	13,61	19,13	32,74	17,86	45,78	63,64
	m³/ha	2,12	9,02	11,14	5,21	7,24	12,45	7,33	16,26	23,59

V GGE prevladuje tanjše, odmrlo drevje listavcev. Na splošno je odmrlega drevja v gozdovih GGE veliko - z gospodarskega vidika celo preveč, saj na 1 ha gozda v povprečju leži ali stoji 64 odmrlih dreves. To je 24 m³ odmrle biomase na hektar gozda, kar predstavlja 17 % lesne zaloge ali 270.229 m³ lesa.

Največ odmrlega drevja je prisotnega v RGR 12045 - Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na globokih tleh fliša (50,5 m³/ha), kjer odmrlo drevje predstavlja 23 % LZ.

Kljub zadostni količini odmrlega drevja je potrebno skrbeti, da je odmrla biomasa v gozdovih prostorsko čim bolj enakomerno razporejena ter, da se v gozdu pušča v enakem razmerju stoječe in ležeče odmrlo drevje. Za ptice in male sesalce, ki živijo in gnezdiijo v duplih, je potrebno zagotoviti ustrezno število sušic in sicer:

V gozdovih toploljubnih listavcev:

- drevesa 3. in 4. debelinske stopnje: 1 sušica na 1 ha,
- drevesa 5. do 8. debelinske stopnje: 2 sušici na 10 ha.

V ostalih gozdovih:

- drevesa 3. in 4. debelinske stopnje: 1 sušica na 1 ha,
- drevesa 5. do 8. debelinske stopnje: 2 sušici na 10 ha,
- drevesa nad 8. debelinsko stopnjo: 1 sušica na 10 ha.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GGE

V času srednje kamene dobe (mezolitika), po koncu zadnje poledenitve pred okoli 10.000 leti, sledi obdobje ponovne otoplitve, ki je v tem času dosegla tudi toplotni temperaturni vrhunec obdobja, v katerem živimo še sedaj. Gozdovi so v tistem času pokrivali veliko večino kopnega zahodne Slovenije in morje se je dvignilo na raven sedanje višine. Območje Krasa so preraščali jelovo-bukovi gozdovi s precejšnjim deležem hrastov.

Z nastopom bronaste dobe pred 2.200 let pr. n. št. se začne razcvet poselitve Krasa in Istre. To je čas začetka Kaštelirske kulture. To je tudi čas, ko se začne obsežnejše krčenje gozdnih površin predvsem za pašne površine.

V obdobju mlajše železne dobe, to je čas prihoda Keltov na ozemlje Slovenije, in kasneje v antiki so bili gozdovi že precej izkrčeni v kmetijske namene (pašniki, polja, vinogradi...) in za potrebe poselitve. V bližini naselij, kakor tudi ob cestah, rekah in ob morju so gozdove prekomerno izkoriščali, tako da je bilo z njimi potrebno že gospodariti. Posebej v obalnem pasu je že takrat začelo primanjkovati lesa (hrastovine) za ladjedelništvo in stavbarstvo. To lahko sklepamo iz posvetila na nagrobniku gozdnega nadzornika »magister silvae« Publija Publicija Ursija, ki so ga našli pri Ajdovščini v Vipavski dolini: »*Dum saltos publicos curo decidi hoc in privato agello*« - Medtem ko sem skrbel za državne gozdove, počivam sedaj tu v zasebni njivici (Jurhar F., Miklavžič J., Sevnik F., Žagar B. 1963).

Pritisk na gozdove se je močno stopnjeval od 10. stoletja dalje. Razvoj mest ob Tržaškem zalivu (Benetke, Trst) je terjal vedno več lesa za stavbarstvo, ladjarstvo in kurjavo. Z naraščanjem prebivalstva se je povečala tudi poraba in izraba prostora za pašo, saj je glavni vir preživetja ruralnega območja predstavljala reja drobnice. Tudi transhumanca, selitev in pregon številnih ovčjih čred na nove paše je prispevala velik delež k uničenju vegetacije. S postojnskega in ilirskobistriškega območja so jeseni gnali črede na zimsko pašo v Furlanijo in spomladi domov, seveda čez Kras. S tržaškega zaledja pa so spomladi prav tako čez Kras na poletno pašo gnali ovce na Nanos in Hrušico, jeseni pa zopet nazaj domov. Seveda so ene in druge črede spotoma popasle vse, kar jim je prišlo pod zobe. Od zgodnje spomladi do pozne jeseni se je tu pasla tudi domača, »stacionarna« živina, govedo in drobnica. Ta prehodni del Krasa je bil torej skozi vse leto pod hudim pritiskom in je postajal vedno bolj razgoličen, dokler ga sonce, veter in nalivi niso razgalili do golega skalovja (Kranjc et. all, 1999).

Naglo pustošenje Krasa je razmeroma zgodaj vzbudilo zaskrbljenost takratnih oblasti. Z različnimi predpisi so želeli doseči prepoved gozdne paše in trajnostno gospodarjenje z gozdovi. Določila statuta mesta Trst že leta 1150 obravnavajo to tematiko. Sprejeti so bili Gozdni red za Primorsko iz leta 1522 ter Gozdni red za Vojvodino Kranjsko iz leta 1771. Na pogubne posledice zakrasevanja so opozarjali mnogi daljnovidni izobraženci in gospodarstveniki, med njimi že v 18. stoletju zdravnik in naravoslovec Janez Scopoli. Znameniti gozdar in izumitelj Josip Ressel je v 19. stoletju spoznal, da predstavljajo opustošene

površine ne le gozdnogospodarski, ampak kompleksen socialno - ekonomski problem. Rešitev je videl v obnovi oz. pogozdovanju kraških goličav. Poudariti velja, da ideja o ponovni pogozditvi Krasa ni izvirala le iz lesnoproizvodnih ciljev, ampak iz želje ponovno ustvariti kulturno krajino. Ressel je izdelal načrte za pogozditev Istrskega (1842) in Tržaško - komenskega Krasa (1850), ki pa žal niso bili uresničeni (*Jurhar F., Miklavžič J., Sevnik F., Žagar B. 1963*).

Delo Resslerja je nadaljeval Josip Koller, vodja državnega gozdnega urada v Gorici. Vodil je dela za pogozdovanje krasa ter pisal strokovno znanstvene članke s tega področja v domači in tuji literaturi. Prepričljiv, viden uspeh je dosegel pri pogozdovanju večjega kraškega zemljišča pri Bazovici nad Trstom 1859 s sadikami črnega bora. Ta uspeh pomeni prelomnico v pogozdovanju slovenskega krasa. Ugotovljeno je bilo, da je črni bor najprimernejša drevesna vrsta, predkultura za druge vrste (*Jurhar F., Miklavžič J., Sevnik F., Žagar B. 1963*).

Začelo se je sistematično in velikopotezno meliorativno delo, ki pa je v polnem zamahu lahko steklo šele z izdajo posebnih zakonov za pogozdovanje krasa: prvi za območje Trsta (1881), za Goriško (1883), Kranjsko (1885), Istro (1886) in za Kvarnerske otoke (1886). Na podlagi teh zakonov so ustanovili posebne komisije za pogozdovanje krasa. Te so najprej določila zemljišča, ki jih je bilo potrebno postopoma spremeniti v gozdno kulturo, in jih vpisala v poseben pogozdovalni kataster. Skupno je bilo izločenih za pogozdovanje okoli 30.000 ha površin. Na podlagi teh zakonov in z njimi povezanih ukrepov je pogozdovanje goličav hitreje napredovalo, vse do I. svetovne vojne. V obdobju od 1858 do 1914 so tako s črnim borom ogozdili 10.842 ha kraških goličav. Stroški za pogozdovanje so se v večini krili iz državnih sredstev (*Jurhar F., Miklavžič J., Sevnik F., Žagar B. 1963*).

Med prvo svetovno vojno je pogozdovanje skoraj povsem zamrlo, uničenih in poškodovanih je bilo mnogo nasadov. V obdobju med svetovnima vojnama, pod italijansko vladavino, so obnovili uničene nasade, posebno na Goriškem, in popravili nekatere poškodovane. Novih nasadov je bilo malo – okrog 500 ha. Ob tem so čezmerno izkoriščali obstoječe gozdove. Tudi med II. svetovno vojno so bili gozdovi v Slovenskem primorju hudo prizadeti. Okupatorji so jih čezmerno izkoriščali, precej nasadov je bilo požganih in posekanih. Po vojni je površina borovih nasadov znašala 7.000 – 8.000 ha. To je približno $\frac{1}{4}$ od prvotno za pogozdovanje določene površine goličav (*Jurhar F., Miklavžič J., Sevnik F., Žagar B. 1963*).

Pogozdovanje se je nadaljevalo po II. svetovni vojni, ko je bila leta 1947 ustanovljena prva Uprava za pogozdovanje Krasa v Vipavi, ki pa je delovala le do leta 1948. Takrat so bile ustanovljene Sekcije za pogozdovanje Krasa v Novi Gorici, Postojni, Ilirski Bistrici in Sežani ter pozneje v Bovcu.

Spoznanje o celovitem gospodarjenju z gozdovi je prodrlo šele po letu 1961. Takrat je Temeljni zakon o gozdovih določil izdelavo perspektivnega načrta za Kraško območje ter predvidel ustanovitev posebnega zavoda za usposobitev kraških zemljišč za redno proizvodnjo. Na podlagi tega zakona je Gozdarski inštitut leta 1963 izdelal Gozdnomelioracijski projekt za kras Slovenskega Primorja, leta 1964 pa je bil ustanovljen Zavod pa melioracijo in pogozdovanje

Krasa, ki je prevzel vse gozdarske naloge na tem območju. Zakon o gozdovih iz leta 1965 je uzakonil gozdnogospodarska območja, med njimi tudi posebno Kraško, kot posebno pasivno območje, kateremu naj bi širša družbena skupnost pomagala pri pogozdovanju in melioraciji.

Gozdove na Matičnem Krasu je prvič obravnaval GGN za GGE Kras, ki je stopil v veljavo leta 1987. Pri obnovi načrta leta 1996 se je enovita GGE Kras razdelila na GGE Kras I in GGE Kras II. Leta 1996 je začel veljati GGN za GGE Kras I. Desetletje kasneje je bil izdelan tretji GGN za ureditveno obdobje 2006–2015, ki mu je sledil načrt za obdobje 2016–2025. Pričujoči gozdnogospodarski načrt pa ureja novo desetletno obdobje, ki se prične z letom 2026.

4.2 GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU

4.2.1 Posek

Posek iz tekoče evidence je na ravni GGE (skupno za vse kategorije lastništev in vse drevesne vrste) statistično preverjen s podatkom iz SVP. Ker podatek iz tekoče evidence poseka na ravni GGE statistično odstopa od poseka ugotovljenega na SVP (ob 5 % tveganju), ga v analizi nismo upoštevali. V vseh preglednicah in analizah, razen pri vrstah poseka, se zato navaja podatek o poseku pridobljenem na SVP.

Preglednica 38/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju.

Ureditveno obdobje 2016-2025	Načrtovani posek	Realiziran posek po tekočih evidencah		Realiziran posek po podatkih iz SVP	
	[m ³]	[m ³]	[%]	[m ³]	[%]
Iglavci	193.711	54.030	27,9	71.472	36,9
Listavci	180.974	22.258	12,3	33.937	18,8
Skupaj	374.685	76.288	20,4	105.398 ± 35.988	28,1

V preteklem ureditvenem obdobju se je v GGE Kras I posekalo med 69,41 m³ in 141,386 m³ lesa, s sredino pri 105.398 m³. Iglavci so predstavljali dve tretjini poseka. Skupni posek v GGE je dosegel slabo tretjino možnega poseka, ob tem je realizacija poseka iglavcev za 18,1 odstotnih točk višja od realizacije poseka listavcev. Posek je znašal tretjino prirastka.

Preglednica 39/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 1986 do 2025.

Ureditveno obdobje	Načrtovani posek [m ³]	Realiziran posek [m ³]	Realizacija sečnje [%]	Skupna realizacija možnega poseka [%]
UREDITVENO OBDOBJE od 1987 do 1995*				
Iglavci	20.641	8.445	40,9	27,7
Listavci	9.865	1.011	10,3	3,3
Skupaj	30.506	9.457	31,0	31,0
UREDITVENO OBDOBJE od 1996 do 2005				
Iglavci	40.340	30.894	76,6	40,3
Listavci	36.290	3.684	10,2	4,8
Skupaj	76.630	34.578	45,1	45,1
UREDITVENO OBDOBJE od 2006 do 2015**				
Iglavci	142.317	100.783	70,8	41,6
Listavci	99.816	54.355	54,5	22,4
Skupaj	242.133	155.138	64,1	64,1
UREDITVENO OBDOBJE od 2016 do 2025**				
Iglavci	193.711	71.472	36,9	19,1
Listavci	180.974	33.937	18,8	9,1
Skupaj	374.685	105.398	28,1	28,1

* v obdobju 1987-1995 je (za to obdobje korigirani) načrtovani in realiziran 9 letni posek

** v obdobju 2006-2015 in 2016 – 2025 je naveden podatek o poseku iz SVP

V zadnjem obdobju se je prekinil trend povečevanja skupne realizacije možnega poseka, saj je ta znašala le 28.1 %. Del tega gre pripisati tudi za 55 % višjem načrtovanem poseku glede na prejšnje obdobje. Realizacija sečnje iglavcev je iz slabih dveh tretjin prejšnjega obdobja padla na dobro tretjino, realizacija sečnje listavcev pa iz dobre polovice na slabo petino. Pri tem seveda ne gre prezreti, da so podatki iz obdobja pred 2005 pridobljeni iz tekočih evidenc in niso statistično preverjeni s podatki iz SVP. Zato je zgornjo primerjavo potrebno jemati z rezervo.

4.2.1.1 Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim

Največ lesa se je v preteklem ureditvenem obdobju posekalo v RGR 12051 - Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi. V njem sta se izvedli dve tretjini celotnega poseka GGE. Z 14 % poseka sledi RGR 12043 - Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rastiščih. Najmanj lesa se je posekalo v RGR 12045 - Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na globokih tleh. Delež poseka v tem razredu dosega dober 1 % skupnega poseka GGE. Pet krat toliko se je posekalo v 12050-Gozdovi toploljubnih listavcev (6 %).

Preglednica 40/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE

Posek v bruto [m ³]	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lok. skupnosti		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan posek [m ³]	135.653	160.987	296.640	20.460	10.510	30.970	37.598	9.477	47.075
Izveden posek [m ³]	44.109	19.017	63.126	7.011	1.967	8.979	2.909	1.274	4.184
Realizacija [%]	32,5	11,8	21,3	34,3	18,7	29,0	7,7	13,4	8,9
Povprečno drevo [m ³]	0,47	0,16	0,30	0,49	0,35	0,45	0,69	0,19	0,38

Realizacija poseka je najvišja v državnih gozdovih. Pri iglavcih je izveden posek 19 % načrtovanega, pri listavcih pa 34 %. Na drugi strani je najnižja realizacija poseka v gozdovih lokalnih skupnosti, ki znaša le 9 % načrtovanega. Nizka realizacija poseka v državnih gozdovih je posledica vračanja državnih gozdov agrarnim in lokalnim skupnostim ter fizičnim osebam. Volumen povprečnega posekanega drevesa je največji v državnih gozdovih 0,45 m³, najnižji pa v zasebnih 0,30 m³.

4.2.1.2 Posek po vrstah sečenj

Vrste poseka so povzete po tekoči evidenci, ki statistično odstopa od poseka ugotovljenega na SVP. Zato v preglednici prikazujemo le njihove deleže. Negovalni posek je v preteklem ureditvenem obdobju predstavljal 76 % skupnega evidentiranega poseka. Od tega v povprečju slabo 65 % negovalnega poseka predstavlja pomladitvena sečnja, dobri 11 % pa redčenja. Za iglavce pomladitven posek zajema kar 73 % skupnega poseka, za listavce pa 45 %. Sanitarni posek predstavlja 2,5 % skupnega poseka, krčitve pa 7,6 %. Pri iglavcih je delež sanitarnega poseka 2,9 krat višji kot pri listavcih.

Preglednica 41/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

	VRSTE POSEKA											[%] od LZ	[%] od P
	Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabel. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčnitve	Nedov. posek			
	Redčen.	Pomlad.	Drugo										

ZASEBNI GOZDOVI													
Iglavci	[m ³]	5.283	32.955	6	2	0	1.431	659	1.241	2.297	236	8,7	58,3
	[%]	12,0	74,8	0,0	0,0	0,0	3,2	1,5	2,8	5,2	0,5		
Listavci	[m ³]	1.139	8.244	4	2.49	0	2.067	966	220	3.309	574	2,7	10,4
	[%]	6,0	43,3	0,0	13,1	0,0	10,9	5,1	1,2	17,4	3,0		
Skupaj	[m ³]	6.422	41.199	10	2.5	0	3.498	1.63	1.461	5.606	810	5,3	24,4
	[%]	10,2	65,2	0,0	4,0	0,0	5,5	2,6	2,3	8,9	1,3		

DRŽAVNI GOZDOVI													
Iglavci	[m ³]	1.056	4.649	0	0	0	750	128	386	23	20	11,4	80,8
	[%]	15,1	66,3	0,0	0,0	0,0	10,7	1,8	5,5	0,3	0,3		
Listavci	[m ³]	298	1.130	0	12	0	128	24	202	46	128	4,2	15,2
	[%]	15,1	57,5	0,0	0,6	0,0	6,5	1,2	10,3	2,3	6,5		
Skupaj	[m ³]	1.354	5.779	0	12	0	878	152	588	69	148	8,3	41,5
	[%]	15,1	64,4	0,0	0,1	0,0	9,8	1,7	6,5	0,8	1,6		

GOZDOVI LOKALNIH SKUPNOSTI													
Iglavci	[m ³]	400	1.776	0	0	0	102	72	471	61	27	2,7	19,1
	[%]	13,8	61,0	0,0	0,0	0,0	3,5	2,5	16,2	2,1	0,9		
Listavci	[m ³]	201	658	0	104	0	70	42	125	68	5	2,7	9,0
	[%]	15,8	51,7	0,0	8,2	0,0	5,5	3,3	9,8	5,3	0,4		
Skupaj	[m ³]	601	2.434	0	104	0	172	114	596	129	32	2,7	14,2
	[%]	14,4	58,1	0,0	2,5	0,0	4,1	2,7	14,3	3,1	0,8		

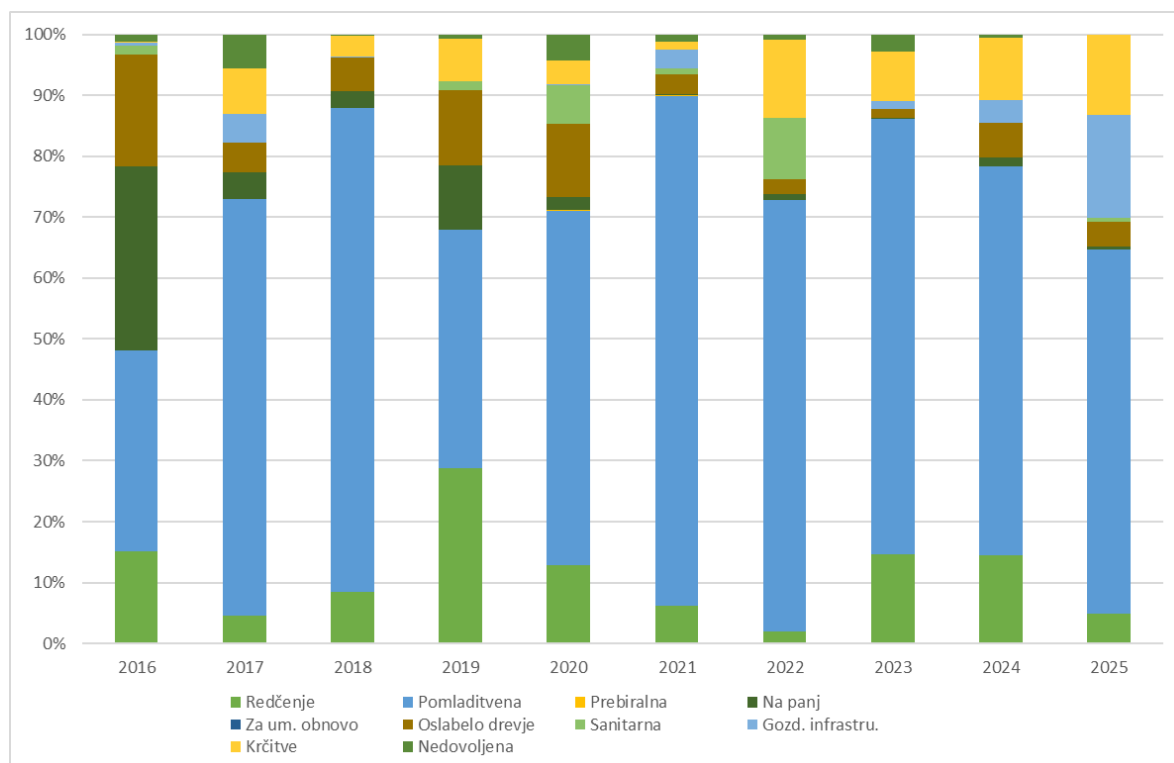
SKUPAJ GGE													
Iglavci	[m ³]	6.739	39.380	6	2	0	2.283	858	2.098	2.380	283	8,0	54,3
	[%]	12,5	72,9	0,0	0,0	0,0	4,2	1,6	3,9	4,4	0,5		
Listavci	[m ³]	1.638	10.032	4	2.609	0	2.265	1.032	547	3.423	708	2,8	10,6
	[%]	7,4	45,0	0,0	11,7	0,0	10,2	4,6	2,5	15,4	3,2		
Skupaj	[m ³]	8.377	49.412	10	2.611	0	4.548	1.890	2.645	5.803	991	5,2	24,6
	[%]	11,0	64,7	0,0	3,4	0,0	6,0	2,5	3,5	7,6	1,3		

OPOMBA: Gospodarjenje v preteklem ured. obdobju analiziramo upoštevajoč strukturo lastništva, kot je bila zavedena v preteklem GGN in po dosedanjih RGR.

Največji delež je sanitarni posek dosegal v letih 2006, 2007 in 2008, ko je bilo po požaru Šumka 2006 posekanega nad 20.000 m³ lesa iglavcev in 2.300 m³ lesa listavcev. Izredne sečnje (krčitve, nedovoljen posek in posek zaradi ostalih vzrokov) so predstavljale 9 % poseka. Delež sanitarne sečnje še posebej v državnih gozdovih, kjer predstavlja $\frac{3}{4}$ vsega poseka.

Ugotavljamo, da je del drevja (predvsem drobnejši les listavcev) posekan dodatno v okviru izdanih odločb, vendar lastniki ne sporočajo ZGS količine in strukture tega drevja. Prav tako lastniki ne sporočajo ZGS količine in strukture dodatno posekanega drevja, ki je bilo poškodovano zaradi z odločbo odobrene ali naložene sečnje. Težaven je tudi nadzor poseka drobnejšega drevja listavcev za drva. V tem primeru se manjši poseki vršijo brez predhodnega zaprosila za izdajo odločbe o odobritvi poseka dreves. Nadzor je zaradi razpršenosti in majhnosti tovrstnih delovišč težaven. Les se v teh primerih pogosto niti ne pojavi na deponijah ob gozdnih cestah, temveč je spravljen direktno iz gozda na kmetije. Zaradi pomanjkanja sredstev za materialne stroške, ki nastajajo v zvezi s terenskim delom, so kontrole sečišč in nadzor terena pomanjkljive, kar je eden od razlogov nižje evidence nedovoljenih sečenj. V zasebnih gozdovih so tatvine evidentirane v sklopu nedovoljenega poseka, saj evidence o tatvinah posebej ne vodimo. Razlog za odstopanje evidenc v GGE Kras I je tudi podcenjena količina posekanega lesa v okviru sanacije pogorišča Šumka.

Grafikon 3: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

Grafikon prikazuje razvoj strukture poseka po vrstah sečnje.

Redčenja imajo v poseku od 2 do 29 % delež in so dosegala višek v letu 2019. Pomladitveni posek ima med vsemi vrstami sečnje največji delež, ki v povprečju znaša 63 % na leto. Najvišjo vrednost je dosegel leta 2021, ko je predstavljal kar 84 % celotnega poseka. Delež panjevske sečnje je bil najvišji v letu 2016, ko je dosegla 30 % celotnega poseka. Od takrat naprej, razen leta 2019 (11 %), ne preseže 4 %.

Posek oslabelega drevja je bil najvišji leta 2016 - 18 % celotnega poseka, povprečno 7 %. Sanitarnega poseka je bil največ v letih 2022 (10 %) in 2020 (6 %), povprečno 2 %.

Trend sečnje zaradi krčitev se z leti povečuje, največ jih je bilo v letih 2022 in 2025 (13 %), povprečno 7 %.

4.2.1.3 Posek po skupinah drevesnih vrst

Pri analizi poseka po skupinah drevesnih vrst navajamo podatke o poseku, ki so bili pridobljeni na SVP. Razmerje v poseku med iglavci in listavci znaša 71:29. Intenziteta poseka listavcev je bila v primerjavi z iglavci za 2,9 krat nižja in je znašala slabih 2,8 % njihove LZ.

Preglednica 42/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	[%] od celotnega poseka	[%] od LZ drevesne vrste
Smreka	0,2	8,5
Jelka	0,0	2,9
Bori	70,1	8,0
Macesen	0,1	7,6
Ostali iglavci	0,4	9,1
Bukev	0,0	0,3
Hrast	6,1	2,3
Plemeniti listavci	0,7	2,4
Drugi trdi listavci	22,3	3,0
Mehki listavci	0,1	3,4
<i>Skupaj iglavci</i>	70,8	8,0
<i>Skupaj listavci</i>	29,2	2,8
Skupaj	100,0	5,2

Bori, glavni gradniki gozdov v GGE, imajo četrto najvišjo jakost poseka od LZ drevesnih vrst. Posekalo se je 8 % njihove lesne zaloge. Sečnja borov sicer predstavlja 70 % vsega poseka v GGE. Večjo jakost v poseku GGE izkazujejo tudi drugi trdi listavci (22 %) ter hrasti (6 %). Najnižja jakost poseka je pri bukvi in jelki.

4.2.1.4 Posek po debelinskih razredih

Pri listavcih je bil največji delež LZ posekan v prvih treh razširjenih debelinskih razredih. Pri iglavcih je bil največji delež LZ posekan v petem, četrtem in tretjem razširjenem debelinskem razredu.

Preglednica 43/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi [% od LZ]					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	[%]	[m ³ /ha]
iglavci	5,3	5,9	9,3	10,6	13,8	8,0	4,7
listavci	3,7	2,6	3,0	2,5	1,8	2,8	1,9
Skupaj	4,1	4,3	6,7	6,7	4,3	5,2	6,6

Opomba: Debelinski razredi so: **I.**: 10-19 cm **II.**: 20-29 cm **III.**: 30-39 cm **IV.**: 40-49 cm **V.**: 50 in več cm

Povprečna intenziteta sečnje na ravni GGE je znašala 0,66 m³/ha/leto.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Drobno posestna struktura lastništva in tradicionalna nenavezanost lastnikov na prihodke iz gozda se najbolj kažejo pri vlaganjih v mlade gozdove. Lastniki gozdov gojitvena dela še vedno, kljub individualnemu svetovanju s strani delavcev ZGS, razumejo zgolj kot odvečni trenutni strošek in manj kot dolgoročno naložbo. To je eden od bistvenih razlogov za nižje indekse realizacije načrtovanih gojitvenih del.

Preglednica 44/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kat. in skupaj v GGE

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	[ha]	203,25	30,00	15	13,33	5,50	41
Priprava tal	[ha]	-	1,50	-	-	3,00	-
Sadnja	[ha]	-	3,75	-	-	3,09	-
Setev	[ha]	-	-	-	-	1,00	-
Obžetev	[ha]	109,89	0,75	1	10,37	5,20	50
Nega mladja	[ha]	136,73	-	-	18,28	-	-
Nega gošče	[ha]	114,70	-	-	6,20	-	-
Nega letvenjaka	[ha]	30,98	-	-	1,36	-	-
Nega ml. drogovnjaka	[ha]	71,40	-	-	4,30	-	-
Zaščita s premazi vršičkov	[ha]	-	1,50	-	2,04	-	-
Graditev protipožarnih objektov	[km]	13,42	12,93	96	2,00	0,45	23
Vzdrževanje protipožarnih objektov	[km]	88,85	31,77	36	0,65	0,67	103
Vzdrževanje travinj	[ha]	62,05	11,11	18	1,40	-	-
Vzdrževanje vodnih površin	[dni]	270	61,50	23	24,75	-	-
Osnovanje pasišč v gozdu	[dni]	1,57	-	-	-	-	-
Ohranjanje biotopov - nega	[ha]	-	4,05	-	-	0,12	-
Ostala varstvena dela	[dni]	1500	755	50	-	81,88	-
Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	[ha]	32,40	-	-	248,98	35,50	14
Priprava tal	[ha]	-	-	-	-	4,50	-
Sadnja	[ha]	-	-	-	-	6,84	-
Setev	[ha]	-	4,00	-	-	5,00	-
Obžetev	[ha]	15,41	-	-	135,67	5,95	4
Nega mladja	[ha]	44,74	-	-	199,75	-	-
Nega gošče	[ha]	23,21	-	-	144,11	-	-
Nega letvenjaka	[ha]	1,51	-	-	33,85	-	-
Nega ml. drogovnjaka	[ha]	6,19	-	-	81,89	-	-
Zaščita s premazi vršičkov	[ha]	-	-	-	-	3,54	-

Graditev protipožarnih objektov	[km]	3,00	5,09	170	18,42	18,47	100
Vzdrževanje protipožarnih objektov	[km]	309,20	397,93	129	398,70	430,37	108
Vzdrževanje travinj	[ha]	-	-	-	63,45	11,11	18
Vzdrževanje vodnih površin	[dni]	57,75	5,00	9	352,50	66,50	19
Osnovanje pasišč v gozdu	[dni]	-	-	-	1,57	-	-
Ohranjanje biotopov – nega	[ha]	-	0,05	-	-	4,22	-
Ostala varstvena dela	[dni]	-	120,38	-	1500	957,26	64

OPOMBA: Gospodarjenje v preteklem ureditvenem obdobju analiziramo upoštevajoč strukturo lastništva, kot je bila zavedena v preteklem GGN in po dosedanjih RGR.

Realizacija gojitvenih del je bila v preteklem ureditvenem obdobju pičla. Nega mladovja ni bila izvedena, z izjemo obžetve sadik. Načrtovana so bila le dela za naravno obnovo gozdov, ki so bila realizirana v skromnem obsegu. Pri umetni obnovi je bilo na 6,84 ha posajenih 13.000 sadik, na 5 ha pa posejanih 35 kg semena. Pri izvedbi ne izstopa nobena izmed lastniških kategorij. Precej skromno so bila realizirana tudi biomeliorativna dela.

Realizacija varstvenih del je bila po drugi strani v skladu s plani, predvsem dela varstva gozdov pred požari, ki so bila v celoti izvedena.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Primerjava realizacije gradnje gozdnih prometnic (vlake, gozdne ceste) z načrtovano gradnjo iz preteklega načrta GGE pokaže na nedoseganje zastavljenih ciljev, zlasti na področju graditve gozdnih cest. Nekoliko uspešnejši je pokazatelj gradnje in rekonstrukcije gozdnih protipožarnih presek in vlak. Kot vzrok nedoseganja ciljev lahko navedemo naslednja dejstva: razdrobljena posest, nezainteresiranost lastnikov gozdov za vlaganje v gozdne prometnice, neodvisnost lastnikov gozdov od dohodka iz gozda, v požarno ogroženih gozdovih ugodnejši sistem financiranja izgradnje protipožarnih presek, uporaba ostalih prometnic za gospodarjenje z gozdom (gozdne poti, konjske poti, kolovozi). Razlika med uspešno gradnjo protipožarnih presek in zanemarljivo dolžino gozdnih cest je poleg ugodnejšega financiranja izgradnje protipožarnih presek tudi sam postopek. V primeru protipožarnih presek vodi postopek ZGS od pridobitve vseh soglasij do izdaje odločbe, pri gradnji gozdnih cest je nosilec lastnik ali investitor. Kljub svetovanju ZGS in pomoči pri pridobivanju dokumentacije za izgradnjo gozdnih cest, se lastniki predvsem zaradi višine potrebnih finančnih sredstev ne odločajo za takšne korake. Kljub ugodnemu sofinanciranju, ki ga je omogočal Program razvoja podeželja 2007-2013, se lastniki niso odločali za ukrep izgradnje gozdnih cest. Stanje je nekoliko boljše na področju izgradnje gozdnih vlak, kjer so lahko lastnik z manjšimi finančnimi sredstvi in enostavnejšo dokumentacijo bili upravičeni do sofinanciranja izgradnje gozdnih vlak. Za potrebe spravila lesa so lastniki vzpostavili prevoznost predvsem vaških poti in kolovozov, za kar pa ZGS ne vodi evidence.

Zelo uspešna je realizacija izgradnja protipožarnih presek, ki se v celoti sofinancirana s strani države. V skupini protipožarnih presek predstavljamo, zaradi primerljivosti z načrtovanim, celotno dolžino zgrajenih protipožarnih presek, ki se sicer delijo na preseke prvega in drugega reda. Njihova kategorizacija se je izvedla na približno polovici preteklega ureditvenega obdobja, zaradi česar neposredna primerjava z načrtovano izgradnjo, ki je bila enotna, ni

mogoča. Rekonstrukcije presek se v preteklem ureditvenem obdobju ni načrtovalo in tudi ne izvedlo. Manjši popravki so bili izvedeni v okviru rednega vzdrževanja. Več o protipožarnih presekih je predstavljeno v poglavju 4.2.2 Gojitvena, varstvena in druga dela.

Po obsegu sredstev so najpomembnejši finančni vir za vzdrževanje gozdnih cest pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest, ki so neposredni prispevek lastnikov gozdov, zato naj bi bila ta sredstva, kljub dejstvu, da so integralni del občinskih proračunov, strogo namenska. Višina proračunskih sredstev za vzdrževanje gozdnih cest je okrog 30 % od celotnega zneska, namenjenega vzdrževanju gozdnih cest. Tretji vir pri vzdrževanju gozdnih cest so še sredstva koncesijskih dajatev, ki jih prejmejo lokalne skupnosti. Navedena sredstva zadostujejo zgolj za tekoče vzdrževanje, investicijskega vzdrževanja ni.

Škode na gozdnih cestah

Škode na gozdnih cestah po ujmah ZGS oceni na podlagi stroškov za vzpostavitev gozdne ceste v prvotno stanje. Vsota teh ocen po posameznih cestah pa pomeni skupno oceno škod. Posebnega sklada za sanacijo škod na gozdnih cestah v Sloveniji nimamo. V večini primerov se ceste sanirajo ob rednem vzdrževanju gozdnih cest, kar pomeni, da so lahko gozdne ceste po več mesecev neprevozne. Pri obravnavanju in razumevanju podatkov o škodah na gozdnih cestah in posledično sanacijah škod, je potrebno upoštevati različne situacije oziroma načine ocenjevanja. V primeru, da so za oceno škod pozvane lokalne skupnosti s strani Uprave RS za zaščito in reševanje, ZGS v skladu z Uredbo o metodologiji za ocenjevanje škod oceni škodo na gozdnih cestah. V nasprotnem primeru, ZGS škode oceni sam.

Višina škod na gozdnih prometnicah v GGE je v preteklem ureditvenem obdobju znašala 20.000 €. Poškodbe so posledica predvsem močnih padavin. Vse poškodbe, nastale zaradi ujm, se postopoma sanirajo s sredstvi, ki so namenjena tekočemu vzdrževanju gozdnih cest.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Ekološke funkcije:

Za zagotavljanje trajnosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti se je pri obnovi s sadnjo sadilo rastišču ustrezne drevesne vrste s poudarkom na plodonosnih drevesnih vrstah. Ohranjalo in pospeševalo se je tudi minoritetne drevesne in grmovne vrste. Prav tako se je redno vzdrževalo površine pod daljnovodi in nad vodovodi, ki imajo funkcijo grmišč. Ostala dela za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti ter dela za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološke ter klimatske funkcije niso posebej evidentirana, saj so bila v skladu s smernicami in ukrepi, ki jih vsebujejo gozdnogospodarski načrti, zajeta že v gojitvenih in varstvenih delih, v sečnji in spravilu, v gradnji gozdnih prometnic, v obravnavi posegov v gozd in gozdni prostor ter pri gospodarjenju z gozdnim prostorom nasploh. Na večjih strminah s poudarjeno varovalno funkcijo so bile sečnje malopovršinske. V ožjem pasu ob vodotokih in izviri se je skrbno izbiralo drevje za posek.

Socialne funkcije:

Dela za krepitev socialnih funkcij so se načrtovala in opravljala hkrati z gojitvenimi in varstvenimi deli ter z vsemi drugimi gozdnogospodarskimi deli, v skladu s smernicami in ukrepi, ki jih vsebujejo gozdnogospodarski načrti. Večina del za krepitev socialnih funkcij tako ni posebej evidentiranih, izjema so dela, ki jih navajamo v nadaljevanju za posamezne funkcije.

- Higiensko-zdravstvena funkcija: V sodelovanju z Gozdarskim inštitutom Slovenije je bil v letu 2007 in 2012 opravljen Popis poškodovanosti gozdov - ogroženosti oz. propadanja gozdov na mreži 4 X 4 km. Osnovni kazalnik vitalnosti je bila osutost drevja.
- Funkcija varovanja kulturne dediščine in drugih vrednot okolja ter funkcija varovanja naravnih vrednot: Vsa dela v gozdu na zavarovanih območjih so se načrtovala in opravljala v sodelovanju s pristojnimi zavodi za varstvo narave in kulturne dediščine. Revirni gozdarji so bili seznanjeni z varstvenimi režimi v okolici objektov naravnih vrednot ter kulturne dediščine in so na teh območjih gospodarili skladno z njimi.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2016-2025

V GGE Kras I je bilo v obdobju od leta 2016 do leta 2025 odobrenih 195 krčitev gozda na skupni površini 100,25 ha. Prevladovala so krčitve v kmetijske namene (82 % celotne izkrčene površine).

Preglednica 45 /D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2016-2025 po namenu [ha]

Namen krčitev / površina [ha]						
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	Skupaj
1,30	12,08	82,47	-	0,43	3,97	100,25

Krčitve gozda v kmetijske namene so bile razpršene po celotni GGE. Največje so bile izvedene z namenom osnovanja pašnih površin v okolici Kazelj 25,9 ha in Krajne vasi (6,3 ha). Za gradnjo infrastrukture se je izkrčilo dobrih 11 ha gozdnih površin, večina za gradnjo širokopasovnega telekomunikacijskega omrežja, urejanja komunalnih vodov in vodovoda. Krčitve za urbanizacijo so bile skoncentrirane okrog Dutovelj.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2016-2025

V preteklem ureditvenem obdobju so bili cilji le deloma izpolnjeni. Razmerje razvojnih faz je še nekoliko manj usklajeno z modelno strukturo. Gozdovi odraščajo, delež drogovnjakov se zmanjšuje, delež debeljakov pa povečuje. Del debeljakov je bil uveden v obnovo, kar se kaže v podvojenem deležu pomlajencev v primerjavi z deležem preteklega ureditvenega obdobja. Kljub vsemu je njihov delež, tako kot delež mladovja, še daleč od optimalnega. Delež panjevcev je upadel za 40 %.

Negovanost sestojev je v vseh razvojnih fazah, z izjemo pomlajencev, slaba. Sestoji so večinoma nenegovani in normalnega sklepa. Drogovnjaki in mladovja imajo pretežno pomanjkljivo zasnovo. V bodoče bi bilo nujno posvečati več pozornosti kakovosti sestojev in na to tudi opozarjati lastnike gozdov. S slabšanjem zasnov mlajših razvojnih faz se namreč možnosti za kasnejši premik k vzgoji kakovostnih sortimentov čedalje bolj zmanjšujejo. Pozitiven je podatek o znižanju deleža sestojev panjevca. Zaskrbljujoč pa je trend zmanjševanja vitalnosti sestojev in zdravstvenega stanja dreves, zlasti drugih trdih listavcev (črni gaber, cer, kostanj) in tudi bora.

Gojitvena dela so bila izvedena v majhnem obsegu, daleč od načrtovanega. Izjeme so priprava tal in obnova s setvijo, ki sta bili izvedeni v okviru sanacije velikih pogorišč iz let 2003 in 2006. Ostali negovalni ukrepi so bili izvedeni v nižjem obsegu, kar ne zadošča za usmerjanje razvoja gozdov k postavljenim gozdnogojitvenim ciljem. Varstvena dela so bila razmeroma dobro realizirana, zlasti dela protipožarnega varstva in varstva pred rastlinojedo divjadjo. Zgrajenih je bilo 12,6 km novih protipožarnih presek, vzdrževanih pa 188 km že obstoječih prometnic. Skupni rezultat vlaganj v gozdove je torej zelo nizek obseg rednih vlaganj, ki zagotavljajo trajen in stabilen razvoj gozdov ob optimalnem izkoriščanju rastišč. Ta vlaganja so odvisna predvsem od lastnikov gozdov. Na drugi strani so bila dobro izvedena dela za sanacijo velikih pogorišč in preventivna dela pred požari, ki jih bolj neposredno usmerjajo delavci ZGS.

Posek je v preteklem ureditvenem obdobju dosegel $\frac{2}{3}$ možnega poseka. Najvišja je bila realizacija v zasebnih gozdovih iglavcev (108 %), najnižja pa pri iglavcih v gozdovih lokalnih skupnosti. Vsega 3 % je znašala. Možni posek se je v preteklem načrtu potrojil, izvedeni posek mu je sledil in se v enakem obdobju početveril. Prihodki iz gozda torej rastejo, kar bi se moralo odraziti tudi z naraščanjem vlaganj v gozdove. Žal je trend slednjih ravno nasproten. Velika večina lesa je bila skladno z lastniško strukturo, posekana v zasebnih gozdovih. Razlog oteženega gospodarjenja z državnimi gozdovi tiči v procesu denacionalizacije.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 RAZVOJ GOZDNIH FONDOV

5.1.1 Površina

Površina gozdov v GGE se je v zadnjih desetletjih znatno povečala, vendar podatki za zadnje obdobje (2016–2026) kažejo na ustavitev rasti in rahel upad. Dolgoročno povečanje površine gozdov je bilo posledica zaraščanja opuščenih kmetijskih zemljišč, medtem ko so k zmanjševanju v zadnjem času prispevale predvsem krčitve gozdov in korekcije gozdnega roba na območju pogorišč.

V primerjavi z letom 1987, ko je bila gozdna površina prvič natančneje ugotovljena (8.769,23 ha), je ta do leta 2026 narasla na 11.455,25 ha, kar predstavlja 31 % povečanje v celotnem opazovanem obdobju. Kljub temu pa se je v zadnjem desetletju (2016–2026) površina prvič nekoliko zmanjšala (z 11.507,29 ha na 11.455,25 ha). Gozdnatost območja se je v tridesetih letih dvignila s 44 % na 57 %, kjer se trenutno tudi stabilizira.

Preglednica 46: Spreminjanje gozdnih površin med leti 1987 in 2026

Leto	Zasebni gozd	Državni gozd	Goz. lok. skup.	Skupaj [ha]	Gozdnatost [%]
	površina [ha]				
1987	5.967,73	2.801,50		8.769,23	44
1996	6.512,11	2.337,05		8.849,16	44
2006	8.658,59	1.259,95	945,63	10.864,17	54
2016	9.740,62	782,43	984,24	11.507,29	58
2026	10.089,88	798,50	566,87	11.455,25	57

Kot kaže, se bo trend širjenja gozdnih površin nadaljeval. Med gozdno inventuro je bilo pri opisih sestojev določenih 1.221,34 ha zaraščajočih se površin, ki utegnejo v naslednjem ureditvenem obdobju prerasti v gozd. Zaraščajo se površine zunaj gozdnega prostora (258,32 ha), kot tudi v gozdnem prostoru (963,02 ha). Proces zaraščanja je najintenzivnejši v odmaknjenih in neposeljenih predelih GGE.

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek

Relativna lesna zaloga se je listavcem v zadnjem desetletju zvišala za 12 %, iglavcem pa za 5 %. Nasprotno je pri prirastkih. Medtem, ko je ta pri iglavcih narasel za 32 %, je pri iglavcih upadel za 3 %. Iglavci izkazujejo 1,2 % relativnega prirastka ter dosegajo dobri dve tretjini relativnega prirastka listavcev. Pred tremi desetletjema je ta znašal 1,9 %, razmerje prirastkov pa je bilo za 1,7 : 1 v korist iglavcev. Globalno gledano se je lesna zaloga v zadnjih dvajsetih letih povečala za 71 %.

Preglednica 47/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 do 2026

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]			Letni prirastek [m ³ /ha/leto]			Realiziran letni posek [m ³ /ha/leto]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	8.849,16	42,9	38,6	81,4	1,9	1,1	3,0	0,3	0,0	0,4
2006	10.864,17	63,3	51,5	114,7	1,5	1,4	2,8	0,9	0,5	1,4
2016	11.507,29	58,9	68,4	127,3	0,9	1,8	2,7	0,47	0,19	0,66
2026	11.455,25	62,1	76,7	138,9	1,19	1,74	2,93	1,80*	1,88*	3,68*

Opomba: v obdobju 2016-2025 je z oznako * naveden načrtovani oz. možni posek in ne realiziran posek!

V obdobju zadnjih treh desetletij izkazujejo v pogledu drevesne sestave dolgoročen pozitiven trend drugi trdi listavci, plemeniti listavci, hrasti ter drugi iglavci. Izrazit porast je opazen predvsem pri drugih trdih listavcih, ki so po letu 2006 zabeležili močno rast in dosegli 40,1 % delež. Kljub splošnemu pozitivnemu trendu pa se je v zadnjem desetletju (2016–2026) delež hrastov in plemenitih listavcev nekoliko znižal oziroma ustalil. Nasprotno se vztrajno zmanjšuje prisotnost borov, ki so z začetnih 52,2 % v letu 1996 padli na 44,1 % v letu 2026. Medtem delež ostalih skupin drevesnih vrst, kot so smreka, jelka, macesen, bukev in mehki listavci, ostaja domala nespremenjen in na zelo nizki ravni.

Preglednica 48/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1996 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bori	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1996	0,1	0,1	52,2	0,2	0,1	0,0	10,6	0,3	36,5	0,0
2006	0,2	0,0	54,7	0,1	0,1	0,1	13,0	0,9	30,8	0,0
2016	0,1	0,1	45,7	0,1	0,2	0,1	13,8	1,5	38,3	0,1
2026	0,2	0,0	44,1	0,1	0,3	0,1	13,6	1,4	40,1	0,1

Pretežni del sprememb v sestavi drevesnih vrst lahko pripišemo sukcesiji gozdov na Krasu, kjer borovi gozdovi postopno prehajajo v gozdove drugih trdih listavcev. Hitrost prehoda pa se zaradi klimatskih sprememb, ki so povezane z ekstremnimi vremenskimi pojavi v kombinaciji z boleznimi in škodljivci še pospešuje (17 % dreves v GGE je poškodovanih).

Preglednica 49/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka [%]

	Lesna zaloga [%]						Prirastek [%]						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	60,0	94,0	118,5	121,5	173,3	105,5	68,2	142,9	181,0	200,0	200,0	138,4	106,8
Listavci	100,0	101,5	124,0	121,6	138,9	112,2	84,4	91,1	111,1	114,3	122,2	95,1	119,5
Skupaj	90,0	97,7	120,8	121,5	146,3	109,1	80,8	111,0	141,7	142,9	130,0	108,9	113,0

Opomba: Debelinski razredi so: **I.**: 10-19 cm **II.**: 20-29 cm **III.**: 30-39 cm **IV.**: 40-49 cm **V.**: 50 in več cm

V zadnjem desetletju se je skupna lesna zaloga povečala za 9 %, kar odraža staranje gozdov in izrazito preraščanje drevja v najvišje debelinske razrede (indeks 146). Pri iglavcih je ta trend najmočnejši pri najdebelejšem drevju (+73 %), medtem ko je zaloga najtanjših iglavcev močno upadla (indeks 60). Listavci po drugi strani kažejo stabilnejšo strukturo in hitrejšo rast skupne zaloge (+12 %), saj v nasprotju z iglavci ohranjajo nespremenjeno zalogo v najnižjem debelinskem razredu, v drugem pa celo beležijo rahel porast.

Skupni prirastek gozdov se je povečal za 9 %, pri čemer so nosilci rasti iglavci (+38 %), medtem ko je pri listavcih opazen rahel upad prirastka (-5 %), predvsem zaradi njegovega zmanjšanja v nižjih debelinskih razredih. Skladno z naraščanjem lesne mase se je povišal tudi skupni možni posek, ki je sedaj za 13 % višji kot v prejšnjem obdobju. To zvišanje je bistveno bolj izrazito pri listavcih, kjer je možni posek narasel za 20 %, medtem ko je pri iglavcih porast zmernejši in znaša 7 %.

5.1.3 Kontrolni izračun lesne zaloge

Podatki kažejo, da se je zadnje desetletje absolutna lesna zaloga povečala za 18 % (218.678 m³), relativna pa za 11 % (12,6 m³/ha).

Preglednica 50/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah

SKUPAJ GGE	Iglavci	Listavci	Skupaj
	[m3]	[m3]	[m3]
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	677.894	787.225	1.465.119
Vrast	1.947	22.567	24.514
Prirastek (novi letni x 10)	99.514	210.728	310.242
Sečnje po evidenci iz SVP	54.030	22.258	76.288
Pričakovana zaloga	723.378	975.694	1.699.072
Ugotovljena zaloga	711.825	879.034	1.590.859
INDEKS [%] (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	98,4	90,1	93,6

Zasebni gozdovi	Iglavci	Listavci	Skupaj
	[m3]	[m3]	[m3]
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	508.849	692.814	1.201.663
Vrast	1.715	19.877	21.592
Prirastek (letni x 10)	75.646	183.581	259.227
Sečnje po evidenci iz SVP	44.109	19.017	63.126
Pričakovana zaloga	540.386	857.379	1.397.765
Ugotovljena zaloga	577.461	780.303	1.357.764
INDEKS [%] (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	106,9	91,0	97,1

Državni gozdovi	Iglavci	Listavci	Skupaj
	[m3]	[m3]	[m3]
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	61.675	46.676	108.351
Vrast	136	1.573	1.709
Prirastek (letni x 10)	8.676	12.977	21.653
Sečnje po evidenci iz SVP	7.011	1.967	8.978
Pričakovana zaloga	63.340	57.685	121.025
Ugotovljena zaloga	58.124	56.228	114.352
INDEKS [%] (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	91,8	97,5	94,5

Gozdovi lokalnih skupnosti	Iglavci	Listavci	Skupaj
	[m3]	[m3]	[m3]
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	107.370	47.735	155.105
Vrast	96	1.117	1.213
Prirastek (letni x 10)	15.192	14.170	29.362
Sečnje po evidenci iz SVP	2.909	1.274	4.183
Pričakovana zaloga	119.653	60.631	180.284
Ugotovljena zaloga	76.240	42.503	118.743
INDEKS [%] (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	63,7	70,1	65,9

*OPOMBA: upoštevali smo novejšo podatke o prirastku.

Ugotovljena lesna zaloga na ravni celotne enote dosega 94 % pričakovane vrednosti, kar kaže na razmeroma dobro metodološko skladnost, upoštevajoč rahel upad gozdne površine za 0,5 %. Preglednica razkriva, da so iglavci v zasebnih gozdovih edina kategorija z indeksom nad 100 (107 %), kar pomeni, da je dejansko stanje presežilo izračunano, medtem ko največje negativno

odstopanje beležimo v gozdovih lokalnih skupnosti, kjer ugotovljena masa dosega le 66 % pričakovane.

Vrast v celotni strukturi prirastka predstavlja manjši, slabih 8-odstotni delež, pri čemer močno prevladujejo listavci z 92-odstotnim deležem. To potrjuje, da se struktura sestojev spreminja v korist listavcev, saj vrsta pri iglavcih praktično ni, kar odraža odsotnost njihovega naravnega pomlajevanja. Razmerje med prirastkom in realizirano sečnjo kaže, da se masa kljub sečnji še vedno akumulira, vendar predvsem na račun listavcev v zasebnem in državnem sektorju.

5.2 PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Med kazalci za presajo gozdnogospodarskih pogojev trajnosti gozda je med pomembnejšimi usklajenost dejanskega z modelnim razmerjem razvojnih faz. Slednje prikazuje stanje za katerega menimo, da je ustrezno za zagotavljanje trajnosti mnogonamenske vloge gozda, zato predstavlja naš dolgoročni gozdnogojitveni cilj. Podatke za določitve modelov smo črpali iz območnega načrta, strokovne literature (*Kadunc, 2006*) ter iz spoznanj in dolgoletnih izkušenj pri gospodarjenju z gozdovi na področju GGE.

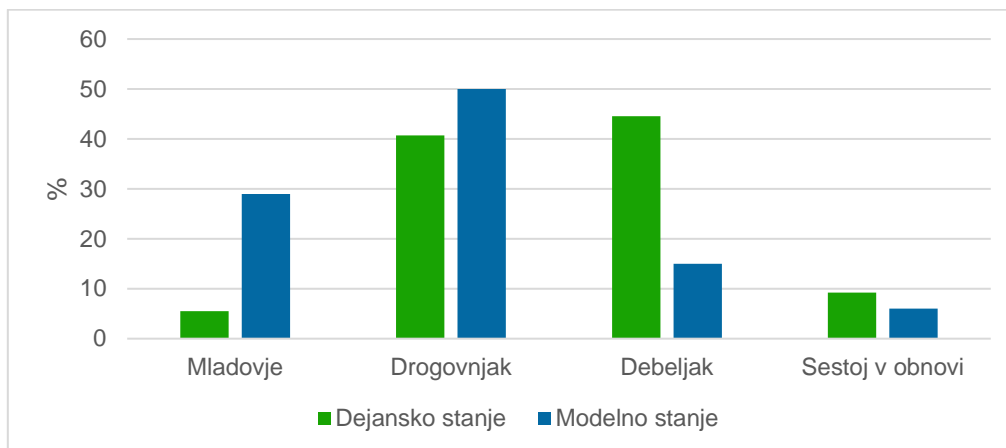
Preglednica 51/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika [%]
	Površina [ha]	Delež [%]	Korigiran delež [%]	Trajanje razv. faze [leta]	Delež [%]	Modelna površina [ha]	
Mladovje	523,46	4,6	5,5	30	29	2765,7996	-23,5
Drogovnjak	3.882,92	33,9	40,7	50	50	4768,62	-9,3
Debeljak	4.249,39	37,1	44,6	14	15	1430,586	29,6
Sestoj v obnovi	881,47	7,7	9,2	6	6	572,2344	3,2
Panjevec	1.918,01	16,7					
Skupaj	11.455,25	100					

* površina gospodarskih gozdov

Primerjava dejanskega in modelnega razmerja razvojnih faz v GGE kaže na relativno neuskklajenost. Na račun debeljakov in pomlajencev primanjkuje vseh ostalih razvojnih faz. Izrazit primanjkljaj se kaže pri mladovju (-24 %), saj ga je dejansko le petina površine, ki jo predvideva model uravnoveženosti. Tudi drogovnjaki izkazujejo manjko (-9 %). Debljakov je kar za slabo tretjino preveč (+30 %), sestoji v obnovi pa so še najbolj usklajeni z modelnim stanjem (+3 %). Prisotnosti panjevcev model ne predvideva. Pri tem je potrebno upoštevati, da so številna manjša jedra mladovij ostala neevidentirana. Zato je mladovij dejansko več, kot jih prikazuje stanje.

Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev

Trenutno porušeno stanje strukture razvojnih faz postavlja poseganje v gozdove s ciljem spremembe deleža razvojnih faz kot prioriteto.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

V preteklem ureditvenem obdobju se je v največji meri zagotavljalo trajnost vseh v GGN opredeljenih funkcij gozdov. Pri gospodarjenju z gozdovi so se upoštevali varstveni predpisi in omejitve ter prisotne funkcije gozdov na način, da zaradi izvajanja del v gozdu ni bila ogrožena nobena izmed ekoloških ali socialnih funkcij gozda.

Gozdovi GGE Kras I na splošno zadovoljivo zagotavljajo socialne in ekološke funkcije gozda in njihova vloga se še krepi, saj se povečuje lesna zaloga skupaj z deležem debeljakov (ugodno predvsem za socialne in ekološke funkcije gozda), po drugi strani pa se izboljšuje tudi drevesna sestava z zmanjševanjem deleža monokultur iglavcev.

Pri gospodarjenju z gozdom dajemo prednost funkcijam, ki jih ta gozd opravlja, še zlasti pri posegih v gozd in gozdni prostor. Posebej neugodni so primeri, ko ljudje nezakonito opravijo posege na območjih z izjemno poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami. Ti posegi so v GGE redki in v teh primerih ZGS prepusti zadevo v reševanje gozdarski inšpekciji.

Med motečimi pojavi v GGE naj omenimo še divja odlagališča odpadkov in nedovoljeno ograjevanje gozda za potrebe paše živine. Pomembno vlogo pri zagotavljanju socialnih in ekoloških funkcij gozda opravlja varstvo gozdov, na kraškem delu GGE predvsem protipožarno varstvo. Gozdni požari, predvsem vršni, močno prizadenejo vse funkcije gozda. Z izboljšanjem požarnega varstva v obliki izgradnje in vzdrževanja protipožarnih objektov smo veliko prispevali h ohranitvi vseh funkcij gozda na požarno ogroženih območjih. V splošnem lahko presodimo, da se je trajnost z vidika zagotavljanja funkcij gozdov v GGE v prejšnjem ureditvenem obdobju zagotavljala zadovoljivo.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 SPLOŠNI CILJI

Ob upoštevanju večnamenske vloge gozdov, stopnje poudarjenosti posameznih funkcij gozdov, splošnih gospodarskih razmer in posestne strukture teh gozdov, so gozdnogospodarski cilji v GGE Kras I sledeči:

Dohodek in zaposlitev

Zaradi majhne gozdne posesti in skromnih rastišč, so prihodki iz gozda majhni, kar se odraža v zelo nizki realizaciji možnega poseka, ki je v preteklem ureditvenem obdobju zanašala zgolj 20 %. Lastniki gozdov les večinoma porabijo za zadovoljevanje potreb po drveh za kurjavo, v vinogradniških območjih pa za izdelavo vinogradniškega kolja, vendar poraba obojega je v upadu. Hlodovine listavcev je malo. Predvsem les iglavcev lastniki prodajo, vendar se tudi ta v večini primerov uporabi za celulozo, v manjši meri pa za hlodovino in pilote. Gozdovi morajo trajno zagotavljati dohodke svojim lastnikom, hkrati pa nuditi zaposlitev lokalnemu prebivalstvu tako v gozdarski kot v lesnopredelovalni industriji. V takih razmerah je glavna usmeritev povezovati in spodbujati lastnike gozdov k skupni sečnji in prodaji lesa, saj tako privabijo izvajalce del in s tem tudi znižajo stroške sečnje in spravila ter dosežejo višje odkupne cene lesa. Posebno pozornost pri gospodarjenju z gozdovi je potrebno posvetiti največjim lastnikom gozda, kot so Republika Slovenija, občine in agrarne skupnosti, kajti pri njih je mogoče doseči največje ekonomske učinke in so tudi pripravljeni največ vlagati v gozd v obliki gojitvenih in varstvenih del.

Izboljšati vitalnost gozdov

V GGE Kras I je kar 17 % dreves poškodovanih, kar je zelo veliko. Poglavitni vzrok temu so podnebne spremembe (sušna obdobja) v povezavi z večjim pojavom požarov ter novih gozdu škodljivih organizmov, kar se odraža v izrazito slabi vitalnosti dreves. Posledica zmanjšane vitalnosti gozdov je pospešeno odmiranje dreves. Delež odmrlega drevja znaša kar 23,6 m³/ha in predstavlja 17 % lesne zaloge gozdov GGE. V zadnjem desetletju je odmrlo kar 14,42 m³/ha lesa, kar predstavlja več kot dvakratno količino posekanega lesa v enakem obdobju. Med drevesnimi vrstami so posebej ogroženi bori, hrasti, črni gaber in kostanj. Poškodovanost dreves je večja na sušnejših rastiščih in v sestojih panjevskega nastanka. V duhu slednjega je potrebno gozdne sestoje postopno preoblikovati iz panjevskih gozdov v gozdove pretežno semenskega nastanka, medtem ko je potrebno slabo vitalne sestoje obnoviti, da se prepreči izgubo lesne mase. V sestojih se pospešuje drevesne vrste, ki so se v preteklosti izkazale kot manj občutljive na podnebne spremembe in imajo manjše število znanih škodljivih organizmov.

Varstvo pred požari

Celotno območje GGE Kras I sodi v območje zelo velike in velike požarne ogroženosti. V preteklosti so gozdove prizadeli številni, tudi zelo obsežni požari. Z namenom zmanjšanja požarne ogroženosti in negativnih vplivov, ki jih povzročajo gozdni požari, je potrebno

dograditi in redno vzdrževati mrežo protipožarnih prometnic, gozdove pa usmerjati k požarno bolj odpornim oblikam.

Varstvo narave

Območje Krasa in Branice je vključeno v območje Nature 2000. Obsežna območja, ki pokrivajo večino gozdnega prostora, narekujejo ohranjanje in krepitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju Nature 2000. Posebno pozornost je potrebno nameniti tudi številnim drugim zavarovanim območjem po predpisih o ohranjanju narave. Tudi na teh območjih je potrebno gospodarjenje z gozdom prilagoditi režimom varovanja zavarovanih območij.

Varovalna vloga gozdov

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je v GGE Kras I med pomembnejšimi funkcijami. Ta je posebej poudarjena na flišni matični podlagi, kjer gozdovi zaradi velikih naklonov terena preprečujejo vodno erozijo zelo erodibilne podlage. Zaradi plitvosti tal ter velike površinske kamenitosti in skalovitosti ter izpostavljenosti vetrovom (burja), opravljajo tudi gozdovi na Krasu pomembno vlogo varstva tal pred vodno in vetrno erozijo. V takšnih območjih ima varovalna vloga prednost pred ostalimi rabami gozdov.

Hidrološka vloga gozdov

GGE skoraj izključno leži na apnenčasti matični podlagi, kar daje gozdovom pomembno hidrološko vlogo. Na severozahodu GGE se nahaja črpališče Klariči, ki oskrbuje večino Krasa s pitno vodo. Cilj pri gospodarjenju z gozdovi je oblikovati gozdove, ki bodo optimalno prispevali k dobremu stanju in kakovosti površinskih in podzemnih voda.

Urejanje številčnosti divjadi

Cilj gospodarjenja z gozdom, kot življenjskim okoljem divjadi, in cilj upravljanja z rastlinojedo divjadjo je v ohranitvi številčno usklajenih populacij z okoljem, ki bodo omogočale njihov trajni lov in nemoteno pomlajevanje drevesnih vrst ter zagotavljanje biotske pestrosti ostalih živalskih vrst. Za slednja dva cilja je treba gozdove ohranjati v večjih strnjenih površina in preprečevati njihovo fragmentacijo (zagrajeni pašniki za drobnico). V gozdovih je treba zagotoviti večji delež pašnih površin za divjad, na apneni matični podlagi pa urediti in vzdrževati vodne vire. Divjad je treba čimbolj zadržati v gozdnem prostoru.

6.2 USMERITVE

6.2.1 Splošne usmeritve

V tem ureditvenem obdobju so splošne usmeritve za gospodarjenje z gozdovi v GGE Kras I naslednje:

- Uravnotežiti razmerje razvojnih faz s povečanjem deleža mladovij in drogovnjakov ter zmanjšanjem deleža debeljakov in čistih panjevskih sestojev.
- Postopno zmanjševati obseg panjevskega gospodarjenja, kjer je to mogoče in ob upoštevanju interesov lastnikov gozdov. Panjevskega gospodarjenja omejiti na manjše površine.
- Slabo vitalne in zastarčene borove in hrastove sestoje pospešeno uvajati v obnovo.
- Zaradi slabe vitalnosti sestojev kot posledico podnebnih sprememb je potrebno drevesno sestavo prilagoditi sušnejšim razmeram. Na sušnejših rastiščih naj se pospešuje črni bor, puhasti hrast, koprivovec, maklen in trokrpi javor.
- V sestojih na boljših rastiščih povečevati delež gradna, bukve, jelke in plemenitih listavcev.
- Na obstoječih obsežnih pogoriščih (Šumka, Sela na Krasu) večino gojitvenih del usmeriti v zagotavljanje nege mladega gozda. V mladovju naj se pospešuje bore in hraste.
- Naravna obnova z nasemenitvijo je osnovni način obnove gozda. Pri tem pa upoštevati semenska leta ciljne drevesne vrste za posamezno rastišče. Ob neuspeli naravni obnovi na boljših rastiščih izvajati malopovršinsko obnovo s sadnjo in z rastišču primernimi drevesnimi vrstami, predvsem listavci ustrezne provenience. Naravna obnova na najsušnejših rastiščih vključuje tudi mladje panjevskega nastanka.
- Za posamezni RGR upoštevati povprečne proizvodne in pomladitvene dobe.
- Dopolnjevati in vzdrževati je potrebno obstoječo gozdno in protipožarno infrastrukturo ter s tem zagotoviti ustrezno protipožarno varstvo gozdov. Na požarno najbolj ogroženih območjih gozdnogojitvene ukrepe usmeriti na požare najbolj odpornih drevesnih vrst, kot so hrasti, bori in trokrpi javor, ter večati deleže starejših razvojnih faz na večjih površinah z ostrimi prehodi med razvojnimi fazami.
- Prva redčenja v letvenjakih je potrebno izvajati zgodaj, saj z njimi povečujemo kakovost in stabilnost sestojev. Tudi v drogovnjakih oblikujemo sestoje čim bolj zgodaj, potem pa redčimo le izjemoma in skrbimo za normalen sklep in vertikalno strukturiranost sestojev, s čemer preprečujemo bujno razrašcanje zeliščne plasti, ki najbolj prispeva k požarni ogroženosti.
- Uvajanje v obnovo izvedemo s kratko pomladitveno dobo do deset let po semenskem letu oziroma, ko se v odraslih sestojih glede na rastišče in zasnovo pojavi mladje primerne kvalitete. Izogibamo se panjevski obnovi, s katero trajno vzdržujemo fazo mladovja in tako povečujemo požarno ogroženost naravnega okolja, hkrati pa neugodno delujemo na rastišča.
- Načrtno puščanje odmrle in odmirajoče biomase v gozdu, v povprečju do 3 % lesne zaloge, ki ni nevarna za prenamnožitev gozdu škodljivih gliv ter rastlinskih in živalskih vrst. Pri puščanju biomase naj se upošteva priporočila, ki so navedena v poglavju 3.10.

- Povečati odvzem rastlinojede divjadi ter povečanje deleža pašnih površin v gozdovih in skrbeti za odstranjevanje ograjenih pašnih površin v času, ko se paša na pašnikih dlje časa ne izvaja. Pri gospodarjenju z gozdovi je potrebno ohranjati plodonosne drevesne vrste in vzdrževati za divjad pomembne ekosisteme (kaluže, lazi).
- Osveščati in izobraževati lastnike gozdov o pravilnem, varnem in ekonomičnem gospodarjenju z gozdom, jih seznanjati o možnostih financiranja in sofinanciranja gozdnih del ter nakupa gozdarske strojne mehanizacije. Poudarek naj bo na izvajanju izobraževalnih delavnic za varnejše delo z motorno žago, spravilo lesa s traktorjem in dela z gojitvenimi orodji.
- Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Gospodarjenje z gozdom naj poteka na podlagi sproščene tehnike gojenja gozdov, ki se najbolj prilagaja rastiščni in sestojni pestrosti ter upošteva mnogonamensko vlogo gozda. Prevladuje naj skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem. Pri ukrepih upoštevati nego gozdnega roba. Posebna drevesa glede morfoloških, estetskih ali dendrometričnih lastnosti naj se ohranjajo do pozne starosti.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

6.2.2.1 Ekološke funkcije gozdov

a. Usmeritve za vzdrževanje funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev:

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije naj bodo čim bolj zastrta z gozdno vegetacijo. S tem se v veliki meri zmanjša vpliv erozijskih procesov in ohranja ugodno mikroklimo (predvsem na skalovitih območjih). Zaželeno je puščati ležeča mrtva drevesa kot zadrževalce vode, biomase in prsti. Na skalovitih področjih podrtice služijo kot mikrolokacije za kalitev semen in razvoj mladja. Priporočljivo je pomlajevanje v vrzelih, ki si ne sledijo po padnici terena. Spodbujanje vitalnosti gozdnega drevja naj ima prednost pred zagotavljanjem njegove kakovosti. Tehnologijo spravila lesa je potrebno prilagoditi terenskim razmeram. Na flišni matični podlagi je posebno pozornost potrebno posvetiti odvodnjavanju vlak. Zaradi izjemne občutljivosti terena naj bo novogradenj čim manj. V največji meri naj se uporablja že obstoječe vlake. Po sečnji in spravilu lesa je potrebno vlake urediti v skladu s *Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, št. 95/04, 110/08, 83/13)*. Pri gradnji gozdnih vlak na kompaktni matični podlagi se je potrebno izogniti obsežnim posegom v skalovja, ki bi imeli za posledico ogolitev površine.

b. Usmeritve za vzdrževanje hidrološke funkcije:

Izjemen pomen gozdne vegetacije je v opravljanju hidrološke funkcije s tem, da večja zadrževalno sposobnost tal za vodo, izravnava in blaži odtok vode ob padavinskih maksimumih ter izboljšuje kakovost in čistost podtalnice. Da bi zagotavljali navedeno je potrebno malopovršinsko gospodarjenje, zgradba sestojev naj bo primerna rastišču, obnova pa čim bolj naravna. Ob vodnih virih naj se pušča vitalno obvodno rastje, ki najbolje opravlja hidrološko funkcijo. Na območju podzemnih vhodov in vodnih virov naj se pušča predvsem starejše drevje, ki ga prepustimo naravnemu razvoju. Nujna je previdnost pri gospodarjenju z gozdovi, kjer spravilo gozdnih sortimentov ne sme potekati preko kaluž, sečni ostanki pa morajo biti ob zaključku sečnje odstranjeni iz vseh strug, jarkov, kalov, kaluž in vodnih virov. V okolici vodozbirnih območij in vodnih virov se ne sme uporabljati kemičnih sredstev ali izvajati zemeljskih del na gozdnih vlakah. Na mestih kjer gozdne prometnice prečkajo vodotoke je potrebno preprečevati izlive olj ter poškodbe strug ali brežin vodotokov. Na območjih s prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije je potrebno kot mazivo za motorne žage uporabljati biološko razgradljiva olja.

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavela voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

V 14. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrty odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda,
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem,
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije,
- zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih,
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode),
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave,
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih,

- gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo ter z gradnjo objektov javne infrastrukture neposredno povezane ureditve, ki se načrtujejo na podlagi predpisov s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, če izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka tega člena,
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metriskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju GGN je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrozili stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč,
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda,
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja,
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju GGN je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki,
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi,
- odlaganje odpadkov.

Pri načrtovanju posegov na vodna in priobalna zemljišča ter na območja presihajočih jezer je potrebno zagotavljati preprečevanje poslabšanja ekološkega stanja voda in preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst rastlin med izvajanjem gradbenih del na vodnih in priobalnih zemljiščih.

Usmeritve na varstvenih območjih

Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvoz ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja [36] ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 [37] oz. 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

Posege v prostor je treba načrtovati in izvajati na način, da ne pride do poslabšanja kakovosti kopalne vode.

Usmeritve na referenčnih odsekih

Referenčni odseki so odseki vodotokov in obale jezer, na katerih so referenčna mesta, ki so mesta z le zelo majhnimi spremembami elementov kakovosti ekološkega stanja površinskih voda zaradi človekove dejavnosti ter ustrezajo opredelitvam za zelo dobro ekološko stanje. Skladno s 5. členom te uredbe so:

- na referenčnih odsekih: prepovedani posegi, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti;
- na vodotokih gorvodno od referenčnih odsekov (z njihovo prispevno površino) in na vodotokih dolvodno od referenčnih odsekov oziroma od jezera, na katerem so določeni referenčni odseki, do dolvodne meje ribjega tipa, v katerega je razvrščen referenčni odsek oziroma vodotok na iztoku iz jezera: dovoljeni le posegi, ki ne povzročijo škodljivega vpliva na referenčne odseke in se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo ter so izpolnjeni drugi pogoji za izdajo vodnega soglasja.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Ukrepi se v gozdovih izvajajo na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu ZV-1) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu ZV-1).

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Odpadna olja je v splošnem prepovedano puščati v zabojnikih za zbiranje komunalnih odpadkov, jih odmetavati ali zlivati na tla oziroma v površinske in podzemne vode. Treba jih je oddati na za to določenih mestih (zbirni centri).

Prepovedano je gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda na podlagi 65. člena ZV-1. To velja za gozdni prostor, saj je gnojenje v gozdovih prepovedano po Zakonu o gozdovih [1].

Vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok. To velja za gozdni prostor in za obvodne omejke, ki pa običajno niso del gozda ali gozdnega prostora.

Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme

(pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in stoječih voda, zunaj priobalnih zemljišč in območij poplav. Pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

Usmeritve na vodovarstvenih območjih

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).

V bližnji okolici zajetij naj se ne pogozduje na taki razdalji, na kateri bi lahko prišlo do prodora korenin v zajetja ali do prodora organskih snovi ali mikrobiološkega onesnaženja v zajetje.

Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).

c. Usmeritve za vzdrževanje **klimate funkcije:**

To vlogo najbolje opravlja naraven, rastišču primeren gozd v njegovi odrasli razvojni fazi. Gozd zagotavlja klimatsko funkcijo predvsem s svojo razporeditvijo ob naseljih. Krčitve tu niso zaželeni, gospodarjenje pa je potrebno usmeriti k biomehanski stabilnosti teh gozdov z ustrežno zmesjo in strukturo sestojev.

d. Usmeritve za vzdrževanje **funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti:**

Z namenom vzdrževanja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in pestrosti habitatov živalskih in rastlinskih vrst naj se vzdržuje in ohrani manjšinske ekosisteme v gozdnem prostoru (kaluže, kali, izviri, studenci, lazi, jase, melišča, ekocelice). Usmeritve za vzdrževanje lazov so navedene pod smernice za vzdrževanje lovnogospodarske funkcije (*poglavje 6.2.2.3*).

Ekocelice so sestoji v katerih niso načrtovani gozdnogospodarski ukrepi v prihodnjih 20 – 30 letih. Na podlagi gozdnogojitvenega načrta se lahko za ureditveno obdobje tega GGN izločijo ekocelice. Za ekocelice se lahko izberejo skupine dreves ali sestoji, ki so z vidika gospodarjenja manj zanimivi, bodisi zaradi kakovosti, nedostopnosti ali poškodovanosti in hkrati niso nevarni za gradacijo škodljivih žuželk in bolezni. Ekocelice se določijo na območjih habitatov redkih in ogroženih živalskih vrst.

Okoli mokrišč in vodnih površin v gozdu ter gozdnem robu naj se ohranja drevje in grmovje tako, da je med vodnim telesom in gozdom sklenjen prehod, porasel z lesnimi rastlinami. Ohranja naj se tudi velikost obstoječih habitatov, naklon brežin in poraslost z vodnim rastlinjem. Vodna telesa na gozdnih vlakah so izvzeta iz usmeritve. Pri izbiri dreves za možni posek v 50 m radiju okrog kaluž je v okviru možnosti smiselno upoštevati želje lovcev. Pri izvedbi sečnje je potrebno izvajati popolni gozdni red.

V gozdu naj se pušča večje število plodonosnih in manjšinskih drevesnih vrst ter debelejšše odmrlo drevje, ki ni nevarno za prenamnožitve škodljivih žuželk.

Pri izvajanju gozdnogospodarskih del naj se izogiba aktivnim gnezdiščem. V času reproduktivnega obdobja živali (pomladni in zgodnje poletni čas) naj se izogiba gozdarsko-tehničnim opravilom predvsem v mladovjih in starejših debeljaki (npr. gradbeni posegi, sečnja in spravilo) s katerimi bi vznemirjali živali.

Gozdne površine, ki pomembno vplivajo na krajinsko in biotsko pestrost, členijo krajino in predstavljajo vezni člen med posameznimi območji naj se ohranijo.

Na območjih Nature 2000 se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če jele-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljevih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Preglednica 52: Konkretna usmeritve s pripadajočimi upravljaljskimi conami

VRSTE: bukov kozliček (*Morimus funereus*), hrastov kozliček (*Cerambyx cerdo*), rogač (*Lucanus cervus*), močvirski krešič (*Carabus variolosus*), veliki podkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum*), vejicati netopir (*Myotis emarginatus*), dolgokrili netopir (*Miniopterus schreibersi*), veliki pupek (*Triturus carnifex*), hribski urh (*Bombina variegata*), laška žaba (*Rana latastei*), črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*)*, kačar (*Circaetus gallicus*), sršenar (*Pernis apivorus*), velika uharica (*Bubo bubo*), podhujka (*Caprimulgus europaeus*)

KONKRETNE USMERITVE:

- Ohranja naj se čim bolj strnjene gozdne komplekse brez večjih infrastrukturnih posegov ter fragmentacije.
- Zagotavlja naj se čim bolj naravno drevesno sestavo ter omogoča naravno pomlajevanje. Zagotovi naj se naravno usklajena gostota parkljaste divjadi, ki omogoča naravno pomlajevanje rastišču primernih vrst.
- Ohranjajo in vzdržujejo naj se travnate površine (lazi, jase) znotraj gozdnega prostora. Preko njih naj se ne gradi novih gozdnih prometnic.
- Ohranja naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob.
- Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja.
- Ohranja naj se vsaj obstoječ delež mrtve in odmirajoče lesne mase. Hkrati naj se izboljša debelinska struktura odmrlega in odmirajočega drevja v prid debelejšemu drevju B in C razširjenega debelinskega razreda. Poudarek naj bo na stoječem odmrlem drevju.
- Drevesa z dupli in poldupli, odmrta in odmirajoča drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami in drevesa z gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik, naj se ohranja kot habitatno drevje. Prav tako se ohranja drevesa hrasta v fazi odmiranja (pretežno odmrta lesna masa), še posebno na izpostavljenih sončnih legah in gozdnih robovih.
- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu.
- V neposredni bližini vodotokov (vsaj 5 m pas) naj se ne gradi nove gozdarske infrastrukture (prometnice in ostali objekti). Gradnja, rekonstrukcija in ureditev pripravljenih gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotokov naj se izvaja tako, da ne pride do njihovega zasipavanja in v zimskem obdobju.
- Sečnja in spravilo v bližini vodotokov in na mokrotnih (zamočvirjenih) predelih, naj se izvajata izven razmnoževalnega obdobja dvoživk – izven obdobja od 1.marca do 15.aprila.

Hrastov kozliček:

- Posamezna opažena naluknjana (navrtane cca. 1-3 centimetrov velike ovalne luknje, ki jih povzroči hrastov kozliček) še stojča drevesa hrasta ali izrazito poškodovana drevesa hrasta (odlomljena krošnja, udarec strele) ter drevesa hrasta v fazi odmiranja (pretežno odmrta lesna masa), ki nimajo velike ekonomske vrednosti, naj se prepušča naravnemu razvoju (pušča naj se vsaj 1-2 živih hrastovih dreves debelinskega razreda C na hektar).

Bukov kozliček:

- Les listavcev posekan med 15.5. do 15.8., naj se transportira iz gozda v največ dveh tednih po poseku (usmeritev velja za večje sečnje, pri sečnji za samooskrbo z drvni, usmeritev ni smiselna).

Netopirji, veliki pupek, hribski urh:

- V gozdu in gozdnem robu naj se vzdržuje majhne vodne in močvirne biotope kot so mlake, luže in kaluže. V radiju vsaj 50 metrov od njih naj se ne postavlja solnic. Obstoječe solnice naj se odstrani. (Ukrep: 612 – vzdrževanje vodnih virov v gozdu)

- Pri sečnji naj se drevesa usmerjeno podira stran od vodnih teles.

- Ohranja naj se vodne kotanje ob vlakah.

- Pri spravilu lesa naj se v vodna telesa ne posega, vanje naj se ne odlaga sečnih ostankov.

Ujede in sove (sršenar, kačar, velike uharica):

- Spodbuja se ohranjanje mozaične pokrajine gozdnih površin, grmičevja, travnikov in pašnikov (lovne površine ujed).

- Sečnja in spravilo lesa naj se izvaja izven časa gnezdenja varovanih vrst ujed. Potrebno je zagotavljati mir na površini 1 ha v okolici znanih gnezda sršenarja od 1. maja do 31. avgusta, v okolici znanih gnezd kačarja od 20. marca do 31. avgusta ter v okolici gnezd velike uharice od 1. februarja do 31. julija.

Jame:

- Ob vhodih v jame ter v neposredni okolici jamskih vhodov (ena drevesna višina, 30 metrov) naj se ohranja stalna zastrtost gozdov.

- Na površini nad znanimi jamskimi prostori naj se ne gradijo gozdne prometnice. Če je to potrebno, naj se jih načrtuje v sodelovanju z ZRSVN.

- Zaželena je uporaba biološko razgradljivih olj.

Prikaz območij gozdov, na katere se nanašajo konkretne usmeritve, je v merilu 1:25.000 prikazan v kartnem delu načrta (Karta št. 6).

6.2.2.2 Socialne funkcije gozdov

a. Usmeritve za vzdrževanje **zaščitne funkcije:**

Na območjih poudarjenosti te funkcije je potrebno skrbeti za stalno prisotnost mehansko stabilnega gozda nad objekti, ki zadržuje morebitno padajoče kamenje in skalovje. Na strmih pobočjih, kjer preti nevarnost usadov je potrebno zaradi razbremenitve pobočij vzdrževati nižjo lesno zalogo. Na erodibilnih strmih pobočjih se je potrebno izogibati vsakršnim posegom, ki povečujejo nevarnost površinske in globinske erozije.

b. Usmeritve za vzdrževanje **rekreacijske, turistične in estetske funkcije:**

Na območjih s prvo in drugo stopnjo poudarjenosti teh funkcij je potrebno skrbeti, da so sečišča (popoln gozdni red), skladišča lesa in vlake skrbno urejeni. Lesne sortimente je potrebno v čim krajšem možnem času odpeljati z gozdne prometnice. Potrebno je ohranjati čim bolj naravno drevesno sestavo, pri čemer je zaželeno ohraniti posamezna debela in estetska drevesa.

c. Usmeritve za vzdrževanje **poučne funkcije:**

Upoštevajo se Smernice za vzdrževanje rekreacijske, turistične in estetske funkcije.

d. Usmeritve za vzdrževanje **higiensko-zdravstvene funkcije:**

V okolici emisijskih virov in večjih naselij so najboljši zadrževalci prahu, smradu in hrupa odrasli sestoji s polnilnim slojem in bujnim gozdnim robom. Priporočljivo je malopovršinsko gospodarjenje.

e. Usmeritve za vzdrževanje **funkcije varovanja naravnih vrednot:**

Konkretne varstvene usmeritve za posamezno naravno vrednoto so prikazane v spodnji preglednici. Sledi ji preglednica z zavarovanimi območji v GGE Kras I, nato pa so opisane splošne usmeritve za varstvo naravnih vrednot.

Preglednica 53: Pregled naravnih vrednot in konkretne varstvene usmeritve v GGE Kras I

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	zvrst	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
1643	Komen - nasad črnega bora v Cirju	Najstarejši dobro ohranjen nasad črnega bora na Krasu	ekos	lokalni	Upoštevanje varstvenega režima zavarovanega območja
2881	Komen - Draga - gozd	Ostanek primarnega gozda pri Komnu	ekos	lokalni	
3617	Obršljanski gozd	Ostanek primarnega gozda jugozahodno od Tomačevice pri Komnu	ekos	lokalni	
1717	Debela peč	Skalni samotar pri Dobravljah	geomorf	državni	Gradnjo gozdnih prometnic na območju naj se načrtuje oz. predhodno uskladi v sodelovanju z organizacijo pristojno za ohranjanje narave.
356V	Brestoviški dol	Suhi dol ob jugozahodnem robu Krasa	geomorf	državni	
4806	Veliki dol	Velika udorna vrtača pri Ponikvah na Krasu	geomorf	lokalni	V neposredni bližini vodnih površin naj se ne gradi novih gozdnih prometnic (odvisno od konfiguracije terena naj bo odmik vsaj 10 m od zgornjega roba brežine).
4771	Kregolišče - kal	Kal pri vasi Kregološče	ekos	lokalni	
4772	Kal na Mrtvaškem hribu	Kraška lokev med Komnom in Rubijami	ekos	lokalni	
4774	Sveto - lokev pri sv. Miklavžu	Kraška lokev pri vasi Sveto na Krasu	ekos	lokalni	
4770	Krajna vas - Velike in Male Počke	Lokvi pod vasjo Krajna vas	ekos	lokalni	
4430	Raša	Potok ob severovzhodnem robu Krasa	hidr	državni	- Obrežno vegetacijo ob vodotoku naj se ohranja. - V obvodnem pasu (v širini cca. 5 m od roba struge) naj bo sečnja selektivna (sečnja naj se ne izvaja hkrati na obeh bregovih in ne hkrati na razdalji večji od dveh drevesnih višin). V obvodnem pasu se prvenstveno odstranjuje nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese. - Drevesa se usmerjeno podira stran od struge vodotoka. Sečne ostanke je potrebno po sečnji iz struge odstraniti.
3456	Gorjansko - nahajališče sige	Opuščeni kamnolom sige pri Gorjanskem	geol	državni	Gradnjo gozdnih prometnic na območju naj se načrtuje oz. predhodno uskladi v sodelovanju z organizacijo pristojno za ohranjanje narave.
3627	Komen - Škrbina - nahajališče fosilov	Nahajališče krednih fosilnih rib v komenskem skrilavem apnencu na Krasu	geol	državni	
4324	Kazlje - nahajališče Tomajskega apnenca in fosilov	Opuščeni kamnolom Tomajskega ploščastega apnenca in nahajališče fosilov pri Kazljah	geol	državni	

Opomba: Z oznako V so v stolpcu ID.ŠT. označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km.

Preglednica 54: Pregled zavarovanih območij v GGE Kras I in varstvenih režimov

EVID. ŠT.	IME	VRSTA ZO	VARSTVENI REŽIM
1303	Komen - gozd Cirje	naravni spomenik	Ohranjanje naravnega stanja s prepovedjo gospodarskega izkoriščanja. Dovoljena je sanitarna sečnja.
1304	Komen - Obršljanski gozd	naravni spomenik	
1303	Komen - gozd Draga	naravni spomenik	Ohranjanje naravnega stanja, dovoljeno je izkoriščanje gozda v omejenem obsegu in sanitarna sečnja.
1291	Dobravlje - Debela peč	naravni spomenik	Prepoved poškodovanja (med gospodarjenjem z gozdom).
1298	Ivanji Grad - Preserska jama	naravni spomenik	Ohranjanje naravnega stanja. Prepoved onesnaževanja in gradbenih posegov (tudi gradnja gozdnih prometnic) v ožjem območju jame.
1299	Kazlje - Komihcova jama	naravni spomenik	
1277	Štanjel	krajinski park	Status krajinskega parka je bil predlagan v izbris. Zaradi ohranjanja vedut predlagamo v okolici Štanjela ohranjanje gozda v sedanjem obsegu.

OPOMBA: Varstveni režim za gozd Cirje, Obršljanski gozd ter gozd Draga je v Odloku zapisan zelo okvirno. Varstveni cilj pri zavarovanju navedenih območij gozda je bil predvsem ohranitev gozda pred pozidavami in širitvijo kmetijskih površin. Še vedno velja, da je v vseh teh zavarovanih območjih prepovedano krčenje gozda v kmetijske namene. Gospodarjenje naj bo prilagojeno zagotavljanju socialnih in ekoloških funkcij gozda. Ohranja in pospešuje naj se čim bolj naravno drevesno sestavo, z gozdnogojitvenimi ukrepi naj se pospešuje hrast in ostale avtohtone listavce. Borove sestoje v gozdu Cirje naj se zaradi pričevalne pomembnosti čim dlje ohranja, zato se tam izvaja samo sanitarna sečnja. Sestoje se pušča do višje starosti, obnovo se vrši postopno in na manjših površinah.

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON [9]). Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednost [38]).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.
- na krajinski vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjšuje krajinska pestrost ter da se ne uniči, poškoduje ali bistveno spremeni lastnosti krajinskih elementov ter njihove razporeditve v prostoru.
- na oblikovani naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere za rastline, ki so bistveni sestavni del naravne vrednote, da se ne zmanjša njihova vitalnost ter da se bistveno ne spremenijo oblikovne lastnosti naravne vrednote, pri čemer se na območjih vrtno arhitekturne dediščine posegi in dejavnosti izvajajo v skladu s predpisi s področja varstva kulturne dediščine.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot [38]).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekositemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in žvali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti

ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Usmeritve za vzdrževanje **površinskih geomorfoloških** naravnih vrednot:

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Vibracije zaradi eksplozij ali iz drugih virov smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se lahko izvaja takšne športne in rekreacijske aktivnosti, zaradi katerih se bistveno ne spreminjajo fizične lastnosti naravne vrednote (npr. z obsežnim odstranjevanjem skal, pritrjevanjem klinov, jeklenih vrvi in podobnim).

Usmeritve za vzdrževanje **podzemeljskih geomorfoloških** naravnih vrednot :

- Sten, stropa in tal, zraka v jami ter vode, ki tečejo skozi jamo, se ne onesnažuje.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov in hrupa se ne povzroča.
- Odpadkov in drugega materiala se ne odlaga ali skladišči v jami, tekočih odpadkov se ne odvaža v jamo in se jih ne izliva v jami.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- V jamo se ne vnaša organskih snovi.

Na območju vpliva na naravno vrednoto:

V jamskem vhodu in njegovi neposredni okolici:

- Gradnja objektov se ne izvaja, zemeljsko površje se ne spreminja, razen za namen iz 6. točke tega odstavka.
- Odpadkov se ne odlaga.
- Vhoda se ne zasipava, v neposredno okolico se ne odlaga in skladišči materiala.
- Jamski vhod se zapira le z namenom varstva naravne vrednote oziroma upravljanja z njo, pri čemer se uporabi takšne tehnične rešitve, da je omogočen nemoten prehod živali v jamo in iz nje.
- Enostavne objekte, ki nimajo vsebinske povezave z naravno vrednoto, električne in druge vode se namešča v takšni oddaljenosti, da se ohranja vidna podoba jamskega vhoda nespremenjena.
- Jamski vhod se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da je vidna podoba vhoda čim manj spremenjena.
- V vegetacijsko združbo v jamskem vhodu se ne posega s fizičnim uničevanjem, spreminjanjem vrstne sestave ipd., razen v primeru, da se s tem omogoči dostop. Obseg

odstranitve vegetacije sme biti tolikšen, da se ohranijo obstoječe lastnosti mikroklimе v jamskem vhodu in jami.

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Onesnažene vode se prednostno očisti.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvajajo tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

Usmeritve za vzdrževanje **geoloških** naravnih vrednot

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Delov naravne vrednote se ne lomi, razbija, odkopava ali odnaša v takem obsegu, da se uniči nahajališče oziroma okrne lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Z namenom preprečitve erozije, neugodnega delovanja atmosferilij in vegetacije se naravno vrednoto lahko fizično zaščiti (prekrije), odstrani vegetacijo in podobno.

Usmeritve za vzdrževanje **hidroloških** naravnih vrednot

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Objekte in naprave za različne namene se na naravni vrednoti namešča oziroma se njihovo delovanje zagotavlja tako, da se ne prekinja zveznosti vodnega toka, da se ne spreminja ali bistveno ne spreminja količina vode in hitrost pretoka, prostorska in časovna razporeditev voda, smer toka oziroma morskih tokov, oblika in dno struge vodotoka oziroma

jezera in morja ter, da se bistveno ne spremenijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote. Na slapiščih, slapovih in v koritih se ohranja naraven pretok.

- Ne slabša se kvalitete vode, ne spreminja se temperature vode. Onesnaženo vodo se prednostno očisti.
- Na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Usmeritve za vzdrževanje **ekosistemskih** naravnih vrednot

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravno vrednoto s ene vnaša gensko spremenjenih organizmov.
- Rekreatijska in športna aktivnost, ki negativno vplivata na rastline in živali, se ne izvajata, preusmerjata se na doživljanje in spoznavanje narave.

OBMOČJA PRIČAKOVANIH NARAVNIH VREDNOT

Skoraj celotno območje GGE gradijo karbonatne kamnine, zato tu obstaja možnost odkritja podzemnih geomorfoloških naravnih vrednot.

V primeru najdbe mineralov ali fosilov se mora najditelj ravnati po 74. členu ZON. Vsak, ki odkrije del narave, za katerega domneva, da ima lastnosti jame ali del jame, je dolžan o tem obvestiti Inštitut za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU (8. in 9. člen ZVPJ).

Priporočila za ravnanje na območju pričakovanih naravnih vrednot **pred odkritjem** so naslednja:

Posegi, ki so povezani z obsežnimi zemeljskimi deli, kot so gradnja gozdnih prometnic: Investitorja se seznanijo z možnostjo obstoja naravnih vrednot ter predlogom, da o najdbi čim prej obvesti pristojno organizacijo za ohranjanje narave (Zavod RS za varstvo narave, v nadaljevanju ZRSVN). Po predhodnem dogovoru s pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave se omogoči spremljanje stanja med zemeljskimi in gradbenimi deli

z vidika odkrivanja in varstva geoloških in podzemeljskih geomorfoloških naravnih vrednot.

Priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot **ob odkritju**:

Če investitor oz. izvajalec odkrije potencialno naravno vrednoto, naj o najdbi čim prej obvesti pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave. Ta pripravi usmeritve, ki vključujejo:

- dokumentiranje in ovrednotenje območja oz. potencialne naravne vrednote,
- oceno ogroženosti ter
- predlog ukrepa varstva (*in-situ* ali *ex-situ* varstvo; pogodbeno varstvo, skrbništvo, zavarovanje, začasno zavarovanje, obnovitev).

Novo odkrite naravne vrednote se varuje glede na zvrst in tip naravne vrednote in glede na tip posega, na osnovi katerih strokovna služba izbere najprimernejši način varovanja. V primerih, ko ni možno zagotoviti niti *in-situ* niti *ex-situ* varstva, se zagotovi natančno evidentiranje in dokumentiranje območja najdbe izjemnih geoloških fenomenov.

f. Usmeritve za vzdrževanje **funkcije varovanja kulturne dediščine:**

V okolici objektov kulturne dediščine se režim gospodarjenja z gozdovi prilagodi varovanju kulturne dediščine, tako da:

- gospodarjenje z gozdom ne ogrozi kulturne dediščine,
- se za posege v kulturni spomenik, vplivno območje kulturnega spomenika ali varstveno območje kulturne dediščine pridobi kulturno varstveno soglasje, ki ga po predhodni določitvi kulturnovarstvenih pogojev izda krajevno pristojna območna enota Zavoda za varstvo kulturne dediščine (ZVKDS OE Nova Gorica),
- se v primeru najdbe arheološko zanimivih ostankov pri izvajanju gozdarskih del izven območij enot arheološke dediščine obvesti pristojno službo za varstvo kulturne dediščine,
- se način gospodarjenja prilagodi krajinski kvaliteti ambientov (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem in druge krajinske strukture).

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni;

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen.
- V vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštetne nedopustne posege:
 - če ni možno najti drugih rešitev ali
 - če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin;

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbi zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali preprope gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline;

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- območje stavbne dediščine, varuje se:
 - gabariti, gradivo, oblikovanost,
 - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
 - celovitost dediščine v prostoru;

- območje naselbinske dediščine, varuje se:
 - morfološka zasnova naselja,
 - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
 - prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
 - varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
 - odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:
 - krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
 - značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
 - odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
 - preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;
- območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:
 - zasnova (oblika, struktura,
 - grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
 - rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
 - vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;
- območje memorialne dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
 - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;
- območje druge dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
 - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
 - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

POSEGI V KULTURNO DEDIŠČINO

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitve arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1)

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno

pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Na gozdnih površinah, ob oz. v bližini gozdnega roba na območju GGN GGE Kras I se nahaja 112 varovanih enot in območij kulturne dediščine, ki so prikazani v poglavju 2.2.9 in za katere Zavod za varstvo kulturne dediščine podaja naslednje podrobne kulturnovarstvene usmeritve [27]:

- Naselbinska dediščina

Pri posegih neposredno ob naselbinski dediščini se ohranja gozdni rob. Goloseki in vlake ne smejo biti na izpostavljenih mestih.

- Stavbe

Vse objekte, kjer so zaradi del možne poškodbe, je potrebno med deli zaščititi. V neposredni bližini je možna samo sečnja poškodovanih dreves in sanitarna sečnja. Ohranja se prostorski kontekst objekta v gozdu.

- Vplivna območja

Pri posegih v vplivno območje se ohranja gozdni rob. Goloseki in vlake ne smejo biti na izpostavljenih mestih. Izvaja se sanitarna sečnja in redčenje.

- Krajinska/memorialna dediščina

Varujemo historične ostaline. Objekte je potrebno fizično zavarovati med izvedbo del. Po končanih delih je potrebno vzpostaviti prvotno stanje.

- Vrtnoarhitekturna dediščina

Upoštevanje varstvenega režima. Podrast v liniji drevoreda se čisti in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem in njegovi bližini niso sprejemljivi.

- Arheologija

Arheološka kulturna dediščina je najbolj ranljiva zvrst v kontekstu gospodarjenja z gozdovi, zato je potrebno upoštevati podrobne smernice, ki so navedene v spodnji preglednici.

Preglednica 55: Smernice za enote arheološke kulturne dediščine v gozdnem prostoru GGE Kras I

EID	Ime	Režim	Smernice
1-07328	Vrhovlje pri Sežani - Gomila Medvedjek	spomenik	Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) niso sprejemljivi. • V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi: - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline
1-07316	Škrbina - Arheološko območje Mali Voučnjak	spomenik	
1-07317	Škrbina - Arheološko območje Mihajli	spomenik	
1-07286	Kobjeglava - Arheološko najdišče Jama Jelenca	spomenik	
1-04891	Pedrovo - Arheološki spomenik Šumka	spomenik	
1-07329	Zagrajec - Gradišče Brith	spomenik	
1-07313	Sveto pri Komnu - Arheološko najdišče Grmek	spomenik	
1-07322	Voglje na Krasu - Arheološko najdišče Stara cerkev	spomenik	
1-07320	Štorje - Arheološko najdišče sv. Mihael	spomenik	

1-07311	Skopo - Gradišče sv. Mihael	spomenik	minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
1-07288	Kosovelje - Gradišče Gradina	spomenik	
1-07290	Krajna vas - Rimskodobna naselbina V grižcah	spomenik	
1-07287	Kopriva - Arheološko najdišče Ajdovska vas in sv. Lovrenc	spomenik	
1-07285	Kobjeglava - Gradišče Gradina	spomenik	
1-07283	Kazlje - Gradišče Vahta	spomenik	
1-07168	Avber - Gradišče Grad	spomenik	
1-07213	Brestovica pri Komnu - Gradišče Gradina	spomenik	
1-07280	Hruševica - Arheološko najdišče V pečeh	spomenik	
1-07297	Lukovec pri Štanjelu - Gomila Škratijevica	spomenik	
1-07315	Škrbina - Arheološko najdišče Lipovnik	spomenik	
1-07319	Štanjel - Arheološko najdišče Merce	spomenik	
1-00767	Tomaj - Arheološko najdišče Tabor	spomenik	
1-00716	Sveto pri Komnu - Arheološko najdišče Martinišče	spomenik	
1-00836	Volčji Grad - Arheološko najdišče Debela griža	spomenik	
1-07284	Kobdilj - Arheološko najdišče Gradišče	spomenik	
1-07261	Coljava - Arheološko najdišče Podganja jama	spomenik	
1-07318	Škrbina - Arheološko najdišče sv. Martin	spomenik	
1-17665	Brestovica pri Komnu - Arheološko	arheološko najdišče	
1-29261	Komen - Arheološko najdišče Pod sv. Martinom	arheološko najdišče	
1-09168	Avber – Gradišče Ošče gradišče	arheološko najdišče	
1-17682	Hruševica - Arheološko najdišče Okladi	arheološko najdišče	Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) so pogojno sprejemljivi: - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika.
1-17851	Gradnje pri Avberju -Ruševine cerkve sv. Janeza Krstnika	arheološko najdišče	
1-24286	Škrbina - Naselbina Pod sv. Martinom	arheološko najdišče	
1-15778	Tomačevica - Lokacija cerkve sv. Ane	arheološko najdišče	
1-17685	Križ pri Sežani – Arheološko območje Na Križu in Velike njive	arheološko najdišče	
1-17700	Gorjansko – Arheološko območje Sv. Margareta	arheološko najdišče	
1-17666	Dobravlje pri Tomaju – Arheološko območje Živčeva ograda	arheološko najdišče	
1-17684	Kazlje – Arheološko najdišče Zaleskovje	arheološko najdišče	
1-27889	Brestovica pri Komnu – Ruševine cerkve sv. Lovrenca	arheološko najdišče	

1-17688	Štanjel – Arheološko območje Stočajnik	arheološko najdišče	- Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot so kamnite groblje, zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v zidove ali druge suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS), pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
1-17686	Pliskovica – Arheološko najdišče v Doktorjevi ogradi	arheološko najdišče	
1-17690	Hruševica – Arheološko najdišče Velika njiva	arheološko najdišče	
1-17683	Hruševica -Arheološko najdišče Podkal	arheološko najdišče	
1-17699	Tupelče - Arheološko najdišče Ograda	arheološko najdišče	
1-17692	Volčji Grad - Arheološko območje Brith	arheološko najdišče	
1-17687	Ponikve pri Sezani - Arheološko najdišče Jama Tropčica	arheološko najdišče	
1-07263	Štanjel - Gomila Ostri vrh	spomenik	Ni pogojev, ker je območje potrebno spremeniti v dokumentarno varstvo, v naravi je že kamnolom, najdišče pa je bilo raziskano.

6.2.2.3 Proizvodne funkcije gozdov

a. Usmeritve za vzdrževanje **lesno proizvodne funkcije:**

Za krepitev lesno proizvodne funkcije gozdov je potrebno dosledno izvršiti načrtovane ukrepe in upoštevati smernice iz tega načrta. Podane so v poglavju 6.2.1.

b. Usmeritve za vzdrževanje **funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin:**

Za krepitev funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin se smiselno upošteva ukrepe in smernice iz poglavja 6.2.6.. Poleg tega naj se ohranja sestoje z večjim deležem kostanja. Premične čebelnjake naj se postavi na lokacije, kjer ne bodo ovirali gospodarjenja z gozdovi.

c. Usmeritve za vzdrževanje **lovnogospodarske funkcije:**

Ustvariti in vzdrževati je potrebno ravnovesje med številčnostjo rastlinojede divjadi, velikih zveri in prehransko kapaciteto okolja. Le na ta način bo zagotovljeno nemoteno pomlajevanje drevesnih vrst, ki je osnova trajnostnemu gospodarjenju z gozdovi. To bomo dosegli z zadostnim in pravilnim odstrelom divjadi, z ohranjanjem naravne drevesne sestave, z ohranjanjem plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst ter z vzdrževanjem gozdnega roba in za divjad pomembnih manjšinskih ekosistemov. Slednje predstavljajo zlasti pašne površine (lazi), ki jih je potrebno redno kositi in preprečiti njihovo zaraščanje v gozd. Izogibati se je potrebno vlačanju lesa po lazih in daljšemu puščanju sečnih ostankov na njih. Gozdni rob lazov naj se vzdržuje vsaj enkrat v ureditvenem obdobju z ustreznim posekom. Pri izbiri dreves za posek na površinah, kjer je lovnogospodarska funkcija poudarjena na prvi stopnji (lazi, kaluže, krmne in predelovalne njive, krmišča ter visoke preže), je treba smiselno upoštevati strokovna priporočila lovcev.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Življenjsko okolje divjadi v GGE se spreminja, kmetijske površine se zaraščajo (travniki in pašniki), gozdovi prehajajo v bolj strjene gozdne komplekse in nudijo divjadi potrebno zaščito. Z vidika prehranjevalnih kapacitet za divjad pa ni ravno navdušujoč podatek, da je delež mladovij, sestojev v obnavljanju ter nizkih panjevcev in grmičavega gozda majhen. V strukturi gozdov prevladujejo listnati gozdovi, med katerimi so prisotne tudi, za prehrano divjadi zelo pomembne plodonosne drevesne vrste kot so: hrasti, domači kostanj, jerebika, mokovec, ipd. Omenjena gozdna struktura ter osnivanje ekstenzivnih večjih ograjenih pašnih površin zmanjšujeta prehranjevalno kapaciteto ter otežujeta migracije visoke divjadi. Kot najpomembnejši ukrep v okolju divjadi izpostavljam vzdrževanje - po potrebi tudi osnivanje, pasišč v gozdnem prostoru. Usmeritve so naslednje:

- vzdržuje naj se pašnike in travnike v gozdu. Pasišča naj predstavljajo ciljno 1 – 3 % površine gozdnega prostora, kar pomeni tudi nekaj na novo osnovanih oz. rekultiviranih pašnikov,
- vzdržuje naj se krmne njive, ki imajo tudi vlogo remiz. Njive naj se seje s poljščinami, ki se jih ne pobira in na njivah ostajajo preko leta in zime (tako nudijo tudi mali divjadi potreben vir hrane in zatočišče),
- vzdržuje naj se vodne površine - kale in kaluže (na območju karbonatne podlage se teži k vzdrževanju minimalno 3 vodnih teles/1000 ha),
- oblikuje in vzdržuje naj se pestrost razvojnih faz gozda in gozdni rob,
- vzdržuje naj se grmišča,
- ohranjanja naj se odmrlo stoječe in ležeče drevje in drevje z dupli ter gnezdi,
- preprečuje naj se ograjevanje gozda z namenom širitve pašnih površin,
- ohranja in pospešuje naj se plodonosne drevesne in grmovne vrste.

Za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali je smiselno upoštevati usmeritve, ki so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, natančneje v 6.2.2.1 Ekološke funkcije gozdov (podpoglavje Smernice za vzdrževanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti) ter v poglavju 6.2.2.3 Proizvodne funkcije gozdov (podpoglavje Smernice za vzdrževanje lovnogospodarske funkcije), kjer so navedene natančne usmeritve.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Na območju GGE so z *Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13 in 39/15; v nadaljnjem besedilu: Uredba)* razglašeni varovalni gozdovi na površini 185,10 ha. V GGN je površina varovalnih gozdov nekoliko večja

od površine navedene v *Uredbi*, saj se je na pobočjih nad Brestovico dodatno izločilo varovalni odsek, ki se ga bo ob spremembi *Uredbe* predlagalo za uvrstitev med varovalne gozdove.

Varovalni gozdovi

V GGE so kot varovalni gozd izločeni odseki: 02002B, 02003B, 02010B, 02079B, 02085B, 02086C in 02087B, ki so uvrščeni v RGR 50050 – Varovalni gozdovi. Skupaj obsegajo 200,42 ha zemljišč. Vsi varovalni gozdovi so določeni zaradi izjemne poudarjenosti varovalne funkcije saj se nahajajo na strmih in skalovitih pobočjih Brestoviškega dola, doline Raše in Branice. Pri gospodarjenju z varovalnimi gozdovi naj se upošteva režim gospodarjenja varovalnih gozdov, ki jih določa Uredba. V varovalnih gozdovih niso glavni cilj donosi, temveč optimalno opravljanje varovalne vloge. Vsi ukrepi so malopovršinski in naj zagotavljajo ohranitev in stabilizacijo varovalne vloge gozda. Drevesa naj bodo krošnjata, dobro zakoreninjena in močno korenasta, zagotavljati je potrebno horizontalno in vertikalno strukturiranost sestojev, v njih pa sekati posamično do skupinsko. Pri delu s stroji in napravami je potrebno uporabljati biološko razgradljiva olja. Pri izdelavi gozdnogojitvenih načrtov za varovalne gozdove je potrebno upoštevati ekološke in socialne funkcije teh gozdov ter obstoječe predpise.

Gozdovi s posebnim namenom

Gozdovi s posebnim namenom, kjer so gozdnogospodarski ukrepi dovoljeni, so razglašeni v odsekih 02024C, 02035C, 02035D, 02036B, 02036C, 02037C, 02067B ter 02071C na območju naravnega spomenika lokalnega pomena – gozd Draga, gozd Cirje in Obršljanski gozd. Obsegajo površino 49,63 ha. V navedenih gozdovih je gospodarjenje potrebno uskladiti z *Odlokom o razglasitvi naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov na območju Občine Sežana (Ur. l. RS, št. 13/1992, 68/1995)*.

Gozdovi s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni so v GGE izločeni v gozdnem rezervatu s strogim varstvenim režimom Volnik (odsek 02102A). Glavni cilj v teh gozdovih je prepustiti sestoje naravnemu razvoju z namenom spremljanja in proučevanja naravnega sukcesijskega razvoja gozdnih združb ter spremljanja rastnih zakonitosti sestojev. Tudi v teh sestojih glavna smernica narekuje največjo možno odsotnost vsakršnih človekovih posegov, gospodarjenje z gozdovi v teh predelih ni predvideno. V gozdnih rezervatih s strogim varstvenim režimom so prepovedane vse gospodarske, rekreacijske, raziskovalne in druge dejavnosti, ki bi lahko kakorkoli spremenile obstoječe naravno stanje in vplivale na nemoten naravni razvoj v prihodnosti. Okrog gozdnega rezervata s strogim varstvenim režimom se lahko v soglasju z lastnikom gozda določi varstveni pas, ki ne sme biti ožji od ene sestojne višine. V njem se lahko izvajajo samo sanitarne sečnje. Če vodi ob rezervatu cesta, je dovoljen posek dreves, ki neposredno ogrožajo promet in gibanje ljudi.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Usmeritve za delo s požarno ogroženimi sestoji se nanašajo na preventivna varstvena dela, na razvoj gozdov v smeri dolgoročnega zmanjševanja požarne ogroženosti ter obnovo pogorišč.

Preventivna varstvena dela pred požari:

Izvajajo se na območjih gozdov s I. (zelo veliko) in II. (veliko) stopnjo požarne ogroženosti, prioriteto pa na območjih z izrazitim vplivom sušnih obdobj, veliko obremenjenostjo prostora (turizem, promet),

prevlado bolj gorljivih drevesnih vrst (sestoji iglavcev, grmovna plast ruja, ...), oteženo dostopnostjo za intervencijo – t.i. zaprta območja. Izvajajo se tako v gozdu, gozdnem prostoru kot tudi širše v naravnem okolju s ciljem zaščite gozdov.

Protipožarna infrastruktura: Temelj protipožarne infrastrukture predstavljajo protipožarne preseke. To so gozdne prometnice katerih osnovna funkcija je zagotavljanje hitrega in varnega dostopa gasilskih enot do vseh točk gozdnega prostora in hkratno delovanje kot pasivna pregrada pri širjenju talnega požara. Protipožarno funkcijo opravlja vsaka prometnica, ki omogoča neposreden dostop gasilskim enotam v naravno okolje. Na območjih nezadostne pokritosti je treba omrežje dopolnjevati. Omrežje mora izpolnjevati naslednje sistemske zahteve:

- Omrežje presek naj bo zasnovano brez slepih krakov. Kjer se slepim krakom ni mogoče izogniti, se na krajišču obvezno uredi ustrezno obračališče.
- Minimalna standardna gostota omrežja: 25 m prometnic/ha (maksimalna razdalja med prometnicami 400 m), na območjih z oteženim reliefom ali drugih preprek lahko tudi krajša.

Kategorizacija presek temelji na operativnih zahtevah gasilskih vozil. Protipožarne preseke I. kategorije so protipožarne ceste in poti. Zagotavljati morajo stalno prevoznost za vse kategorije gasilskih vozil. Kjer relief, prepreke ali druge omejitve ne omogočajo gradnje presek I. kategorije se na razdaljah do 1 km gradi protipožarne preseke II. kategorije. Te morajo biti prevozne vsaj za manjša gasilska vozila (GVGP-1). Širina vozišča v premi najmanj 2 m, vzdolžni naklon največ 25 %.

Preglednica 56: Kategorizacija protipožarnih presek

	preseka I. kategorije	preseka II. kategorije	Protipožarna pot
Minimalna širina vozišča v premi	≥ 3,0 m	≥ 2,0 m	≥ 1,0 m
Skupna tlorisna širina	≥ 6 m	≥ 4 m	≥ 2 m
Maks. vzdolžni naklon	≤ 15 %	≤ 25 %	≤ 35 %
Minimalna osna obremenitev	≥ 10 t (vse osi)	≥ 5 t	≥ 0,5 t
Svetli profil (v × š)	5 × 6 m	4 × 4 m	2 × 2 m
Izogibališče	Na vsakih ≤ 200 m	Na vsakih ≤ 200 m	-
Obračalnica	Na vsakih ≤ 400 m	Na vsakih ≤ 400 m	-
Vstopna ploščad (pri javni cesti)	Priporočljivo, > 15 m globina	Priporočljivo	-
Prevoznost (gasilsko vozilo)	GCGP-3 (vsa)	GVGP-1	ATV, motorna kolesa

Opomba: GCGP-3 (Velika gasilska cisterna za gozdne požare GCGP-3, > 14 t skupna masa), GVGP-1 (Manjše gasilsko vozilo za gašenje gozdnih požarov GVGP-1, ≤ 7,5 t, pogon 4×4). Protipožarna pot (kategorija III) je namenjena dostopu pešcu, opazovalnim in logistično-podpornim nalogam ter ni obvezna za interventna vozila.

- Protipožarne preseke morajo imeti izogibališča na razdalji 200 m, obračališča na razdalji 400 m. Kjer razmere dopuščajo se na vstopnih točkah gradi vstopne ploščadi. Zagotovljeno mora biti ustrezno odvodnjavanje cestišča.
- Prometnice morajo biti na začetnem in končnem kraku označene s standardizirano tablo, ki označuje najmanj številko in kategorijo preseke. Po potrebi se označi tudi režim vožnje. Vsaj na zunanjih krakih sistema protipožarnih prometnic naj bodo označene tudi z obvestilnimi protipožarnimi tablami. Opozorilne table za varstvo pred požari v naravi se smiselno postavlja in vzdržuje ob javnih cestah na prehodih v požarno ogrožena območja in na spojih gozdnih prometnic z javnimi cestami.
- Vzdrževanje: Z rednim in sistematičnim vzdrževanjem je potrebno zagotavljati stalno prevoznost protipožarnih prometnic. Na presekih I. kategorije se vzpostavi svetli profil dimenzij vxš:5x6 m, ki se ga periodično vzdržuje na 2 leti. Investicijsko vzdrževanje se okvirno izvaja na pet do 10 let (ureditev odvodnjavanja, utrjevanje vozišča, ipd.). oz. po ekstremnih vremenskih dogodkih. Prioritetno je potrebno vzdrževati odseke z večjim operativnim pomenom.
- Ureditev vodnih virov oziroma mest za oskrbo z vodo za gašenje: Gradnjo novih vodnih virov (bazeni, kali) se prioritizira na območjih z ugotovljenim primanjkljajem, vendar ne na krajših medsebojnih zračnih razdaljah od enega kilometra. Podpirati morajo zajemanje vode za gašenje s helikopterji, zato morajo biti umeščeni na pregledni lokaciji, ki omogoča prilet helikopterja ter imeti ustrezne gabarite: Imeti morajo minimalno uporabno prostornino 150 m³, minimalno površino gladine 25 m² in globino vsaj 1,5m. V bližini vodovodnega omrežja, na operativno pomembnih lokacijah se uredi polnilna mesta za gasilska vozila z večjimi zmogljivostmi. Prioritetno se jih postavlja ob protipožarnih presekih I. kategorije. Vire se označi s standardizirano označbo in evidentira.
- Ureditev ostale protipožarne infrastrukture: predvsem protipožarnih zidov, stez, pristajališč za izven letališko pristajanje helikopterjev. Objekte urejamo povesod, kjer iz različnih vzrokov osnovni ukrepi niso zadostni.

Usmeritve za gojenje gozdov s ciljem zmanjšanja požarne ogroženosti na območjih s I. in II. stopnjo požarne ogroženosti:

- Pri obnovi gozdov morajo imeti prednost na požare odporne drevesne vrste ter tiste drevesne vrste, ki dosegajo višjo starost in so bolj sencovzdržne, kar pomeni, da imajo boljšo sposobnost ustvarjanja notranje klime sestoja.
- V mladovju in drogovnjakih je potrebno izvajati gojitvene ukrepe z veliko jakostjo, z namenom hitrejšega razvoja v starejše razvojne faze.
- Sestoji morajo biti v odrasli dobi čimbolj zaprti, z normalnim sklepom krošenj in vertikalno čimbolj strukturirani s polnilnim slojem, da se lahko vzpostavi notranja mikroklima in prepreči prekomeren razvoj pritalne vegetacije.
- Omejiti panjevsko sečnjo na minimum, saj z njo vzdržujemo fazo požarno najbolj ogroženega mladovja ter vzporedno prispevamo k degradaciji rastišč in s tem povečujemo požarno ogroženost.

Usmeritve za obnovo pogorišč

Požari v naravnem okolju so v GGE pogost pojav, ukrepov za sanacijo pogorišč pa ni mogoče natančno načrtovati. Z velikostjo pogorišča narašča potreba po nujnosti izvedbe sanacijskih del. Načinov sanacije je več in so tesno odvisni od rastišča, povzročenih poškodb in pripravljenosti lastnika gozda na intenzivnost vlaganj v njegovo lastnino.

Sanacija pogorišč velikosti do 1 ha je v ekološkem smislu manj nujna, saj narava sama zaceli manjše rane relativno hitro. Način sanacije je v tem primeru odvisen od presoje strokovnega kadra in intenzivnosti vlaganj lastnikov oziroma njihovih pričakovanj. Pri večjih požarih (do 5 ha) je sanacija že predvsem posledica ekološke sanacije rane, ki bi se celila dalj časa. Možna je regresija procesov v naravi, ki se še stopnjuje z ekstremnostjo rastišč. Pri velikih požarih (nad 5 ha) je sanacija nujna ne glede na rastišče, način sanacije pa je še vedno odvisen tudi od lastnika.

Pri majhni poškodovanosti gozdov, ko odmrejo le posamezna drevesa, se poskuša zagotoviti stabilnost sestojev in preprečiti gospodarsko škodo z normalnim gospodarjenjem: ukrep je redčenje sestojev ali uvajanje v obnovo, odvisno do razvojne faze. Mladovja so navadno močno poškodovana in jih je potrebno obnoviti. Za uspešno obnovo se šteje tudi panjevska obnova katerekoli vrste.

V popolnoma poškodovanih sestojih, v katerih je odmrlo več kot $\frac{1}{2}$ lesne mase v sestoju, je pristop različen glede na rastišče in lastniške razmere. Pri vseh metodah je priporočljiva zaščita mladja z ograjo, posebej pri sadnji. Vrsta zaščite zavisi od drevesne vrste. Umetna obnova na pogoriščih lahko poteka na sledeč način:

- Setev lahkih semen. Posek vseh odmrlih, delno poškodovanih in tudi posameznih nepoškodovanih dreves (zaradi zaokrožitve pomlajenih površin). Spravilo vsega neuporabnega lesa v kupe ali redove. Setev z zagrinjanjem semena zgodaj spomladi ali

pozno jeseni (8 kg/ha). Uporablja se seme: borov, javorjev, lip, češnje, jerebika, mokovca, skorša, breka in drugih, odvisno od rastišča. Primerno za najbolj ekstremna rastišča in (ali) nizko intenziteto vlaganj.

- Sadnja težkih semen. Priprava tal tako kot v prejšnjem primeru, ki ji sledi sadnja hrastovega želoda ali bukovega žira (odvisno od rastišča). Primerne so vse vrste hrastov glede na rastišče, najbolje se obneseta cer in črnika, ki ju sadimo v količini 120 do 180 kg/ha. Enake količine veljajo tudi za druge hraste, bukev pa 5 do 10 kg/ha. Metoda ni primerna za zelo ekstremna rastišča. Seme mora biti posajeno čimprej po obrodu (jeseni) saj mu kaljivost zelo hitro upada.
- Sadnja sadik. Najbolj intenzivna metoda, ki je zelo občutljiva na vremenske razmere (predvsem prvo leto) in zato primerna le za zelo dobra rastišča. Glede na ostali dve metodi pospešimo razvoj gozda za nekaj let, vendar ob velikem tveganju in velikem vložku dela ter sredstev. Primerne so vse drevesne vrste (glede na rastišče), gostota 2.000 sadik/ha ali več.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

Po Zakonu o gozdnem reprodukcijskem materialu (Ur. l. RS, št. 58/02, 85/02, 45/04, 77/11) se semenski sestoji izločajo na podlagi pobude lastnikov gozdov, po presoji Gozdarskega inštituta Slovenije, ki v sodelovanju z ZGS izpelje upravni postopek razglasitve. Kot semenski sestoj so lahko izločeni vsi gozdovi z nadpovprečno rastnostjo in kakovostjo lesa glede na sestoje v okolici na podobnih rastiščih. Zadostiti morajo tudi zahtevam za minimalno število dreves po skupinah drevesnih vrst ter minimalno površino. Sestoji morajo biti tudi v optimalni rodni dobi.

V GGE Kras I so izločeni semenski sestoji gradna z identifikacijsko (id) številko 7.0355 v oddelku 02067 pri Tomačevici, cera z id 0.0142 v odseku 02102 B v Žekancu in grške jelke z id 0.0144 v odseku 02052 A pri Volčjem Gradu.

- Pri gospodarjenju s semenskimi sestoji naj se upoštevajo naslednje splošne usmeritve za delo:
- Iz sestoja se odstrani vse osebke nosilne vrste z negativnimi fenološkimi znaki.
- Okvirno v radiju 1 km okrog semenskega sestoja se odstrani drevesa nosilne vrste z negativnimi fenološkimi znaki. Velikost zaščitne cone zavisi od reliefa, gozdnatosti, dominantnih vetrov ipd.
- Iz sestoja in okolice se odstrani osebke vrst, s katerimi se nosilna vrsta križa. Takšen primer sta npr. puhasti hrast in graden.
- Za zagotavljanje boljšega semenenja se vzdržuje rahel do presvetljen sklep krošenj in dosledno odstranjuje vse konkurente.

- S polnilnim slojem druge vrste se vzdržuje stabilnost in notranjo klimo sestojev, obenem se zagotovi prehodnost in ustrezne pogoje za nabiranje težjih semen s tal (želod, žir).

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Tehnologija pridobivanja lesa v GGE je odraz lastniške strukture in neodvisnosti lastnikov gozdov od dohodka iz gozda. Za delo v gozdu lastniki uporabljajo kmetijske traktorje s snemljivo vitlo oziroma najamejo ustrezno opremljena in usposobljena izvajalska podjetja. Za spravilo lesa se uporabljajo gozdarske prikolicе z nakladalnikom, ki jih lastniki gozdov uporabljajo tudi za druga kmetijska opravila. Lastnike gozdov, ki sami izvajajo dela je potrebno izobraziti in osveščati o varnem delu v gozdu, ter jih preko razpisov SKP in občin spodbuditi k nabavi nove mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa. V zadnjem desetletnem obdobju je zaznan trend prenosa lastništva gozdov na mlajše generacije, ki pa nimajo ustreznih izkušenj in znanj za varno delo v gozdu. Za tehnologijo spravila lesa z gozdarsko traktorsko prikolico z nakladalnikom so poleg gozdnih cest, vlak in protipožarnih presek primerne tudi ostale poti in kolovozi, ki s svojo razvejano mrežo prispevajo k odprtosti gozdov v GGE. Izvoz sečnih ostankov se dopušča v požarno ogroženih gozdovih ob pogoju, da je ta ukrep smiseln in racionalen. O izvozu sečnih ostankov se individualno odloča po sečiščih glede na količino sečnih ostankov, lego sečnih ostankov, časa sečnje in vrsto sečnje (strojna, klasične).

Pri odvzemu lesne mase iz gozda je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- Strogo upoštevati nosilnost tal, vlak in cest, tako da ob razmočenih razmerah ne izvajamo spravila in izvoza lesa.
- V obdobju, ko drevje še ni v soku, je v razvojni fazi letvenjakov dovoljen iznos sečnih ostankov ne glede na dimenzije vejevine.
- Ne glede na zgornja določila je dovoljen iznos sečnih ostankov, ki nastajajo pri sanitarnih sečnjah in krčitvah gozdov za kmetijske namene.

Usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Gradnja gozdnih prometnic je usmerjena v odpiranje zaprtih območij, kar je potrebno tudi v primerih, kjer je to z ekonomskega vidika trenutno manj primerno, je pa za aktivnejši in intenzivnejši pristop pri gospodarjenju nujno potrebno. Gradnja gozdnih prometnic je potrebna v predelih, kjer se srečata interes lastnika, lokalne skupnosti, države in stroke. V požarno ogroženih gozdovih gradimo protipožarne preseke v kombinaciji z vlakami. Usmeritve za gradnjo protipožarnih presek se nanašajo predvsem na zagotavljanje potrebne odprtosti požarno ogroženega prostora 1. in 2. stopnje. Odprtost požarno ogroženega prostora naj bi preseгла 25 m/ha. Obračališča in izogibališča se koristijo kot skladišča. S prometnicami, ki omogočajo uporabo gozdarskih traktorskih prikolic, se zadovoljivo in racionalno odpre gozdni prostor, ki ne dosega standarda gozdne ceste. Potrebna je ureditev premika gozdarskega prometa iz naselij, kar pomeni direktno povezavo gozdnih cest na lokalne in državne ceste. Izboljšati je potrebno kvaliteto obstoječih gozdnih cest z rekonstrukcijo in investicijskim vzdrževanjem (poprava preglednosti ovinkov, odpravljanje nepotrebnih nihanj podolžnih naklonov, ureditev odvodnjavanj). V želji po zmanjšanju nezaželenih učinkov, ki jih povzroča gradnja gozdnih prometnic v gozdu, je nujno, da je že sama trasa primerno položena, predvsem pa, da je cesta

grajena z ustrezno tehnologijo. Pri postavitvi trase gozdne prometnice se moramo maksimalno izogniti naravnim vrednotam, kot so jame in manjšinski ekosistemi (kali, vodni viri) in območjem varstva kulturne dediščine, kjer so večji zemeljski posegi prepovedani. Gradnja gozdnih cest mora biti v skladu z načeli varovanja narave in kvaliteto prostora, vendar mora zagotavljati čim večje izkoriščanje razpoložljivega možnega poseka in intenziviranje gospodarjenja. Za gradnjo gozdnih prometnic imamo na razpolago vrsto različne mehanizacije, za katero je nujno, da poznamo njene dobre in slabe strani, saj smo le tako lahko uspešni pri gradnji gozdnih prometnic. Pri izbiri tehnologije gradnje gozdnih prometnic sta pomembna dva dejavnika, naklon terena in vrsta hribine. Za gradnjo gozdnih cest v strmem terenu in trši hribini, predvsem na apnencu, je najustreznejša tehnologija bagra s pnevmatskim kladivom. Možnost menjave nakladalne žlice s pnevmatskim kladivom in s tem drobljenje trše kamnine zmanjša negativne posledice, kakršno prinaša drobljenje z miniranjem. Uporaba buldožerja je upravičena predvsem za izgradnjo vlak v mehkejši hribini – fliš. Na mehkejši hribini je uporaba bagra namesto buldožerja za izgradnjo gozdnih cest primernejša predvsem z vidika minimalnih poškodb, ki jih povzroči bager na stoječih drevesih in tleh. Brežine morajo biti oblikovane tako, da so stabilne in čim manj prizadenejo okolje. Odvodnjavanje vode s cestnega telesa zagotovimo z vzdolžnimi jarki in koritnicami, vtočnimi jaški in prepusti ter z dražniki in prečnimi jarki. Za izgradnjo propustov je primerneje namesto betonskih cevi vgrajevati cevi iz plastičnih mas. Te so enostavnejše za vgradnjo in omogočajo hitrejši pretok vode. Namen vzdrževanja gozdnih cest je ohraniti prevoznost cest, omogočiti varen promet, zmanjšati poškodbe na vozilih in ohranjati objekte na gozdnih prometnicah pred propadanjem.

Pri načrtovanju gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven priobalnih zemljišč, kot določa ZV v 14. in 37. členu. Pri načrtovanju poteka trase je potrebno predvideti čim manjše število prečkanj vodotokov. Na delih kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda.

Pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del je potrebno:

- v projektu mora biti tekstualno in grafično ustrezno prikazan potek trase z vrisanimi vodotoki ter prikazanimi priobalnimi pasovi;
- dokumentacija mora vsebovati tudi značilne prereze (profile) ter oblikovanje trase gozdne prometnice in terena;
- obdelati in ustrezno prikazati odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območja gozdne prometnice in načrtovati poseg tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih;

- gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino;
- odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazovito ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah;
- odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalna in vodna zemljišča, na brežine in v pretočne profile vodotokov ter na nestabilna ali mesta, kjer bi lahko prišlo do splazitve ali erodiranja, ni dovoljeno;
- v kolikor trasa posega na poplavno območje je treba upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. o bmočjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št.89/08). V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje. V območju velike in srednje poplavne ogroženosti so ukrepi dovoljeni le, če ugotovitve celovite presoje vplivov na okolje ali presoje vplivov na okolje niso ocenjene kot uničujoče ali bistvene in je mogoče s predhodno izvedbo omilitvenih ukrepov v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem ali vodnim soglasjem zagotoviti, da njihov vpliv ni bistven;
- na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov;
- v kolikor trasa posega na erozijsko ali plazljivo območje, izdelati elaborat iz katerega bo razvidna obstoječa stabilnost ter erozijska ogroženost terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov ;
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov;
- pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta;

Pri vzdrževanju gozdnih cest je treba opraviti več različnih del, ki omogočajo, da ostanejo gozdne ceste normalno prevozne. Pozorni moramo biti na stanje vozišča, koritnic, bankin, brežin in elementov za odvodnjavanje vozišča (prečnih in vzdolžnih jarkov, dražnikov, propustov). Za dobro odtekanje vode mora vozišče imeti enostranski ali dvostranski prečni nagib. V primeru, da pa je vozišče poškodovano ali obrabljeno, se prečni nagib izgubi, posledica je zastajanje vode v kolesnicah in udarnih jamah. V takih primerih je potrebno vozišče ponovno zravnati in oblikovati nagib. Hkrati z vzdrževanjem vozišča opravimo vzdrževanje koritnice, bankin in obcestnih jarkov. Za izkop in čiščenje koritnic se uporablja greder. Če je koritnica

zapolnjena z odpadlimi vejami, listjem ali kamenjem, si voda poišče pot po vozišču in ga poškoduje. Brežine in bankine ob cesti se sčasoma obrastejo, tako da začnejo rastline zaraščati vozišče in ga ožiti, zaradi česar je potrebno tako cesto obsekati. Obsekovanje opravimo strojno (mulčar), debelejša drevesa odstranimo z motorno žago. Poleg koritnice moramo redno vzdrževati tudi vse druge objekte na gozdnih cestah, ki omogočajo odvodnjavanje. Na cesti izdelamo prečne jarke, ki imajo poleg funkcije odvodnjavanja še funkcijo hitrostne ovire, saj zmanjšujejo hitrost vožnje. Ne pozabimo, da gozdne ceste poškodujejo tudi velike hitrosti vozil (razmetavanje posipnega materiala). Na mestih, kjer se pojavljajo večje količine vode, so postavljeni cevni propusti. Ti so lahko betonski, kovinski ali plastični. Cestni propust sestavlja vtočni jašek, cev, ki je speljana pod voziščem, in iztočni jašek. Predvsem morajo biti vtočni jaški očiščeni listja in vej, da opravljajo svojo funkcijo. Predvsem na trdi matični podlagi je racionalen in učinkovit način vzdrževanja gozdnih cest z drobljenjem zgornjega ustroja. Tak način je racionalen, ekološko nesporen, hiter in enostaven postopek vzdrževanja, ugoden za pomanjkljivo vzdrževane in močno poškodovane ceste. Zaradi pomanjkanja sredstev je potrebno selektivno vzdrževati gozdne ceste glede na obremenitev.

Gradnjo gozdnih vlak je potrebno prednostno usmeriti v zaprte dele odsekov z najdaljšimi pravnimi razdaljami. Sisteme vlak je potrebno reševati kompleksno za določeno območje v povezavi z izdelavo skladišč, ramp, obračališč in ostalih prostorov za manipulacijo z lesom. V razdrobljeni gozdni posesti naj se išče rešitve na ravni več parcel ali lastnikov in ne na ravni posameznih parcel. Kolovoze in gozdne poti je z rekonstrukcijami potrebno prilagoditi za vožnjo z gozdarskimi traktorskimi prikolicami.

Vzdrževanje vlak je strošek lastnika ali uporabnika vlak. Po izvedenih delih in po vsaki uporabi vlak je zaradi preprečitve erozije na vlakah potrebno izvesti ali očistiti prečne jarke. Urejeno odvodnjavanje prepreči erozijo in kvarno delovanje padavinskih voda. S tekočim vzdrževanjem ohranjamo prevoznost vlak, ohranjamo varnost poteka prometa po vlaki, preprečujemo poškodbe zaradi padavinskih voda in ujm (začetki erozijskih procesov na vlaki, izlivi voda in njenih nanosov iz vlak na gozdno cesto ali druge prometnice). Prečni jarki naj bodo v strminah narejeni poševno na os vlake z nagibom 6 – 10 % navzven. Gostota prečnih jarkov je odvisna od podolžnega naklona vlake (večji nakloni-večja gostota, pri vzdolžnem naklonu nad 20 % na 10 do 15 metrov) in od erodibilnosti tal in režima padavin.

Vlake je potrebno vzdrževati:

- dnevno po koncu delovnega dneva (v primeru padavin na mehkejših vlakah),
- periodično (med enim in drugim pravilom in v primeru zasutja odvodnih jarkov),
- konzerviranje vlake (ko daljše časovno obdobje ni predvideno pravilo).

Zadovoljivo raven prevoznosti gozdnih cest zagotovimo tudi z ustreznim režimom uporabe gozdnih prometnic. Turizem in rekreacija v svoji agresivni obliki (množično gibanje z motornimi vozili, negativni vplivi množičnega nabiranja gozdnih sadežev, odlaganje smeti, vandalizem) še posebej negativno vplivata na rastlinski in živalski svet. Posebno moteč je promet s terenskimi vozili, motornimi kolesi in štirikolesniki, ki se pogosto odvija tudi izven gozdnih cest. Gozdovi lahko opravljajo svoje funkcije le, če so ohranjeni v vsej svoji celovitosti. Osnovati želimo območja, kjer bi vsaj do neke mere omejili negativne vplive množičnega

obiska. S tem bi napravili korak k ohranjanju biotske pestrosti v gozdovih in k miru, ki ga je v gozdovih vse manj. Vse te okoliščine narekujejo, da se na gozdnih cestah neurejeno stanje uredi s prometnim režimom, ki ga po zakonskih in podzakonskih določilih določa Zavod za gozdove Slovenije v sodelovanju z lastniki gozdov in lokalno skupnostjo.

Z določitvijo in posledično označitvijo režima prometa na posameznih gozdnih cestah želimo doseči naslednje:

- varovanje gozda kot ekosistema z vsemi vlogami, ki jih ta v prostoru zagotavlja,
- varovanje okolja prostoživečih divjih živali,
- usmerjanje določenih vrst prometa na za to predvidena področja,
- varovanje gozdnega cestnega omrežja pred poškodovanjem ali uničenjem.

Režim prometa označimo na različne načine:

- s prometno signalizacijo, ki mora biti enaka signalizaciji na javnih cestah,
- z nestandardnimi opozorilnimi znaki,
- z zapornicami,
- s fizičnimi preprekami.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.

Odpadna olja je v splošnem prepovedano puščati v zabojnikih za zbiranje komunalnih odpadkov, jih odmetavati ali zlivati na tla oziroma v površinske in podzemne vode. Treba jih je oddati na za to določenih mestih (zbirni centri).

Prepovedano je gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda na podlagi 65. člena ZV-1.

Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in stoječih voda, zunaj priobalnih zemljišč in območij poplav. Pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

Posegi morajo biti v izhodišču načrtovani tako, da ne zmanjšujejo naravnih zadrževalnih sposobnosti krovnih plasti, v prvi vrsti njihove debeline in prepustnosti. S tem se ne povečuje

ali pospešuje prenos onesnaževal v globino in tudi ne povzroča poslabševanja kakovosti podzemne vode (3. člen Uredbe o stanju podzemnih voda [39]).

Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o sprejemljivosti gradnje z vidika upravljanja z vodami in pravice graditi v skladu z ZV-1

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja [27].

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah [25] - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih gozdnih cest, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del, se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim in varstvenim območjem skladno z ZV-1 in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

Gradnji prometnic na vodnih in priobalnih zemljiščih se je potrebno izogniti. V kolikor ne obstajajo druge možnosti, se lahko prometnica izjemoma izvede na način, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino. Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase in iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti

močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje grap ali strug nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je potrebno predložiti hidravlični izračun prevodnosti visokih voda.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNSPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A).

Usmeritve na ogroženih območjih

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora skladno z 11. členom Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja [40] upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 te uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov. Na območju poplavne in z njo povezane erozijske nevarnosti, kjer še ni elementov ogroženosti, je treba skupaj z načrtovanjem prostora in ob upoštevanju pogojev in omejitev iz omenjene uredbe načrtovati in zagotoviti tudi poprejšnjo izvedbo ustreznih omilitvenih ukrepov za doseganje sprejemljivega razreda ogroženosti na območju in izven njega.

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov. Ta usmeritev se do potrditve podlag (erozijska, plazljiva območja) izvaja selektivno glede na dejansko zaostrenost terenskih razmer.

Gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali prepovedana. Izogibati se je treba poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Usmeritve na referenčnih odsekih

Gozdne prometnice, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti, niso dovoljene na referenčnih odsekih skladno s 5. členom Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23), na vodotokih gorvodno in dolvodno od referenčnih odsekov pa so dovoljene le, če se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo.

Prečkanje gozdnih prometnic z vodotoki na referenčnih odsekih ni dovoljeno.

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Odvajanje padavinske vode mora biti usklajeno z ZV-1 in predpisi sp področja varstva okolja (Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).

Nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano.

Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano v skladu s 64. členom ZV-1. Odpadna voda se lahko odvaja posredno v podzemno vodo le na območjih, kjer ni vodotokov in če za območje ne veljajo prepovedi iz 12. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).

Vso padavinsko odpadno vodo, ki bi nastala pri gozdarski dejavnosti, je treba ohraniti neonesnaženo in jo uporabiti za odvajanje v isti vodonosnik v isti količini, ki v naravnem stanju z infiltracijo obnavlja podzemno vodo v vodonosniku, po možnosti z razpršenim ponikanjem skozi biološka aktivna tla.

Pri načrtovanju objektov odvodnjavanja padavinskih odpadnih vod z gozdnih prometnic, zaledja gozdnih prometnic in mostu v vodotoke je treba upoštevati erozijsko delovanje voda in jih načrtovati na način, da ob nastopu visokih voda ne bo prišlo do negativnega vpliva na poplavno varnost območja.

V prostorskem delu sta prikazani karti P9a Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami in P9b Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi vlakami.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Pri obravnavi vseh posegov v gozd in gozdni prostor veljajo sledeča splošna načela:

- Posegi v gozd načeloma niso dopustni povsod tam, kjer gozd opravlja posebno poudarjene ekološke ali socialne funkcije; posegi v teh gozdovih naj bi bili dopustni le izjemoma, zlasti ko so s prostorskimi plani opredeljeni za druge namene ali se nanašajo na velik javni značaj brez možnosti variantnih rešitev ter posegi, ki so potrebni za gospodarjenje z gozdom in gozdnim prostorom, še posebej, če so določeni ukrepi posredno potrebni za zagotavljanje določene funkcije;
- posege v gozd se usmerja v robna območja gozdov v smislu zaokroževanja negozdnih površin, preprečiti je potrebno fragmentacijo gozdnih kompleksov;
- posege se usmerja v gozdove slabše zasnove in kakovosti, ki so nastali z zaraščanjem nekdanjih kmetijskih zemljišč (povratna raba kmetijskih zemljišč);
- pri gradnjah stavb, naj bodo te zaradi protipožarnega varstva na požarno ogroženih območjih od gozda odmaknjeni vsaj eno sestožno višino (10 m), tudi na drugih območjih je zaradi nevarnosti podrtja dreves na stavbe priporočen odmik od gozda vsaj eno sestožno višino;
- pri posegih v gozd se pogoji za gospodarjenje z gozdom in dostop do sosednjih gozdnih zemljišč po izvedbi posega ne smejo poslabšati.

Pri obravnavi posegov v gozd in gozdni prostor je potrebno upoštevati tudi usmeritve s področja upravljanja z vodami in sicer:

- Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ.
- Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:
 - poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
 - poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
 - poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
 - poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
 - poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
 - poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
 - hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.
- Posegi morajo biti v izhodišču načrtovani tako, da ne zmanjšujejo naravnih zadrževalnih sposobnosti krovnih plasti, v prvi vrsti njihove debeline in prepustnosti. S tem se ne povečuje ali pospešuje prenos onesnaževal v globino in tudi ne povzroča poslabševanja kakovosti podzemne vode (3. člen Uredbe o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22 – ZVO-2)).
- Pri načrtovanju posegov je treba preprečiti negativni vpliv na izvajanje obstoječe posebne rabe vode (že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1, in

evidentirana posebna raba vode skladno z določili 108. člena ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov, na območju GGE. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode, za kar morata skladno s 105. členom ZV-1 biti izpolnjena dva pogoja:

- zagotovljen mora biti prost dostop do vodnega ali morskega dobra za osebne potrebe in športne aktivnosti (kopanje, drsanje, potapljanje ipd.),
- omogočeno mora biti gašenje požarov ter druge naloge zaščite in reševanja.

V skladu s 14. členom Pravilnika o podrobnejši določitvi posegov v prostor je potrebno vodno soglasje pridobiti za krčitev gozdov na površini, večji od 0,5 ha, gradnjo gozdnih cest in vlak, vzdrževanje gozdnih cest in vlak, pri katerih se izvajajo gradbeni posegi, ter za izvajanje zemeljskih del na ogroženih območjih v skladu z 8. do 11. členom tega pravilnika, na vodnih in priobalnih zemljiščih v skladu s 3. členom tega pravilnika ter na varstvenih območjih, če tako izhaja iz predpisa, ki ureja določitev vodovarstvenega ali drugega varstvenega območja.

Na območju GGE Kras I se zaradi dosežene velike gozdnosti, dobre bonitete zemljišč, velikega deleža pionirskih gozdov in zaraščajočih površin, pri posegih v gozd in gozdni prostor podpira predvsem krčitev gozdov v kmetijske namene z namenom ohranjanja oziroma pospeševanja kmetijstva. Krčitev gozdov v kmetijske namene se tako v okviru zakonskih omejitev maksimalno podpira na območju celotne GGE z izjemo tistih območij, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno.

Območja, kjer krčenje gozda ni dovoljeno:

- območje gozdnega rezervata Volnik;
- območje varovalnih gozdov, razen v primeru, če se s posegom bistveno ne zmanjšajo funkcije, zaradi katerih je bil gozd razglašen, kar odloči minister;
- na območju gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni (gozd Draga, gozd Cirje in Obršljanski gozd) krčitev gozda v kmetijske namene niso dovoljene.

Območja, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno:

- gozdovi s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških ali socialnih funkcij,
- sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine,
- gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave.
- plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja zemeljskih plazov (Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA – GeoZS 1:25.000, Portal e-vode, Direkcija RS za vode, 2025),
- erozijska območja s strogimi in zahtevnimi zaščitnimi ukrepi (Opozorilna karta erozije),
- vodovarstvena območja
- območja vodnih in priobalnih zemljišč

- območja velike in srednje poplavne nevarnosti

Plazljiva, erozijska, vodovarstvena in poplavna območja so prikazana na Karti 7 prostorskega dela GGN, bolj podrobno pa na Atlasu voda [42]. Podrobnejše vsebine s področja varstva voda se nahajajo tudi med usmeritvami za krepitev in uskladitev funkcij gozdov v poglavju 6.2.2.1 pod usmeritve za vzdrževanje funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter hidrološke funkcije.

Karta P8: Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov v merilu 1:25.000 je prikazana v prostorskem delu načrta.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih

Površine pod daljnovodi je potrebno redno vzdrževati, da rastje ne ovira funkcionalnosti objektov. S posekami, nastalimi pod daljnovodi, se hkrati ustvarjajo grmišča, ki so pomembna za prehranjevanje prosto živečih živali. Priporočljiva je obhodnja sečnja na 5 let.

6.2.10 Usmeritve za preprečevanje vnosa borove ogorčice (*Bursaphelenchus xylophilus*)

Slovenske gozdove iglavcev potencialno ogroža borova ogorčica (*Bursaphelenchus xylophilus*, Steiner & Buhner, 1934), ki so jo prestregli že na več mestih v Evropi, na Portugalskem pa je leta 1999 ušla v naravno okolje, kjer povzroča ogromne škode kljub velikim naporom za njeno zatrtje. Ogorčica se obvezno širi s pomočjo vektorjev. Potrjeni vektorji so kozlički iz rodu *Monochamus*, verjetno pa tudi rilčkarji iz rodu *Pissodes* in vsi podlubniki, družina *Scolytidae*. Večina pri nas živečih potencialnih vrst vektorjev so sekundarni škodljivci, ki za svoj razvoj potrebujejo oslabele ali sveže odmrlo drevo, večinoma iglavcev. Glede na veliko nevarnost vnosa škodljive ogorčice, predvsem preko tovora v pristanišču Koper in Reka, je potrebno zmanjšati populacije možnih vektorjev na najmanjšo možno mero. Predvideni ukrep je sanitarna sečnja oslabelega in odmrlega drevja vseh iglavcev v gozdovih in izven njih (*Jurc M, et. al. , 2003*).

6.3 UKREPI

6.3.1 Možni posek

Na osnovi stanja sestojev, razvojnih trendov in postavljenih gozdnogojitvenih ciljev, je za gospodarjenje z gozdovi v GGE Kras I predviden skupen, desetletni možni posek v višini 421.338 m³. Od skupnega možnega poseka pade 205.938 m³ na iglavce in 215.400 m³ na listavce. Glavnina poseka (83 %) je predvidena v zasebnih gozdovih, preostalih 9 in 8 % pa v državnih gozdovih ter gozdovih lokalnih skupnosti. V povprečju znaša možni posek na ravni celotne GGE 3,68 m³/ha/leto.

Preglednica 57/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah [m³]

	VRSTE POSEKA						[%] od LZ	[%] od P
	Negovalni posek		Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	SKUPAJ		
	Redčenja	Pomladitveni						

SKUPAJ GGE									
Iglavci	[m ³]	62.358	141.248	1.315	0	1.017	205.938	28,9	150,7
	[%]	30,3	68,6	0,6	0,0	0,5	100,0		
Listavci	[m ³]	67.462	137.382	10.038	0	518	215.400	24,5	108,0
	[%]	31,3	63,8	4,7	0,0	0,2	100,0		
Skupaj	[m ³]	129.820	278.630	11.353	0	1.535	421.338	26,5	125,3
	[%]	30,8	66,1	2,7	0,0	0,4	100,0		

ZASEBNI GOZDOVI									
Iglavci	[m ³]	52.299	103.050	1.203	0	886	157.438	27,3	141,3
	[%]	33,2	65,4	0,8	0,0	0,6	100,0		
Listavci	[m ³]	60.362	124.156	8.713	0	446	193.677	24,8	110,8
	[%]	31,2	64,1	4,5	0,0	0,2	100,0		
Skupaj	[m ³]	112.661	227.206	9.916	0	1.332	351.115	25,9	122,6
	[%]	32,1	64,7	2,8	0,0	0,4	100,0		

DRŽAVNI GOZDOVI									
Iglavci	[m ³]	3.534	19.760	92	0	40	23.426	40,3	215,1
	[%]	15,1	84,3	0,4	0,0	0,2	100,0		
Listavci	[m ³]	4.566	7.279	884	0	21	12.750	22,7	93,5
	[%]	35,8	57,1	6,9	0,0	0,2	100,0		
Skupaj	[m ³]	8.100	27.039	976	0	61	36.176	31,6	147,4
	[%]	22,4	74,7	2,7	0,0	0,2	100,0		

GOZDOVI LOKALNIH SKUPNOSTI									
Iglavci	[m ³]	6.525	18.438	20	0	91	25.074	32,9	174,7
	[%]	26,0	73,5	0,1	0,0	0,4	100,0		
Listavci	[m ³]	2.534	5.947	441	0	51	8.973	21,1	82,1
	[%]	28,2	66,3	4,9	0,0	0,6	100,0		
Skupaj	[m ³]	9.059	24.385	461	0	142	34.047	28,7	134,6
	[%]	26,6	71,6	1,4	0,0	0,4	100,0		

OPOMBA: prebiralni posek ni načrtovan, zato ga v preglednici ne prikazujemo.

Predvidena struktura poseka je v skladu s smernicami za gospodarjenje v GGE, ki je usmerjena predvsem v intenzivne obnove borovih sestojev. Višina in vrsta možnega poseka sta prikazani na **KARTI 8** v kartnem delu načrta.

Načrtovani možni posek na ravni GGE znaša 421.338 m³ ali 26,5 % lesne zaloge oziroma 125,3 % prirastka. Najvišjo jakost poseka smo predvideli v RGR 12043 (32 %), najnižjo pa v RGR 12054 (20 %). Večji del možnega poseka odpade na iglavce (29 % lesne zaloge) kot na listavce (25 % lesne zaloge).

Predvidevamo, da bo 66 % vsega načrtovanega možnega poseka realiziranega s pomladitvenim posekom, 31 % z redčenji in 2,7 % s posekom na panj. Negovalni posek bo tako predvidoma zavzel 97 % celotnega možnega poseka. Poseka za umetno obnovo ne predvidevamo. Predvideni možni posek je v primerjavi z možnim posekom v preteklem desetletju višji za 46.653 m³ oziroma za 272 % višji od realiziranega poseka v prejšnjem ureditvenem obdobju. Dvig možnega poseka je posledica dvigovanja lesne zaloge, slabe vitalnosti sestojev kot tudi težnje po vzpostavitvi ciljnega razmerja razvojnih faz ter izboljšanja negovanosti gozdov.

Pri deležu iglavcev, ki so predvideni za panjevsko sečnjo velja pripomniti, da gre za primes iglavcev, ki so se ohranili v panjevskih sestojih, zaradi manjšega deleža pa niso bili izločeni v samostojni sestoj.

Načrtovanega poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka ni mogoče realno oceniti, saj sta odvisna od naravnih dejavnikov. V zgornji preglednici (MPVP) je predstavljen predviden posek oslabelega drevja in sanitarni posek, kot je bil določen z opisi sestojev pri gozdni inventuri. Ta predvideva 0,4 % delež sanitarnega poseka.

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 58/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	157,07	39,68	17,65	214,40
Priprava tal	ha	8,14	23,06	2,83	34,03
Sadnja	ha	8,68	8,95	6,73	24,36
Setev	ha	0,52	12,30	0,13	12,95
Obžetev	ha	18,89	6,96	22,20	48,05
Nega mladja	ha	22,87	6,38	18,66	47,91
Nega gošče	ha	30,52	2,31	2,14	34,97
Nega letvenjaka	ha	12,08	4,23	0,58	16,89
Nega ml. Drogovnjaka	ha	3,40	11,59	0,10	15,09
Graditev protipožarnih objektov	km	37,72	4,24	9,47	51,43
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	364,45	30,20	97,30	491,95
Drugo varstvo pred požari	dni	571,32	30,69	124,59	726,60
Zaščita s premazom	ha	22,79	28,19	21,41	72,39
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	360,00	0,00	0,00	360,00
Zaščita z ograjo	m	430,00	1.070,00	0,00	1.500,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	3.000,00	0,00	0,00	3.000,00
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	10,00	0,00	0,00	10,00
Vzdrževanje travinj	ha	29,20	0,20	6,00	35,40
Vzdrževanje vodnih površin	dni	495,00	55,00	13,75	563,75
Ostala varstvena dela	dni	2,00	0,00	0,25	2,25

Načrtovana gojitvena in varstvena dela dopolnjujejo sečnjo, zagotavljajo izboljšanje zasnove in negovanosti mlajših razvojnih faz ter omogočajo doseganje ostalih gozdnogojitvenih ciljev v GGE.

Prevladujoč način obnove je naravno pomlajevanje. Sadnja in setev sta pretežno namenjeni dopolnitvi in spopolnitvi naravnega mladja na površinah, kjer naravna obnova ni zadostna ali kjer je bila prizadeta z motnjami. Pogorišča so v večjem delu sanirana, na nastalih mladovjih pa je nujno izvajati načrtovano nego. Na površinah z intenzivnim razraščanjem robide, srobotna in ostalih konkurenčnih zeli, zlasti na območju velikopovršinsko obnovljenih požarišč, je predvidena obžetev naravnega mladja. Nega mladja, gošč in letvenjakov je nujna v čim večjem obsegu, saj obstoječe sestojne zasnove v razvojnih fazah mladovja ne zagotavljajo kakovostnih izhodišč za oblikovanje stabilnih prihodnjih sestojev in s tem trajnostnega opravljanja ekosistemskih funkcij gozda.

Težišče načrtovanih varstvenih del je usmerjeno v vzdrževanje protipožarne infrastrukture, predvsem prometnic. Vzdrževanje protipožarnih prometnic je načrtovano v dveletnem intervalu. Za izboljšanje oziroma ohranjanje ugodnih življenjskih razmer prostoživečih živali je predvideno predvsem vzdrževanje vodnih površin in travinj, ki služijo kot prehrabena kapaciteta za divjad (gozdne jase, opuščeni travniki, opuščeni pašniki). Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali upoštevajo tudi usmeritve za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Načrtovana gojitvena dela so prikazana na KARTI 9 v kartnem delu načrta.

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali

Z namenom izboljšanja prehranskih razmer prostoživečih živali v GGE Kras I načrtujemo vzdrževanje travnih površin v gozdu (65,02 ha), vzdrževanje vodnih površin (352,50 dni). Vzdrževanje pašnih površin zajema košnjo trave. Dodatno se lahko na pašnih površinah načrtuje in izvede spravilo sena z odvozom ter vzdržuje gozdni rob okrog laza. V sestojih v večji meri ohranjamo in pospešujemo plodonosne drevesne in grmovne vrste. S temi ukrepi želimo poleg izboljšanja prehranskih razmer divjadi, zmanjšati tudi neposreden pritisk divjadi na objedanje gozdnega mladja.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Večina ukrepov za krepitev splošno koristnih funkcij gozda je že vgrajena v načrtovana gozdnogojitvena in varstvena dela ter ukrepe za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali. Dodatni ukrepi za krepitev biotske pestrosti gozdov so med drugimi tudi:

- Pri označitvi drevja za posek je potrebno zlasti v debeljkih in sestojih v obnovi dosledno puščati naravnemu razkroju posamezna odmirajoča in odmrta drevesa večjih dimenzij. Čeprav je v gozdovih GGE že sedaj več kot dovolj odmrle biomase (156.500 m³), naj se načrtno pušča predvsem debelejša drevje.
- Gozdni rob na lazih je potrebno vzdrževati tako, da bodo prehodi med lazi in gozdom zapolnjeni z gostim polnilnim slojem drevesnih in grmovnih vrst. Ukrepi na posameznem lazu naj bodo postopni in izvedeni v jesenskem času.
- Za dodatno krepitev socialnih funkcij je med drugim potrebno redno vzdrževati pohodne in planinske poti ter pot E6. Po izvedbi gozdarskih del v gozdovih ob poteh je potrebno sanirati poškodbe na poteh, urediti odvodnjavanje ter poskrbeti za dosledni gozdni red, brez puščanja sečnih ostankov na poteh.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

V GGE Kras I je podpovprečna odprtost z gozdnimi cestami in vlakami v primerjavi z ostalimi GGE v Kraškem GGO. Poleg gozdnih cest in gozdnih vlak omogočajo gospodarjenje z gozdom tudi protipožarne ter različne nekatégorizirane prometnice, kot so kolovozi, vaške poti, ipd..

Prednostno območje za gradnjo gozdnih cest leži med naseljem Hruševica, Gabrovica pri Komnu ter med Pliskovico in Koprivo. Tu je intenzivnost gospodarjenja z gozdovi srednja.

Prednostna območja za pripravo in gradnjo gozdnih vlak:

- pobočje od Dutovelj do Brestovice pri Komnu, ter državne meje z Italijo,
- območje med Lukovcem, Malim Dolom in Kobjeglavo,
- območje Štanjela in Kobdilja proti dolini reke Branice,
- severnovzhodno območje Sopade.

Prednostna območja za graditev gozdnih prometnic so prikazana na **KARTI 9** v prostorskem delu načrta.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Posamično gozdno drevje in skupine gozdnega drevja zunaj naselij imajo pomembno ekološko in estetsko vlogo ter dajejo krajini poseben pečat in prepoznavnost. Predstavljajo biokoridorje v krajini, povečujejo biotsko pestrost, nudijo zatočišče živalim, omogočajo pretok snovi in energije skozi krajino, blažijo klimatske ekstreme (veter) in nenazadnje s svojo estetsko vlogo izboljšujejo kakovost življenja. Zaradi ekološke stabilnosti je poleg prisotnosti gozdnega drevja izven gozda pomembna tudi njihova prostorska razporeditev. Z upoštevanjem lege in njihove razporeditve jih lahko uvrstimo v naslednje skupine:

Obvodno drevje in grmovna vegetacija je v GGE prisotna večinoma na flišnem delu GGE. Vloga drevja ob vodotokih je preprečevanje erozije in utrjevanje vodne struge. Ob strugi naj bo gozd stopničasto grajen s pestro drevesno in grmovno sestavo. Prednost naj se daje drevesnim vrstam z globokim koreninskim pletežem, ki utrjuje brežino (črna jelša, veliki jesen, gorski javor, graden, bukev). Na poplavnih površinah je potrebno puščati večja vitalna drevesa in med njimi grmovni sloj. Vse sečne ostanke je treba odstraniti. Grmovje, ki sili na kmetijske površine, naj se redno obsekuje. Vsa dela naj se izvajajo izven vegetacijskega obdobja. Spodbuja naj se ohranjanje mozaične pokrajine gozdnih površin, grmičevja, travnikov in pašnikov, še posebej ohranjanje sklenjenih mejic ali obrežne gozdne vegetacije. Ob strugi reke Raše in Branice, ki sodi v območje Nature 2000, je potrebno pri obravnavi obvodne vegetacije upoštevati tudi dodatne usmeritve, ki so navedene v poglavju 6.2.2.1.

Omejki in skupine dreves med kmetijskimi površinami so značilnost kraške krajine. Komplekse kmetijsko obdelanega vrtačastega sveta prepreda mreža suhih zidov obraščenih s pasovi drevja - omejki. Gradijo jih predvsem grmovnice - leske, termofilni listavci panjevskega izvora ter posamezne lipe, hrasti, maklen in drugih trdi listavci. Pri gospodarjenju z njimi je potrebno ohranjati stara drevesa zaradi njihovega estetskega in ekološkega pomena. Poskrbeti je potrebno, da primeren delež dreves dočaka visoko fiziološko starost. Vzdržuje naj se pestrost drevesnih in grmovnih vrst. Gozdni rob naj bo oblikovan estetsko ter horizontalno in vertikalno razgibano. Vsa dela naj se izvajajo izven vegetacijskega obdobja.

Drevje ob infrastrukturnih objektih (ceste, železnice) nudi dobro protihrupno zaščito, zato naj bo pas drevja čimbolj strnjen. Ukrepa naj se podobno kot pri obvodni vegetaciji. Posebna skrb naj bo namenjena estetskemu videzu takšnih drevoredov. Pri ostarelih, nestabilnih in drugače nevarnih drevesih je potrebno poskrbeti za njihovo obnovo oz. pomladitev.

Posamezna stara drevesa in osamelce sredi kmetijskih polj naj se ohranja do pozne starosti. Posekajo se le najbolj nevitalna drevesa. Pri drevesih ob znamenjih, križpotjih ipd., ki so ponavadi del naravne dediščine ali varujejo objekte kulturne dediščine ohranjamo oz. z njimi upravljamo v dogovoru z ZRSVN in ZVKDS.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

V GGE Kras I znaša povprečna vrednost lesa na kamionski cesti 68,46 €/m³, povprečni strošek sečnje in spravila pa znaša 26,43 €/m³. Ob upoštevanju stroškov gojenja in varstva gozdov, stroškov vzdrževanja gozdnih prometnic ter predvidenih spodbud za gojenje in varstvo gozdov ter za vzdrževanje gozdnih prometnic, znaša dohodek lesa na kamionski cesti 40,94 €/m³, kar predstavlja 59,8 % od cene lesa na kamionski cesti.

Najvišji dohodek iz gozda na neto m³ lesa, brez upoštevanja stroškov in spodbud za gojenje in varstvo gozdov ter vzdrževanja gozdnih prometnic, imajo državni gozdovi (43,03 €), najnižjega pa zasebni gozdovi (41,90 €).

Preglednica 59/EP1: Prikaz prihodka od lesa

		Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		G. lok. skupnosti	
		Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	[€]	20.748.078	68,19	2.201.875	70,73	2.009.191	68,79
Strošek poseka in spravila	[€]	7.998.256	26,29	862.357	27,70	775.969	26,57
Razlika	[€]	12.749.822	41,90	1.339.518	43,03	1.233.222	42,22

Preglednica 60/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE

	Skupaj (000 €)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC [%]
Prihodek (vrednost lesa na KC)	24.959	68,46	100,0
Stroški sečnje in spravila	9.637	26,43	38,6
Stroški gojenja in varstva gozdov	1.116	3,06	4,5
gojenja in varstvo gozdov	1.073	2,94	4,3
krepitev funkcij gozdov	43	0,12	0,2
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic	685	1,88	2,7
vzdrževanje gozdnih cest	503	1,38	2,0
vzdrževanje vlak	182	0,50	0,7
Stroški skupaj	11.438	31,37	45,8
Dohodek	13.522	37,09	54,2
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo gozdov	937	2,57	3,8
gojenja in varstvo gozdov	886	2,43	3,5
krepitev funkcij gozdov	51	0,14	0,2
Predvidene spodbude za vzdrž. gozd. prometnic	468	1,28	1,9
Skupaj predvidene spodbude	1.405	3,85	5,6
Stroški - spodbude	10.033	27,52	40,2
Dohodek - (stroški+spodbude)	14.926	40,94	59,8

Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave, ter na teoretični sortimentaciji, zato so te vrednosti morebiti nekoliko nižje od tistih, ki bi jih dobili z upoštevanjem realne debelinske strukture posekanih dreves.

Cene lesa na trgu zelo nihajo in se močno razlikujejo od leta do leta. Na gibanje cen lesa vpliva predvsem ponudba lesa na trgu, povpraševanje po njem ter tudi špekulacije o prihodnji rasti ali upadu cen energentov. V preteklem desetletju smo bili velikim nihanjem cen lesa. Po žledolomu leta 2014 so v Sloveniji zaradi velike ponudbe lesa na trgu bile odkupne cene lesa več let nizke. Sledilo je obdobje počasnega dviganja cen lesa in v letih 2022 in 2023 pa smo bili priča strmi rasti cen lesa kot posledica večjega povpraševanja po lesu, predvsem iglavcev, zaradi okrevanja gospodarstva po pandemiji koronavirusne bolezni. Na splošen dvig cen lesa, predvsem za energetske namene je vplivala tudi vojna v Ukrajini, ki je povzročila splošen dvig cen vseh energentov v zimi 2022/2023 zaradi strahu pred pomanjkanjem ruskega plina. Konec leta 2023 in začetek leta 2024 pa beležimo padec cen lesa kot posledica presežne ponudbe lesa na trgu zaradi sanacije obsežnih polomij po poletnih neurjih, ki so prizadele predvsem severni del Slovenije in Italije. V letu 2025 so se cene lesa nekoliko dvignile, predvsem iglavcev. V začetku leta 2026 pa je na rahel dvig cen lesa najslabše kakovosti (les za predelavo in kurjavo) prispeval konflikt med Iranom in ZDA in s tem povezan strah pred pomanjkanjem energentov oziroma dvig njihovih cen. Kot osnova za izračun vrednosti lesa na kamionski cesti so bili uporabljeni podatki povprečnih odkupnih cen lesa prvega kvartala leta 2026 pridobljeni na spletni strani WoodChainManager [41].

Strošek sečnje in spravila lesa je sestavljen iz stroška sečnje, ki znaša 142 €/dan, stroška spravila, ki znaša 256 €/dan. Dnevne postavke stroškov sečnje in spravila lesa so enake v vseh oblikah lastništva. Strošek gojitvenih in varstvenih del je v vseh oblikah lastništva enak in znaša 78 €/dan.

K predvidenim spodbudam spadajo material in delež sredstev, ki jih sofinancira država. Višino stroškov, ki predstavljajo potrebna sredstva za vzdrževanje gozdnih cest, smo ocenili tako, da smo dolžino gozdnih cest pomnožili z okvirno oceno stroškov vzdrževanja gozdnih cest v Kraškem GGO, ki znaša 739 EUR/km. K spodbudam za vzdrževanje gozdnih cest se šteje pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest, ki znaša 14,7 % katastrskega dohodka gozdnih zemljišč za zasebne gozdove in 20 % katastrskega dohodka gozdnih zemljišč za državne gozdove [32].

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV

Z novim ureditvenim obdobjem smo v GGE Kras I spremenili imena RGR v skladu s poimenovanjem po RGR iz Gozdnogospodarskega načrta Kraškega gozdnogospodarskega območja (2021 – 2030) [3].

Rastiščnogojitveni razredi so prikazani na **KARTI 5** v kartnem delu načrta.

9.2 NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH

Gozdove v GGE Kras I smo razvrstili v naslednje rastiščnogojitvene razrede:

- RGR 12045 Gozdovi toploljubnih listavcev – gozdovi na globokih tleh fliša
- RGR 12043 Gozdovi toploljubnih listavcev – gozdovi na rodovitnejših rastiščih
- RGR 12051 Gozdovi toploljubnih listavcev – borovi gozdovi
- RGR 12050 Gozdovi toploljubnih listavcev
- RGR 12054 Gozdovi toploljubnih listavcev – gozdovi na plitvih tleh
- RGR 21000 Gozdni rezervati
- RGR 20000 Varovalni gozdovi

Pomen posamezne šifre RGR-jev je obrazložen v *prilogi*.

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na globokih tleh fliša - 12045

Rastiščnogojitveni razred 12045 spada po velikosti med manjše RGR v GGE. Obsega 115,45 ha ali 1 % gozdov GGE. Zanj je značilen visok delež državnih gozdov (19,2 %). V lasti lokalnih skupnosti je 2,13 ha gozdnih površin. Večina gozdnih površin (79 %) je v zasebni lasti.

Rodovitnost rastišč omogoča doseganje visokih prirastkov, lesnih zalog in kakovosti, vendar današnja podoba gozdov ne izkorišča tega potenciala. Rastišča so razpršena in obsegajo različne združbe, večinoma sekundarne, ki so nastale pod močnim antropogenim vplivom. Tako ti gozdovi zavzemajo osojne, prisojne in grebenske lege ter posamezna vlažnejša rastišča. Zaradi različnih rastiščnih razmer je tudi stanje gozdov precej heterogeno, z nekoliko specifičnimi cilji in usmeritvami. Velik del teh gozdov so bivši steljniki, ki so bili zaradi bližine naselij stalno pod močnim človekovim vplivom (paša živine, košnja podrasti in steljarjenje). Izvajale so se panjevske sečnje, ker so iz teh gozdov lastniki zagotavljali lastne potrebe po drveh in tudi za pokrivanje potreb na trgu.

Intenzivno širjenje robinije danes močno spreminja podobo teh gozdov. V kolikor se ne bodo spremenili dejavniki, ki vodijo razvoj gozdov v tej smeri, je pričakovati, da bo robinija na teh rastiščih prevladala.

STANJE GOZDOV (RGR 12045)

a) Rastišče

Na dobri ½ površin prevladujejo rastišča primorskega bukovja na flišu, na ostali tretjini je primorsko gradnovje z jesensko vilovino. Ostale gozdne združbe nastopajo fragmentarno. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 5,60 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 102 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 5,70 m³/ha.

b) Stanje sestojev

Večina gozdov tega RGR porašča strma pobočja na flišni matični podlagi, ki se spuščajo od Kobdilja v dolino Branice. Zanje je značilno, da so bili v preteklosti pod močnim človekovim vplivom. Tesna navezanost in odvisnost lastnikov od gozda je zaradi prekomernih sečenj vplivala na proces degradacije. Posledica tega je, da so ti gozdovi pretežno panjevskega nastanka, vanje pa se vse bolj vriva robinija. Zaradi relativne zaprtosti, vsebujejo ti gozdovi daleč največ odmrlega drevja (51 m³/ha), ki predstavlja 23 % lesne zaloge.

Zgradba gozda:

Prisotni so povečini raznomerni in raznodobni, nenegovani debeljaki in drogovnjaki gradna in plemenitih listavcev, dobre kakovosti in tesnega sklepa, v katere so posamično do skupinsko in šopasto vmešani drugi trdi listavci, bukev in mehki listavci. Že ¼ delež v LZ predstavljajo enomerni sestoji robinije s katerimi se panjevsko gospodari.

Lesna zaloga in prirastek:

To so gozdovi z najvišjo povprečno lesno zalogo (217,9 m³/ha) in največjim priraščanjem (5,70 m³/ha) v GGE.

Preglednica 61/D-LZ: Lesna zaloga, njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi [% od LZ]					Skupaj		[m ³ /ha]	[%]
	I	II	III	IV	V	[m ³ /ha]	[%]		
Iglavci	2,4	0,0	23,9	34,2	39,5	18,9	8,7	0,19	3,4
Listavci	17,3	32,9	15,7	10,0	24,1	199,0	91,3	5,51	96,6
Skupaj	16,0	30,1	16,4	12,1	25,4	217,9	100,0	5,70	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Delež iglavcev v lesni zalogi je skromen (9 %). To so povečini sečno zreli borovi in macesnovi nasadi, ki imajo lesno zalogo skoncentrirano v 4 in 5. debelinskem razredu. Te sestoj se bo postopoma pomlajevalo, zato je pričakovati, da se bo v prihodnje delež listavcev v lesni zalogi še povečeval. Slaba petina lesne zaloge listavcev je v najširšem debelinskem razredu, največ (30 %) pa v drugem.

Razmerje drevesnih vrst:

Pestre rastiščne razmere se odražajo tudi v pestrosti drevesne sestave V lesni zalogi prevladujejo drugi trdi listavci (63 %), hrasti (22 %) in plemeniti listavci (6 %). Skupaj tvorijo 91 % lesne zaloge RGR-ja. Bori tvorijo 5 %, macesen pa 3 %. Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst je precej odmaknjena od naravnega stanja. To se kaže predvsem v nizkem deležu bukve in visokem deležu drugih trdih listavcev v lesni zalogi.

Preglednica 62/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 11865

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	[m ³ /ha]	1,4	0,0	11,3	6,2	0,0	1,5	48,0	11,9	137,4	0,2
	[%]	0,6	0,0	5,2	2,8	0,0	0,7	22,0	5,5	63,1	0,1
Naravno stanje	[m ³ /ha]										
	[%]										

Ohranjenost gozdov:

Glede na avtohtonost drevesne sestave prevladujejo spremenjeni sestoji (81 %). Na to vpliva relativno velika prisotnost robinije, ki gradi ¼ lesne zaloge RGR. Močno spremenjenih je ostalih 19 % gozdov. To so intenzivni nasadi smreke, macesna ter rdečega in črnega bora.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Na slabi ½ površine prevladujejo nenegovani drogovnjaki s pomanjkljivo zasnovo in tesnim sklepom. Na dobri tretjini površine sledijo nenegovani debeljaki z večinoma tesnim sklepom. Nenegovano mladovje, pomanjkljive zasnove in tesnega sklepa je prisotno na 11,75 ha. Pomanjkljivo negovani sestoji v obnovi se pojavljajo na slabih 5,85 ha. Panjevski gozdovi robinije so prisotni v skoraj enakem deležu.

Preglednica 63/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina [ha]	Zasnova [%]				Negovanost [%]				Sklep [%]			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	11,75	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	87,4	12,6	0,0	0,0
Drogovnjak	49,37	0,0	12,5	87,5	0,0	0,0	4,7	95,3	0,0	82,3	17,7	0,0	0,0
Debeljak	42,40					5,1	6,1	88,8	0,0	59,9	40,1	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	5,85					0,0	100,0	0,0	0,0				
Panjevec	6,08												
Skupaj:	115,45												

Opomba: Šifre za zasnovo so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre negovanosti so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za sklep so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Kakovost drevja:

Tudi kakovost drevja kaže klavrno podobo. Dreves odlične in prav dobre kakovosti ni bilo evidentiranih. Med skupinami drevesnih vrst dobre kakovosti prevladujejo plemeniti listavci, zadovoljive pa drugi trdi listavci.

Poškodovanost sestojev:

Delež poškodovanih dreves v tem RGR-ju je med najnižjimi v GGE in znaša 4,8 %. Vse kategorije poškodovanosti so zastopane v enakem razmerju. Po drugi strani je tu prisotne daleč največ odmrle mase.

**ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA
(RGR 12045)**

Načrtovana vlaganja v gozdove v preteklem ureditvenem obdobju niso bila izvedena.

Preglednica 64/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 12045

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,88	0,00	0,0
Obžetev	ha	12,53	0,00	0,0
Nega mladja	ha	11,73	0,00	0,0
Nega gošče	ha	7,24	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	1,51	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,70	0,00	0,0

**ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
(RGR 12045)**

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Površina RGR se je v zadnjem desetletju povečala za 0,1 ha. V enakem obdobju je lesna zaloga narasla za 18 %. Prirastek iglavcev se je povečal za 36 %, listavcev pa za 27 %. Možni posek je za 6,4 krat višji od uradnega realiziranega v preteklem ureditvenem obdobju.

Preglednica 65/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m3/ha			m3/ha			m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	85,03	12,5	214,0	226,5	0,69	6,31	7,00	0,27	1,31	1,58
2016	115,54	8,5	176,3	184,7	0,14	4,33	4,47	0,00	0,92	0,92
2026	115,45	18,9	199,0	217,9	0,19	5,51	5,70	0,63	5,22	5,84

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

b) Drevesna sestava

Preglednica razvoja gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst kaže na postopno povečevanje deleža bora, macesna in predvsem drugih trdih listavcev, predvsem na račun zmanjševanja deleža bukve, hrastov in plemenitih listavcev, kar pa ni ugoden trend za ta RGR.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

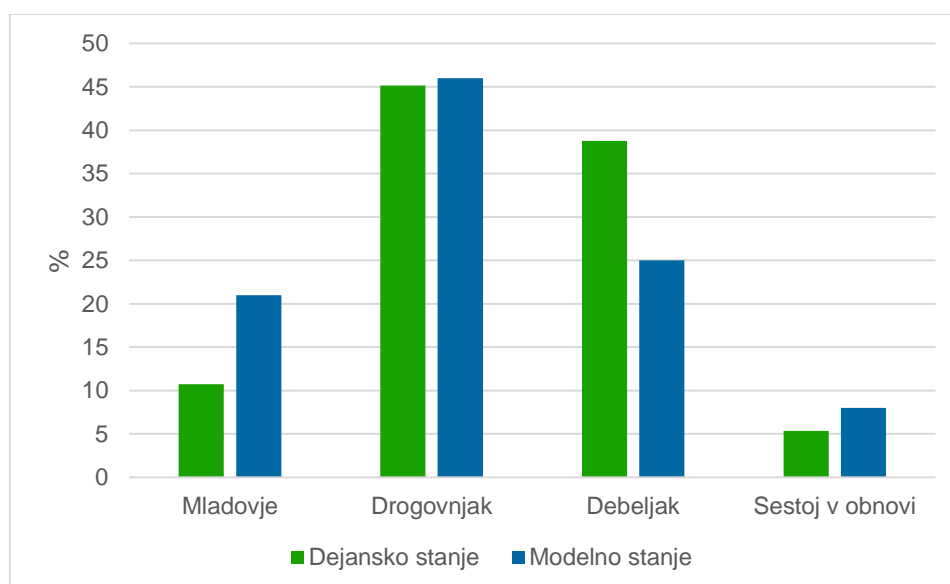
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	1,9	0,0	1,9	1,8	0,0	2,8	34,2	4,7	52,7	0,0
2016	0,3	0,0	2,8	1,5	0,0	1,5	46,6	11,3	35,8	0,2
2026	0,6	0,0	5,2	2,8	0,0	0,7	22,0	5,5	63,1	0,1

c) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 66/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 11865 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika [%]
	Površina [ha]	Delež [%]	Korigiran delež [%]	Trajanje razv. faze [leta]	Delež [%]	Modelna površina [ha]	
Mladovje	11,75	10,2	10,7	20	21	22,97	-10,8
Drogovnjak	49,37	42,7	45,1	55	46	50,31	-3,3
Debeljak	42,40	36,7	38,8	30	25	27,34	11,7
Sestoj v obnovi	5,85	5,1	5,3	10	8	8,75	-2,9
Panjevec	6,08	5,3					
Skupaj	115,45	100,0					

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev

Glede na modelno stanje primanjkuje mladovja (-10 %), v pribitku pa so debeljaki (+14 %). Tako drogovnjaki kot sestoji v obnovi izkazujejo manjši primanjkljaj (-1 % oziroma -3 %).

**CILJI, USMERITVE IN UKREPI
(RGR 12045)**

a) Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodobni in mešani sestoji gradna 45 %, drugih trdih listavcev 36 %, plemenitih listavcev 13 % s skupinami bukve (2 %) in bora (2 %).

- Ciljna lesna zaloga: 220 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 300 m³/ha.

- Ciljna kakovost sortimentov: graden, pl. listavci A1 (5 %), B (10 %), C (20 %),
 drug. trdi listavci drva, vinogradniško kolje,
 iglavci B (10 %), C (35 %).

- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 8 %,
 drogovnjak 39 %,
 debeljak 25 %,
 sestoj v obnovi 23 %,
 panjevec 5 %.

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 10 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Proizvodna doba je 120 let, pomladitvena doba 10 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo.
- Zaradi primanjkljaja mladovij in pomlajencev je potrebno debeljake, ki so dosegli ciljno lesno zalogo ali starost, pospešeno uvajati v obnovo.
- V razvojni fazi mladja in gošče je potrebno pospeševati drevesno sestavo, ki je značilna za primarne gozdne združbe. Glavni gradniki naj bodo bukev, graden in plemeniti listavci.
- V letvenjaku je potrebno pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancev. Pospešujemo predvsem osebke semenskega nastanka.
- V drogovnjakih z bogato zasnovo in tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja močnejše jakosti (25-30 % na LZ), v drogovnjakih z normalnim sklepom pa naj bodo redčenja zmerne jakosti (15-20 % na LZ). Izbiralna redčenja s povprečno jakostjo 20 % na LZ naj bi se izvedla na 98 % površine drogovnjakov (48 ha), na 2 % površine (1 ha) brez ukrepanja. Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev.
- V razvojni fazi drogovnjaka in debeljaka je potrebno za doseganje višje kakovosti ohranjati normalen sklep, da ne izzovemo rasti adventivnih poganjkov.
- Na najslabših delih rastišča, predvsem na izpostavljenih grebenskih legah flišnih brd, kjer je tudi gostota in višina dreves običajno manjša, izvajati minimalno nego, ki naj bo usmerjena v zagotavljanje stojnosti. Redčenja naj bodo v krajših razmikih in z nižjo jakostjo. Zaradi nevarnosti erozije ukrepati malopovršinsko. Ohranjamo tudi osebke panjevskega nastanka.
- V debeljakah s tesnim sklepom je potrebno redčenje (10–20 % na LZ), v ostalih debeljakah brez ukrepanja. Redčenja so predvidena na 40 % površine debeljakov (17 ha), v obnovo pa je predvideno uvajanje debeljakov na 59 % njihove površine (25 ha) z jakostjo 40-45 % na LZ.
- Debeljake uvajamo v obnovo z močnejšim pomladitvenim posekom (40-60 % na LZ) in z oblikovanjem večjih pomladitvenih jeder za uspešno nasemenitev hrastov. Na bukovih rastiščih pa sestoje uvajamo v obnovo z nižjo jakostjo poseka in v manjših pomladitvenih jedrih.
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom naj se zaključi z obnovo (100 % LZ), v ostalih sestojih naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (40 % na LZ). Zaključek obnove je predviden na 25 % površine sestojev v obnovi (1 ha). V sestojih s prisotnim bukovim podmladkom je potrebno bolj zadržano nadaljevati z obnovo.

- V drogovnjakih in debeljakih je potrebno zaradi sanitarnih razlogov pospešeno zmanjševati delež iglavcev v lesni zalogi.
- Upoštevati je potrebno usmeritve navedene v poglavju 6.2.2 za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

c) *Ukrepi*

Preglednica 67/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12045

		Enota	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje:	- dejansko	[%]	8,7	91,3	100,0
	- ciljno	[%]	3,4	96,6	100,0
Lesna zaloga:	- dejanska	[m ³ /ha]	18,9	199,0	217,9
	- ciljna	[m ³ /ha]	7,4	212,8	220,2
Prirastek:		[m ³ /ha/leto]	0,19	5,51	5,70
Možni posek:		[m ³ /ha]	6,3	52,1	58,4
		[m ³ /ha/leto]	0,63	5,22	5,85
Intenziteta m. p. na:	- lesno zalogo	[%]	33,3	26,2	26,8
	- prirastek	[%]	331,6	94,6	102,5
Izravnalna doba:		[let]	10	10	10

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 6742 m³ lesa, kar predstavlja intenziteto 27 % glede na lesno zalogo in 103 % glede na prirastek. Načrtovana intenziteta možnega poseka je posledica visokega deleža debeljakov iglavcev.

Preglednica 68/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12045

		Vrste poseka					Posek skupaj	[%] od LZ	[%] od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanit. posek			
		Redčenja	Pomladitv.						
Iglavci	[m ³]	307	420	0	0	0	727	33,3	326,0
	[%]	42,2	57,8	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	[m ³]	2.706	3.127	186	0	2	6.021	26,2	94,7
	[%]	44,9	52,0	3,1	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	[m ³]	3.013	3.547	186	0	2	6.748	26,8	102,5
	[%]	44,7	52,5	2,8	0,0	0,0	100,0		

Pomladitveni posek prevladuje tudi v skupnem poseku. Delež redčenj v skupnem poseku znaša 45 %, kar pomeni 534 m³ manj posekanega lesa glede na pomladitveno sečnjo. Predviden panjevski posek v robinijevih sestojih predstavlja slabe 3 % možnega poseka za naslednje ureditveno obdobje.

Preglednica 69/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 12045

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	[ha]	8,20	8,20
Obžetev	[ha]	2,42	4,84
Nega mladja	[ha]	6,04	6,04
Nega gošče	[ha]	5,45	5,45
Nega letvenjaka	[ha]	0,47	0,47
Nega ml. drogovnjaka	[ha]	1,34	1,34

V RGR 12045 so načrtovana gojitvena in varstvena dela, ki obsegajo pripravo sestoja, obžetev ter nego mladja, gošče, letvenjaka in mlajšega drogovnjaka. Površinsko prevladujejo priprava sestoja ter nega mladja in gošče, medtem ko sta negi letvenjaka in drogovnjaka načrtovani v manjšem obsegu. Vsi ukrepi se izvajajo kot enkratni, z izjemo obžetve, pri kateri je predvidena dvakratna ponovitev na isti površini.

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rastiščih - 12043

Rastiščnogojitveni razred 12043 obsega 1892,28 ha ali šestino gozdov GGE. Večina gozdov je v zasebni lasti (91 %). Lokalne skupnosti in imajo v lasti slaba 2 %, država pa dobrih 7 % gozdov tega RGR-ja.

V glavnem so to strnjeni kompleksi hrastovih gozdov v okolici Dobravelj, Avberja, Svetega in Ponikev. Večja površina strnjenih cerovih sestojev se nahaja tudi v Žekancu v revirju Dutovlje. Poraščajo pretežno ravninske predele z rodovitnimi in globokimi rjavimi pokarbonatnimi tlemi in jerovico, za katere je značilna majhna površinska skalovitost.

Hrastovi gozdovi predstavljajo v GGE najbolj ohranjen avtohtoni gozd, ki ga uvrščamo v kategorijo gozdov z lesno proizvodnjo brez omejitev in skupinsko postopnim načinom gospodarjenja. V sestojih prevladujejo starejše razvojne faze s pomanjkljivo sestojno zasnovano in slabo negovanostjo.

V preteklosti so domačini v teh gozdovih kmečko prebirali, glede na njihove sprotne potrebe. Zaradi takšnega načina gospodarjenja so ti gozdovi še vedno pretežno panjevskega nastanka, v starejših razvojnih fazah pa ta izgled ni več izrazito viden. Ponekod je v sestojih prisoten velik pomladitveni potencial, kar kaže na morebitno naravno obnovo sestojev gradna.

Poleg lesnoproizvodne funkcije opravljajo ti gozdovi tudi pomembne ekološke funkcije, kot so biotopska za ptice duplarje, socialne funkcije, kot sta rekreacijska in estetska ter funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin: gobe, kostanj, čebelja paša ter pridobivanje semena za reprodukcijo gozdov.

V ta RGR je uvrščen večji del gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi (91 %). To sta gozd Draga in Obršljanski gozd pri Komnu, ki se razprostirata v odsekih 02024C, 02035D, 02036B, 02071C, 02067B, 02037C na dobrih 45 ha površin.

**STANJE GOZDOV
(RGR 12043)**

a) Rastišče

Preglednica 70: Gozdne združbe v RGR 12043

Šifra	Gozdna združba	Površina	
		[ha]	[%]
54401	Primorsko belogabrovje in gradnovje	153,55	8,1
54402	Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških dolin	27,84	1,5
55501	Primorsko bukovje na flišu	4,00	0,2
56401	Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	603,78	32,0
56501	Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	200,61	10,6
56502	Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom	2,74	0,1
56503	Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	524,27	27,7
59301	Primorsko bukovje	8,27	0,4
59303	Primorsko bukovje stadij s cerom	367,22	19,4
	Skupaj	1.892,28	100,0

Na slabi 1/3 površine prevladujejo rastišča primorskega gradnovja z jesensko vilovino. Nekoliko manj je združbe primorskega hrastovja in črnogabrovja z rumenim drenom. Na slabi petini površin se pojavlja rastišče primorskega bukovja s cerovim stadijem, na desetini površin pa sta prisotni primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu ter primorsko belogabrovje in gradnovje. Ostale gozdne združbe nastopajo fragmentarno. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 4,54 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 85 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 3,84 m³/ha.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda:

Gozdove tega RGR gradijo v glavnem zastareni, nenegovani in slabo kakovostni debeljaki cera, gradna in hrasta puhavca, ki so pretežno panjevskega izvora. Te tri drevesne vrste predstavljajo 3/4 lesne zaloge. Po deležu v lesni zalogi sledijo črni bor (5 %), robinija (4 %), ter beli gaber, kostanj, črni gaber in mali jesen (vsi po dobrih 2 %). Zaradi napada kostanjeve šiškariče, kostanjevega raka, starosti sestojev in panjevskega porekla domačemu kostanju vitalnost v zadnjih letih občutno pada.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 71/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi [% od LZ]					Skupaj		[m3/ha]	[%]
	I	II	III	IV	V	[m3/ha]	[%]		
Iglavci	9,7	13,8	37,3	19,3	19,9	12,8	6,7	0,27	7,0
Listavci	8,7	20,5	25,3	22,1	23,4	179,1	93,3	3,57	93,0
Skupaj	8,7	20,0	26,2	21,9	23,2	191,9	100,0	3,84	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Tako lesna zaloga kot prirastek gozdov tega RGR sta nad povprečjem GGE. Nizek delež iglavcev v lesni zalogi (7 %) predstavljajo samosevni, malopovršinski sestoji črnega bora ter manjši nasadi rdečega bora. Za RGR je značilen razmeroma podoben delež lesne zaloge listavcev od drugega do petega razširjenega debelinskega razreda. debelinskem razredu ter visok delež iglavcev v tretjem razširjenem debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst:

V lesni zalogi prevladujejo drugi trdi listavci (predvsem cer in puhavec), graden in bori, ki se mešajo v razmerju 10 : 5 : 1. Skupaj tvorijo dobrih 96 % lesne zaloge. Večino preostale lesne zaloge gradijo plemeniti listavci. Drevesna sestava v tem RGR je v primerjavi z ocenjenim naravnim stanjem precej spremenjena, predvsem na račun primanjkljaja bukve in gradna ter velikega deleža drugih trdih listavcev.

Preglednica 72/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12043

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m3/ha	0,3	0,0	12,2	0,1	0,2	0,0	55,5	5,9	117,6	0,2
	%	0,2	0,0	6,4	0,1	0,1	0,0	28,9	3,1	61,1	0,1
Naravno stanje	m3/ha										
	%										

Ohranjenost gozdov:

Na veliki večini (93 %) površine prevladujejo ohranjeni gozdovi. Na nekaj manj kot 100 ha površine pa se nahajajo spremenjeni sestoji (sestoji črnega bora).

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 73/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina [ha]	Zasnova [%]				Negovanost [%]				Sklep [%]			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	8,93	2,8	21,7	60,9	14,6	4,1	19,8	74,7	1,4	41,0	34,5	24,5	0,0
Drogovnjak	474,14	1,0	16,4	79,1	3,5	4,5	13,8	81,7	0,0	21,3	43,5	30,8	4,4
Debeljak	1.229,35					3,9	40,2	55,8	0,1	5,8	69,6	23,4	1,2
Sestoj v obnovi	124,15					13,7	49,0	36,4	0,9				
Panjevec	55,71												
Skupaj:	1.892,28												

Opomba: Šifre za *zasnovo* so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre *negovanosti* so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za *sklep* so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Kar 2/3 površine RGR zavzemajo nenegovani debeljaki normalnega sklepa. S 1/4 deležem v površini sledijo nenegovani drogovnjaki normalnega sklepa. Slabih 124 ha gozdne površine zavzemajo sestoji v obnovi, ki so povečini pomanjkljivo negovani. Mladovje je evidentirano na slabih 9 ha površine, vendar se ga določen del zaradi metodologije, ki ne predvideva izločanje samostojnih sestojev manjših od 0,5 ha, večinoma vključuje tudi v ostale sestoje drugih razvojnih faz. Mladovje je povečini pomanjkljivo negovano, večinoma pomanjkljive zasnove in tesnega sklepa.

Kakovost drevja:

Drevje v gozdovih tega RGR ne dosega visoke kakovosti. Večina lesne zaloge je v 3. in 4. kakovostnem razredu. Iglavci izkazujejo nekoliko boljšo kakovost na račun negovanih borovih nasadov in nasadov macesna, medtem ko listavcem znižujejo kakovost predvsem hrastovi gozdovi panjevskega izvora.

Poškodovanost sestojev:

Poškodovanih je 12 % dreves. Skupna poškodovanost se je napram prejšnjem obdobju (16 %) nekoliko zmanjšala. V glavnem gre za osutost krošenj (6 %).

**ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA
(RGR 12043)**

Preglednica 74/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	55,25	0,00	0,0
Obžetev	ha	73,09	2,70	3,7
Nega mladja	ha	76,26	0,00	0,0
Nega gošče	ha	35,09	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	2,26	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	20,79	0,00	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	45,80	46,87	102,3
Vzdrževanje travinj	ha	9,40	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	80,25	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	1,20	0,0
Sadnja	ha	0,00	1,20	0,0
Graditev protipožarnih objektov	km	0,00	1,50	0,0
Drugo varstvo pred požari	dni	0,00	1,32	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,95	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,00	0,64	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0

Iz tabele je razvidno, da so redna gojitvena dela (kot so nega mladja, gošče in priprava sestoja) skoraj popolnoma zastala, saj večina načrtovanih aktivnosti sploh ni bila izvedena. Edina kategorija z visoko realizacijo je vzdrževanje protipožarnih objektov, kjer je bil načrt celo presežen za 2,3 %. Namesto rednega dela je bil poudarek očitno na požarni varnosti ter na nekaterih nenačrtovanih nujnih delih, kot sta bila sadnja in priprava tal.

**ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
(RGR 12043)**

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 75/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1996 do 2026

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]			Prirastek [m ³ /ha]			Letni realiziran posek* [m ³ /ha/leto]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	1.185,26	7,0	96,0	103,0	0,3	2,8	3,1	0,0	0,0	0,1
2006	1.764,59	16,9	131,6	148,5	0,61	3,07	3,68	0,08	0,29	0,37
2016	1.900,86	13,4	165,5	178,9	0,24	3,73	3,97	0,16	0,45	0,60
2026	1.892,28	12,8	179,1	192,0	0,27	3,57	3,84	0,42*	5,73*	6,15*

Opomba: v obdobju 2016-2025 je z oznako * naveden načrtovani oz. možni posek

Opomba: v obdobju 2006-2015 je prikazan letni realiziran posek iz SVP ($E \pm 5\% = 0,69 \text{ m}^3/\text{ha}$)

Površina RGR 12043 se je v zadnjem desetletju zmanjšala za 8 ha (0,5 %). V enakem obdobju je lesna zaloga narasla za 7 %. Prirastek se je minimalno povečal, medtem ko se je pri listavcih malenkost zmanjšal. Možni posek je desetkrat višji od realiziranega v preteklem ureditvenem obdobju.

b) Drevesna sestava

Preglednica 76/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	D. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list.	M. list.
1996	0,4	0,0	10,9	0,1	0,1	0,0	32,2	2,4	53,9	0,0
2006	0,2	0,0	7,1	0,1	0,1	0,0	30,2	3,1	59,1	0,1
2016	0,2	0,0	6,4	0,1	0,1	0,0	28,9	3,1	61,1	0,1

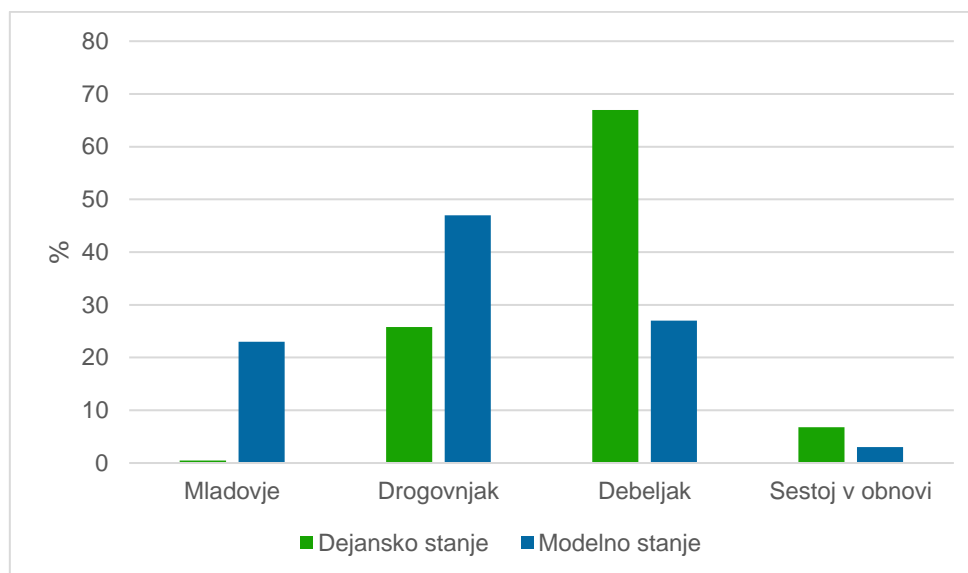
V obdobju zadnjih dvajsetih let je opazen trend zmanjševanja deleža gradna in bora v lesni zalogi in povečevanja deleža drugih trdih listavcev.

c) *Razvojne faze in zgradbe sestojev*

Preglednica 77/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12043 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika [%]
	Površina [ha]	Delež [%]	Korigiran delež [%]	Trajanje razv. faze [leta]	Delež [%]	Modelna površina [ha]	
Mladovje	8,93	0,5	0,49	35	23	422,41	-22,51
Drogovnjak	474,14	25,1	25,82	70	47	863,19	-21,18
Debeljak	1.229,35	64,9	66,94	40	27	495,87	39,94
Sestoj v obnovi	124,15	6,6	6,76	5	3	55,10	3,76
Panjevec	55,71	2,9					
Skupaj	1.892,28	100					

Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Precejšnje neskladje med dejanskim in modelnim stanjem izkazujejo praktično vse razvojne faze. Bistveno preveč je debeljakov (+40 %), medtem ko primanjkuje mladovja (- 23 %) in drogovnjakov (- 21 %). Delež pomlajencev je +4 %. Z ukrepi v prihodnje bo zato potrebno s pospešenim uvajanjem sestojev v obnovo zmanjšati delež debeljakov in posledično zvišati delež mladovja.

**CILJI, USMERITVE IN UKREPI
(RGR 12043)**

a) Gozdnogojitveni cilji

Skupinsko raznodobni in mešani sestoji gradna 27 %, drugih trdih listavcev 63 %, plemenitih listavcev 4 % ter macesna 6 % s skupinami bora, smreke in mehkih listavcev (pod 1 %).

- Ciljna lesna zaloga: 170 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 250 m³/ha.

- Ciljna kakovost sortimentov: listavci B (10 %), C (20 %),
iglavci B (10 %), C (20 %).

- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 4 %,
drogovnjak 22 %,
debeljak 29 %,
sestoj v obnovi 42 %
panjevec 3 %.

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 10 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Proizvodna doba je 150 let, pomladitvena doba 5 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo.
- Zaradi primanjkljaja mladovij je potrebno debeljake, ki so dosegli ciljni premer ali starost, pospešeno uvajati v obnovo.
- V razvojni fazi mladja in gošče je potrebno uravnavanje zmesi v korist hrasta, plemenitih listavcev in domačega kostanja semenskega nastanka. Nego mladja se v določeni meri lahko izvaja tudi že pod zastorom.
- V letvenjaku je potrebno pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancev.
- Vsa redčenja in pomladitvene sečnje naj bodo na ekstremno skalovitih rastiščih šibkejše jakosti zaradi nevarnosti porušitve notranje klime sestoja in razgalitve skal.
- V drogovnjakih z bogato zasnovo in tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja zmerne jakosti (10-20 % na LZ), vendar s še eno ponovitvijo v razvojni fazi drogovnjaka. V drogovnjakih s pomanjkljivo zasnovo in normalnim sklepom pa naj bodo redčenja večje jakosti (15-25 % na LZ) in brez ponovitve. Izbiralna redčenja s povprečno jakostjo 15 % na LZ naj se izvedejo na 91 % površine drogovnjakov (432 ha), na preostalih 9 % površine drogovnjakov se ne ukrepa. Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev.
- V razvojni fazi drogovnjaka in debeljaka je potrebno za doseganje višje kakovosti ohranjati normalen sklep, da ne izzovemo rasti adventivnih poganjkov.
- V drogovnjakih s pomanjkljivo zasnovo in drogovnjakih panjevskega nastanka izvajamo redčenja enkrat, vendar z večjo jakostjo, ki so usmerjena zgolj v zagotavljanje stojnosti sestojev.
- Sestoje starejših drogovnjakov in mlajših debeljakov s slabimi sestojnimi zasnovami uvajamo predčasno v obnovo. Še posebej je nujno pričeti z obnovo ob že prisotnem mladju.
- V debeljakih s tesnim sklepom je potrebno redčenje (10–15 % na LZ), v ostalih debeljakih brez ukrepanja. Redčenja so predvidena na 39 % površine debeljakov (480 ha), za uvajanje v obnovo pa je predvideno 59 % površine (726 ha) debeljakov s povprečno jakostjo 50 % na LZ.
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom naj se zaključi z obnovo (100 % LZ), v ostalih sestojih pa naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (50 % na LZ). Zaključek obnove je predviden na 41 % površine sestojev v obnovi (51 ha), na preostalih 59 % površine (74 ha) je predvideno pospešeno nadaljevanje obnove.

- V hrastovih debeljaki in sestojih v obnovi ustvarjati večje vrzeli za uspešno pomladitev hrastov.
- Na rodovitnejših rastiščih, ob neuspeli obnovi, izvesti dopolnilno sadnjo ali setev gradna.
- Za ptiče duplarje se pušča disperzijsko razmeščena odmrta drevesa.
- Nujna zaščita mladja pred objedanjem in izvajanje preventivnih ukrepov varstva pred požari, predvsem v obliki novogradnje in vzdrževanja protipožarnih presek.
- Upoštevati je potrebno usmeritve navedene v poglavju **6.2.2.** za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

c) *Ukrepi*

Preglednica 78/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12043

		Enota	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje:	- dejansko	[%]	6,7	93,3	100,0
	- ciljno	[%]	6,8	93,2	100,0
Lesna zaloga:	- dejanska	[m ³ /ha]	12,8	179,1	191,9
	- ciljna	[m ³ /ha]	12	158	170
Prirastek:		[m ³ /ha/leto]	0,27	3,57	3,84
Možni posek:		[m ³ /ha]	4,2	57,3	61,5
		[m ³ /ha/leto]	0,42	5,73	6,15
Intenziteta m. p. na:	- lesno zalogo	[%]	33,1	32,0	32,1
	- prirastek	[%]	157,0	160,5	160,3
Izravnalna doba:		[let]	10	10	10

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 116.375 m³, kar predstavlja intenziteto 32 % glede na lesno zalogo in 160 % glede na prirastek. Visoka intenziteta možnega poseka je posledica nenegovanosti v preteklosti, porušenega ravnovesja razvojnih faz, dosežene relativno visoke lesne zaloge ter slabe vitalnosti sestojev.

Preglednica 79/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12043

		Vrste poseka					Posek skupaj	[%] od LZ	[%] od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanit. posek			
		Redčenja	Pomladitv.						
Iglavci	[m ³]	2.059	5.853	19	0	87	8.018	33,0	158,7
	[%]	25,7	73,0	0,2	0,0	1,1	100,0		
Listavci	[m ³]	22.421	84.997	967	0	46	108.431	32,0	160,4
	[%]	20,7	78,4	0,9	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	[m ³]	24.480	90.850	986	0	133	116.449	32,1	160,3
	[%]	21,0	78,1	0,8	0,0	0,1	100,0		

Nekaj več kot ¾ možnega poseka za naslednje ureditveno obdobje predstavlja pomladitveni posek, dobra petina pa redčenja. Ostale vrste poseka so predvidene v minimalnem obsegu.

Preglednica 80/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 12043

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	33,90	33,90
Priprava tal	ha	2,56	2,56
Sadnja	ha	2,96	2,96
Obžetev	ha	3,82	4,12
Nega mladja	ha	2,23	2,23
Nega gošče	ha	0,96	0,96
Nega letvenjaka	ha	0,96	0,96
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,82	0,82
Graditev protipožarnih objektov	km	2,96	2,96

Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	10,48	52,40
Drugo varstvo pred požari	dni	75,34	79,12
Zaščita s premazom	ha	2,51	6,39
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	358,0	358,0
Vzdrževanje travinj	ha	1,27	12,70
Vzdrževanje vodnih površin	dni	26,50	114,50
Ostala varstvena dela	dni	0,25	0,25

Glavnina načrtovanih površinskih vlaganj je namenjena pripravi sestoja, ki z 33,90 ha močno izstopa in je ključna za usmerjanje v naravno obnovo gozda. Pri varstvenih delih pa se največji poudarek ponovno namenja protipožarni zaščiti, kjer predvsem s ponovitvami močno izstopajo vzdrževanje protipožarnih objektov (skupno 52,40 km) in vzdrževanje vodnih površin (114,50 dni).

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi - 12051

Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi predstavljajo največji RGR. Poraščajo 3.810,74 ha, kar predstavlja $\frac{1}{3}$ gozdnih površin GGE. Večina gozdov je v zasebni lasti slabih (84 %). Lokalne skupnosti imajo v lasti slabih 9 %, država pa slabih 8 % gozdov tega RGR-ja.

Gozdove gradijo pretežno čisti in srednjedobni sestoji črnega bora. Prvi izmed njih so bili osnovani s pogozdovanjem goličav, ki je bila najbolj intenzivna v začetku 20. stoletja. Danes večino gozdov tega RGR predstavljajo samosevni sestoji, ki so se iz matičnih nasadov razširili na neobdelane kmetijske površine. V starejših sestojih se uspešno vraščajo avtohtoni listavci, naravno obnovo pa ponekod otežuje gosta podrast jesenske vilovine, zelišč in grmovnic.

Nekaj manj kot 5 ha gozdov tega RGR je uvrščenih v gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi. To je gozd Cirje pri Komnu, ki se razprostira v odsekih 02035B in 02036C.

Gozdovi tega RGR so požarno ogroženi, zato je velik del protipožarnega varstva v GGE usmerjen vanje. Zaradi izrazitejših suš, pojava novih bolezní in požarov je vitalnost borovih sestojev v zadnjih desetletjih pričela izrazito upadati, kar še pospešuje njihov prehod v gozdove toploljubnih listavcev na karbonatih.

**STANJE GOZDOV
(RGR 12051)**

a) Rastišče

Preglednica 81: Gozdne združbe v RGR 12713

Šifra	Gozdna združba	Površina	
		[ha]	[%]
54401	Primorsko belogabrovje in gradnovje	15,55	0,4
54402	Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških dolin	14,70	0,4
56401	Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	149,28	3,9
56501	Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	2.956,71	77,5
56502	Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom	127,97	3,4
56503	Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	495,06	13,0
59303	Primorsko bukovje stadij s cerom	51,47	1,4
	Skupaj	1,200	3.810,74

V RGR izrazito prevladuje drugotna združba primorskega hrastovja in črnogabrovja na apnencu. Razprostira se na 78 % površine. Ostale gozdne združbe se pojavljajo v manjšem deležu. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 2,88 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 122 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 3,52 m³/ha.

b) Stanje sestojev

Prevladujejo raznodobni sestoji črnega bora s posamezno primesjo listavcev. V večini primerov so nastali z naravno nasemenitvijo, ko so zarasli opuščene kmetijske površine. Zdravstveno stanje predvsem sestojev črnega bora se slabša. Občasno jih prizadenejo požari, podlubniki ter bolezni kot sta sušica borovih vej, ki jo povzroča gliva *Cenangium ferruginosum* in sušenje najmlajših borovih poganjkov, ki ga povzroča gliva *Diplodia pinea*. Po letu 2014 opažamo gradacije borove penarice (*Haematoloma dorsata*), ki povzroča osutost krošenj.

Zgradba gozda:

Prevladujejo enomerni, skupinsko raznodobni sestoji črnega bora s primesjo rdečega bora in listavcev, zlasti hrasta puhavca, črnega gabra in malega jesena ter gradna in cera. Večina sestojev je samosevnihi. Nastali so z naravno nasemenitvijo iz matičnega nasada. V nekoliko prsvetljenih sestojih je prisotna bujna podrast listavcev (črni gaber, mali jesen).

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 82/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi [% od LZ]					Skupaj		[m ³ /ha]	[%]
	I	II	III	IV	V	[m ³ /ha]	[%]		
Iglavci	5,6	34,3	37,8	18,3	4,0	133,7	76,9	2,47	70,2
Listavci	38,0	31,6	20,5	6,7	3,2	40,1	23,1	1,05	29,8
Skupaj	13,1	33,7	33,8	15,6	3,8	173,8	100,0	3,52	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Večino lesne zaloge RGR gradijo iglavci. Povprečna lesna zaloga znaša 174 m³/ha, povprečni letni prirastek znaša 3,52 m³/ha. Listavci so izrazito tanjši od iglavcev, kar nakazuje na njihovo uspešno vraščanje in pomlajevanje. Pričakovati je nadaljnje povečevanje deleža listavcev v lesni zalogi.

Razmerje drevesnih vrst:

V lesni zalogi prevladujejo bori in drugi trdi listavci (cer, puhavec in črni gaber), ki se mešajo v razmerju 4 : 1. Skupaj tvorijo 96 % lesne zaloge. Gradni predstavljajo dobre 3 % lesne zaloge. Ostale skupine drevesnih vrste v lesni zalogi ne dosegajo pomembnega deleža.

Preglednica 83/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12051

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	[m ³ /ha]	0,0	0,0	133,6	0,0	0,1	0,1	5,9	1,1	32,8	0,2
	[%]	0,0	0,0	76,8	0,0	0,1	0,1	3,4	0,6	18,9	0,1
Naravno stanje	[m ³ /ha]	0	0	2	0	0	1	30	2	65	0
	[%]	0	0	2	0	0	1	30	2	65	0

Drevesna sestava v tem RGR je v primerjavi z ocenjenim naravnim stanjem močno spremenjena, predvsem na račun velikega deleža iglavcev in primanjkljaja hrastov in drugih trdih listavcev.

Ohranjenost gozdov:

V RGR prevladujejo izmenjani sestoji (58 %). V močno spremenjene gozdove (37 %) in spremenjene (5 %) smo uvrstili samosevne sestoj iglavcev z velikim deležem listavcev v primesi. V RGR ni evidentiranih ohranjenih gozdov.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 84/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 12051

Razvojna faza	Površina	Zasnova [%]				Negovanost [%]				Sklep [%]			
	[ha]	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	188,13	0,0	19,8	29,5	50,7	2,6	13,9	83,3	0,2	5,2	14,3	73,0	7,5
Drogovnjak	1.145,34	0,6	31,6	65,5	2,3	1,5	26,9	70,3	1,3	18,5	52,8	21,9	6,8
Debeljak	1.747,45					3,5	40,8	54,7	1,0	9,8	65,1	22,7	2,4
Sestoj v obnovi	539,88					22,1	53,0	24,9	0,0				
Panjevec	189,94												
Skupaj	3.810,74												

Opomba: Šifre za zasnovu so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre negovanosti so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za sklep so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Na slabi polovici površine prevladujejo nenegovani debeljaki normalnega sklepa. Z nekoliko nižjim deležem jim sledijo nenegovani drogovnjaki, večinoma pomanjkljive zasnovе in normalnega sklepa. Večina sestojev v obnovi je pomanjkljivo negovanih. Pojavljajo se na 14 % površine RGR. Mladovje se pojavlja na 188 ha. Po večini je nenegovano, slabe zasnovе in rahlega sklepa. Sestoji panjevca se pojavljajo na 5 % površine.

Kakovost drevja:

V splošnem so iglavci kakovostnejši od listavcev. Pri borih prevladujeta dobra in zadovoljiva kakovost. Med listavci so najkakovostnejši drugi plemeniti listavci. Slabšo kakovost izkazujejo drugi trdi listavci in hrasti. Podatki o kakovosti listavcev so sicer zaradi majhnega vzorca obremenjeni z večjo napako, zato jih je potrebno jemati z rezervo.

Poškodovanost sestojev:

To so najbolj poškodovani sestoji v RGR. Poškodovanih je 19 % dreves. Pri 78 % poškodovanih dreves je bila ugotovljena osutost krošnje, ki jo pripisujemo sušenju črnega bora, črnega gabra in cera. Na 17 % poškodovanih dreves se pojavljajo poškodbe debla in korenčnika kot posledica intenzivnejšega gospodarjenja z gozdovi.

**ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA
(RGR 12051)**

Preglednica 85/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 12051

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvede no	Indeks
Priprava sestoja	ha	155,45	35,50	22,8
Obžetev	ha	40,83	2,75	6,7
Nega mladja	ha	95,42	0,00	0,0
Nega gošče	ha	48,89	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	19,56	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	41,16	0,00	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	190,90	194,88	102,1
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	1.500,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	20,10	5,53	27,5
Vzdrževanje vodnih površin	dni	82,50	25,25	30,6
Osnovanje pasišc v gozdu	ha	0,20	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	2,50	0,0
Sadnja	ha	0,00	4,84	0,0
Setev	ha	0,00	4,00	0,0
Graditev protipožarnih objektov	km	0,00	11,96	0,0
Drugo varstvo pred požari	dni	0,00	113,49	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	2,59	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,00	1,14	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0

Iz podatkov je razvidno, da so bila načrtovana negovalna dela (z izjemo delne priprave sestoja) skoraj v celoti opuščena, saj je realizacija pri negi mladja, gošče in letvenjaka ponovno ostala na ničli. Edini večji načrtovani uspeh predstavlja vzdrževanje protipožarnih objektov, kjer je bil cilj z izvedenimi 194,88 km celo nekoliko presežen (indeks 102,1). Podobno kot v prvi tabeli je bil poudarek na izrednih, nenačrtovanih delih, kjer izstopajo obsežne aktivnosti pri drugem varstvu pred požari (113,49 dni), graditvi novih protipožarnih objektov (11,96 km) ter umetni obnovi s sadnjo in setvijo.

**ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
(RGR 12051)**

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 86/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1996 do 2016

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		[m ³ /ha]			[m ³ /ha]			[m ³ /ha]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	3.134,90	110,6	10,6	121,2	4,9	0,3	5,2	0,7	0,1	0,7
2006	3.540,93	150,2	23,6	173,8	3,4	0,9	4,3	1,80	0,21	2,01
2016	3.829,46	133,4	32,8	166,2	1,77	1,04	2,81	1,22	0,11	1,33
2026	3.810,74	133,7	40,1	173,8	2,47	1,05	3,52	4,03*	0,82*	4,85*

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Površina RGR 12051 se je v zadnjem desetletju zmanjšala za 18,72 ha ali 0,5 %. Čeprav lesna zaloga iglavcev kaže trend zmanjševanja, se je v zadnjem obdobju ustalila. Lesna zaloga listavcev je narasla za 22 %. Prirastek je narasel v obeh skupinah, skupaj za 25%. Načrtovani možni posek je postavljen 365 % višje od realiziranega poseka preteklega obdobja in 138 % višje od prirastka.

b) Drevesna sestava

Preglednica 87/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	D. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list.	M. list.
2006	0,1	0,0	86,2	0,0	0,1	0,0	2,3	0,5	10,8	0,0
2016	0,1	0,1	79,8	0,0	0,3	0,1	2,6	0,6	16,3	0,1
2026	0,0	0,0	76,8	0,0	0,1	0,1	3,4	0,6	18,9	0,1

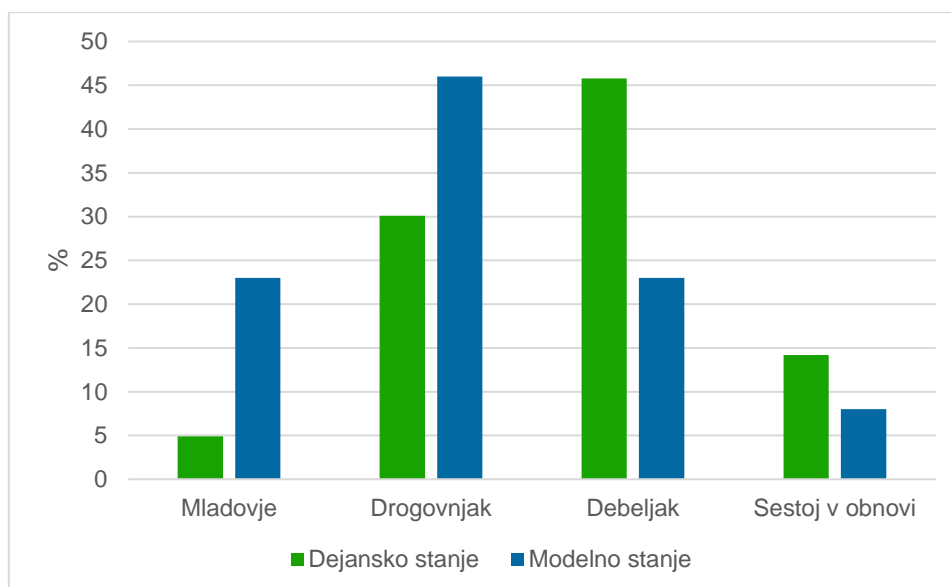
Tako kot v lesni zalogi se tudi v drevesni sestavi delež iglavcev počasi znižuje. V zadnjem desetletju se je delež borov znižal za 4 %. V enakem obdobju se je najbolj zvišal delež drugih trdih listavcev (16 %).

c) *Razvojne faze in zgradbe sestojev*

Preglednica 88/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12051 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razv. faze	Delež	Modelna površina	
	[ha]	[%]	[%]	[leta]	[%]	[ha]	
Mladovje	188,13	4,9	5,2	30	23	832,784	-18,1
Drogovnjak	1.145,34	30,1	31,6	60	46	1665,568	-15,9
Debeljak	1.747,45	45,8	48,3	30	23	832,784	22,8
Sestoj v obnovi	539,88	14,2	14,9	10	8	289,664	6,2
Panjevec	189,94	5					
Skupaj	3.810,74	100					

Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Primerjava med modelnim in dejanskim stanjem nakazuje, da je skoraj za $\frac{1}{4}$ preveč debeljakov (+ 23 %), medtem ko primanjkuje drogovnjakov (-16 %) in mladovij (-18 %). Površina sestojev v obnovi je razmeroma dobro usklajena z modelno (+6 %).

**CILJI, USMERITVE IN UKREPI
(RGR 12051)**

a) Gozdnogojitveni cilji

Sestojno raznodoben in skupinsko mešan gozd črnega bora (75 %) s skupinsko do posamično primesjo drugih trdih listavcev (20 %), hrasta (3 %) in plemenitih listavcev (1 %).

- Ciljna lesna zaloga: 160 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 250 m³/ha.

- Ciljna kakovost sortimentov: listavci B (5 %), C (10 %),
iglavci B (10 %), C (20 %).

- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 9 %,
drogovnjak 27 %,
debeljak 30 %,
sestoj v obnovi 29 %,
panjevec 5 %.

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 10 let.

b) *Gozdnogojitvene usmeritve*

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Proizvodna doba je 130 let, pomladitvena doba 30 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo. Pri obnovi gozda upoštevamo semenska leta ciljne drevesne vrste.
- Z uvajanjem sestojev v obnovo okvirno pričeti, ko povprečen premer nosilcev sestoja preseže: bor 40 cm; graden, cer 40 cm; dr. trdi listavci 30 cm.
- Zaradi primanjkljaja mladovja je potrebno borove debeljake, ki jim je padla vitalnost, pospešeno uvajati v obnovo. Obnovo začeti v manj kakovostnih sestojih, kjer se mestoma pojavlja vrzelast sklep. V obnovo se na novo uvaja 43 % debeljakov (752 ha).
- V razvojni fazi mladja in gošče je potrebno uravnavanje zmesi v korist hrastov, na boljših rastiščih tudi plemenitih listavcev.
- V letvenjaku je potrebno pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancev.
- Delež gozdov s panjevsko obnovo se mora zmanjšati. V panjevcih z večjim deležem ciljnih drevesnih vrst naj se z redčenji (25 – 35 % LZ) postopoma izboljšuje sestojno zasnovo. V sestojih, kjer prevladujejo termofilni listavci panjevskega izvora je mogoče nadaljevati z malopovršinskim panjevskim gospodarjenjem z obhodnjami na 30 do 40 let (posek 70 – 80 % LZ). Pospešuje se drevesa semenskega izvora.
- V drogovnjakih s tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja močnejše jakosti (25 – 30 % LZ), v drogovnjakih z normalnim sklepom pa naj bodo redčenja zmerne jakosti (15 – 20 % LZ). Izbiralna redčenja s povprečno jakostjo 18 % na LZ naj bi se izvedla na 87 % površine drogovnjakov (998 ha), na 1 % (11 ha) površine obnova drogovnjakov. Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev. Pri negi drogovnjakov puščamo v strnjenih borovih sestojih kakovostne osebkne listavcev, predvsem hraste.
- Na splošno naj se v mlajših razvojnih fazah izvajajo redčenja višjih, v starejših razvojnih fazah pa nižjih jakosti.
- Presvetljene, slabo vitalne borove drogovnjake uvajamo prednostno v obnovo.
- V debeljakih s tesnim sklepom je potrebno šibko svetlitveno redčenje (10 – 15 % LZ), v ostalih debeljakih brez ukrepanja. Redčenja so predvidena na 51 % površine debeljakov (892 ha), v obnovo pa je predvideno uvajanje debeljakov na 43 % površine (752 ha) z jakostjo 40 % na LZ.
- Obnovo izvesti s kratko pomladitveno dobo, 5 do 10 let. Zaključek obnove je predviden na 35 % površinah v obnovi (188 ha), na 50 % površine (269 ha) pa je predvideno nadaljevanje obnove.

- Sestoje uvajamo v obnovo z oblikovanjem večjih vrzeli za uspešno nasemenitev hrasta in plemenitih listavcev.
- Izvajati preventivne ukrepe varstva pred požari in pred prenamnožitvijo gozdu škodljivih organizmov.
- Upoštevati je potrebno usmeritve navedene v poglavju 6.2.2. za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

c) *Ukrepi*

Preglednica 89/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12051

		Enota	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje:	- dejansko	[%]	76,9	23,1	100,0
	- ciljno	[%]	73,5	26,5	100,0
Lesna zaloga:	- dejanska	[m ³ /ha]	133,7	40,1	173,8
	- ciljna	[m ³ /ha]	118	42	160
Prirastek:		[m ³ /ha/leto]	2,47	1,05	3,52
Možni posek:		[m ³ /ha]	40,3	8,2	48,5
		[m ³ /ha/leto]	4,03	0,82	4,85
Intenziteta m. p. na:	- lesno zalogo	[%]	30,2	20,4	27,9
	- prirastek	[%]	163,2	78,1	137,9
Izravnalna doba:		[let]	10	10	10

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 184.820 m³ lesa, kar predstavlja intenziteto 28 % glede na lesno zalogo in 138 % glede na prirastek. Večja intenziteta poseka je predvidena pri iglavcih.

Preglednica 90/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12051

		Vrste poseka					Skupaj	[%] od LZ	[%] od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanit. posek			
		Redčenja	Pomladitv.						
Iglavci	[m ³]	44.904	107.853	229	0	671	153.657	30,2	163,5
	[%]	29,2	70,3	0,1	0,0	0,4	100,0		
Listavci	[m ³]	10.761	18.078	2.273	0	152	31.264	20,5	78,2
	[%]	34,4	57,8	7,3	0,0	0,5	100,0		
Skupaj	[m ³]	55.665	125.931	2.502	0	823	184.921	27,9	138,0
	[%]	30,1	68,1	1,4	0,0	0,4	100,0		

Pospešeno upadanje vitalnosti sestojev črnega bora in velik delež debeljakov narekujeta njihovo hitrejše uvajanje v obnovo. Pomladitvene sečnje iglavcev bodo v naslednjem desetletju presegale dve tretjini celotnega možnega poseka tega RGR.

Z redčenji v drogovnjakih in vitalnih debeljakih črnega bora želimo povečati vitalnost sestojev, hkrati pa v najkakovostnejših sestojih s podaljševanjem proizvodne dobe povečati vrednostni prirastek. Slabo 1/3 možnega poseka iglavcev bodo predstavljala redčenja. Pri listavcih bo dobra 1/3 negovalnega poseka opravljena z redčenji, 58 % pa s pomladitveno sečnjo. Na izrecno željo lastnika je panjevska obnova dovoljena le v razvojnih fazah do vključno drogovnjaka panjevskega nastanka brez ustrezne zasnove.

Preglednica 91/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 12051

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	142,19	142,19
Priprava tal	ha	31,17	31,17
Sadnja	ha	20,60	20,60
Setev	ha	12,95	12,95
Obžetev	ha	13,51	28,33
Nega mladja	ha	21,06	21,06
Nega gošče	ha	12,19	12,19
Nega letvenjaka	ha	11,02	11,02
Graditev protipožarnih objektov	km	18,23	18,23
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	45,32	226,60
Drugo varstvo pred požari	dni	381,78	412,02
Zaščita s premazom	ha	18,58	63,18
Zaščita z ograjo	m	1.000,00	1.000,00
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	10,00	10,00
Vzdrževanje travinj	ha	7,20	69,55
Vzdrževanje vodnih površin	dni	64,75	251,75
Ostala varstvena dela	dni	1,50	1,50

Preglednica jasno kaže, da sta glavni prioriteti načrta naravna obnova in intenzivna protipožarna zaščita. Pri gojitvenih ukrepih z 142,19 ha močno prednjači priprava sestoja, ki ji sledijo precejšnja vlaganja v nego mladovij in umetno obnovo (skupaj preko 33 ha za sadnjo in setev).

Na področju varstva pa zaradi izrazite požarne ogroženosti območja izstopata drugo varstvo pred požari (kar 412,02 dni s ponovitvami) in obsežno vzdrževanje protipožarnih linij, ki v celotnem obdobju načrta zahteva kar 226,60 kilometrov del.

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - 12050

Rastiščnogojitveni razred 12050 obsega 1.735,20 ha (15 %) gozdov GGE. Večji del (91 %) je v zasebni lasti. Lokalne skupnosti imajo v lasti 82,00 ha, država pa 83,09 ha teh gozdov.

To so gozdovi, ki so po sestavi in zasnovi podobni termofilnim gozdovom listavcev in so nastali z zaraščanjem opuščenih kmetijskih površin. Poudarjena varovalna vloga sestojev, nizke lesne zaloge ter slaba kakovost dreves jih uvrščajo v proizvodno manj donosne gozdove GGE. Zaradi rastišč pretežno južnih ekspozicij, kamnitih in plitvih tal so ti gozdovi požarno zelo ogroženi. V razvojnih fazah je velik delež panjevca, v drevesni strukturi prevladuje črni gaber. S panjevci se v tem RGR mozaično prepletajo posamezna gnezda sestojev semenskega nastanka različnih razvojnih faz, ki jih najdemo zlasti na boljših rastiščih na dnu vrtač. Ti sestoji so tako kvalitetno kot tudi po pestrosti drevesne sestave bogatejši od panjevcev.

Obsežnejše površine gozdov tega RGR najdemo na območju med Skopim in Ponikvami, med Kazljami in Utovljami ter med Gabrovico in Volčjim Gradom.

**STANJE GOZDOV
(RGR 12717)**

a) Rastišče

Preglednica 92/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR 12050

Šifra	Gozdna združba	Površina	
		[ha]	[%]
54401	Primorsko belogabrovje in gradnovje	2,98	0,2
54402	Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških dolin	12,53	0,7
56401	Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	267,48	15,4
56501	Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	648,17	37,4
56502	Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom	9,63	0,6
56503	Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	714,55	41,1
59303	Primorsko bukovje stadij s cerom	79,86	4,6
	Skupaj	1.735,20	100,0

V RGR prevladujeta združbi primorskega hrastovja in črnogabrovja na apnencu in stadij te združbe z rumenim drenom. Skupaj se razprostirata na 78 % površine. Tipična oblika primorskega gradnovja z jesensko vilovino je prisotna na 15 % površine GGE. Ostale združbe so prisotne v manjšem obsegu. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 3,53 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 88 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 3,11 m³/ha.

b) Stanje sestojev

V preteklosti je bil ta RGR izpostavljen antropogenemu vplivu, predvsem s pašo in sečnjo panjevcev. Današnji gozdovi so tako po večini panjevskega nastanka, nenegovani in slabše kakovosti. Drevesa listavcev dosega nizke višine. V drevesni strukturi prevladujejo črni bor, cer, graden, hrast puhavec, črni gaber in mali jesen. Črni bor se pojavlja kot sestojna primes, kjer se naravno razrašča na opuščene kmetijske površine. S panjevci se mozaično prepletajo posamezna gnezda semenskih sestojev različnih razvojnih faz, ki jih lokalno najdemo zlasti na boljših rastiščih na dnu vrtač. Prevladujejo drogovnjaki.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 93/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi [% od LZ]					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	[m ³ /ha]	[%]	[m ³ /ha]	[%]
Iglavci	5,6	25,5	34,8	25,0	9,1	44,5	30,3	0,83	26,8
Listavci	15,7	29,3	21,7	16,2	17,1	102,3	69,7	2,28	73,2
Skupaj	12,7	28,1	25,6	18,9	14,7	146,8	100,0	3,11	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Višina lesne zaloge v RGR (146,8 m³/ha) ustreza rastiščnim razmeram in načinu gospodarjenja s temi gozdovi v preteklosti. Skoraj ½ lesne zaloge listavcev je skoncentrirane v I. in II. debelinskem razredu. Razmeroma visok je delež iglavcev (35 %), ki izrazito prevladujejo v III. debelinskem razredu. Prirastek je skromen predvsem pri iglavcih.

Razmerje drevesnih vrst:

V lesni zalogi prevladujejo drugi trdi listavci, bori in hrast, ki skupaj tvorijo 97 % lesne zaloge. Mešajo se v razmerju 3 : 2 : 1. Ostale skupine drevesnih vrst, razen plemenitih listavcev (1,3 %) se pojavljajo v manj pomembnih deležih.

Drevesna sestava v tem RGR je v primerjavi z ocenjenim naravnim stanjem precej spremenjena, predvsem na račun velikega deleža iglavcev in primanjkljaja hrasta.

Preglednica 94/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12050

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	[m ³ /ha]	0,5	0,0	41,6	0,7	1,8	0,2	24,0	1,9	75,9	0,2
	[%]	0,3	0,0	28,3	0,4	1,2	0,1	16,4	1,3	51,9	0,1
Naravno stanje	[m ³ /ha]										
	[%]										

Sprememba trenutne večinske drevesne sestave drugih trdih listavcev v smeri hrastovih gozdov je zelo dolgotrajen in postopen proces, predvsem zaradi panjevskega gospodarjenja z drugimi trdimi listavci na teh sušnejših legah. Kratkoročno gledano štejemo te gozdove, izven borovih sestojev, večinoma med ohranjene.

Ohranjenost gozdov:

Glede na visok delež listavcev v lesni zalogi smo te sestoje uvrščali v ohranjene gozdove (86 %). Kakšna je resnična naravna zmes drevesnih vrst na teh rastiščih je težko določiti, saj zaradi degradacijskih procesov ne poznamo dobro ustreznega naravnega stanja. Ostalih 14 % gozdov iglavcev s podstojno vraslimi listavci smo uvrstili v spremenjene sestoje.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Sestoji panjevcev se pojavljajo na dobrih 135 ha gozdnih površin. Bolj kot ekstremnost rastišč tiči razlog pojavljanja te sestojne zgradbe v preteklem načinu gospodarjenja. Na preostali površini prevladujejo nenegovani drogovnjaki (45 %) pomanjkljive zasnove in normalnega sklepa ter nenegovani debeljaki (40 %).

Preglednica 95/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 12050

Razvojna faza	Površina [ha]	Zasnova [%]				Negovanost [%]				Sklep [%]			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	17,54	1,8	21,6	42,0	34,6	10,4	7,7	80,6	1,3	24,1	23,7	29,6	22,6
Drogovnjak	783,93	1,7	18,0	68,2	12,1	1,2	15,5	82,1	1,2	6,6	58,5	27,0	7,9
Debeljak	697,32					5,7	38,3	54,1	1,9	3,2	72,1	19,3	5,4
Sestoj v obnovi	100,97					17,4	46,6	36,0	0,0				
Panjevec	135,44												
Skupaj	1.735,20												

Opomba: Šifre za zasnovo so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre negovanosti so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za sklep so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Pomlajenci so pretežno nenegovani, le 17 % izmed njih omogoča doseganje rastišču in zasnovi sestoja primernih ciljev. Med gozdno inventuro smo zabeležili mladovje na površini dobrih 17,54 ha. Je pomanjkljive zasnove, nenegovano normalnega sklepa, kar ne prinaša dobrih obetov za nadaljnji razvoj teh gozdov.

Kakovost drevja:

Kakovost drevja se odraža v preteklem načinu gospodarjenja s temi gozdovi. To so manj kakovostni sestoji v GGE. Iglavci, predvsem bori sicer izkazujejo boljšo kakovost, vendar tako kot listavci ne premorejo najkakovostnejših dreves.

Poškodovanost sestojev:

Poškodovano je 15 % dreves tega RGR. Kar dve tretjini poškodb je posledica osutosti krošnje, kar je posledica drastičnega padca vitalnosti vseh nosilnih drevesnih vrst. V zadnjem ureditvenem obdobju smo priča sušenju vseh vrst hrastov, kot tudi črnega bora in črnega gabra. Pri listavcih je glavni vzrok v panjevskem poreklu sestojev, črni bor pa ni prilagojen na večjo gozdnatost oziroma spremenjene sestojne razmere. V gozdovih tega RGR je 12,5 m³/ha odmrlih dreves, kar predstavlja desetino lesne zaloge.

**ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA
(RGR 12050)**

Preglednica 96/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 12050

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	23,44	0,00	0,0
Obžetev	ha	9,10	0,00	0,0
Nega mladja	ha	7,05	0,00	0,0
Nega gošče	ha	4,31	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	2,00	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	9,37	0,00	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	54,75	49,34	90,1
Vzdrževanje travinj	ha	18,40	3,77	20,5
Vzdrževanje vodnih površin	dni	57,75	2,75	4,8
Osnovanje pasišc v gozdu	ha	1,20	0,00	0,0
Drugo varstvo pred požari	dni	0,00	9,98	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,00	1,75	0,0

Gojitvena dela so bila planirana v zelo majhnem obsegu in še ta so v celoti ostala nerealizirana, saj je indeks izvedbe pri pripravi sestoja, obžetvi in vseh stopnjah nege mladovij enak nič. Glavnina dejansko opravljenega dela je bila tako usmerjena v varstvene ukrepe, kjer z visoko stopnjo realizacije izstopa vzdrževanje protipožarnih objektov z 49,34 opravljenimi kilometri (90,1 % načrta). Izrazit poudarek na požarni varnosti potrjujeta tudi nenačrtovano drugo varstvo pred požari ter delno vzdrževanje travinj in vodnih površin, medtem ko je bilo med izrednimi ukrepi nekaj pozornosti namenjene še negi za ohranjanje biotopov.

**ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
(RGR 12050)**

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 97/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1996 do 2026

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m3/ha]			Prirastek [m3/ha]			Letni realiziran posek* [m3/ha/leto]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	712,44	6,4	69,6	76,0	0,3	2,1	2,4	0,50	0,10	0,60
2006	872,97	20,8	103,1	123,9	0,4	2,3	2,6	0,01	0,24	0,25
2016	1.735,14	41,8	93,5	135,3	0,57	2,57	3,15	0,08	0,20	0,28
2026	1.735,20	44,5	102,3	146,8	0,83	2,28	3,11	1,13	2,14	3,27

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Površina RGR 12050 se je v zadnjem desetletju povečala za manj kot hektar. Lesna zaloga je narasla za 8 %, prirastek pa se je znižal za 1 %. Skupni načrtovani posek je načrtovan na 12 kratnik realiziranega poseka v preteklem obdobju, oziroma predstavlja 105 % skupnega prirastka v sedanjem obdobju.

b) Drevesna sestava

Preglednica 98/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1996-2016

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	D. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list.	M. list.
1996	0,0	0,0	8,4	0,0	0,0	0,0	22,1	0,9	68,5	0,0
2006	0,3	0,0	16,2	0,1	0,1	0,0	35,6	2,1	45,5	0,0
2016	0,1	0,0	29,5	0,1	0,3	0,1	18,2	1,3	50,3	0,1

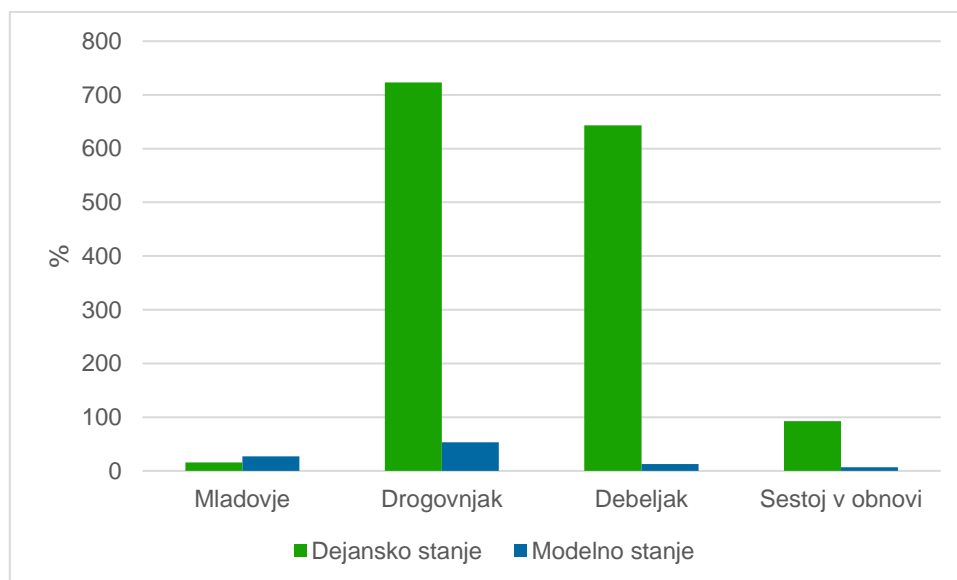
Tako kot v lesni zalogi se tudi v drevesni sestavi delež iglavcev zvišuje, medtem ko delež gradna pada. Sicer pa se je površina gozdov tega RGR v preteklosti toliko spreminjala, da današnja drevesno sestavo težko primerjamo s preteklo.

c) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 99/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12050 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika [%]
	Površina [ha]	Delež [%]	Korigiran delež [%]	Trajanje razv. faze [leta]	Delež [%]	Modelna površina [ha]	
Mladovje	17,54	1	15,9976	40	27	431,9352	-26
Drogovnjak	783,93	45,2	723,09152	80	53	847,8728	-7,8
Debeljak	697,32	40,2	643,10352	20	13	207,9688	27,2
Sestoj v obnovi	100,97	5,8	92,78608	10	7	111,9832	-1,2
Panjevec	135,44	7,8					
Skupaj	1.735,20	100					

Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Struktura gozdov po razvojnih fazah je v primerjavi z modelnim stanjem izrazito neugodna. Napram modelu je izrazito preveč debeljakov (+ 27 %) in izrazito premalo mladovja (-26 %). Tudi delež drogovnjakov je nižji od zelenega (-8 %), medtem ko je delež pomlajencev bolj usklajen z modelom. Sestoji panjevca, ki jih model ne predvideva, se pojavljajo na 135 ha.

**CILJI, USMERITVE IN UKREPI
(RGR 12050)**

a) Gozdnogojitveni cilji

Sestojno raznodoben in skupinsko mešan gozd drugih trdih listavcev (53 %), črnega bora (22 %) in hrastov (22 %) s posamično do skupinsko primesjo plemenitih listavcev (2 %).

- Ciljna lesna zaloga: 145 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 200 m³/ha.

- Ciljna kakovost sortimentov: listavci C (10 %),
iglavci B (5 %), C (15 %).

- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 4 %,
drogovnjak 40 %,
debeljak 32 %,
sestoj v obnovi 17 %,
panjevec 7 %.

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 10 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje z elementi panjevskega gospodarjenja.
- Proizvodna doba je 150 let, pomladitvena doba 10 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo, ki pa jo na območjih otežene naravne obnove dopolnjujemo z obnovo iz panjev. Pri obnovi gozda upoštevamo semenska leta ciljne drevesne vrste.
- Z uvajanjem sestojev v obnovo okvirno pričeti, ko povprečen premer nosilcev sestoja preseže: bor 40 cm; graden, cer, plemeniti listavci 35 cm; dr. trdi listavci na boljših rastiščih 30 cm.
- Zaradi primanjkljaja mladovij in presežka debeljakov je potrebno debeljake, ki so dosegli okvirni ciljni premer, pospešeno uvajati v obnovo. V obnovo se na novo uvaja 33 % debeljakov (230 ha).

- V razvojni fazi mladja in gošče je potrebno uravnavanje zmesi v korist hrastov, ostalih trdih listavcev in plemenitih listavcev.
- V letvenjaku je potrebno pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancev.
- V drogovnjakih z bogato zasnovo in tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja zmerne jakosti (15 % LZ) z eno ponovitvijo, v drogovnjakih z normalnim sklepom pa naj bodo redčenja zmerne jakosti (15 % LZ). Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev. Pri negi drogovnjakov naj se še vedno pospešuje pestrost drevesnih vrst v korist hrastov, drugih trdih listavcev in plemenitih listavcev.
- V panjevcih z večjim deležem hrastov in ostalih ciljnih drevesnih vrst naj se z redčenji (20 - 30 % LZ) postopoma izboljšuje sestojna zasnovo. V sestojih, kjer se pričakuje težave pri semenski obnovi (odsotnost semenjakov, gost preplet travne ruše) je mogoče nadaljevati z malopovršinskim panjevskim gospodarjenjem z obhodnjami na 30 do 40 let (posek 70 – 80 % LZ). Pospešuje se drevesa semenskega izvora.
- Slabo vitalne, predvsem borove sestoje, uvajamo prednostno v obnovo.
- V debeljakih s tesnim sklepom in dobro kakovostjo je potrebno svetlitveno redčenje (10 – 15 % LZ). Redčenja se izvaja na 66 % debeljakov (460 ha), v obnovo se uvede 33 % debeljakov na 240 ha površine.
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom pospešeno nadaljevati z obnovo (40 – 50 % LZ), v ostalih sestojih naj se nadaljuje z obnovo zadržano. Nadaljevanje obnove se izvede v 63 % pomlajencev (63 ha). Končni posek je predviden na 30 ha.
- V hrastovih sestojih in sestojih drugih trdih listavcev uvajamo sestoje v obnovo z oblikovanjem večjih vrzeli za uspešno nasemenitev hrasta in plemenitih listavcev.
- Upoštevati je potrebno usmeritve navedene v poglavju **6.2.2.** za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

c) *Ukrepi*

Preglednica 100/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12717

		Enota	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje:	- dejansko	[%]	30,3	69,7	100,0
	- ciljno	[%]	28,7	71,3	100,0
Lesna zaloga:	- dejanska	[m ³ /ha]	44,5	102,3	146,8
	- ciljna	[m ³ /ha]	42	103	145
Prirastek:		[m ³ /ha/leto]	0,83	2,28	3,11
Možni posek:		[m ³ /ha]	11,2	21,4	32,7
		[m ³ /ha/leto]	1,13	2,15	3,27
Intenziteta m. p. na:	- lesno zalogo	[%]	25,3	21,0	22,3
	- prirastek	[%]	135,7	94,1	105,2
Izravnalna doba:		[let]	10	10	10

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 56.741 m³, kar predstavlja intenziteto 22 % glede na lesno zalogo in 105 % glede na prirastek. Visoka intenziteta poseka je predvidena predvsem pri iglavcih, medtem ko je pri listavcih poudarek na akumulaciji lesne zaloge.

Preglednica 101/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12050

		Vrste poseka					Skupaj	[%] od LZ	[%] od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanit. posek			
		Redčenja	Pomladitiv.						
Iglavci	[m ³]	7.635	11.727	75	0	99	19.536	25,3	135,1
	[%]	39,1	60,0	0,4	0,0	0,5	100,0		
Listavci	[m ³]	17.612	18.277	1.154	0	174	37.217	21,0	94,0
	[%]	47,3	49,1	3,1	0,0	0,5	100,0		
Skupaj	[m ³]	25.247	30.004	1.229	0	273	56.753	22,3	105,0
	[%]	44,5	52,8	2,2	0,0	0,5	100,0		

Za naslednje ureditveno obdobje predstavljajo največji delež možnega poseka pomladitvene sečnje (53 %). Redčenja so predvidena v višini 45 % možnega poseka. Preostali del sečnje predstavljata posek na panj in sanitarna sečnja.

Preglednica 102/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	19,82	19,82
Priprava tal	ha	0,30	0,30
Sadnja	ha	0,30	0,30
Obžetev	ha	0,49	0,68
Nega mladja	ha	1,06	1,06
Nega gošče	ha	1,46	1,46
Nega letvenjaka	ha	0,65	0,65
Nega ml. Drogovnjaka	ha	9,85	9,85
Graditev protipožarnih objektov	km	1,60	1,60
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	6,15	30,75
Drugo varstvo pred požari	dni	70,30	78,28
Zaščita s premazom	ha	0,30	0,30
Vzdrževanje travinj	ha	8,12	72,17
Vzdrževanje vodnih površin	dni	61,25	270,25

V načrtu je poudarek na negovalnih delih ter na pripravi sestojev za naravno obnovitev, kjer z 19,82 ha izrazito prednjači priprava sestoja, pomemben del pa predstavlja tudi nega mlajšega drogovnjaka (9,85 ha). Ukrepi usmerjeni v izboljšanje obstoječih sestojev in usklajevanje razvojnih faz. Varstvena dela so usmerjena v varstvo pred požari, predvsem v redno vzdrževanje obstoječe protipožarne infrastrukture (30,75 km s ponovitvami) ter drugo varstvo pred požari. Vzdrževanje vodnih površin (270,25 dni) in travinj (72,17 ha) pa je s ponovitvami obsežno načrtovano z namenom izboljšanja pogojev za divjad.

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev – gozdovi na plitvih tleh - 12054

Rastiščnogojitveni razred 12054 obsega 3.656 ha, kar predstavlja $\frac{1}{3}$ gozdnih površin GGE Kras I. V državni lasti je slabih 7 %, v lasti lokalnih skupnosti pa 2 % gozdov tega RGR. Ostali del (slabih 92 %) je v zasebni lasti. Vsi gozdovi so večnamenski.

To so gozdovi, ki so po sestavi in zasnovi podobni gozdovom toploljubnih listavcev na karbonatih, le da poraščajo najsiromašnejša rastišča in so zato v gozdnogospodarskem smislu vsaj eno stopnjo skromnejši. Nastali so z zaraščanjem kamnišč, goličav in opuščeni pašnikov. Gozdove gradijo drevesa pretežno panjevskega izvora, v drevesni strukturi prevladujejo hrast puhavec, črni bor in graden. Drevesa dosegajo nizke višine, prevladuje grmičast habitus dreves s povprečno normalnim sklepom krošenj.

S sestoji panjevskega porekla se mozaično prepletajo posamezna gnezda semenskih sestojev različnih razvojnih faz, ki jih najdemo zlasti na boljših mikro rastiščih na dnu vrtač. Ti sestoji so tako kakovostno kot tudi po pestrosti drevesne sestave bogatejši od povprečnih sestojev RGR-ja.

Obsežnejše površine gozdov tega RGR najdemo na južnem delu Brestoviškega dola vzdolž državne meje z Italijo, na območju med Gorjanskim in Volčjim Gradom, med Pliskovico in Kosoveljami, med Coljavo in Hrušico ter na območju med Štorjami in Utovljami.

**STANJE GOZDOV
(RGR 12054)**

a) *Rastišče*

Preglednica 103: Gozdne združbe v RGR 12054

Šifra	Gozdna združba	Površina	
		[ha]	[%]
54401	Primorsko belogabrovje in gradnovje	1,38	0,0
54402	Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških dolin	2,54	0,1
56401	Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	119,32	3,3
56501	Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	2.459,95	67,3
56502	Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom	480,43	13,1
56503	Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	583,76	16,0
59303	Primorsko bukovje stadij s cerom	9,10	0,2
	Skupaj	3.656,48	100,0

V RGR na 2/3 površin prevladuje združba primorskega hrastovja in črnogabrovja. Produktivna sposobnost rastišča znaša 2,7 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 63 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 1,7 m³/ha.

b) *Stanje sestojev*

V preteklosti je bil ta RGR najbolj izpostavljen antropogenemu vplivu, predvsem s pašo in intenzivno sečnjo panjevcev. Današnji gozdovi so povečini nenegovani, slabe kakovosti in panjevskega nastanka. Sestojna višina povečini ne presega 10 m, prevladuje grmičast habitus dreves s pogosto vrzelastim sklepom krošenj. Poudarjena varovalna funkcija sestojev, nizke lesne zaloge ter slaba kvaliteta dreves uvrščajo ta RGR med proizvodno najmanj donosne gozdove v GGE. Zaradi sušnih rastišč pretežno južnih ekspozicij so ti gozdovi izredno požarno ogroženi. Zanje so značilna tudi velika skalovitost, plitva in kamnita tla.

Zgradba gozda:

Prevladujejo skupinsko, raznodobno mešani sestoji drugih trdih listavcev in hrastov s posamično primesjo plemenitih listavcev. Prisotni so tudi manjši enomerni sestoji drogovnjakov in debeljakov črnega bora, povečini dobre kakovosti. Kakovost listavcev je slaba saj so povečini panjevskega izvora.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 104/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi [% od LZ]					Skupaj		prirastek	
	I	II	III	IV	V	[m ³ /ha]	[%]	[m ³ /ha]	[%]
Iglavci	7,3	31,3	27,6	22,6	11,2	23,9	34,0	0,54	32,4
Listavci	40,4	33,3	16,7	6,1	3,5	46,4	66,0	1,13	67,6
Skupaj	29,1	32,7	20,4	11,7	6,1	70,3	100,0	1,67	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Lesna zaloga znaša 70,3 m³/ha in je pričakovano najnižja v GGE. Povprečni letni prirastek znaša 1,67 m³/ha. Več kot 2/3 lesne zaloge listavcev je skoncentrirane v I. in II. debelinskem razredu. Razmeroma visok je delež iglavcev (34 %), ki izrazito prevladujejo v II. in III. debelinskem razredu. Prirastek je skromen predvsem pri iglavcih.

Razmerje drevesnih vrst:

Preglednica 105/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12054

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	[m3/ha]	0,5	0,0	23,4	0,0	0,0	0,0	11,1	0,4	34,9	0,1
	[%]	0,7	0,0	33,3	0,0	0,0	0,0	15,8	0,6	49,5	0,1
Naravno stanje	[m3/ha]										
	[%]										

Skoraj celotno lesno zalogo gradijo drugi trdi listavci (črni gaber, cer in hrast puhavec), bori in hrasti (graden). Mešajo se v razmerju 3 : 2 : 1. Ostale skupine drevesnih vrst so v lesni zalogi zastopane v zanemarljivem deležu.

Ohranjenost gozdov:

Večino sestojev smo uvrstili v ohranjene gozdove (77 %). Kakšna je resnična naravna zmes drevesnih vrst na teh rastiščih je težko določiti, saj zaradi degradacijskih procesov ne poznamo dobro ustreznega naravnega stanja. Ostalih 23 % gozdov, v katerih so prisotni iglavci s podstojno vraslimi listavci, smo uvrstili v spremenjene sestoje.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 106/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 62777

Razvojna faza	Površina [ha]	Zasnova [%]				Negovanost [%]				Sklep [%]			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	248,35	0,1	0,9	72,2	26,8	2,8	3,8	93,2	0,2	0,6	29,4	65,1	4,9
Drogovnjak	1.370,62	0,0	26,5	56,9	16,6	1,4	14,4	84,1	0,1	6,0	42,5	40,9	10,6
Debeljak	456,48					1,8	52,7	45,5	0,0	3,6	65,7	26,6	4,1
Sestoj v obnovi	104,51					16,6	46,6	36,4	0,4				
Panjevec	1.476,52												
Skupaj	3.656,48												

Opomba: Šifre za zasnovno so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre negovanosti so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za sklep so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Med razvojnimi fazami prevladujejo nenegovani panjevci (40 %). Sledijo drogovnjaki (37 %) pomanjkljivih zasnov, nenegovani in normalnega sklepa. Debeljaki in sestoji v obnovi so po večini pomanjkljivo negovani. Mladovje se pojavlja na 7 % površine RGR. Je pomanjkljive zasnov, nenegovano in normalnega sklepa. Večina mladovja izhaja iz pogorišč. Odraz stanja gozdov v RGR ni le ekstremnost rastišč ampak tudi preteklo gospodarjenje ter dejstvo, da gre večinoma za pionirski gozd v sukcesiji zaraščanja nekdanjih pašnikov.

Kakovost drevoja:

Rastiščne razmere se odražajo tudi v kakovosti gozdnega drevja. Ta je povečini zadovoljiva, pri iglavcih je višji delež dreves dobre kakovosti. Pri tem pa je potrebno opozoriti, da podatki o kakovosti dreves v tem RGR ne odražajo realnega stanja, saj temeljijo na podlagi majhnega števila dreves, ki so prerasla 30 cm prag. Na precejšnjem delu tega RGR drevesa ne dosežejo debeline 30 cm.

Poškodovanost sestojev:

Poškodovana je slaba petina dreves tega RGR. Večina poškodb je posledica osutosti krošnje, kar je posledica drastičnega padca vitalnosti vseh nosilnih drevesnih vrst. V zadnjem ureditvenem obdobju smo priča sušenju vseh vrst hrastov, kot tudi črnega bora in črnega gabra. V gozdovih tega RGR je 10,3 m³/ha odmrle lesne mase, kar predstavlja 18 % lesne zaloge.

**ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA
(RGR 12054)**

Preglednica 107/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 12054

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	13,87	0,00	0,0
Obžetev	ha	0,12	0,00	0,0
Nega mladja	ha	9,29	0,00	0,0
Nega gošče	ha	48,47	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	8,52	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	6,87	0,00	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	100,35	125,48	125,0
Vzdrževanje travinj	ha	15,55	1,81	11,6
Vzdrževanje vodnih površin	dni	132,00	77,75	58,9
Osnovanje pasišc v gozdu	ha	0,17	0,00	0,0
Setev	ha	0,00	1,00	0,0
Graditev protipožarnih objektov	km	0,00	5,01	0,0
Drugo varstvo pred požari	dni	0,00	8,25	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,00	0,69	0,0

Realizacija načrtovanih gojitvenih del je bila popolnoma opuščena, saj so vsi ukrepi za nego sestojev (priprava sestoja, nega gošče, mladja, letvenjaka in drogovnjaka) ostali pri indeksu nič. Izvedba varstvenih del pa je izrazito temeljila na protipožarnemu varstvu, kjer je bilo vzdrževanje protipožarnih objektov z 125 km celo preseženo (indeks 125), nenačrtovano pa se je izvedla tudi graditev novih objektov v dolžini 5 km.

Zunaj načrta je bila opravljena le še setev na 1 ha za sanacijo pogorišč, medtem ko sta bili vzdrževanje vodnih površin (78 dni) in travinj (2 ha) realizirani le delno.

**ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
(RGR 12054)**

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 108/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1996 do 2026

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]			Prirastek [m ³ /ha]			Letni realiziran posek* [m ³ /ha]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	3.746,66	5,6	36,5	42,2	0,2	1,0	1,2	0,0	0,0	0,1
2006	4.759,25	22,3	32,8	55,0	0,5	0,9	1,4	0,57	0,46	1,03
2016	3.679,81	16,5	40,2	56,7	0,41	1,23	1,65	0,07	0,13	0,21
2026	3.656,48	23,9	46,4	70,4	0,54	1,13	1,67	0,57	0,85	1,42

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina RGR 12054 se je v zadnjem desetletju zmanjšala za 23 ha ali 1 %. Lesna zaloga je narasla za 24 %, prirastek pa za 1 %. V celoti gledano znaša možni posek 34 % prirastka in je za 6,7 krat višji od realiziranega poseka prejšnjega ureditvenega obdobja.

b) Drevesna sestava

Preglednica 109/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1996 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	D. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list.	M. list.
2006	0,0	0,0	39,7	0,0	0,3	0,0	10,3	0,6	49,1	0,0
2016	0,0	0,0	29,2	0,0	0,0	0,0	14,8	0,6	55,3	0,1
2026	0,7	0,0	33,3	0,0	0,0	0,0	15,8	0,6	49,5	0,1

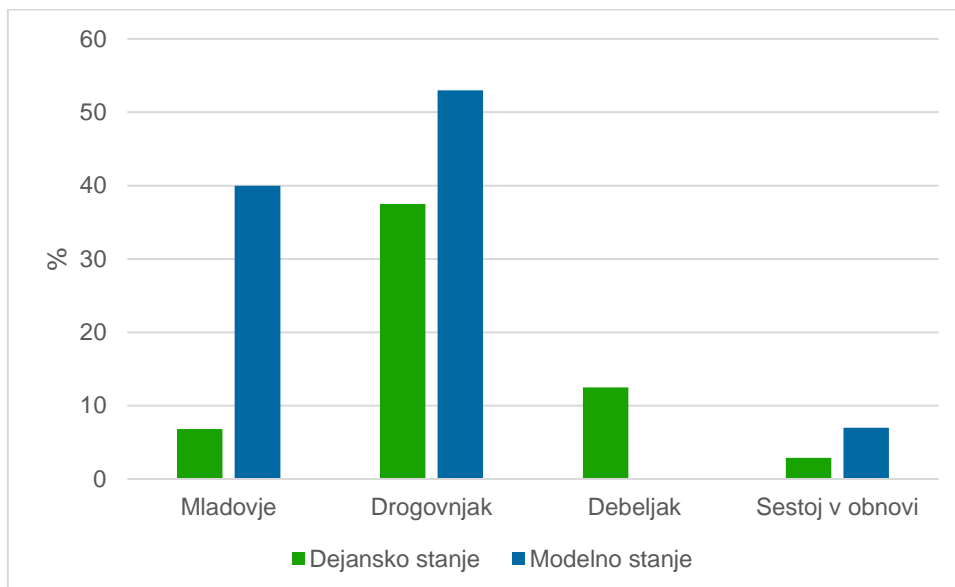
V drevesni sestavi se delež iglavcev, predvsem bora, postopoma znižuje s 40 % na 33 %, medtem ko delež hrasta zmerno narašča in je dosegel 16 %. Delež drugih trdih listavcev, ki v sestavi močno prevladujejo, pa po vrhu iz leta 2016 ostaja stabilen pri slabih 50 %. Predvidevamo, da bo s sukcesijskim razvojem gozdov in rastišč v prihodnje črni bor še naprej izgubljal delež, povečeval pa se bo delež puhavca, cera in tudi gradna. Podobno je s plemenitimi listavci, predvsem lipo in ponekod češnjo. Črni gaber bo ohranil lesno zalogo v kombinaciji z malim jesenom. Med trdimi listavci bodo deleže povečevali tudi koprivovec, trokrpi javor in maklen. Sicer pa se je površina gozdov tega RGR v preteklosti toliko spreminjala, da današnja drevesno sestavo težko primerjamo s preteklo.

c) *Razvojne faze in zgradbe sestojev*

Preglednica 110/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12054 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika [%]
	Površina [ha]	Delež [%]	Korigiran delež [%]	Trajanje razv. faze [leta]	Delež [%]	Modelna površina [ha]	
Mladovje	248,35	6,8	148,23728	60	40	871,98	-33,2
Drogovnjak	1.370,62	37,5	817,485	80	53	1.155,38	-15,5
Debeljak	456,48	12,5	272,495	0	0	0,00	12,5
Sestoj v obnovi	104,51	2,9	63,21884	10	7	152,60	-4,1
Panjevec	1.476,52	40,3					
Skupaj	3.656,48	100					

Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Struktura gozdov po razvojnih fazah je v primerjavi z modelnim stanjem neugodna. Napram modelu je prisotnih preveč debeljakov (+ 13 %) in premalo drogovnjakov (-16 %). Izrazito primanjkuje mladovja (-33 %). Delež pomlajencev je razmeroma usklajen z modelom (-4 %). Sestoji panjeveca, ki jih model ne predvideva, se pojavljajo na 40 % gozdne površine GGE.

**CILJI, USMERITVE IN UKREPI
(RGR 12054)**

a) Gozdnogojitveni cilji

Sestojno raznodoben in skupinsko mešan gozd drugih trdih listavcev (črni gaber, cer in hrast puhavec) - 58 % in gradna (16 %), s posamično do skupinsko primesjo bora (25 %) in plemenitih listavcev (1 %).

- Ciljna lesna zaloga: 75 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 100 m³/ha,

- Ciljna kakovost sortimentov: iglavci – C (15 %),
listavci – drva.

- Ciljno razmerje razvojnih faz:

mladovje	9 %,
drogovnjak	36 %,
debeljak	12 %,
sestoj v obnovi	8 %
panjevec	35 %.

- Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje z elementi panjevskega gospodarjenja.
- Povprečna proizvodna doba hrastov in bora je 150 let, drugih trdih listavcev 30-40 let. Pomladitvena doba 10 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo in panjevska obnova.
- Nego mladovja izvajamo zgolj na boljših rastiščih (vrtače), kjer pospešujemo graden in plemenite listavce.
- Izbiralna redčenja so predvidena na 82 % površine drogovnjakov (1124 ha) s povprečno jakostjo 15 % na LZ. Ni drogovnjakov predvidenih za obnovo.
- V vseh debeljakih šibko redčenje (10 % na LZ), zgolj v pomoč najkakovostnejšim izbrancem. Redčenja so predvidena na 52 % površine debeljakov (238 ha), v obnovo pa je predvideno uvajanje debeljakov na 47 % površine (215 ha).
- Debeljake uvajamo v obnovo z močnejšim pomladitvenim posekom (50 % na LZ) z oblikovanjem večjih pomladitvenih jeder za uspešno nasemenitev hrastov.

- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom naj se zaključi z obnovo (100 % LZ), v ostalih sestojih naj se nadaljuje z obnovo (40 % na LZ). Zaključek obnove je predviden na 51 % površine sestojev v obnovi (54 ha), na 46 % površine je predvideno nadaljevanje obnove (48 ha).
- Nega panjevca je predvidena na 72 % površine (1063 ha), panjevska obnova na 2 % površine (29 ha). Za nego listavcev je predvidena intenzivnost 20 % LZ, iglavcev pa 10 % LZ. Tudi v teh sestojih puščamo osebke ciljnih drevesnih vrst in tudi drevesa semenskega izvora (gospodarjenje s prihranjenci). Pri uvajanju v obnovo se poseka 25 % LZ iglavcev, ter 90 % listavcev.
- Zaradi velike požarne ogroženosti naravnega okolja je potrebno izvajati preventivne ukrepe varstva pred požari. Poseben poudarek je na dograjevanju in vzdrževanju mreže protipožarnih presek.
- V tem RGR ima precejšen del gozdov zaradi velike površinske kamnitosti in skalovitosti poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Na teh ekstremnih rastiščih naj se minimalno ukrepa oziroma se znaten del teh površin izloči kot ekocelice. Upoštevati je potrebno tudi ostale usmeritve navedene v poglavju 6.2.2. za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

b) *Ukrepi*

Preglednica 111/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12054

		Enota	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje:	- dejansko	[%]	34,0	66,0	100,0
	- ciljno	[%]	31,0	69,0	100,0
Lesna zaloga:	- dejanska	[m ³ /ha]	23,9	46,4	70,3
	- ciljna	[m ³ /ha]	23,0	52,0	75,0
Prirastek:		[m ³ /ha]	0,54	1,13	1,67
Možni posek:		[m ³ /ha]	5,7	8,4	14,1
		[m ³ /ha/leto]	0,57	0,85	1,42
Intenziteta m. p. na:	- lesno zalogo	[%]	23,9	18,3	20,2
	- prirastek	[%]	105,7	75,0	85,0
Izravnalna doba:		[let]	20	20	20

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 51.556 m³ lesa, kar predstavlja intenziteto 20,2 % glede na lesno zalogo in 85,0 % glede na prirastek. Večja intenziteta poseka je predvidena pri iglavcih, pri listavcih pa je poudarek na akumulaciji lesne zaloge.

Preglednica 112/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12054

		VRSTE POSEKA					Skupaj	[%] od LZ	[%] od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanit. posek			
		Redčenja	Pomladitv.						
Iglavci	[m ³]	7.030	12.747	947	0	160	20.884	23,9	105,4
	[%]	33,7	61,0	4,5	0,0	0,8	100,0		
Listavci	[m ³]	13.215	12.411	5.215	0	144	30.985	18,3	74,9
	[%]	42,6	40,1	16,8	0,0	0,5	100,0		
Skupaj	[m ³]	20.245	25.158	6.162	0	304	51.869	20,2	84,8
	[%]	39,0	48,5	11,9	0,0	0,6	100,0		

Večino desetletnega možnega poseka predstavlja pomladitven posek (49 %). Redčenj je 39 %. 12 % je predvidenega posek na panj. Sanitarnega poseka je pod 1 %.

Preglednica 113/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	10,29	10,29
Nega mladja	ha	7,44	7,44
Nega gošče	ha	14,91	14,91
Nega letvenjaka	ha	2,20	2,20
Nega ml. Drogovnjaka	ha	3,08	3,08
Graditev protipožarnih objektov	km	29,24	29,24
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	35,06	175,30
Drugo varstvo pred požari	dni	144,49	157,51
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	3.015,00	3.015,00
Vzdrževanje travinj	ha	9,74	85,57
Vzdrževanje vodnih površin	dni	103,50	433,50
Ostala varstvena dela	dni	0,50	0,50

Za obnovo gozdov je predvidena le naravna obnova, ob večjih ujmah pa se glede na ekstremnost rastišč lahko izvedejo tudi ukrepi umetne obnove. Negovalna dela so usmerjena v izboljšanje zasnove in stabilnosti gozdov, pri čemer je največ površin namenjenih negi gošče (15 ha) in pripravi sestoja (10 ha). Varstvena dela so zaradi velike ogroženosti osredotočena na protipožarno varstvo, ki predvideva graditev 29 km novih in vzdrževanje 175 km obstoječih protipožarnih objektov s ponovitvami. Vzdrževanje vodnih površin (434 dni), travinj (86 ha) in 3.015 m zaščitnih ograj pa je usmerjeno v izboljšanje razmer za divjad.

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 20000

Rastiščnogojitveni razred 20000 je med manjšimi RGR v GGE. Obsega 199,12 ha večnamenskih gozdov. Vsi varovalni gozdovi so določeni zaradi izjemne poudarjenosti varovalne funkcije, saj se nahajajo na strmih in skalovitih pobočjih Brestoviškega dola, doline Raše in Branice v odsekih 02002B, 02003B, 02010B, 02079B, 02085B, 02086C in 02087B.

V GGE je skladno z *Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom* ((88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20, v nadaljnjem besedilu: *Uredba*) trenutno razglašeni 199,12 ha varovalnih gozdov. Pri gospodarjenju z varovalnimi gozdovi naj se upošteva režim gospodarjenja varovalnih gozdov, ki jih določa *Uredba*. V varovalnih gozdovih niso glavni cilj donosi, temveč optimalno opravljanje varovalne vloge.

V zasebni lasti je 91 % varovalnih gozdov. Ostalih 8 % je v državni lasti, slabih 2 % pa v lasti lokalnih skupnosti.

**STANJE GOZDOV
(RGR 20000)**

a) Rastišče

Preglednica 114/D-GZ1: Gozdne združbe v RGR 20000

Šifra	Gozdna združba	Površina	
		[ha]	[%]
56401	Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	11,39	5,7
56501	Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	107,57	54,1
56502	Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom	79,13	39,7
56503	Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	1,03	0,5
	Skupaj	199,12	100,0

V RGR prevladuje Primorsko hrastovje in črnogabrovje, ki je evidentirano na 54 % površine. Toplojjubnejše Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom je evidentirano na 40 % površine. Ostali gozdni združbi sta prisotni v manjšem obsegu.

b) Stanje sestojev

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 115/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi [% od LZ]					Skupaj		[m ³ /ha]	[%]
	I	II	III	IV	V	[m ³ /ha]	[%]		
Iglavci	0,32	0,77	0,44	0,01	0,00	55,4	1,55	0,32	0,77
Listavci	0,88	0,25	0,08	0,03	0,00	44,6	1,25	0,88	0,25
Skupaj	1,20	1,02	0,52	0,04	0,00	100,0	2,80	1,20	1,02

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Lesna zaloga znaša 100 m³/ha, letni prirastek pa 1,20 m³/ha. Pri listavcih v debelinski strukturi lesne zaloge izrazito prevladuje najtanjši debelinski razred. Pri iglavcih je najvišji delež lesne zaloge v II. debelinskem razredu. Razmerje v lesni zalogi je 44 : 55 v korist listavcev.

Razmerje drevesnih vrst:

V lesni zalogi prevladujejo bori in drugi trdi listavci (cer, hrast puhavec, črni gaber in mali jesen). Skupaj tvorijo 97 % lesne zaloge. Od ostalih skupin drevesnih vrst se v večjem obsegu pojavlja le še bukev (2,3 %).

Preglednica 116/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 20000

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	[m ³ /ha]	0,0	0,0	53,8	0,0	0,0	2,3	0,2	0,6	43,7	0,1
	[%]	0,0	0,0	53,4	0,0	0,0	2,3	0,2	0,6	43,4	0,1
Naravno stanje	[m ³ /ha]										
	[%]										

Naravno razmerje drevesnih vrst, zaradi načina določitve RGR, kjer osnovni faktor določitve ni homogenost rastišča, je težko določiti. Naravna drevesna sestava se loči od dejanske predvsem znotraj skupine drugi trdi listavci. V prihodnje pričakujemo povečevanje deleža cera in puhavca ter zmanjševanje deleža črnega gabra in malega jesena. Več bo gradna in plemenitih listavcev, bori pa bodo z razvojem gozdov postopoma izginili ali se ohranili le na najbolj ekstremnih rastiščih v majhnem deležu. Drevesna sestava v tem RGR je prilagojena varovalni vlogi in rastiščem. Na splošno si je potrebno prizadevati za čim bolj pestro drevesno sestavo ekstremnim razmeram prilagojenih vrst, ki zagotavljajo dolgoročno stabilnost. Delež črnega bora je potrebno nekoliko zmanjšati, čeprav so ravno ekstremna rastišča njegova naravna nahajališča v bližnji okolici.

Ohranjenost gozdov:

Večji del gozdov je ohranjenih (57 %). Sestoji iglavcev s primešanimi listavci so uvrščeni med močno spremenjene gozdove; teh je 39 %. Ostali delež predstavljajo spremenjeni gozdovi.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 117/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 50050

Razvojna faza	Površina [ha]	Zasnova [%]				Negovanost [%]				Sklep [%]			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	48,76	0,0	14,8	84,7	0,5	1,1	0,0	98,9	0,0	0,9	4,5	93,4	1,2
Drogovnjak	56,51	0,0	8,0	92,0	0,0	0,0	2,1	97,9	0,0	6,1	52,1	41,2	0,6
Debeljak	50,82					0,0	78,0	20,2	1,8	0,0	100,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	6,11					100,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	36,92												
Skupaj	199,12												

Opomba: Šifre za zasnovno so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre negovanosti so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za sklep so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Med razvojnimi fazami nekoliko prevladujejo nenegovani drogovnjaki pomanjkljivih zasnov in normalnega sklepa. Pomanjkljivo negovani debeljaki normalnega sklepa se prav tako kot nenegovano mladovje, pojavljajo na dobri ¼ površine RGR. Negovani pomlajenci prisotni na 3 ha. Panjeveci zavzemajo 19 % površin varovalnih gozdov.

Kakovost drevia:

V tem RGR ni bilo izmere na SVP, zato nimamo podatkov o kakovosti dreves.

Poškodovanost sestojev:

V tem RGR ni bilo izmere na SVP, zato nimamo podatkov o poškodovanosti sestojev.

**ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA
(RGR 20000)**

Preglednica 118/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 20000

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
-	-	-	-	-

V preteklem ureditvenem obdobju v varovalnih gozdovih ni bilo izvedeno nobeno gojitveno ali varstveno delo.

**ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
(RGR 20000)**

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 119/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1996 do 2026

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]			Prirastek [m ³ /ha]			Letni realiziran posek* [m ³ /ha/leto]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2006	190,85	47,8	40,3	88,1	0,76	0,70	1,46	0,05	0,01	0,06
2016	200,42	35,0	46,2	81,3	0,84	1,41	2,25	0,19	0,03	0,23
2026	199,12	53,8	46,9	100,7	1,55	1,25	2,80	1,56	0,74	2,31

Opomba: v obdobju 2015-2024 je z oznako * naveden načrtovani oz. možni posek

Površina RGR se je z novim ureditvenim obdobjem zmanjšala za 1 % ali 1,3 ha. Lesna zaloga je predvsem na račun iglavcev narasla za 24 %. Za enak delež je narasel tudi prirastek. Možni posek je dvajsetkrat višji od realiziranega letnega poseka v prejšnjem ureditvenem obdobju, ter 82 % prirastka.

b) Drevesna sestava

Preglednica 120/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1996-2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	D. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list.	M. list.
1996	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	66,5	0,0	33,5	0,0
2006	0,0	0,0	54,2	0,0	0,0	0,2	1,9	0,1	43,6	0,0
2016	0,0	0,0	43,1	0,0	0,0	2,6	0,2	0,7	53,3	0,1
2026	0,0	0,0	53,4	0,0	0,0	2,3	0,2	0,6	43,4	0,1

V drevesni sestavi prevladujejo bori (53 %), katerih delež v drevesni sestavi se je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem povečal za desetino. Približno za toliko se je na drugi strani zmanjšal delež drugih trdih listavcev. Spremembe so majhne in nezanesljive, glede na okularno oceno v obeh ureditvenih obdobjih.

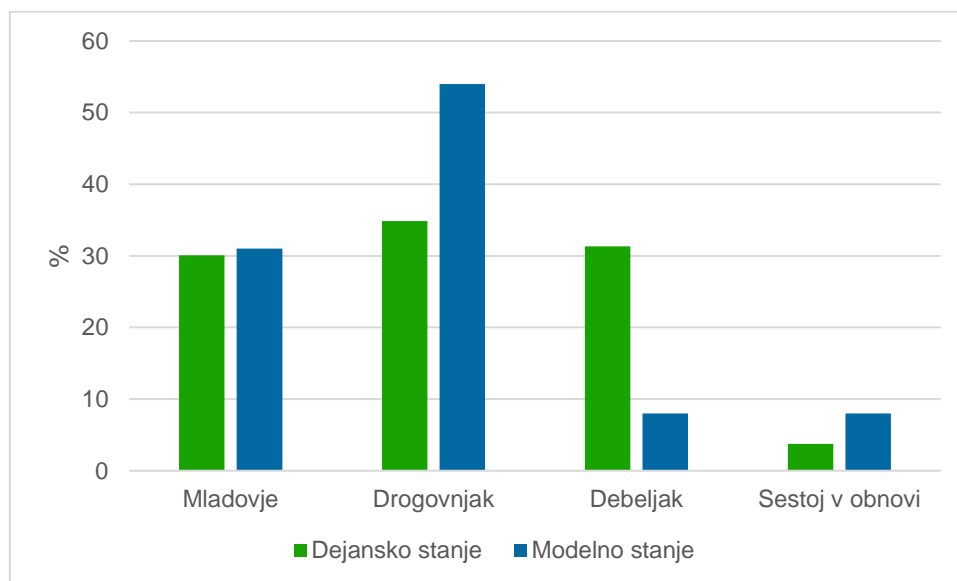
c) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 121/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 20000 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika [%]
	Površina [ha]	Delež [%]	Korigiran delež [%]	Trajanje razv. faze [leta]	Delež [%]	Modelna površina [ha]	
Mladovje	48,76	24,5	30,06	40	31	50	-26
Drogovnjak	56,51	28,4	34,84	70	54	88	-59
Debeljak	50,82	25,5	31,33	10	8	13	13
Sestoj v obnovi	6,11	3,1	3,77	10	8	13	-10
Panjevec	36,92	18,5					
Skupaj	199,12	100					

Med razvojnimi fazami se v približno enakih deležih pojavljajo debeljaki, drogovnjaki in mladovje. Vsi so prisotni na okoli 50 ha površin. Panjevci se pojavljajo na 37 ha, medtem ko so pomlajenci prisotni le na dobrih 6 ha površin.

Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

V primerjavi z modelnim stanjem se struktura gozdov po razvojnih fazah najbolj sklada v deležu mladja (-1 %) in deležu sestojev v obnovi (- 4). Napram modelu je izrazito premalo drogovnjakov (- 19 %) in izrazito preveč debeljakov (+23 %).

CILJI, USMERITVE IN UKREPI (RGR 20000)

a) Gozdnogojitveni cilji

Sestojno raznodoben in skupinsko mešan gozd drugih trdih listavcev (62 %), borov (34 %), bukve (3 %) in plemenitih listavcev (1 %).

- Ciljna lesna zaloga: 111 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 150 m³/ha.

- Ciljna kakovost sortimentov:

listavci	drva,
iglavci	C (15 %).

- Ciljno razmerje razvojnih faz:

mladovje	26 %,
drogovnjak	34 %,
debeljak	9 %,
sestoj v obnovi	16 %,
panjavec	15 %.

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 20 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Ohranjanje stalne poraščenosti z gozdnim drevjem, ki zagotavlja varovanje gozdnih tal in sestojev.
- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje z elementi panjevskega gospodarjenja.
- Proizvodna doba je 130 let, pomladitvena doba 10 let.
- Osnovni način obnavljanja gozda je naravna obnova z nasemenitvijo v kombinaciji s panjevsko obnovo.
- Nega mladovja je usmerjena v uravnavanje zmesi oziroma h pospeševanju drevesnih vrst, ki so odpornejše proti požarom (hrasti). Krepimo tudi osebke semenskega nastanka in redčimo znotraj panja.
- Redčenja drogovnjakov naj bodo usmerjena h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev. Redčenja listavcev so v povprečju zmerna (10 % na LZ), usmerjena v pomoč posameznim kvalitetnim osebkom, predvsem pa k poseku slabo vitalnih dreves. V drogovnjakih črnega bora redčiti 15 % na LZ. Izbiralna redčenja so predvidena na 96 % površine drogovnjakov (54 ha) s povprečno jakostjo 13 % na LZ.
- V debeljakih izvesti šibko redčenje s povprečno jakostjo 10 % na LZ. Redčenja so predvidena na 21 % površine (11 ha), v obnovo pa je predvideno uvesti debeljake na 79 % površine (40 ha) s povprečno jakostjo 35 % na LZ.
- V okolici kamnišč in na posebej skalovitih predelih ter v ekocelicah prepustimo gozd naravnemu razvoju.
- Nadaljevanje obnove je predvideno na 100 % površin (6 ha) sestojev v obnovi z jakostjo 35 % na LZ.
- V panjevcih z večjim deležem ciljnih drevesnih vrst naj se izvede enkratno redčenje (10 % na LZ) s katerim pospešujemo hraste ne glede na zasnovo in nastanek. Nega panjevca je predvidena na 100 % površine (37 ha), panjevska obnova ni predvidena.
- V tem RGR se zaradi poudarjene varovalne funkcije gozdov kljub prisotnosti svetloljubnih drevesnih vrst gospodari izključno malopovršinsko. Zagotoviti je potrebno kontinuirano pomlajevanje.
- Pri spravilu lesa je potrebno uporabljati tehnologijo prilagojeno ekstremnosti rastišča.
- Gozdovi tega RGR imajo zaradi velikega naklona terena izjemno poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, zaradi prisotnosti infrastrukturnih objektov opravljajo tudi izjemno poudarjeno zaščitno funkcijo. Zaradi bližine prometnih poti, naselij in kmetijskih površin so tudi požarno zelo ogroženi. Posebno pozornost je zato

potrebno posvetiti stojnosti teh gozdov in uravnavanju njihove notranje mikrokline (klimaksne drevesne vrste, večja zasenčenost pritalne vegetacije).

- Upoštevati je potrebno tudi vse ostale usmeritve, ki so navedene v poglavju 6.2.2. za zagotavljanje trajnosti vseh funkcij gozdov ter usmeritve, ki so navedene v poglavju 6.2.4. za delo z varovalnimi gozdovi.

c) *Ukrepi*

Preglednica 122/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 20000

		Enota	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje:	- dejansko	[%]	53,4	46,6	100,0
	- ciljno	[%]	48,4	51,6	100,0
Lesna zaloga:	- dejanska	[m3/ha]	53,8	46,9	100,7
	- ciljna	[m3/ha]	53	57	111
Prirastek:		[m3/ha/leto]	1,55	1,25	2,80
Možni posek:		[m3/ha]	15,6	7,4	23,0
		[m3/ha/leto]	1,57	0,74	2,31
Intenziteta m. p. na:	- lesno zalogo	[%]	29,1	15,9	22,9
	- prirastek	[%]	101,0	59,5	82,5
Izravnalna doba:		[let]	20	20	20

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 4.600 m³, kar predstavlja intenziteto 23 % glede na lesno zalogo in 83 % glede na prirastek. Večja intenziteta poseka je predvidena pri iglavcih, medtem ko je pri listavcih poudarek na akumulaciji lesne zaloge. Višina možnega poseka je prilagojena varovalni vlogi gozdov, stanju gozda in visoke zaprtosti gozdov.

Preglednica 123/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 20000

		Vrste poseka					Skupaj	[%] od LZ	[%] od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanit. posek			
		Redčenja	Pomladitv.						
Iglavci	[m3]	423	2.648	45	0	0	3.116	29,1	100,8
	[%]	13,6	85,0	1,4	0,0	0,0	100,0		
Listavci	[m3]	747	492	243	0	0	1.482	15,9	59,6
	[%]	50,4	33,2	16,4	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	[m3]	1.170	3.140	288	0	0	4.598	22,9	82,4
	[%]	25,4	68,3	6,3	0,0	0,0	100,0		

Dve tretjini možnega poseka v naslednjem ureditvenem obdobju predstavlja pomladitvena sečnja. Redčenja predstavljajo četrtno možnega poseka, medtem ko posek na panj predviden v 6 % deležu možnega poseka. Sanitarni posek ni predviden.

Preglednica 124/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 20000

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega letvenjaka	ha	1,59	1,59
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	1,38	6,90
Drugo varstvo pred požari	dni	0,21	0,63

Glede na varovalni značaj gozda morajo biti ukrepi usmerjeni predvsem v večanje stabilnosti gozdov. Ukrepi morajo biti planirani na manjših površinah kot sicer in dovolj zgodaj, ko stabilnost še ni ogrožena. V ta namen je planirana pomoč pri naravni obnovi in nega gozdov. Tudi v starejših sestojih mora biti pri sečnji poudarjen njen negovalni namen. Varstvo gozdov je usmerjeno v varovanje pred požari v naravi.

9.2.7 Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 21000

Rastiščnogojitveni razred 21000 je najmanjši RGR v GGE, obsega 45,98 ha gozdnih površin. Vanj je vključen gozdni rezervat s strogim varstvenim režimom Volnik (odsek 02102A). V zasebni in državni lasti je 0,08 oziroma 0,03 ha, ostalo je v lasti lokalnih skupnosti.

V gozdovih s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni je cilj prepustiti sestojem naravnemu razvoju z namenom spremljanja in proučevanja naravnega sukcesijskega razvoja gozdnih združb ter spremljanja rastnih zakonitosti sestojev.

V teh sestojih glavna smernica narekuje največjo možno odsotnost vsakršnih človekovih posegov. Gospodarjenje z gozdovi v teh predelih ni predvideno. V gozdnih rezervatih s strogim varstvenim režimom so prepovedane vse gospodarske, rekreacijske, raziskovalne in druge dejavnosti, ki bi lahko kakorkoli spremenile obstoječe naravno stanje in vplivale na nemoten naravni razvoj v prihodnosti.

Okrog gozdnega rezervata s strogim varstvenim režimom se lahko v soglasju z lastnikom gozda določi varstveni pas, ki ne sme biti ožji od ene sestojne višine. V njem se lahko izvajajo samo sanitarne sečnje. Če vodi ob rezervatu cesta, je dovoljen posek dreves, ki neposredno ogrožajo promet in gibanje ljudi.

**STANJE GOZDOV
(RGR 21000)**

a) Rastišče

Preglednica 125: Gozdne združbe v RGR 21000

Šifra	Gozdna združba	Površina	
		[ha]	[%]
56501	Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	13,33	29,0
56502	Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom	6,90	15,0
59303	Primorsko bukovje stadij s cerom	25,75	56,0
	Skupaj	45,98	100,0

V RGR se prepletajo tri gozdne združbe. Na vznožju Volnika se nahaja stadij združbe primorskega bukova s cerom, ki zajemo več kot ½ površine RGR. Nad njo, na pobočju se pojavlja združna primorskega hrastovja in črnogabrovja na apnencu. Ta zajema slabo tretjino površine RGR. Še višje, na grebenskih legah, srečamo združbo primorskega hrastovja in črnogabrovja s terebintom, ki zajema preostalih 7 ha površin.

b) Stanje sestojev

Na grebenskih legah hriba Volnik prevladujejo drogovnjaki (panjevskega nastanka) avtohtonih listavcev (črni gaber, mali jesen, puhasti hrast). Iz pobočja proti vznožju hriba prehajajo gozdovi v starejši drogovnjak in debeljak s prevladujočim deležem cera ter posamično primesjo črnega bora.

Zgradba gozda:

Prevladujejo raznodobno mešani sestoji drugih trdih listavcev. Prisotni so tudi enomerni sestoji črnega bora in drogovnjaki panjevskega izvora.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 126/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi [% od LZ]					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	[m ³ /ha]	[%]	[m ³ /ha]	[%]
Iglavci	2,1	20,6	63,0	14,3	0,0	5,4	3,0	0,12	2,6
Listavci	21,1	19,4	27,7	20,3	11,5	170,3	97,0	4,45	97,4
Skupaj	20,5	19,5	28,8	20,1	11,1	175,7	100,0	4,57	100,0

Lesna zaloga znaša 175,7 m³/ha in je med višjimi v GGE. Povprečni letni prirastek znaša 4,57 m³/ha. Večina (84 %) lesne zaloge iglavcev je skoncentrirana v II. in III. debelinskem razredu. Listavci predstavljajo 97 % v lesni zalogi RGR. Slaba tretjina jo je skoncentrirana v III. debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst:

Preglednica 127/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 21000

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	[m3/ha]	0,0	0,0	5,4	0,0	0,0	0,0	5,3	2,8	162,2	0,0
	[%]	0,0	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	3,0	1,6	92,4	0,0
Naravno stanje	[m3/ha]										
	[%]										

Večino lesne zaloge (92 %) gradijo drugi trdi listavci. Bora in gradna je po 3 %, plemenitih listavcev je pod 2 %.

Ohranjenost gozdov:

Vsi gozdovi v RGR so ohranjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 128/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 21000

Razvojna faza	Površina [ha]	Zasnova [%]				Negovanost [%]				Sklep [%]			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Drogovnjak	3,01	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	43,9	0,0	56,1
Debeljak	25,57					0,0	5,0	95,0	0,0	0,0	49,8	45,9	4,3
Panjevec	17,40												
Skupaj	45,98												

Opomba: Šifre za zasnovu so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre negovanosti so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za sklep so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

V RGR na 56 % površine prevladujejo nenegovani sestoji v razvojni fazi debeljaka. Ti so povečini rahlega do vrzelastega sklepa. Nenegovani drogovnjaki normalnega in vrzelastega sklepa ter pomanjkljive zasnovе so prisotni le na 7 % površine. Dobro 1/3 površin poraščajo sestoji panjevske zgradbe. Mladovja in pomlajenci niso bili zabeleženi.

Kakovost drevja:

V tem RGR ni bilo izmere na SVP, zato ne razpolagamo s podatki o kakovosti dreves.

Poškodovanost sestojev:

V tem RGR ni bilo izmere na SVP, zato ne razpolagamo s podatki o poškodovanosti sestojev.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA (RGR 21000)

V preteklem ureditvenem obdobju ni bilo načrtovanih gojitvenih in varstvenih del.

**ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
(RGR 21000)**

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 129/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1996 do 2026

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]			Prirastek [m ³ /ha]			Letni realiziran posek* [m ³ /ha]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	69,90	0,0	80,0	80,0	0,0	2,5	2,5	-	-	-
2006	46,08	9,6	247,7	257,2	0,25	5,17	5,42	0,00	0,07	0,07
2016	46,06	3,4	162,1	165,6	0,08	4,54	4,62	0,00	0,32	0,32
2026	45,98	5,4	170,3	175,7	0,12	4,45	4,57	0,00	0,00	0,00

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina RGR 21000 se je v zadnjem obdobju zmanjšala za 0,08 ha. Lesna zaloga je narasla za 6 %.

b) Drevesna sestava

Preglednico razvoja gozdom v pogledu sestave drevesnih vrst navajamo le za večje RGR in v primeru, če so bili RGR v preteklosti oblikovani približno primerljivo z današnjimi.

c) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 130/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 21000 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika [%]
	Površina [ha]	Delež [%]	Korigiran delež [%]	Trajanje razv. faze [leta]	Delež [%]	Modelna površina [ha]	
Mladovje	-	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	3,01	6,5	-	-	-	-	-
Debeljak	25,57	55,7	-	-	-	-	-
Sestoj v obnovi	-	-	-	-	-	-	-
Panjevec	17,40	37,8					
Skupaj	45,98	100,0					

Modelna struktura gozdom po razvojnih fazah je namenjena gospodarskemu gozdu. Zato je za gozdove s posebnim namenom, kjer gospodarjenje ni dovoljeno ne prikazujemo.

**CILJI, USMERITVE IN UKREPI
(RGR 21000)**

a) Gozdnogojitveni cilji

Cilj je prepustiti sestoje naravnemu razvoju z namenom spremljanja in proučevanja naravnega sukcesijskega razvoja gozdnih združb ter spremljanja rastnih zakonitosti sestojev.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

Glavna usmeritev za te sestoje je največja možna odsotnost vsakršnih človekovih posegov. Gospodarjenje z gozdovi v teh predelih ni predvideno.

V gozdnem rezervatu s strogim varstvenim režimom so prepovedane vse gospodarske, rekreacijske, raziskovalne in druge dejavnosti, ki bi lahko kakorkoli spremenile obstoječe naravno stanje in vplivale na nemoten naravni razvoj v prihodnosti. Okrog gozdnega rezervata s strogim varstvenim režimom se lahko v soglasju z lastnikom gozda določi varstveni pas, ki ne sme biti ožji od ene sestojne višine. V njem se lahko izvajajo samo sanitarne sečnje. Če vodi ob rezervatu cesta, je dovoljen posek dreves, ki neposredno ogrožajo promet in gibanje ljudi.

c) Ukrepi

V naslednjem ureditvenem obdobju v RGR 21000 ni predvidenih ukrepov.

10 VIRI

Atlas okolja. 2014. Ljubljana, Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje. Pridobljeno marca 2014 na: <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/default.aspx>.

Atlas okolja. 2015. Spletna objektna storitev (WFS) za izdajanje okoljskih prostorskih podatkov. Ljubljana, Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje. Pridobljeno marca 2015 na: http://gis.arso.gov.si/wfs_web/faces/WFSLayersList.jspx.

CPVO (2001): Digitalna pedološka karta Slovenije v merilu 1:25.000 - DPK25: Center za pedologijo in varstvo okolja, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana

Digitalni model reliefa 25x25 m (DMR 25). 2002. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Dolina Raše. 2015. Pridobljeno julija 2015: <http://www.visitkras.info/index.php/sl/narava-in-pokrajina/svet-voda/164-dolina-rae>.

Fabjan E. 2014. Pot Kraški izviri. Pridobljeno julija 2015 na: <http://www.m2b.si/index.php/sl/forum/opisi-tur/95-pot-kraski-izviri>.

Gams I. 2003. Kras v Sloveniji v prostoru in času. Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU: 516 str.

Gozdnogospodarski načrt Gozdnogospodarske enote Kras I 1987 – 1996. 1989. Sežana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana: 189 str.

Gozdnogospodarski načrt Gozdnogospodarske enote Kras I 1996 – 2005. 2002. Sežana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana: 77 str.

Gozdnogospodarski načrt Gozdnogospodarske enote Kras I 2006 – 2015. 2005. Sežana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana: 128 str.

Gozdnogospodarski načrt Kraškega gozdnogospodarskega območja (2011 – 2020). 2011. Sežana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana: 494 str.

Jurc D. 2000. Sušenje črnega gabra (*Ostrya carpinifolia* Scop.) na Krasu. Ljubljana, Poročevalsko, diagnostična in prognostična služba za varstvo gozdov. Gozdarski Inštitut Slovenije, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire.

Jurc M., Urek G., Širca S., Mikulič V., Glavan B. 2003. Borova ogorčica, *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner & Buhrer, 1934) Nickle, 1970 – nova nevarnost za slovenske gozdove?. Zbornik gozdarstva in lesarstva, št. 72: s.121 – 156

Jurhar F, Miklavžič J, Sevnik F, Žagar B. 1963. Ljubljana, Gozd na krasu Slovenskega primorja. Publikacije tehniškega muzeja Slovenije: 117 str.

Kadunc A. 2006. Kakovost in vrednost okroglega lesa bukve (*Fagus sylvatica* L.) s posebnim ozirom na pojav rdečega srca. Gozdarski vestnik, 64, 9: s. 355 – 376.

Kadunc A. 2010. Ocenjevanje proizvodne sposobnosti bukovih rastišč. Ekspertiza. Ljubljana, Biotehniška fakulteta: 14 str.

Kotar M. 2003. Gozdarski priročnik. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 414 str.

Kataster gozdnih cest OE Sežana. 2015. Sežana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana.

Kladnik, et al. 1998. Geografski atlas Slovenije: Država v prostoru in času. Ljubljana, DZS: 360 str.

Kranjc et al. 1999. KRAS: pokrajina, življenje, ljudje. Ljubljana, založba ZRC, ZRC SAZU: 321 str.

Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Kras I (2026–2035). 2025. Nova Gorica, Zavod RS za varstvo narave - OE Nova Gorica.

Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta (GGN) gozdnogospodarske enote (GGE) Kras I (2026-2035). 2026. Nova Gorica, ZVKDS OE Nova Gorica.

Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov in za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o sprejemljivosti gradnje z vidika upravljanja z vodami. 2025. Celje. Ministrstvo za naravne vire in prostor, Direkcija Republike Slovenije za vode.

Kutnar L., Veselič Ž., Dakskobler I. 2011. Clenitev gozdov Slovenije po podobnosti rastlinskih združb za potrebe usmerjanja razvoja gozdov: revizija šifrantna združb in njihova vsebinska uskladitev. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije: 12 str.

Kutnar L., Veselič Ž., Dakskobler I., Robič D.: Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. Gozdarski vestnik, 70/2012, št. 4.

Luthar et al. 2008. Kras. Trajnostni razvoj kraške pokrajine. Ljubljana, založba ZRC, ZRC SAZU: 337 str.

Marinček L., Čarni A. 2002. Komentar k vegetacijski karti gozdnih združb Slovenije v merilu 1 : 400.000. Ljubljana, Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU Založba ZRC: 79 str.

Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije, *Ur. l. RS*, št. 76/2004.

Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov na območju občine Sežana (*Uradne objave*, št. 13/92)

Omrežje – ELES UPO. 2013. Ljubljana, Elektro-Slovenija d.o.o. Pridobljeno marca 2015 na: <http://www.upo.eles.si/modload.php>.

Osnovna geološka karta SFRJ v merilu 1:100.000, Listi: Trst in Gorica. 1967. Beograd, Vojnogeografski inštitut. Pridobljeno marca 2015 na: <http://kalcedon.geozs.si/website/OGK100/viewer.htm>

Perko D, *et all.* 1998. Slovenija, pokrajine in ljudje. Ljubljana, Mladinska knjiga: 735 str.

Poročilo Zavoda za gozdove Slovenije o gozdovih za leto 2014. 2013. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije: 77 str.

Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (*Ur. l. RS*, št. 71/04, 95/04, 37/05, 87/05, 73/08, 63/10, 54/14 in 60/15).

Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (*Ur. l. RS*, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15).

Pravilnik o gozdnih prometnicah (*Ur. l. RS*, št. 104/2004, 4/2009).

Pravilnik o evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč (*Ur. l. RS*, št. 122/2008, 4/2010, 110/2010).

Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (*Ur. l. RS*, št. 91/2010).

Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravi in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (*Ur. l. RS*, št. 55/1994, 95/2004, 110/2008, 83/2013).

Pravilnik o varstvu gozdov (*Ur. l. RS*, št. 92/2000, 56/2006, 114/2009, 31/2016).

Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. 2012. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije: 110 str.

Seznam državnih cest in odsekov. 2006. Ljubljana, Ministrstvo za promet, Direkcija Republike Slovenije za ceste: 43 str. Pridobljeno marca 2008 na: http://www.dc.gov.si/fileadmin/dc.gov.si/pageuploads/pdf_datoteke/Seznam_cest/Seznam_Odsekov_2005.pdf.

Schlegel K. 2009. Prsti na severnem delu Krasa: Diplomsko delo. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo: 69 str.

Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (*Ur. l. RS*, št. 111/2007).

SI-STAT podatkovni portal - Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2002. 2002. Ljubljana, Statistični urad Republike Slovenije, Ministrstvo za notranje zadeve - Centralni

register prebivalstva, Ministrstvo za notranje zadeve - Direktorat za upravne notranje zadeve. Pridobljeno marca 2015 na: <http://www.stat.si/pxweb/Database/Popis2002/Popis2002.asp>.

Švetak J. 2005. Osnove navigacije. Portorož, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za pomorstvo in promet: 353 str. Pridobljeno marca 2008 na: <http://www.fpp.edu/~jsvetak/Navigacija/osnove1.pdf>.

Tehnična navodila za določanje bonitete zemljišč. 2008. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije, št. 00705-6/2008, 1.6.2008: 91 str.

Topografska karta merila 1 : 25.000. Digitalni podatki v rastrski obliki. 2813, Opatje selo - 145. 1994. 1:25.000. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Topografska karta merila 1 : 25.000. Digitalni podatki v rastrski obliki. 2814, Gorjansko - 146. 1994. 1:25.000. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Topografska karta merila 1 : 25.000. Digitalni podatki v rastrski obliki. 2823, Branik - 147. 1994. 1:25.000. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Topografska karta merila 1 : 25.000. Digitalni podatki v rastrski obliki. 2824, Vipava - 148. 1994. 1:25.000. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Topografska karta merila 1 : 25.000. Digitalni podatki v rastrski obliki. 2841, Sežana - 163. 1994. 1:25.000. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Topografska karta merila 1 : 25.000. Digitalni podatki v rastrski obliki. 2842, Divača - 164. 1994. 1:25.000. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Topografska karta merila 1 : 50.000. Digitalni podatki v rastrski obliki. 028_3/4 Koper. 1994. 1:50.000. Ljubljana, Geodetska uprava Republike Slovenije.

Urbančič, *et. all.* 2005. Atlas gozdnih tal Slovenije. Ljubljana, Zveza gozdarskih društev Slovenije, Gozdarski vestnik in Gozdarski inštitut Slovenije: 105 str.

Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Nature 2000) (*Ur. l. RS, št. 49/2004, 110/2004, 59/2007, 43/2008, 8/2012, 3/2014, 21/2016*).

Uredba o razporejanju pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest (*Ur. l. RS, št. 42/2015*).

Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (*Ur. l. RS, št. 88/2005, 56/2007, 29/2009, 91/2010, 1/2013, 39/2015*).

Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (*Ur. l. RS, št. 46/2004, 109/2004, 84/2005, 115/2007, 96/2008, 36/2009, 102/2011, 15/2014*).

Zakon o divjadi in lovstvu (*Ur. l. RS, št. 16/2004, 120/2006, 17/2008, 46/2014*).

Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu (*Ur. l. RS, št. 58/2002, 85/2002, 45/2004-ZdZPKG, 77/2011*).

Zakon o gozdovih (*Ur. l. RS, št. 30/1993, 13/1998, 24/1999, 67/2002, 112/2006, 115/2006, 110/2007, 106/2010, 63/2013, 17/2014, 24/15, 9/16*).

Zakon o ohranjanju narave (*Ur. l. RS, št. 56/1999, 31/2000, 110/2002, 119/2002, 22/2003, 41/2004, 61/2006, 63/2007, 117/2007, 8/2010, 46/2014*).

Zakon o varstvu podzemnih jam (*Ur. l. RS, št. 2/2004, 61/2006, 46/2014*).

11 NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Andrej ZADNIK, gozd. inž.
Bogdan MAGAJNA, univ. dipl. inž. gozd.,
Matej KRAVANJA, univ. dipl. inž. gozd.,
Matej REŠČIČ, univ. dipl. inž. gozd.,
Luka JERNEJČIČ, mag. inž. gozd.,
Ivan ROŽAC, inž. gozd. in lov.,
Aljoša ŽNIDARŠIČ, univ. dipl. inž. gozd.,
Rok PETROVČIČ, univ. dipl. inž. gozd.,
Žan KOBAL, inž. gozd. in lov.,
Monika LIŠTER, mag. inž. gozd.

Podpisniki:

**Delavec, odgovoren
za pripravo načrta :**

Luka JERNEJČIČ, mag. inž. gozd.

**Vodja odseka za
načrtovanje razvoja gozdov:**

Matej REŠČIČ, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja območne enote Sežana:

Boštjan KOŠIČEK, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor ZGS:

Gregor DANEV, univ. dipl. inž. gozd.

Datum izdelave načrta: 27. maj 2026

12 PRILOGE

Priloge v načrtu:

- Seznam tarif po odsekih
- Seznam prirastnih nizov po RGR
- Seznam jam
- Spremembe šifer in imen RGR
- Pomen šifer RGR-jev

Ločene priloge:

TABELARNI DEL:

- Obrazec E1 (Povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE)
- Obrazec E2 (Povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR)
- Obrazec E3 (Povzetek stanja in ukrepov na ravni lastn. kategorij)
- Obrazec E4 (Povzetek stanja, usmeritev in ukrepov na ravni odsekov)

Seznam tarif po odsekih

Preglednica 131/ D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
02001	41	41	41	21	21	22	21	21
02002A	41	41	41	21	21	22	21	21
02002B	41	41	41	21	21	21	21	21
02003A	41	41	41	21	21	22	21	21
02003B	41	41	41	21	21	21	21	21
02004	42	42	43	22	23	25	23	22
02005A	45	45	45	28	28	29	28	28
02005B	42	42	44	23	23	25	23	23
02006	42	42	44	23	24	26	26	23
02007	42	42	44	23	24	26	26	23
02008	42	42	43	22	23	25	25	22
02009A	43	43	43	25	23	25	24	23
02009B	43	43	45	25	25	28	27	26
02010A	43	43	43	25	23	25	24	23
02010B	43	43	45	23	23	23	23	23
02011	42	42	44	22	23	26	26	22
02012	41	41	43	21	22	24	24	21
02013	41	41	43	21	22	24	24	21
02014A	41	41	43	28	25	27	26	24
02014B	42	42	43	22	23	25	25	22
02015A	45	45	45	26	25	26	26	25
02015B	42	42	44	23	24	26	26	23
02016	42	42	44	23	24	26	26	23
02017A	41	41	43	28	25	27	26	24
02017B	42	42	44	23	24	26	26	23
02018A	41	41	43	29	26	28	27	25
02018B	42	42	43	22	23	25	25	22
02019	42	42	44	23	24	26	26	23
02020A	43	42	44	30	27	29	28	26
02020B	45	45	46	27	27	29	28	28
02021A	41	41	43	27	24	26	25	23
02021B	42	42	43	22	23	25	25	22
02022A	41	41	43	27	24	26	25	23
02022B	42	42	43	22	23	25	25	22
02023A	43	42	44	30	27	29	28	26
02023B	42	41	43	25	26	26	26	25
02024A	46	46	47	28	28	30	29	29
02024B	43	42	44	26	27	27	27	26
02024C	46	46	47	28	28	30	29	29
02025A	46	46	47	28	28	30	29	29
02025B	45	44	46	28	29	29	29	28
02026A	47	47	48	29	29	31	30	30
02026B	42	41	43	25	26	26	26	25
02027A	42	41	43	31	28	30	29	27
02027B	46	46	46	30	29	31	29	30
02028A	42	42	43	22	23	25	25	22
02028B	41	41	43	29	26	28	27	25
02029A	42	42	43	22	23	25	25	22
02029B	41	41	43	28	25	27	26	24
02030A	41	41	43	28	25	27	26	24
02030B	42	42	44	23	24	26	26	23

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
02031	42	42	44	23	24	26	26	23
02032A	43	43	44	24	25	27	27	24
02032B	41	41	43	28	25	27	26	24
02033	43	43	44	24	25	27	27	24
02034A	45	45	44	29	29	30	30	30
02034B	43	43	44	24	25	27	27	24
02035A	41	41	43	29	26	28	27	25
02035B	49	48	50	31	31	33	32	32
02035C	41	41	43	29	26	28	27	25
02035D	49	49	51	31	31	33	32	32
02036A	41	41	43	30	27	29	28	26
02036B	47	47	48	29	29	31	30	30
02036C	41	41	43	30	27	29	28	26
02037A	46	46	47	28	28	30	29	29
02037B	45	44	46	34	31	33	32	30
02037C	46	46	47	28	28	30	29	29
02038	44	44	45	30	27	29	28	26
02039A	46	46	48	32	32	31	33	29
02039B	44	43	45	33	30	32	31	29
02040A	42	41	43	29	26	28	27	25
02040B	42	41	43	25	26	26	26	25
02041A	41	41	43	28	25	27	26	24
02041B	43	43	44	21	22	24	24	21
02042	43	43	43	24	25	27	27	24
02043	43	43	43	21	22	24	24	21
02044	43	43	43	22	23	25	25	21
02045A	41	41	43	28	25	27	26	24
02045B	43	43	43	24	25	27	27	24
02046A	44	43	45	28	25	27	26	25
02046B	43	43	44	24	25	27	27	24
02046C	43	42	44	26	27	27	27	26
02047A	41	41	43	29	26	28	27	25
02047B	42	42	44	23	24	26	26	23
02048A	44	43	45	33	30	32	31	29
02048B	43	43	44	24	25	27	27	24
02048C	43	42	44	26	27	27	27	26
02049A	41	41	43	29	26	28	27	25
02049B	43	43	44	25	26	29	29	25
02049C	45	45	45	28	27	28	28	27
02050	43	43	44	24	25	27	27	24
02051A	47	46	48	32	29	31	30	28
02051B	49	49	51	31	31	33	32	32
02051C	43	43	44	23	24	26	26	23
02052A	43	43	43	24	25	27	27	23
02052B	47	47	49	29	29	31	30	30
02052C	43	42	44	26	27	27	27	26
02053A	41	41	43	29	26	28	27	25
02053B	43	43	43	23	24	26	26	23
02054A	41	41	43	29	26	28	27	25
02054B	43	43	43	24	25	27	27	24
02054C	43	42	44	26	27	27	27	26
02055A	43	42	44	24	24	26	25	25
02055B	43	42	44	26	27	27	27	26

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
02056	44	43	44	32	29	31	30	28
02057A	47	47	49	29	29	31	30	30
02057B	43	43	43	23	25	27	27	23
02058A	51	50	50	33	32	32	33	32
02058B	50	50	51	30	31	32	31	31
02058C	43	43	44	23	25	27	27	23
02058D	48	47	49	27	28	28	28	27
02059A	47	46	50	33	32	33	32	32
02059B	51	51	52	31	31	33	32	32
02060A	47	46	48	30	27	29	28	26
02060B	42	42	44	22	24	26	26	22
02061A	47	46	48	28	25	27	26	24
02061B	43	43	44	23	24	26	26	23
02062	47	46	48	36	33	35	34	32
02063A	43	43	44	23	24	26	26	23
02063B	41	41	43	30	27	29	28	26
02064	46	45	47	30	28	30	29	26
02065A	43	43	44	24	25	27	27	24
02065B	45	45	47	27	27	29	28	28
02066	43	42	44	26	27	27	27	26
02067A	44	44	46	26	26	28	27	27
02067B	44	44	46	26	26	28	27	27
02068A	41	41	43	30	27	29	28	26
02068B	44	44	46	26	26	28	27	27
02068C	44	44	46	26	26	28	27	27
02069	41	41	43	30	27	29	28	26
02070	45	44	46	34	31	33	32	30
02071A	42	41	43	31	28	30	29	27
02071B	45	44	46	26	27	29	28	27
02071C	44	44	46	26	26	28	27	27
02072	41	41	43	28	24	25	25	23
02073A	44	44	45	30	27	29	28	26
02073B	48	47	49	30	29	30	30	29
02074	43	43	43	25	26	29	29	25
02075	43	43	43	25	26	28	28	25
02076	43	42	44	32	29	31	30	28
02077A	43	42	44	32	29	31	30	28
02077B	44	44	46	28	28	30	29	29
02078A	42	41	43	31	28	30	29	27
02078B	43	42	44	26	27	27	27	26
02079A	43	41	44	24	25	27	27	24
02079B	43	43	45	25	24	25	24	25
02080A	48	47	46	31	31	30	33	31
02080B	42	41	43	31	28	30	29	27
02080C	43	41	44	23	24	26	26	23
02080D	44	44	46	28	28	30	29	29
02081A	43	41	44	23	24	26	26	23
02081B	42	41	43	25	26	26	26	25
02082A	45	44	46	28	29	29	29	28
02082B	41	41	43	30	27	29	28	26
02082C	48	47	46	32	32	31	33	32
02083A	50	49	48	31	31	31	33	32
02083B	44	44	46	27	27	29	28	28
02084	46	46	48	28	28	30	29	29

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
02085A	45	45	47	27	27	29	28	28
02085B	42	42	42	22	23	23	23	22
02086A	43	42	44	32	29	31	30	28
02086B	45	44	46	28	29	29	29	28
02086C	42	42	42	23	23	23	23	23
02087A	48	47	49	25	26	26	26	25
02087B	42	42	42	22	23	23	23	23
02088A	47	46	47	29	26	28	27	25
02088B	50	49	50	27	28	28	28	27
02089A	50	49	49	30	30	30	30	29
02089B	47	46	48	32	29	31	30	28
02089C	49	49	51	31	31	33	32	32
02090A	43	43	44	23	24	26	26	23
02090B	46	45	47	29	30	30	30	29
02090C	45	44	46	30	27	29	28	26
02090D	51	51	52	32	32	33	32	32
02091A	44	43	45	28	29	29	29	28
02091B	47	46	48	34	31	33	32	30
02092A	46	45	47	27	28	28	28	27
02092B	49	49	51	31	31	33	32	32
02092C	47	46	48	36	33	35	34	32
02093	43	43	44	26	28	28	27	26
02094A	42	41	43	26	27	27	28	25
02094B	47	46	48	36	33	35	34	32
02095A	47	46	48	32	29	31	30	28
02095B	45	45	45	25	26	26	27	25
02096	50	50	50	30	27	29	28	26
02097A	43	42	44	29	26	28	27	25
02097B	46	45	47	25	26	26	26	25
02098A	45	45	45	29	27	28	28	26
02098B	45	45	47	27	27	29	28	28
02098C	44	43	45	25	26	26	26	25
02099A	45	45	47	25	25	27	26	26
02099B	44	43	45	24	25	25	25	24
02099C	43	42	44	28	25	27	26	24
02100A	42	41	43	30	27	29	28	26
02100B	49	49	51	31	31	33	32	32
02100C	42	41	43	25	26	26	26	25
02101	50	50	50	27	29	29	30	26
02102A	45	44	44	27	27	29	29	28
02102B	50	50	50	32	32	32	32	32
02103	49	48	50	30	27	29	28	26
02104A	43	42	44	28	25	27	26	24
02104B	47	47	49	29	29	31	30	30
02105A	45	44	46	32	29	31	30	28
02105B	42	42	44	23	23	25	24	24
02106A	45	44	46	30	27	29	28	26
02106B	42	41	43	25	26	26	26	25
02107A	47	46	48	32	29	31	30	28
02107B	42	41	43	25	26	26	26	25
02108A	47	46	48	30	27	29	28	26
02108B	44	44	45	25	27	29	28	25
02108C	46	45	47	29	30	30	30	29
02109A	47	46	48	30	27	29	28	26

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
02109B	43	43	44	23	24	26	26	23
02110A	45	44	46	30	27	29	28	26
02110B	42	41	43	25	26	26	26	25
02111A	43	43	43	26	26	26	28	28
02111B	43	43	44	22	24	26	26	22
02112A	45	45	46	28	27	29	28	26
02112B	43	43	43	27	27	27	28	28
02113A	47	46	48	30	27	29	28	26
02113B	43	43	44	22	23	25	25	22
02114A	43	42	44	28	25	27	26	24
02114B	43	41	45	22	23	25	25	22
02115A	47	46	48	32	29	31	30	28
02115B	43	41	45	23	24	26	26	23
02115C	45	45	47	27	27	29	28	28
02116	43	42	44	32	29	31	30	28
02117A	41	43	44	22	23	25	25	22
02117B	45	45	47	27	27	29	28	28
02117C	43	42	44	32	29	31	30	28
02118A	42	41	43	25	26	26	26	25
02118B	47	47	49	29	29	31	30	30
02119A	44	43	45	27	29	29	30	27
02119B	47	47	49	29	29	31	30	30
02119C	43	42	44	31	28	30	29	27
02120A	47	47	49	29	29	31	30	30
02120B	44	43	45	27	28	28	28	27
02120C	43	42	44	31	28	30	29	27
02121	44	43	45	27	28	28	28	27
02122A	44	43	45	27	28	28	28	27
02122B	45	45	47	27	27	29	28	28
02123A	47	46	48	36	33	35	34	32
02123B	49	49	51	31	31	33	32	32
02124A	47	47	49	29	29	31	30	30
02124B	42	41	43	25	26	26	26	25
02125A	41	43	44	22	23	25	25	22
02125B	43	42	44	32	29	31	30	28
02125C	45	45	47	27	27	29	28	28
02126A	41	43	44	23	24	27	27	23
02126B	45	45	47	27	27	29	28	28
02127	42	41	43	25	26	26	26	25
02128A	45	45	47	27	27	29	28	28
02128B	41	41	43	24	25	25	25	24
02129A	47	47	49	29	29	31	30	30
02129B	42	41	43	25	26	26	26	25
02130A	43	43	44	23	24	26	26	23
02130B	41	41	43	24	25	25	25	24
02131	42	42	44	23	24	26	26	22
02132A	47	46	48	29	26	28	27	25
02132B	43	43	44	22	23	25	25	22
02133A	43	42	44	27	24	26	25	23
02133B	43	43	44	22	23	25	25	22
02134A	45	44	46	30	27	29	28	26
02134B	43	43	44	22	23	25	25	22
02135A	43	42	43	28	25	27	26	24
02135B	41	41	43	24	25	25	25	24

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
02136A	41	41	43	27	24	26	25	23
02136B	42	41	43	25	26	26	26	25
02137A	41	41	43	24	25	25	25	24
02137B	41	41	43	27	24	26	25	23
02138A	41	41	43	27	24	26	25	23
02138B	43	41	45	22	23	25	25	22
02139A	41	41	43	27	24	26	25	23
02139B	43	41	45	23	24	27	27	23
02139C	45	45	47	27	27	29	28	28

Preglednica 132: Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne(P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife
(na primer: V 2-3=25)

12.1 SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RG

Preglednica 133/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po RGR

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
12043	SM	711	0,0751	0,0551	0,0404	0,0296	0,0217	0,0159	0,0117	0,0086	0,0063	0,0046	0,0034	0,0025	0,0018	0,0013
	JE	712	0,0751	0,0551	0,0404	0,0296	0,0217	0,0159	0,0117	0,0086	0,0063	0,0046	0,0034	0,0025	0,0018	0,0013
	OI	713	0,0751	0,0551	0,0404	0,0296	0,0217	0,0159	0,0117	0,0086	0,0063	0,0046	0,0034	0,0025	0,0018	0,0013
	BU	714	0,0259	0,0230	0,0204	0,0181	0,0161	0,0143	0,0127	0,0112	0,0100	0,0088	0,0078	0,0070	0,0062	0,0055
	HR	715	0,0259	0,0230	0,0204	0,0181	0,0161	0,0143	0,0127	0,0112	0,0100	0,0088	0,0078	0,0070	0,0062	0,0055
	PL	716	0,1505	0,0906	0,0611	0,0443	0,0337	0,0266	0,0216	0,0180	0,0152	0,0130	0,0113	0,0099	0,0088	0,0078
	TL	717	0,0578	0,0418	0,0325	0,0265	0,0223	0,0192	0,0168	0,0149	0,0134	0,0122	0,0111	0,0102	0,0095	0,0088
	ML	718	0,1505	0,0906	0,0611	0,0443	0,0337	0,0266	0,0216	0,0180	0,0152	0,0130	0,0113	0,0099	0,0088	0,0078
12045	SM	721	0,0473	0,0374	0,0296	0,0234	0,0185	0,0147	0,0116	0,0092	0,0073	0,0057	0,0045	0,0036	0,0028	0,0022
	JE	722	0,0473	0,0374	0,0296	0,0234	0,0185	0,0147	0,0116	0,0092	0,0073	0,0057	0,0045	0,0036	0,0028	0,0022
	OI	723	0,0473	0,0374	0,0296	0,0234	0,0185	0,0147	0,0116	0,0092	0,0073	0,0057	0,0045	0,0036	0,0028	0,0022
	BU	724	0,0417	0,0343	0,0283	0,0233	0,0191	0,0158	0,0130	0,0107	0,0088	0,0072	0,0059	0,0049	0,0040	0,0033
	HR	726	0,1295	0,0600	0,0382	0,0278	0,0217	0,0177	0,0149	0,0129	0,0113	0,0100	0,0090	0,0082	0,0075	0,0069
	PL	726	0,1295	0,0600	0,0382	0,0278	0,0217	0,0177	0,0149	0,0129	0,0113	0,0100	0,0090	0,0082	0,0075	0,0069
	TL	727	0,0638	0,0413	0,0320	0,0267	0,0232	0,0207	0,0188	0,0173	0,0161	0,0150	0,0142	0,0134	0,0128	0,0122
	ML	728	0,1295	0,0600	0,0382	0,0278	0,0217	0,0177	0,0149	0,0129	0,0113	0,0100	0,0090	0,0082	0,0075	0,0069
12050	SM	731	0,0751	0,0551	0,0404	0,0296	0,0217	0,0159	0,0117	0,0086	0,0063	0,0046	0,0034	0,0025	0,0018	0,0013
	JE	732	0,0751	0,0551	0,0404	0,0296	0,0217	0,0159	0,0117	0,0086	0,0063	0,0046	0,0034	0,0025	0,0018	0,0013
	OI	733	0,0386	0,0303	0,0251	0,0215	0,0188	0,0168	0,0152	0,0139	0,0129	0,0119	0,0112	0,0105	0,0099	0,0094
	BU	734	0,0259	0,0230	0,0204	0,0181	0,0161	0,0143	0,0127	0,0112	0,0100	0,0088	0,0078	0,0070	0,0062	0,0055
	HR	735	0,0293	0,0218	0,0174	0,0144	0,0123	0,0108	0,0096	0,0086	0,0078	0,0071	0,0066	0,0061	0,0057	0,0053
	PL	736	0,1505	0,0906	0,0611	0,0443	0,0337	0,0266	0,0216	0,0180	0,0152	0,0130	0,0113	0,0099	0,0088	0,0078
	TL	737	0,0513	0,0385	0,0308	0,0257	0,0220	0,0192	0,0171	0,0154	0,0140	0,0128	0,0119	0,0110	0,0103	0,0096
	ML	738	0,1505	0,0906	0,0611	0,0443	0,0337	0,0266	0,0216	0,0180	0,0152	0,0130	0,0113	0,0099	0,0088	0,0078
12051	SM	741	0,0751	0,0551	0,0404	0,0296	0,0217	0,0159	0,0117	0,0086	0,0063	0,0046	0,0034	0,0025	0,0018	0,0013
	JE	742	0,0751	0,0551	0,0404	0,0296	0,0217	0,0159	0,0117	0,0086	0,0063	0,0046	0,0034	0,0025	0,0018	0,0013
	OI	743	0,0376	0,0312	0,0259	0,0214	0,0178	0,0147	0,0122	0,0101	0,0084	0,0070	0,0058	0,0048	0,0040	0,0033
	BU	744	0,0259	0,0230	0,0204	0,0181	0,0161	0,0143	0,0127	0,0112	0,0100	0,0088	0,0078	0,0070	0,0062	0,0055
	HR	745	0,0293	0,0218	0,0174	0,0144	0,0123	0,0108	0,0096	0,0086	0,0078	0,0071	0,0066	0,0061	0,0057	0,0053
	PL	746	0,1505	0,0906	0,0611	0,0443	0,0337	0,0266	0,0216	0,0180	0,0152	0,0130	0,0113	0,0099	0,0088	0,0078
	TL	747	0,0407	0,0315	0,0258	0,0219	0,0191	0,0169	0,0153	0,0139	0,0128	0,0118	0,0110	0,0103	0,0097	0,0091
	ML	748	0,1505	0,0906	0,0611	0,0443	0,0337	0,0266	0,0216	0,0180	0,0152	0,0130	0,0113	0,0099	0,0088	0,0078
12054	SM	751	0,0751	0,0551	0,0404	0,0296	0,0217	0,0159	0,0117	0,0086	0,0063	0,0046	0,0034	0,0025	0,0018	0,0013
	JE	752	0,0751	0,0551	0,0404	0,0296	0,0217	0,0159	0,0117	0,0086	0,0063	0,0046	0,0034	0,0025	0,0018	0,0013
	OI	753	0,0604	0,0469	0,0364	0,0283	0,0220	0,0171	0,0133	0,0103	0,0080	0,0062	0,0048	0,0037	0,0029	0,0023
	BU	754	0,0259	0,0230	0,0204	0,0181	0,0161	0,0143	0,0127	0,0112	0,0100	0,0088	0,0078	0,0070	0,0062	0,0055
	HR	755	0,0348	0,0278	0,0234	0,0203	0,0180	0,0162	0,0148	0,0136	0,0126	0,0118	0,0111	0,0105	0,0099	0,0094
	PL	756	0,1505	0,0906	0,0611	0,0443	0,0337	0,0266	0,0216	0,0180	0,0152	0,0130	0,0113	0,0099	0,0088	0,0078
	TL	757	0,0385	0,0285	0,0226	0,0187	0,0160	0,0139	0,0123	0,0110	0,0100	0,0091	0,0084	0,0078	0,0072	0,0068
	ML	758	0,1505	0,0906	0,0611	0,0443	0,0337	0,0266	0,0216	0,0180	0,0152	0,0130	0,0113	0,0099	0,0088	0,0078
20000	SM	761	0,0751	0,0551	0,0404	0,0296	0,0217	0,0159	0,0117	0,0086	0,0063	0,0046	0,0034	0,0025	0,0018	0,0013
	JE	762	0,0751	0,0551	0,0404	0,0296	0,0217	0,0159	0,0117	0,0086	0,0063	0,0046	0,0034	0,0025	0,0018	0,0013
	OI	763	0,0604	0,0469	0,0364	0,0283	0,0220	0,0171	0,0133	0,0103	0,0080	0,0062	0,0048	0,0037	0,0029	0,0023
	BU	764	0,0259	0,0230	0,0204	0,0181	0,0161	0,0143	0,0127	0,0112	0,0100	0,0088	0,0078	0,0070	0,0062	0,0055
	HR	765	0,0348	0,0278	0,0234	0,0203	0,0180	0,0162	0,0148	0,0136	0,0126	0,0118	0,0111	0,0105	0,0099	0,0094
	PL	766	0,1505	0,0906	0,0611	0,0443	0,0337	0,0266	0,0216	0,0180	0,0152	0,0130	0,0113	0,0099	0,0088	0,0078
	TL	767	0,0385	0,0285	0,0226	0,0187	0,0160	0,0139	0,0123	0,0110	0,0100	0,0091	0,0084	0,0078	0,0072	0,0068

	ML	768	0,1505	0,0906	0,0611	0,0443	0,0337	0,0266	0,0216	0,0180	0,0152	0,0130	0,0113	0,0099	0,0088	0,0078
21000	SM	771	0,0751	0,0551	0,0404	0,0296	0,0217	0,0159	0,0117	0,0086	0,0063	0,0046	0,0034	0,0025	0,0018	0,0013
	JE	772	0,0751	0,0551	0,0404	0,0296	0,0217	0,0159	0,0117	0,0086	0,0063	0,0046	0,0034	0,0025	0,0018	0,0013
	OI	773	0,0751	0,0551	0,0404	0,0296	0,0217	0,0159	0,0117	0,0086	0,0063	0,0046	0,0034	0,0025	0,0018	0,0013
	BU	774	0,0259	0,0230	0,0204	0,0181	0,0161	0,0143	0,0127	0,0112	0,0100	0,0088	0,0078	0,0070	0,0062	0,0055
	HR	775	0,0259	0,0230	0,0204	0,0181	0,0161	0,0143	0,0127	0,0112	0,0100	0,0088	0,0078	0,0070	0,0062	0,0055
	PL	776	0,1505	0,0906	0,0611	0,0443	0,0337	0,0266	0,0216	0,0180	0,0152	0,0130	0,0113	0,0099	0,0088	0,0078
	TL	777	0,0578	0,0418	0,0325	0,0265	0,0223	0,0192	0,0168	0,0149	0,0134	0,0122	0,0111	0,0102	0,0095	0,0088
	ML	778	0,1505	0,0906	0,0611	0,0443	0,0337	0,0266	0,0216	0,0180	0,0152	0,0130	0,0113	0,0099	0,0088	0,0078

12.2 SEZNAM JAM

Preglednica 134: Seznam jam v GGE

IDENT_ ST	IME JAME	ZVRST	REŽIM VSTOP A
1644	Jama v Hranim	Jama severno od Kobjeglave na Krasu	/
1661	Koprivsko brezno	Brezno jugovzhodno od Koprive na Krasu	/
3214	Jama v Gački	Jama severozahodno od naselja Kazlje	/
40508	Jama v Paradinah	Brezno	3
40515	Jama v Redeljevi	Brezno	3
40530	Jama 1 v Drči	Brezno	3
40537	Pečina v Malašici	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
40786	Drča jama	Vodokazno brezno	1
40819	Jama na Mescih	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
40946	Valska jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
40953	Čebarnica	Poševno ali stopnjasto brezno	3
40954	Jeriševa jama	Poševno ali stopnjasto brezno	1
40972	Draga pri Ponikvah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
40974	Jelenca	Poševno ali stopnjasto brezno	3
41857	Runca	Vodoravna jama	3
41882	Jama na Osišču	Brezno	3
41883	Orlov spodmol	Spodmol, kevdrč	3
41884	Matijeva jama	Brezno	3
41886	Škrtova jama	Poševno ali stopnjasto brezno	3
41887	Jama Olerija	Poševno ali stopnjasto brezno	3
41888	Jazben 1 na Avberskem	Brezno	3
41889	Jazben 2 na Avberskem	Brezno	3
41890	Cena	Spodmol, kevdrč	3
41891	Jama na Pavlinovem	Poševno ali stopnjasto brezno	3
41892	Trebčica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
41895	Koprivško brezno	Brezno	3
41896	Brundula	Brezno	3
41897	Jama v Poduli	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
41898	Jama pri Studencu	Brezno	3

IDENT_ ST	IME JAME	ZVRST	REŽIM VSTOP A
41899	Jama na Močilovem	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
41901	Jama v Ponikovskih senožetih	Poševno ali stopnjasto brezno	3
41909	Trijama	Poševno ali stopnjasto brezno	3
41910	Golobnica	Poševno ali stopnjasto brezno	3
41911	Kozji rob	Poševno ali stopnjasto brezno	3
41912	Porivenca	Brezno	3
41913	Jama v Dolcah	Brezno	3
41923	Slepa jama	Brezno	3
41924	Jama na Svrgljičevem	Spodmol, kevdrč	3
41927	Jama Podlukovec	Brezno	3
41928	Nenčja jama	Vodoravna jama	3
41929	Jama pod Lukovcem	Brezno	3
41930	Jama 1 v Hrastih	Brezno	3
41932	Jama 1 na Ponikovski gmajni	Brezno	3
41933	Jama 2 na Ponikovski gmajni	Brezno	3
41934	Jama 3 na Ponikovski gmajni	Brezno	3
41935	Kozlovka	Brezno	3
41936	žernikova jama	Brezno	3
41937	Jama v pustih vrtovih	Brezno	3
42157	Pirotova jama	Poševno ali stopnjasto brezno	3
42158	Frančkova jama	Brezno	3
42159	Drenovca	Brezno	3
42164	Kaverna v Podmiji	Spodmol, kevdrč	3
42165	Trščica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
42167	Jama v Drenovici	Brezno	3
42168	Pečina v Globoki dolini	Spodmol, kevdrč	3
42203	Nova jama	Poševno ali stopnjasto brezno	3
42712	Pipenca	Brezno	3
42744	Jama nad Bučjo pečjo	Spodmol, kevdrč	3
42943	Jama v Borštu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
42945	Jama na Zegovi gmajni	Brezno	3
43122	Vlkova jama	Brezno	3
43124	Močilova jama	Spodmol, kevdrč	3
43616	Pasja jama	Brezno	3
43623	Dve jami	Brezno	3
43624	Brezno na Debeli griži	Brezno	3
43625	Kraljeva jama	Jama z občasnim tokom	3
43626	Brezno v Jamni dolini	Brezno	3

IDENT_ ST	IME JAME	ZVRST	REŽIM VSTOP A
44086	Godinjsko brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	3
44087	Šončeva	Brezno	3
44088	Jazbina Fabijanca	Brezno	3
44089	Temnica jama	Brezno	3
44090	Ščukova jama 1	Brezno	3
44091	Ščukova jama 2	Brezno	3
44092	Lapardova jama	Brezno	3
44093	Globočjak	Brezno	3
44094	Brezno Pri jamah	Brezno	3
44095	Škrbcja jama	Poševno ali stopnjasto brezno	3
44099	Kostanjeva jama	Brezno	3
44100	Jama 1 v Velikem dolu	Poševno ali stopnjasto brezno	3
44101	Jama 2 v Velikem dolu	Poševno ali stopnjasto brezno	3
44102	Brezno 2 v Velikem Dolu	Brezno	3
44103	Brezno pri Velikem Dolu	Poševno ali stopnjasto brezno	3
44105	Brezno ob cesti Kopriva-Štanjel	Brezno	3
44106	Štanjelsko brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	3
44138	Saksidovo brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	3
44139	Polično brezno	Brezno	3
44397	Golobja jama	Brezno	3
44408	Nemčja jama	Poševno ali stopnjasto brezno	3
44410	Brezno v Ogradcah	Brezno	3
44558	Požiralnik Mohorini	Jama stalni ponor, Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
44559	Peraseva jama	Brezno	3
44560	županova jama	Brezno	3
44561	Jama v Linišču	Brezno	3
44701	Stajnsča jama	Poševno ali stopnjasto brezno	3
44712	Brezno v Zagriži	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
44772	Jama 3 nad Lazami	Poševno ali stopnjasto brezno	3
44782	Brezno vrh Loze	Brezno	3
44783	Jama 1 v Godinovcu	Brezno	3
44784	Jama 2 v Godinovcu	Brezno	3
44785	Brezno 2 pri Krepljah	Brezno	3
44786	Brezno 1 pri Krepljah	Brezno	3
44787	Zavaljena jama pri Gabrovcu	Jama/brezno	3
44869	Linca	Vodoravna jama	3
44870	Jama pod Krepo	Brezno	3

IDENT_ ST	IME JAME	ZVRST	REŽIM VSTOP A
44956	Brezno v Snati dolini	Brezno	3
44957	Brezno v Zagrižah	Poševno ali stopnjasto brezno	3
44960	Febino brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	3
44961	Kobjeglavski hrami	Poševno ali stopnjasto brezno	3
45107	Jama Koblak	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
45222	Vaukna jama	Brezno	3
45223	Zetova jama	Poševno ali stopnjasto brezno	3
45225	Knezova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
45228	Ograde	Poševno ali stopnjasto brezno	3
45354	Brezno na Lazu	Brezno	3
45357	Valentinov skedenj	Vodoravna jama	3
45359	Jama v Zagolem vrhu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
45360	Governova jama	Poševno ali stopnjasto brezno	3
45361	Zagonja kaverna	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
45362	Jama v Globokem dolu	Brezno	3
45363	Globonica na Novicah	Poševno ali stopnjasto brezno	3
45370	Novo brezno na Tolstem vrhu	Brezno	3
45371	Brezence za Tolstim vrhom	Brezno	3
45372	Jama na Tolstem vrhu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
45373	Ovčarjeva jama	Poševno ali stopnjasto brezno	3
45374	Pečınca pri Ovčarjevi jami	Vodoravna jama	3
45375	Jama v Devinščinah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
45376	Volčjigrajska Globonica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
45377	Jama na Vrhku	Spodmol, kevdre	3
45378	Tomačeviška globonica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
45380	Jama na Gradinah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
45381	Pečina na Gradinah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
45382	Pogosova pečina	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
45383	Tonkova jama	Poševno ali stopnjasto brezno	3

IDENT_ ST	IME JAME	ZVRST	REŽIM VSTOP A
45384	Smodinkna pečina	Poševno ali stopnjasto brezno	3
45386	Brezno pri kaverni v Borštu	Brezno	3
45387	Kaverna 2 pri Zetovi jami	Brezno	3
45388	Štehanova jama	Poševno ali stopnjasto brezno	3
45390	Brezno v Sekijevcih	Brezno	3
45392	Pahorjeva jama	Brezno	3
45394	Gabroviška globonica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
45395	Lenjajev bezen	Poševno ali stopnjasto brezno	3
45396	Podganja jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
45397	Faknov bezen	Brezno	3
45531	Jama pod žekncu	Brezno	3
45534	Jama 1 J od Pliskovice	Poševno ali stopnjasto brezno	3
45537	Jama pri Štaven dolu	Brezno	3
45624	Jama Batista	Poševno ali stopnjasto brezno	3
45635	Brezno na Križki gmajni	Brezno	3
46151	Jama pod Jarovco	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
46289	Grofova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
46479	Jama v Senožeti	Brezno	3
46551	Brezno v Doljah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
46557	Čurka pri breznu v Doljah	Brezno	3
46651	Jama v Podkalinah	Brezno	3
46652	Jama pri Grofovem borštu	Brezno	3
47123	Jama na Jazbinah	Brezno	3
47125	Brezno v Storščah	Poševno ali stopnjasto brezno	3
47144	Jama na Paradini	Jama z breznom in etažami, poševna jama, Jama z bazeni nakapane vode	3
47145	Vagina	Brezno	3
47147	Jama počene čelade	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
47149	Du 1 (Dutovlje)	Brezno	3
47150	Jamnica	Brezno	3
47415	Pečina pri Ivanjem Gradu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
47416	Du 3 (Dutovlje)	Brezno	3

IDENT_ ST	IME JAME	ZVRST	REŽIM VSTOP A
47417	Brezno južno od železniške postaje Dutovlje	Brezno	3
47420	Vilenca	Spodmol, kevdrč	3
47746	Brezno v Debeli griži	Brezno	3
48048	Pečina v mejah	Spodmol, kevdrč	3
48156	Slepo črevo	Brezno	3
48201	Pri Materi božji	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
48202	Pustov hram	Vodoravna jama	3
48203	Jama Kokon	Spodmol, kevdrč	3
48210	Jama pri lipi samotarki	Vodoravna jama	3
48269	Škalova jama na Gnojnah	Poševno ali stopnjasto brezno	3
48273	Jama zahodno od starih Klaričev	Spodmol, kevdrč	3
48274	Jama pod Cerjem	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
48380	žekenc 1	Brezno	3
48535	Brezno 1 jugozahodno od Štorij	Brezno	3
48643	Tavčarjeva jama v hrastih	Poševno ali stopnjasto brezno	3
48689	Praznična jama	Poševno ali stopnjasto brezno	3
48690	Pri starem kamnolomu	Brezno	3
48848	Jama pri Belem gabru	Brezno	3
48849	Kalček	Brezno	3
49004	Jama na Jadišču	Poševno ali stopnjasto brezno	3
49005	Jphova jama	Brezno	3
49006	Jama s tremi vhodi	Brezno	3
49007	Jama s krampom premagane leske	Brezno	3
49014	Jama na Studencu	Spodmol, kevdrč	3
49015	Tomaževa pečina	Spodmol, kevdrč	3
49209	Jožefatovca	Brezno	3
49211	Jama z agregatom	Vodoravna jama	3
49215	Brezno na Kriški cesti	Brezno	3
49216	Zbrjačeva jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
49217	Jama pod Tomajskim Govcem	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
49232	Gor 1 (Gorjansko)	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
49332	Brezno 1 v Mejah	Brezno	3
49333	Brezno 2 v Mejah	Brezno	3
49334	Brezno 3 v Mejah	Brezno	3
49346	Vakcavo brezno	Brezno	3
49347	Vakcava jama	Poševno ali stopnjasto brezno	3

IDENT_ ST	IME JAME	ZVRST	REŽIM VSTOP A
49348	Matevžkov rovček	Spodmol, kevdrč	3
49349	Gulčevka	Brezno	3
49351	Jama na Skopelskem	Brezno	3
49376	RD 30	Brezno	3
49385	Brezno med Ostrim vrhom in Volnikom	Brezno	3
49489	Brezno pri lovski preži	Brezno	3
49490	Brezno v Gabrovem brdu	Brezno	3
49491	Jama v Lazih	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
49492	Štromarska jama	Brezno	3
49630	Brikova jama	Brezno	3
49631	Brezno do vode 2	Brezno	3
49632	Brezno do vode 3	Brezno	3
49633	Brezno v stenah Nad lazami	Brezno	3
49635	Žebetinke 1	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
49636	Žebetinke 2	Brezno	3
49656	Brezno 3 v Velikem dolu	Poševno ali stopnjasto brezno	3
49792	Jamica Marije Terezije	Spodmol, kevdrč	3
49811	Mržkovo brezno	Brezno	3
49812	Jama jeriškega mačka	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
49814	Jama v Predulah	Brezno	3
49816	Jama v brezpotju	Brezno	3
49817	Spodmol na gmajni	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
49818	Brezno pri grapah	Brezno	3
49840	Jakcovo brezno	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
49841	Jama v skalni dolini	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
49846	Diplomska jama	Brezno	3
50035	Jama Elster	Vodoravna jama	3
50061	Jama v Dovganovem dolu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
50062	Velika čurka	Brezno	3
50065	Markotov spodmol	Spodmol, kevdrč	3
50066	Brezno na Vahti	Brezno	3
50184	Brezno pod Studencem	Brezno	3
50185	Brezno med Studencem in Lozo	Brezno	3
50385	žpanova črna kuna	Poševno ali stopnjasto brezno	3
50386	Feltbanka	Brezno	3
50387	Brezno v gozdnem preku	Brezno	3

IDENT_ ST	IME JAME	ZVRST	REŽIM VSTOP A
50388	Dragotova jama	Brezno	3
50389	Pečina Šekovc	Spodmol, kevdrč	3
50391	Brezno v Bzgovcah	Brezno	3
50392	Jama na Rpah	Brezno	3
50428	Ponikve pod Jarovco	Brezno	3
50429	Brezno južno od Krajne vasi	Brezno	3
50587	Brezno v tretji dolini	Brezno	3
50588	Brezno pod debelo steno	Brezno	3
50609	Najdenko	Poševno ali stopnjasto brezno	3
50610	Spodmol za Rihardovim malnom	Spodmol, kevdrč	3
50613	Lažniva škrbica	Brezno	3
50614	Jama Mali dol številka 1	Brezno	3
50616	Dolinka	Brezno	3
50827	Čurka pod žekencem	Spodmol, kevdrč	3
50876	Mini	Brezno	3
50877	Brezno ob rampi	Brezno	3
50882	Brezno v štoru	Brezno	3
50884	Jama v Veliki dolini	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
50885	Panšula	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
50887	Podbreg 1	Vodoravna jama	3
50894	Jama pri železnih vratih	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
51186	Jama Kar-Gre 1	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
51187	Jamica v Šeštulcah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
51188	Strnadova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
51224	Lipovnik	Vodoravna jama	3
51225	Poslednji mohikanec	Poševno ali stopnjasto brezno	3
51226	Šinjarina	Brezno	3
51227	Skuzenc	Brezno	3
51228	Patria	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
51230	Kovačevo brezno	Brezno	3
51255	P šterka	Brezno	3
51357	Brezno v Vlkovi Šemonovki	Brezno	3
51358	Jama pod Pečino v Mejah	Brezno	3
51396	Dutovska lisična	Vodoravna jama	3
51439	Brezno 3 pri Krepljah	Brezno	3
51440	Jama pod hrastom	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3

IDENT_ ST	IME JAME	ZVRST	REŽIM VSTOP A
51441	Jamica tolažbe	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
51442	Komenski dihalnik 2	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
51443	Maličevo brezno	Brezno	3
51444	Opoldanska	Brezno	3
51447	Brezno Stara pot	Brezno	3
51492	Brezno pod Brdom	Brezno	3
51494	Kamnita hiška	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
51496	Jama za konjskim koritom	Brezno	3
51497	Brezno pod Malim vrhom	Brezno	3
51498	Zahodno brezno	Brezno	3
51536	Brezno na Šijah	Brezno	3
51537	Draga	Poševno ali stopnjasto brezno	3
51539	Jazbečeva jama sredi Loze	Brezno	3
51541	Poč v Mejah pod Brdi	Brezno	3
51542	Štrukljeva jama sredi Loze	Brezno	3
51872	Brezno pod Jarovco	Brezno	3
51889	Zavetišče v divjini	Spodmol, kevdrc	3
51890	Tont	Brezno	3
51891	Rokijeva jama	Poševno ali stopnjasto brezno	3
51892	Ravninka	Brezno	3
51893	Niša	Vodoravna jama	3
51895	Dvojni brlog	Vodoravna jama	3
51897	Zimski špargelj	Poševno ali stopnjasto brezno	3
51898	Brezno pri jelenovem rogu	Brezno	3
51899	Štirje letni časi	Vodoravna jama	3
52097	Brezno v Zavrskih	Brezno	3
52098	Jama 3 pod Pečino v Mejah	Brezno	3
52099	Jama pri Jablancu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
52100	Jama v Brendolinah	Brezno	3
52101	Kraški sonet	Brezno	3
52102	Ščukova jama pri Beznu	Brezno	3
52306	Brezence pri Mecelu	Brezno	3
52307	Brezno pri karavli pod žekancem	Brezno	3
52308	Šigljčeva luknja	Vodoravna jama	3
52349	Jama na živalskem igrišču	Brezno	3
52350	Kolarjeva jama	Brezno	3
52351	Jama Stu	Brezno	3

IDENT_ ST	IME JAME	ZVRST	REŽIM VSTOP A
52352	Brezno na koncu kaverne	Brezno	3
52353	Globočica	Brezno	3
52354	Tris	Poševno ali stopnjasto brezno	3
52355	Brezno v Parti	Brezno	3
52356	Ladkovo brezno	Brezno	3
52358	Zoranova jama	Brezno	3
52359	Buška	Poševno ali stopnjasto brezno	3
52539	Jama na Kravjem hribu	Poševno ali stopnjasto brezno	3
52542	Dvojno brezno 2	Brezno	3
52827	Jama prijazne podlasice	Poševno ali stopnjasto brezno	3
52828	Jama v Dovcih	Brezno	3
52902	Enoprostorec	Spodmol, kevdrc	3
52903	Jama na poti spominov	Brezno	3
52904	Brezno pri oranžni rokavici	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
52905	Zavetišče v Globokem dolu	Spodmol, kevdrc	3
52906	Jama koprivskih matičarjev	Brezno	3
52907	Jazbina pri pastirskih hiškah	Spodmol, kevdrc	3
52908	Luštna jama	Spodmol, kevdrc	3
52909	Jama na Golem vrhu	Spodmol, kevdrc	3
52916	Lekšanova jama	Brezno	3
53466	Garsonjera	Vodoravna jama	3
53467	Brezno 1 v grapi	Brezno	3
53468	Brezno 2 v grapi	Brezno	3
53469	Kavarna 1 v kaverni	Brezno	3
53471	Jama nula pet	Brezno	3
53472	Jama pod rebido	Brezno	3
53473	Oskrunjena jama	Vodoravna jama	3
53474	Brezno v Trenkvcih	Brezno	3
53475	Spodmol v Trenkvcih	Spodmol, kevdrc	3
53476	Jernetov brezen	Brezno	3
53477	Brezno v Jerkotovem spodmolu	Brezno	3
53594	Preserska udornica	Brezno	3
53744	Brezno pod Jarovco 2	Brezno	3
53745	Brezno pod Jarovco 3	Brezno	3
53786	Grahovo brezno	Brezno	3
53836	Repača	Brezno	3
53870	Jakopova jama	Poševno ali stopnjasto brezno	3
53887	Jama 1 v Mucni dolini	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3

IDENT_ ST	IME JAME	ZVRST	REŽIM VSTOP A
53888	Jama 2 v Mucni dolini	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
54147	Poslančevo brezno	Brezno	3
54150	Gotovc	Vodoravna jama	3
54155	Široka mravlja	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
54650	Štimica v Grižah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3
54660	Brezno v veliki ogradi	Brezno	3

Opombe:

Številka režima vstopa pomeni:

- 3 – odprta jama s prostim vstopom,
- 2 – jama z omejenim vstopom
- 1 – odprta jama z nadzorovanim vstopom

12.3 SPREMEMBE ŠIFER IMEN RGR

Preglednica 135: Imena ter šifre starih in novih rastiščnogojitvenih razredov

Stara šifra RGR	STAR naziv RGR	Nova šifra RGR	NOV naziv RGR
11865	Submediteranski gozd gradna na flišu	12045	Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na globokih tleh fliša
12665	Toploljubna hrastovja na karbonatih	12043	Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rastiščih
12717	Gozdovi toploljubnih listavcev na karbonatih	12050	Gozdovi toploljubnih listavcev
12713	Borovi gozdovi na rastiščih toploljubnih listavcev na karbonatih	12051	Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi
62777	Gozdovi toploljubnih listavcev na ekstremnih rastiščih	12054	Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na plitvih tleh
50050	Varovalni gozdovi	20000	Varovalni gozdovi
30040	Gozdovi s posebnim namenom	21000	Gozdni rezervati

12.4 POMEN ŠIFER RGR-JEV

Osnova za pripravo šifranta so RGR GGO in osnovnih 19 skupin rastišč povzetih po 4. členu Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [2]

Preglednica 136: Delitev RGR GGE na osnovi skupin rastišč (prvi dve šifri RGR) in na podlagi prevladujočega GRT (3 in 4 šifra RGR od petih)

Šifra po pravilniku (prvi dve šifri)	Ime po pravilniku	Šifra GRT po skupinah rastišč	Pretvorba šifre GRT(3. in 4. šifra RGR)
01	vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	511, 512, 521, 611, 612	01, 02, 03, 04, 05
02	dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom	531, 532	01, 02
03	gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	541, 542, 543, 544	01, 02, 03, 04
04	gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah	711	01
05	podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	551, 552, 553, 554, 555	01, 02, 03, 04, 05
06	podgorska bukovja na silikatnih kamninah	731, 751, 752	01, 02, 03
07	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	581, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 681, 682, 683, 684, 685	01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14
08	gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah	781, 782	01, 02
09	jelova-bukovja	641, 642, 643	01, 02, 03
10	javorovja, velikojesenovja in lipovja	600, 601, 651, 761	01, 02, 03, 04
11	toploljubna bukovja	591, 592, 593	01, 02, 03
12	gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev	561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568	01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08
13	kisloljubna rdečeborovja	741	01
14	bazoljubna rdečeborovja in črnohorovja	621, 622, 623	01, 02, 03
15	jelovja in smrekovja na karbonatnih in mešanih kamninah	661, 671, 672, 691, 692	01, 02, 03, 04, 05
16	jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah	771, 772, 791, 801, 802, 803	01, 02, 03, 04, 05, 06
17	barjanska smrekovja in ruševja	811, 812	01, 02
18	macesnovja	701	01
19	ruševja	702, 703	01, 02
20	Varovalni gozdovi		00
21	Gozdni rezervati		00
22	Gozdovi s posebnim namenom		00
23	Mestni/urbani gozdovi		
24	Gozdovi za pospeševanje vrstne pestrosti		
25	Gozdovi v oborah		00

Preglednica 137: Delitev RGR GGE na osnovi stanja GRT (peta šifra RGR)

Šifra	Opis
0	ohranjeni (mešani) sestoji
1	spremenjeni (npr. zasmrečeni) sestoji: sestoji iglavcev na bukovih rastiščih, nasadi...
2	gozdovi na revnih rastiščih
3	gozdovi na rodovitnejših rastiščih
4	gozdovi na plitvih tleh
5	gozdovi na globokih tleh
6	ostale posebnosti (če je potrebno?)

Primer: **RGR 12043** - Gozdovi toploljubnih listavcev – gozdovi na rodovitnejših rastiščih

12 - Gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev

04 - Primorsko gradnovje z jesensko vilovino (GRT 564)

3 - gozdovi na rodovitnejših rastiščih

12.5 PREGLEDNICA GIBANJA ŠTEVILA PREBIVALSTVA V GGE PO NASELJIH

Preglednica 138: Gibanje števila prebivalstva v GGE po naseljih

NASELJE	OBČINA	1869	1900	1931	1961	1971	1981	1991	2002	2012	2025	
1	Brestovica pri Komnu	Komen	533	635	524	292	42	36	108	204	175	177
2	Brie pri Komnu	Komen	222	233	311	124	111	119	109	97	112	108
3	Čoljava	Komen	98	93	103	60	54	54	56	48	54	63
4	Činnje	Komen	28	22	24	21	19	15	18	16	14	13
5	Divči	Komen	71	82	86	41	35	33	34	36	44	39
6	Gahrovica pri Komnu	Komen	324	379	329	237	181	150	146	125	116	131
7	Gorjansko	Komen	544	545	453	347	314	299	271	271	279	269
8	Hriševica	Komen	277	262	237	172	155	164	139	127	139	155
9	Ivanji Grad	Komen	132	163	148	92	80	88	92	82	86	89
10	Klanec pri Komnu	Komen	125	102	113	88	72	61	54	48	39	41
11	Kndrlji	Komen	314	258	256	253	270	205	196	194	188	178
12	Kohienlava	Komen	433	408	331	261	225	207	206	190	186	183
13	Komen	Komen	708	704	881	523	544	569	638	604	651	641
14	Lisiaki	Komen	94	85	89	68	59	51	58	50	43	28
15	Lukvec	Komen	84	82	93	67	52	39	43	48	41	34
16	Mali Dol	Komen	126	136	110	84	72	46	51	48	34	33
17	Nadmriča	Komen	78	63	44	13	11	6	3	8	5	14
18	Preseje pri Komnu	Komen	103	115	137	70	62	57	52	48	55	58
19	Ruhje	Komen	111	120	85	49	45	50	41	40	37	34
20	Sveti	Komen	528	530	669	329	272	253	230	205	205	200
21	Šihelji	Komen	34	31	30	15	9	5	9	11	12	10
22	Škafi	Komen	49	48	46	32	30	16	11	7	8	10
23	Škrhina	Komen	478	475	378	252	229	188	155	147	161	142
24	Štaniel	Komen	347	274	449	313	282	276	321	340	341	364
25	Tomačevica	Komen	293	244	315	169	155	164	169	160	170	161
26	Tunelča	Komen	127	113	99	82	76	60	62	59	62	59
27	Vale	Komen	66	71	61	29	24	21	22	21	14	16
28	Volčji Grad	Komen	399	394	273	172	140	115	107	99	90	80
29	Zarajec	Komen	108	92	98	48	38	36	25	23	24	27
Skupni Občina Komen		6824	6750	6772	4202	2652	2282	2516	2256	2285	2257	
30	Avber	Sežana	245	219	177	124	106	84	71	89	110	100
31	Brie pri Konrivi	Sežana	72	71	60	48	34	25	17	23	32	29
32	Dobravlie	Sežana	144	137	174	113	93	89	88	88	75	98
33	Dol pri Vovliah	Sežana	18	19	63	93	72	74	87	110	112	
34	Dutovlie	Sežana	645	632	731	586	579	553	517	697	648	
35	Filinje Brdo	Sežana	37	37	42	30	18	25	21	21	31	31
36	Godnje	Sežana	123	111	112	84	82	85	84	83	82	98
37	Gradnje	Sežana	62	58	48	29	22	17	12	11	15	11
38	Grahovo Brdo	Sežana	76	59	63	25	27	27	32	28	41	34
39	Kaziva	Sežana	376	371	291	212	195	186	190	168	194	179
40	Konriva	Sežana	323	354	299	213	186	181	182	168	179	175
41	Konvelie	Sežana	129	123	125	84	72	53	54	44	46	40
42	Kraina vas	Sežana	226	235	210	145	132	126	142	118	112	113
43	Krenlišče	Sežana	70	80	65	23	25	20	15	13	13	14
44	Krenlie	Sežana	170	151	162	140	150	154	153	152	151	140
45	Križ	Sežana	338	311	244	225	198	260	346	500	613	642
46	Maični	Sežana	31	42	28	27	30	34	60	73	62	77
47	Pliskovica	Sežana	562	620	601	378	314	282	255	219	237	214
48	Podhrabe	Sežana	101	85	55	47	43	30	26	40	33	42
49	Ponikve	Sežana	243	219	223	130	135	124	104	116	124	129
50	Raša	Sežana	7	20	11	7	5	0	2	0	0	7
51	Sanadoline	Sežana	48	48	36	24	19	18	16	13	12	29
52	Skono	Sežana	309	319	289	244	238	236	228	241	231	214
53	Šenulie	Sežana	196	180	234	123	119	97	96	80	94	114
54	Štrnje	Sežana	409	438	319	263	266	263	287	317	330	328
55	Tomai	Sežana	530	579	730	368	323	308	380	345	339	323
56	Tublie pri Komnu	Sežana	101	90	75	63	52	47	53	44	35	37
57	Uhovlie	Sežana	126	130	107	68	61	55	48	37	33	38
58	Veliki Dol	Sežana	355	388	397	217	185	155	151	156	125	117
59	Vovlie	Sežana	108	136	153	84	74	67	80	72	69	78
60	Vrhovlie	Sežana	178	204	205	123	108	92	87	90	89	99
Skupni Občina Sežana		6259	6466	6220	4240	2970	2765	2910	2952	4244	4240	
Skupni GGE Kras I		13192	13225	13101	8643	7628	7148	7426	7309	7699	7667	

Obrazec E1

Povzetek stanja in ukrepov
na ravni GGE

12.6 OBRAZEC E1: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI GGE

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha)

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	10.089,88	798,50	566,87	11.455,25
Delež (%)	88,08	6,97	4,95	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			% na PR
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
12043-Gozdovi toploljubnih listavcev	1.847,35	12,8	177,8	190,6	0,27	3,57	3,84	33,0	32,1	32,1	159,6
12045-Gozdovi toploljubnih listavcev	115,45	18,9	199,0	217,9	0,19	5,51	5,70	33,3	26,2	26,8	102,5
12050-Gozdovi toploljubnih listavcev	1.735,20	44,5	102,3	146,8	0,83	2,28	3,11	25,3	21,0	22,3	105,0
12051-Gozdovi toploljubnih listavcev	3.806,20	133,6	40,0	173,7	2,47	1,05	3,51	30,1	20,5	27,9	138,1
12054-Gozdovi toploljubnih listavcev	3.656,48	23,9	46,4	70,4	0,54	1,13	1,67	23,9	18,3	20,2	84,8
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	11.160,68	62,6	76,2	138,9	1,19	1,73	2,92	28,9	24,8	26,6	126,6
12043-Gozdovi toploljubnih listavcev	44,93	14,7	233,4	248,1	0,21	3,78	3,99	32,2	29,8	30,0	186,4
12051-Gozdovi toploljubnih listavcev	4,54	218,9	91,9	310,8	3,72	4,18	7,90	33,5	24,9	31,0	121,8
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI skupaj	49,47	33,5	220,4	253,9	0,53	3,82	4,35	33,0	29,6	30,1	175,7
21000-Gozdni rezervati	45,98	5,4	170,3	175,7	0,12	4,45	4,57	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI skupaj	45,98	5,4	170,3	175,7	0,12	4,45	4,57	0,0	0,0	0,0	0,0
20000-Varovalni gozdovi	199,12	53,8	46,9	100,7	1,55	1,25	2,80	29,1	15,9	22,9	82,4
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	199,12	53,8	46,9	100,7	1,55	1,25	2,80	29,1	15,9	22,9	82,4
Skupaj vsi gozdovi	11.455,25	62,1	76,7	138,9	1,19	1,74	2,93	28,9	24,5	26,5	125,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	523,46	4,6	/	/	/	/	/	/
Drogovnjak	3.882,92	33,9	250,89	6,5	0,0	3,3	54,2	42,5
Debeljak	4.249,39	37,1	262,44	6,2	2,0	20,6	57,0	20,4
Sestoj v obnovi	881,47	7,7	330,15	37,5	1,8	16,8	54,1	27,3
Panjevec	1.918,01	16,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	11.445,25	100,0	843,48	7,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	523,46	0,1	10,0	57,5	32,4	2,8	7,4	89,6	0,2	5,7	21,1	67,2	6,0
Drogovnjak	3.882,92	0,7	24,6	65,3	9,4	1,7	17,9	79,7	0,7	12,6	48,7	30,7	8,0
Debeljak	4.249,39	/	/	/	/	3,7	41,9	53,5	0,9	7,2	67,7	22,4	2,7
Sestoj v obnovi	881,47	/	/	/	/	20,1	50,9	28,8	0,2	/	/	/	/
Panjevec	1.918,01	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Skupaj:	11.507,29	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,0	18,2	33,0	26,7	17,1	0,2	0,3
Jelka	16,7	16,7	37,6	21,5	7,5	0,0	0,0
Bor	6,1	32,5	36,2	19,3	5,9	44,1	61,3
Macesen	7,1	23,8	31,5	19,1	18,5	0,1	0,2
Ostali igl.	3,9	18,3	39,8	28,2	9,8	0,3	0,4
Bukev	19,5	16,9	25,4	24,7	13,5	0,1	0,1
Hrast	15,0	24,0	25,0	18,4	17,6	13,6	18,8
Pl. lst.	19,2	25,4	22,2	16,2	17,0	1,4	1,9
Dr. tr. lst.	24,6	28,2	20,6	13,3	13,3	40,1	55,7
Meh. lst.	31,4	35,1	16,9	6,7	9,9	0,1	0,2
Iglavci	6,0	32,3	36,2	19,4	6,1	44,7	62,1
Listavci	22,1	27,0	21,7	14,7	14,5	55,3	76,7
Skupaj	14,9	29,4	28,2	16,8	10,7	100,0	138,9

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,0	18,2	33,0	26,7	17,1	0,2	0,3
Jelka	16,7	16,7	37,6	21,5	7,5	0,0	0,0
Bor	6,0	32,3	36,1	19,6	6,0	44,2	61,6
Macesen	7,1	23,8	31,5	19,1	18,5	0,1	0,2
Ostali igl.	3,9	18,3	39,8	28,2	9,8	0,3	0,4
Bukev	24,4	20,2	22,3	17,4	15,7	0,1	0,1
Hrast	15,0	24,0	25,0	18,4	17,6	13,8	19,2
Pl. lst.	19,3	25,6	22,1	16,0	17,0	1,4	1,9
Dr. tr. lst.	24,2	28,2	20,7	13,4	13,5	39,8	55,5
Meh. lst.	31,0	35,2	17,0	6,8	10,0	0,1	0,2
Iglavci	6,0	32,1	36,1	19,7	6,1	44,8	62,5
Listavci	21,8	27,1	21,8	14,7	14,6	55,2	76,9
Skupaj	14,7	29,4	28,2	16,9	10,8	100,0	139,4

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,15	0,50	0,38	0,14	0,02	40,7	1,19
Listavci	0,65	0,51	0,30	0,16	0,11	59,3	1,74
Skupaj:	0,80	1,01	0,68	0,30	0,13	100,0	2,93

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha) za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,15	0,50	0,38	0,14	0,02	40,4	1,19
Listavci	0,65	0,52	0,31	0,16	0,11	59,6	1,76
Skupaj:	0,80	1,02	0,69	0,30	0,13	100,0	2,95

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	205.938	28,9											
Listavci	215.400	24,5											
Skupaj	421.338	26,5											
neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enot a	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	206,20	206,20											
Priprava tal	ha	34,03	34,03											
Sadnja	ha	24,36	24,36											
Setev	ha	12,95	12,95											
Obžetev	ha	20,34	43,21											
Nega mladja	ha	34,31	41,87											
Nega gošče	ha	29,52	29,52											
Nega letvenjaka	ha	16,42	16,42											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	13,75	13,75											
Graditev protipožarnih objektov	km	51,43	51,43											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	98,39	491,95											
Drugo varstvo pred požari	dni	671,58	726,60											
Zaščita s premazom	ha	23,91	72,39											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	360,00	360,00											
Zaščita z ograjo	m	1.000,00	1.000,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	3.000,00	3.000,00											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	10,00	10,00											
Vzdrževanje travinj	ha	3,54	35,40											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	112,75	563,75											
Ostala varstvena dela	dni	2,25	2,25											

Preglednica/D-DV: Delež drevesnih vrst po LZ

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	0,31	0,22
Jelka	0,02	0,01
Grška jelka	0,04	0,03
Rdeči bor	1,76	1,27
Črni bor	59,52	42,86
Zeleni bor	0,12	0,09
Macesen	0,18	0,13
Duglazija	0,14	0,10
Ostali iglavci	0,05	0,04
Bukev	0,12	0,09
Pajesen	0,10	0,07
Koprivovec	0,02	0,01
Jablana	0,02	0,01
Graden	18,58	13,38
Dob	0,01	0,01
Rdeči hrast	0,23	0,17
Kostanj	1,44	1,04
Robinija	4,31	3,10
Oreh	0,05	0,04
Gorski javor	0,25	0,18
Ostrolistni javor	0,08	0,06
Topokrpi javor	0,01	0,01
Veliki jesen	0,23	0,17
Gorski brest	0,01	0,01
Poljski brest	0,06	0,04
Lipa	0,70	0,50
Lipovec	0,25	0,18
Drugi trdi listavci	0,13	0,09
Beli gaber	1,42	1,02
Češnja	0,27	0,19
Maklen	0,28	0,20
Brek	0,02	0,01
Mokovec	0,02	0,01
Črni gaber	6,83	4,92
Mali jesen	6,29	4,53
Puhasti hrast	14,52	10,46
Cer	20,34	14,65
Jerebika	0,01	0,01
Trokrpi javor	0,13	0,09
Skupaj:	138,87	100,00

Obrazec E2

Povzetek stanja in ukrepov
na ravni RGR

12.7 OBRAZEC E2: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI RGR

Rastičnogojitveni razred: **Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rastiščih - 12043**

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.720,35	137,49	34,44	1.892,28
Delež (%)	90,9	7,3	1,8	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,6	1,0	42,4	25,2	26,8	0,2	0,3
Jelka	6,9	0,0	44,5	21,0	27,6	0,0	0,0
Bor	10,1	14,5	36,8	19,1	19,5	6,4	12,2
Macesen	2,5	0,5	43,9	22,7	30,4	0,1	0,1
Ostali igl.	2,6	0,0	45,0	21,2	31,2	0,1	0,2
Bukev	8,0	8,0	35,8	24,1	24,1	0,0	0,0
Hrast	6,7	18,7	27,1	23,7	23,8	28,9	55,5
Pl. lst.	10,7	21,4	23,4	21,2	23,3	3,1	5,9
Dr. tr. lst.	9,5	21,2	24,6	21,4	23,3	61,1	117,4
Meh. lst.	21,8	31,7	14,4	10,5	21,6	0,1	0,2
Iglavci	9,7	13,8	37,3	19,3	19,9	6,7	12,8
Listavci	8,7	20,5	25,3	22,1	23,4	93,3	179,1
Skupaj	8,7	20,0	26,2	21,9	23,2	100,0	192,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,08	0,06	0,09	0,03	0,01	7,0	0,27
Listavci	0,71	1,00	0,87	0,58	0,41	93,0	3,57
Skupaj:	0,79	1,06	0,96	0,61	0,42	100,0	3,84

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.738,29	94,1	81,19	4,4	27,87	1,5	0,00	0,0	1.847,35	97,6
Gpn, ukrepi so dovoljeni	22,88	51,0	18,66	41,5	3,39	7,5	0,00	0,0	44,93	2,4
Skupaj vsi gozdovi	1.761,17	93,0	99,85	5,3	31,26	1,7	0,00	0,0	1.892,28	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,0	27,9	27,9	3,0	21,0	24,0	3,0	48,9	51,9	16,0
30 - 49 cm	0,3	0,3	0,6	0,3	2,0	2,3	0,6	2,3	2,9	4,0
50 in več cm	0,0	0,8	0,8	0,0	0,3	0,3	0,0	1,1	1,1	2,9
Skupaj	0,3	29,0	29,3	3,3	23,3	26,6	3,6	52,3	55,9	22,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	8,93	0,5	/	/	/	/	/	/	
Drogovnjak	474,14	25,1	25,69	5,4	0,0	8,2	73,8	18,0	
Debeljak	1.229,35	64,9	79,12	6,4	0,2	38,8	58,8	2,2	
Sestoj v obnovi	124,15	6,6	46,37	37,4	6,1	14,5	64,8	14,6	
Panjevec	55,71	2,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj:	1.892,28	100,0	151,18	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,03	0,03	0,33	0,00	0,04	0,03	18,23	3,42	128,98	0,09	151,18
%	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00	0,97	0,18	6,85	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bor	26	0,0	3,8	42,3	46,2	7,7
Macesen	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Hrast	123	0,0	3,3	24,4	54,4	17,9
Pl. lst.	12	0,0	0,0	25,0	66,7	8,3
Dr. tr. lst.	195	0,0	1,5	24,1	58,0	16,4
Skupaj iglavci	27	0,0	3,7	44,5	44,4	7,4
Skupaj listavci	330	0,0	2,1	24,2	57,0	16,7
Skupaj	357	0,0	2,2	25,8	56,0	16,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,4
Veje	2,2
Osutost	5,5
Skupaj	12,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	8.441	2.962	35,1	3,2
Listavci	85.141	8.509	10,0	9,1
Skupaj	93.582	11.471	12,3	12,3

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,5	7,2	0,0
Jelka	0,0	0,6	0,0
Bor	25,0	11,9	0,8
Macesen	0,3	14,4	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,0	0,0	0,0
Hrast	26,4	3,0	0,9
Pl. lst.	1,9	2,1	0,1
Dr. tr. lst.	45,8	2,6	1,5
Meh. lst.	0,1	2,9	0,0
Skupaj iglavci	25,8	11,6	0,9
Skupaj listavci	74,2	2,7	2,5
Skupaj	100,0	3,4	3,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,8	10,4	16,0	11,4	13,0	11,6	1,6
Listavci	4,0	2,7	3,1	2,7	1,7	2,7	4,5
Skupaj	3,8	3,1	4,2	3,7	2,1	3,4	6,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	0,4	0,0	10,9	0,1	0,1	0,0	32,2	2,4	53,9	0,0
2016	0,2	0,0	7,1	0,1	0,1	0,0	30,2	3,1	59,1	0,1
2026	0,2	0,0	6,4	0,1	0,1	0,0	28,9	3,1	61,1	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Skupaj
Iglavci	8.018	33,0											
Listavci	108.431	32,0											
Skupaj	116.449	32,1											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Skupaj
		dejan.	s. ponov.											
Priprava sestoja	ha	33,90	33,90											
Priprava tal	ha	2,56	2,56											
Sadnja	ha	2,96	2,96											
Obžetev	ha	3,82	4,12											
Nega mladja	ha	2,23	2,23											
Nega gošče	ha	0,96	0,96											
Nega letvenjaka	ha	0,96	0,96											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,82	0,82											
Graditev protipožarnih objektov	km	2,96	2,96											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	10,48	52,40											
Drugo varstvo pred požari	dni	74,80	78,16											
Zaščita s premazom	ha	2,51	6,39											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	360,00	360,00											
Vzdrževanje travinj	ha	0,01	0,10											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	11,00	55,00											
Ostala varstvena dela	dni	0,25	0,25											

Rastičnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na globokih tleh fliša - 12045

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	91,16	22,16	2,13	115,45
Delež (%)	79,0	19,2	1,8	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	7,2	0,0	24,3	31,9	36,6	0,6	1,4
Bor	1,1	0,0	23,7	35,3	39,9	5,2	11,3
Macesen	3,8	0,0	24,0	32,6	39,6	2,8	6,2
Bukev	7,8	13,7	15,3	17,0	46,2	0,7	1,5
Hrast	6,3	17,2	15,8	16,1	44,6	22,0	48,0
Pl. lst.	17,3	31,8	16,5	9,9	24,5	5,5	11,9
Dr. tr. lst.	21,3	38,6	15,6	7,9	16,6	63,1	137,5
Meh. lst.	27,3	19,2	17,6	9,8	26,1	0,1	0,2
Iglavci	2,4	0,0	23,9	34,2	39,5	8,7	18,9
Listavci	17,3	32,9	15,7	10,0	24,1	91,3	199,0
Skupaj	16,0	30,1	16,4	12,1	25,4	100,0	217,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,02	0,00	0,07	0,07	0,03	3,4	0,19
Listavci	2,02	1,96	0,66	0,32	0,54	96,6	5,51
Skupaj:	2,04	1,96	0,73	0,39	0,57	100,0	5,70

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjeni		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	93,74	81,2	21,71	18,8	0,00	0,0	115,45	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	93,74	81,2	21,71	18,8	0,00	0,0	115,45	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,0	48,0	48,0	0,0	40,0	40,0	0,0	88,0	88,0	31,1
30 - 49 cm	4,0	0,0	4,0	0,0	0,0	0,0	4,0	0,0	4,0	6,4
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	4,0	0,0	4,0	4,0	13,0
Skupaj	4,0	48,0	52,0	0,0	44,0	44,0	4,0	92,0	96,0	50,5

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	11,75	10,2							
Drogovnjak	49,37	42,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	42,40	36,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	5,85	5,1	0,28	4,8	0,0	0,0	100,0	0,0	
Panjevec	6,08	5,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	115,45	100,0	0,28	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	0,00	0,24	0,00	0,28
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	0,00	0,23	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Macesen	3	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Hrast	3	0,0	0,0	33,4	33,3	33,3
Pl. list.	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Dr. tr. list.	10	0,0	0,0	30,0	60,0	10,0
Skupaj iglavci	3	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Skupaj listavci	15	0,0	0,0	40,0	46,7	13,3
Skupaj	18	0,0	0,0	44,5	44,4	11,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,6
Veje	1,6
Osutost	1,6
Skupaj	4,8

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	399	4	1,0	0,1
Listavci	5.381	1.064	19,8	18,4
Skupaj	5.780	1.068	18,5	18,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,1	2,5	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,2	0,8	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,0	0,0	0,0
Hrast	16,3	1,7	0,8
Pl. Ist.	2,4	1,1	0,1
Dr. tr. Ist.	78,7	11,0	3,9
Meh. Ist.	2,3	70,8	0,1
Skupaj iglavci	0,4	0,4	0,0
Skupaj listavci	99,6	5,2	5,0
Skupaj	100,0	5,0	5,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,0	0,0	0,5	0,7	0,0	0,4	0,0
Listavci	8,4	7,5	5,6	2,2	1,1	5,2	9,2
Skupaj	8,3	7,4	5,2	2,0	1,0	5,0	9,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	1,9	0,0	1,9	1,8	0,0	2,8	34,2	4,7	52,7	0,0
2016	0,3	0,0	2,8	1,5	0,0	1,5	46,6	11,3	35,8	0,2
2026	0,6	0,0	5,2	2,8	0,0	0,7	22,0	5,5	63,1	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	727	33,3											
Listavci	6.021	26,2											
Skupaj	6.748	26,8											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	8,20	8,20											
Obžetev	ha	2,42	4,84											
Nega mladja	ha	6,04	6,04											
Nega gošče	ha	5,45	5,45											
Nega letvenjaka	ha	0,47	0,47											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,34	1,34											
Zaščita z ograjo	m	500,00	500,00											

Rastičnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - 12050

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.570,11	83,09	82,00	1.735,20
Delež (%)	90,5	4,8	4,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	3,0	15,7	38,1	33,8	9,4	0,3	0,5
Jelka	11,2	0,0	47,4	29,5	11,9	0,0	0,0
Bor	5,7	25,7	34,5	24,9	9,2	28,3	41,6
Macesen	10,1	42,9	33,6	9,7	3,7	0,4	0,7
Ostali igl.	4,3	19,5	38,4	30,1	7,7	1,2	1,8
Bukev	11,7	15,4	27,8	31,1	14,0	0,1	0,2
Hrast	12,8	27,1	23,3	18,7	18,1	16,4	24,0
Pl. lst.	15,9	29,1	22,3	16,3	16,4	1,3	1,9
Dr. tr. lst.	16,6	29,8	21,2	15,5	16,9	51,9	76,0
Meh. lst.	19,0	39,0	19,4	8,4	14,2	0,1	0,2
Iglavci	5,6	25,5	34,8	25,0	9,1	30,3	44,5
Listavci	15,7	29,3	21,7	16,2	17,1	69,7	102,3
Skupaj	12,7	28,1	25,6	18,9	14,7	100,0	146,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,09	0,27	0,28	0,16	0,04	26,8	0,83
Listavci	0,68	0,77	0,41	0,24	0,18	73,2	2,28
Skupaj:	0,77	1,04	0,69	0,40	0,22	100,0	3,11

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.495,40	86,2	239,80	13,8	0,00	0,0	0,00	0,0	1.735,20	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.495,40	86,2	239,80	13,8	0,00	0,0	0,00	0,0	1.735,20	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	1,9	22,7	24,6	8,7	16,5	25,2	10,6	39,2	49,8	14,1
30 - 49 cm	0,8	1,6	2,4	1,1	3,2	4,3	1,9	4,8	6,7	8,3
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,3	0,8
Skupaj	2,7	24,3	27,0	9,8	20,0	29,8	12,5	44,3	56,8	23,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	17,54	1,0	/	/	/	/	/	/
Drogovnjak	783,93	45,2	31,97	4,1	0,0	10,0	64,6	25,4
Debeljak	697,32	40,2	29,95	4,3	8,1	22,5	45,9	23,5
Sestoj v obnovi	100,97	5,8	37,89	37,5	0,0	22,1	50,0	27,9
Panjevec	135,44	7,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	1.735,20	100,0	99,81	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,56	0,00	0,01	0,00	7,03	2,76	88,62	0,83	99,81
%	0,00	0,00	0,03	0,00	0,00	0,00	0,41	0,16	5,16	0,05	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bor	104	0,0	7,7	40,4	39,4	12,5
Ostali igl.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Hrast	57	0,0	0,0	10,5	59,7	29,8
Pl. list.	8	0,0	0,0	25,0	50,0	25,0
Dr. tr. list.	88	0,0	1,1	19,3	48,9	30,7
Skupaj iglavci	105	0,0	7,6	41,0	39,0	12,4
Skupaj listavci	153	0,0	0,7	16,3	52,9	30,1
Skupaj	258	0,0	3,5	26,4	47,2	22,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,2
Veje	1,4
Osutost	9,5
Skupaj	15,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	18.885	1.347	7,1	2,5
Listavci	35.475	3.437	9,7	6,3
Skupaj	54.360	4.784	8,8	8,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,2	4,7	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	27,6	1,8	0,6
Macesen	0,3	5,5	0,0
Ostali igl.	0,1	1,2	0,0
Bukev	0,0	0,0	0,0
Hrast	13,4	1,5	0,3
Pl. list.	0,9	1,5	0,0
Dr. tr. list.	57,5	2,3	1,2
Meh. list.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	28,2	1,9	0,6
Skupaj listavci	71,8	2,1	1,5
Skupaj	100,0	2,0	2,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,0	1,7	2,4	1,6	1,6	1,9	0,8
Listavci	2,1	1,8	3,4	1,9	1,4	2,1	2,0
Skupaj	2,0	1,7	3,0	1,8	1,5	2,0	2,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	0,2	0,0	28,9	0,2	0,2	0,0	26,3	0,3	43,9	0,0
2016	0,1	0,0	30,5	0,1	0,3	0,1	17,6	1,2	50,0	0,1
2026	0,3	0,0	28,3	0,4	1,2	0,1	16,4	1,3	51,9	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	19.536	25,3											
Listavci	37.217	21,0											
Skupaj	56.753	22,3											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	19,82	19,82											
Priprava tal	ha	0,30	0,30											
Sadnja	ha	0,30	0,30											
Obžetev	ha	0,49	0,68											
Nega mladja	ha	1,06	1,06											
Nega gošče	ha	1,46	1,46											
Nega letvenjaka	ha	0,65	0,65											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	9,85	9,85											
Graditev protipožarnih objektov	km	1,60	1,60											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	6,15	30,75											
Drugo varstvo pred požari	dni	70,30	78,28											
Zaščita s premazom	ha	0,30	0,30											
Vzdrževanje travinj	ha	0,95	9,50											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	13,75	68,75											

Rastičnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi - 12051

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.183,86	302,14	324,74	3.810,74
Delež (%)	83,6	7,9	8,5	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,0	26,7	40,9	23,5	4,9	0,0	0,0
Jelka	3,2	28,1	40,8	23,0	4,9	0,0	0,0
Bor	5,6	34,3	37,8	18,3	4,0	76,8	133,5
Macesen	3,4	27,7	41,2	22,6	5,1	0,0	0,0
Ostali igl.	2,4	25,8	44,0	22,6	5,2	0,1	0,1
Bukev	44,4	27,0	19,9	5,6	3,1	0,1	0,1
Hrast	34,8	28,1	23,4	9,3	4,4	3,4	5,9
Pl. Ist.	39,6	29,9	20,8	6,5	3,2	0,6	1,1
Dr. tr. Ist.	38,5	32,3	20,0	6,2	3,0	18,9	32,8
Meh. Ist.	37,9	35,4	18,9	5,0	2,8	0,1	0,2
Iglavci	5,6	34,3	37,8	18,3	4,0	76,9	133,7
Listavci	38,0	31,6	20,5	6,7	3,2	23,1	40,1
Skupaj	13,1	33,7	33,8	15,6	3,8	100,0	173,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,26	1,08	0,82	0,27	0,03	70,2	2,47
Listavci	0,56	0,30	0,14	0,04	0,01	29,8	1,05
Skupaj:	0,82	1,38	0,96	0,31	0,04	100,0	3,52

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	194,67	5,1	1.392,41	36,6	2.219,12	58,3	3.806,20	99,9
Gpn, ukrepi so dovoljeni	0,00	0,0	0,00	0,0	4,54	100,0	0,00	0,0	4,54	0,1
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	194,67	5,1	1.396,95	36,7	2.219,12	58,2	3.810,74	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	8,0	21,5	29,5	27,2	14,5	41,7	35,2	36,0	71,2	22,3
30 - 49 cm	1,4	0,5	1,9	2,1	0,0	2,1	3,5	0,5	4,0	4,9
50 in več cm	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,3
Skupaj	9,5	22,0	31,5	29,3	14,5	43,8	38,8	36,5	75,3	27,5

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	188,13	4,9	/	/	/	/	/	/
Drogovnjak	1.145,34	30,1	99,06	8,6	0,0	1,1	51,5	47,4
Debeljak	1.747,45	45,8	128,35	7,3	0,9	7,6	59,2	32,3
Sestoj v obnovi	539,88	14,2	202,93	37,6	0,4	14,9	57,4	27,3
Panjevec	189,94	5,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	3.810,74	100,0	430,34	11,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,13	1,16	0,00	1,94	0,00	6,21	15,49	401,85	3,56	430,34
%	0,00	0,00	0,03	0,00	0,05	0,00	0,17	0,43	11,09	0,10	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odljučna	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bor	670	0,4	4,3	38,7	47,8	8,8
Bukev	2	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Hrast	20	0,0	0,0	20,0	60,0	20,0
Pl. lst.	6	0,0	0,0	33,3	66,7	0,0
Dr. tr. lst.	53	0,0	1,9	7,5	49,1	41,5
Skupaj iglavci	670	0,4	4,3	38,7	47,8	8,8
Skupaj listavci	81	0,0	1,2	12,3	54,4	32,1
Skupaj	751	0,4	4,0	35,8	48,5	11,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,1
Veje	1,0
Osutost	14,4
Skupaj	18,5

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	147.191	46.644	31,7	27,1
Listavci	25.056	4.110	16,4	2,4
Skupaj	172.247	50.755	29,5	29,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,1	12,3	0,0
Jelka	0,1	3,0	0,0
Bor	91,3	9,1	7,3
Macesen	0,0	10,7	0,0
Ostali igl.	0,5	13,0	0,0
Bukev	0,0	1,0	0,0
Hrast	0,9	2,8	0,1
Pl. lst.	0,3	4,3	0,0
Dr. tr. lst.	6,8	3,3	0,5
Meh. lst.	0,0	1,6	0,0
Skupaj iglavci	91,9	9,1	7,3
Skupaj listavci	8,1	3,3	0,6
Skupaj	100,0	8,0	8,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,2	6,7	10,3	13,2	18,7	9,1	12,2
Listavci	3,5	3,1	2,8	3,1	6,2	3,3	1,1
Skupaj	4,9	6,1	9,5	12,5	17,1	8,0	13,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	0,1	0,0	86,2	0,0	0,1	0,0	2,3	0,5	10,8	0,0
2016	0,1	0,1	79,8	0,0	0,3	0,1	2,6	0,6	16,3	0,1
2026	0,0	0,0	76,8	0,0	0,1	0,1	3,4	0,6	18,9	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	153.657	30,2											
Listavci	31.264	20,5											
Skupaj	184.921	27,9											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	142,19	142,19											
Priprava tal	ha	31,17	31,17											
Sadnja	ha	21,10	21,10											
Setev	ha	12,95	12,95											
Obžetev	ha	16,03	38,41											
Nega mladja	ha	23,58	31,14											
Nega gošče	ha	12,19	12,19											
Nega letvenjaka	ha	11,02	11,02											
Graditev protipožarnih objektov	km	18,23	18,23											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	45,32	226,60											
Drugo varstvo pred požari	dni	381,78	412,02											
Zaščita s premazom	ha	21,10	65,70											
Zaščita z ograjo	m	1.000,00	1.000,00											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	10,00	10,00											
Vzdrževanje travinj	ha	1,38	13,80											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	46,75	233,75											
Ostala varstvena dela	dni	1,50	1,50											

Rastičnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na plitvih tleh - 12054

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.343,65	238,26	74,57	3.656,48
Delež (%)	91,5	6,5	2,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,0	26,1	27,8	23,5	16,6	0,7	0,5
Jelka	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bor	7,3	31,4	27,6	22,6	11,1	33,3	23,4
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	20,7	33,1	26,7	13,2	6,3	0,0	0,0
Hrast	29,1	33,3	23,2	9,8	4,6	15,8	11,1
Pl. lst.	34,5	32,3	20,0	9,2	4,0	0,6	0,4
Dr. tr. lst.	44,0	33,3	14,6	4,9	3,2	49,5	34,8
Meh. lst.	47,1	37,3	12,6	2,3	0,7	0,1	0,1
Iglavci	7,3	31,3	27,6	22,6	11,2	34,0	23,9
Listavci	40,4	33,3	16,7	6,1	3,5	66,0	46,4
Skupaj	29,1	32,7	20,4	11,7	6,1	100,0	70,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,09	0,24	0,13	0,06	0,01	32,4	0,54
Listavci	0,63	0,33	0,12	0,04	0,02	67,6	1,13
Skupaj:	0,72	0,57	0,25	0,10	0,03	100,0	1,67

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	2.824,33	77,2	832,15	22,8	0,00	0,0	0,00	0,0	3.656,48	100,0
Skupaj vsi gozdovi	2.824,33	77,2	832,15	22,8	0,00	0,0	0,00	0,0	3.656,48	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	1,1	31,1	32,2	3,4	20,6	24,0	4,5	51,7	56,2	13,3
30 - 49 cm	0,3	0,1	0,4	0,6	0,1	0,7	0,9	0,2	1,1	1,3
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1,4	31,2	32,6	4,0	20,7	24,7	5,4	51,9	57,3	14,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	248,35	6,8							
Drogovnjak	1.370,62	37,5	91,11	6,6	0,0	2,0	46,8	51,2	
Debeljak	456,48	12,5	21,65	4,7	6,6	21,7	54,8	16,9	
Sestoj v obnovi	104,51	2,9	42,68	40,8	5,5	23,6	30,1	40,8	
Panjevec	1.476,52	40,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	3.656,48	100,0	155,44	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00	0,00	4,67	1,25	148,82	0,53	155,44
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,04	4,37	0,02	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bor	98	0,0	2,0	38,8	52,1	7,1
Hrast	49	0,0	0,0	16,3	57,2	26,5
Pl. lst.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Dr. tr. lst.	42	0,0	0,0	11,9	50,0	38,1
Skupaj iglavci	98	0,0	2,0	38,8	52,1	7,1
Skupaj listavci	92	0,0	0,0	14,1	54,4	31,5
Skupaj	190	0,0	1,1	26,8	53,2	18,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	5,6
Veje	2,6
Osutost	11,5
Skupaj	19,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	16.641	2.643	15,9	5,9
Listavci	28.453	4.905	17,2	10,9
Skupaj	45.094	7.548	16,7	16,7

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,0	0,0	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	35,0	4,3	1,3
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,0	3,5	0,0
Hrast	5,0	1,2	0,2
Pl. lst.	0,7	4,2	0,0
Dr. tr. lst.	59,2	3,9	2,1
Meh. lst.	0,1	4,1	0,0
Skupaj iglavci	35,0	4,3	1,3
Skupaj listavci	65,0	3,3	2,3
Skupaj	100,0	3,6	3,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,5	2,5	6,1	5,8	5,1	4,3	0,7
Listavci	4,4	2,5	2,0	2,2	4,2	3,3	1,3
Skupaj	4,2	2,5	3,8	4,5	4,8	3,6	2,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	0,0	0,0	39,7	0,0	0,3	0,0	10,3	0,6	49,1	0,0
2016	0,0	0,0	29,2	0,0	0,0	0,0	14,8	0,6	55,3	0,1
2026	0,7	0,0	33,3	0,0	0,0	0,0	15,8	0,6	49,5	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	20.884	23,9											
Listavci	30.985	18,3											
Skupaj	51.869	20,2											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	10,29	10,29											
Nega mladja	ha	7,44	7,44											
Nega gošče	ha	14,91	14,91											
Nega letvenjaka	ha	2,20	2,20											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	3,08	3,08											
Graditev protipožarnih objektov	km	28,64	28,64											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	35,06	175,30											
Drugo varstvo pred požari	dni	144,49	157,51											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	3.000,00	3.000,00											
Vzdrževanje travinj	ha	1,20	12,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	41,25	206,25											
Ostala varstvena dela	dni	0,50	0,50											

Rastičnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 20000

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	180,67	15,33	3,12	199,12
Delež (%)	90,7	7,7	1,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Bor	11,3	44,3	41,8	2,3	0,3	53,4	53,8
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	10,0	10,6	31,3	38,7	9,4	2,3	2,3
Hrast	30,7	33,2	26,7	9,4	0,0	0,2	0,2
Pl. lst.	10,4	16,5	38,8	29,4	4,9	0,6	0,6
Dr. tr. lst.	59,1	26,3	9,7	4,1	0,8	43,4	43,7
Meh. lst.	78,9	21,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Iglavci	11,3	44,3	41,8	2,3	0,3	53,4	53,8
Listavci	56,1	25,4	11,2	6,1	1,2	46,6	46,9
Skupaj	32,1	35,6	27,5	4,1	0,7	100,0	100,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,32	0,77	0,44	0,01	0,00	55,4	1,55
Listavci	0,88	0,25	0,08	0,03	0,00	44,6	1,25
Skupaj	1,20	1,02	0,52	0,04	0,00	100,0	2,80

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	112,45	56,5	8,64	4,3	78,03	39,2	0,00	0,0	199,12	100,0
Skupaj vsi gozdovi	112,45	56,5	8,64	4,3	78,03	39,2	0,00	0,0	199,12	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	48,76	24,5	/	/	/	/	/	/
Drogovnjak	56,51	28,4	2,83	5,0	0,0	0,0	87,6	12,4
Debeljak	50,82	25,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	6,11	3,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	36,92	18,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	199,12	100,0	2,83	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,72	0,10	2,83
%	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,81	0,07	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jelka	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bor	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Macesen	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hrast	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dr. tr. Ist.	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj listavci	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	0,0
VEJE	0,0
OSUTOST	0,0
Skupaj	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	2.154	388	18,0	10,7
Listavci	1.468	64	4,3	1,8
Skupaj	3.622	451	12,5	12,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,0	0,0	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	85,9	5,5	2,4
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,0	0,0	0,0
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. lst.	0,0	0,0	0,0
Dr. tr. lst.	14,1	0,7	0,4
Meh. lst.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	85,9	5,5	2,4
Skupaj listavci	14,1	0,7	0,4
Skupaj	100,0	2,8	2,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,3	2,3	7,4	26,8	0,0	5,5	1,9
Listavci	0,8	0,7	0,6	0,0	0,0	0,7	0,3
Skupaj	0,8	1,4	5,4	8,5	0,0	2,8	2,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1996 do 2016

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	0,0	0,0	54,2	0,0	0,0	0,2	1,9	0,1	43,6	0,0
2016	0,0	0,0	43,1	0,0	0,0	2,6	0,2	0,7	53,3	0,1
2026	0,0	0,0	53,4	0,0	0,0	2,3	0,2	0,6	43,4	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	3.116	29,1											
Listavci	1.482	15,9											
Skupaj	4.598	22,9											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega letvenjaka	ha	1,59	1,59											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	1,38	6,90											
Drugo varstvo pred požari	dni	0,21	0,63											

Rastičnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 21000

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,08	0,03	45,87	45,98
Delež (%)	0,2	0,1	99,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Bor	2,1	20,6	63,0	14,3	0,0	3,0	5,4
Hrast	18,9	21,1	30,6	19,7	9,7	3,0	5,3
Pl. lst.	6,6	7,2	27,4	34,1	24,7	1,6	2,8
Dr. tr. lst.	21,4	19,6	27,6	20,1	11,3	92,4	162,2
Iglavci	2,1	20,6	63,0	14,3	0,0	3,0	5,4
Listavci	21,1	19,4	27,7	20,3	11,5	97,0	170,3
Skupaj	20,5	19,5	28,8	20,1	11,1	100,0	175,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,01	0,04	0,06	0,01	0,00	2,6	0,12
Listavci	1,77	0,97	0,97	0,54	0,21	97,4	4,45
Skupaj:	1,78	1,01	1,03	0,55	0,21	100,0	4,57

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	45,98	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	45,98	100,0
Skupaj vsi gozdovi	45,98	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	45,98	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Drogovnjak	3,01	6,5	/	/	/	/	/	/
Debeljak	25,57	55,7	3,37	13,2	0,0	62,6	37,4	0,0
Panjevec	17,40	37,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj:	45,98	100,0	3,60	7,8	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,10	0,06	3,44	0,00	3,60
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22	0,13	7,48	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	0	0	0	0	0	0
Jelka	0	0	0	0	0	0
Bor	0	0	0	0	0	0
Macesen	0	0	0	0	0	0
Ostali igl.	0	0	0	0	0	0
Bukev	0	0	0	0	0	0
Hrast	0	0	0	0	0	0
Pl. lst.	0	0	0	0	0	0
Dr. tr. lst.	0	0	0	0	0	0
Meh. lst.	0	0	0	0	0	0
Skupaj iglavci	0	0	0	0	0	0
Skupaj listavci	0	0	0	0	0	0
Skupaj	0	0	0	0	0	0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	0,0
Veje	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	0	0	0,0	0,0
Listavci	0	147	0,0	0,0
Skupaj	0	0	0,0	0,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,0	0,0	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,0	0,0	0,0
Hrast	0,2	1,0	0,0
Pl. lst.	0,0	0,0	0,0
Dr. tr. lst.	99,8	2,0	1,9
Meh. lst.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	0,0	0,0	0,0
Skupaj listavci	100,0	2,0	1,9
Skupaj	100,0	1,9	1,9

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Listavci	0,5	2,0	2,6	3,5	0,0	2,0	3,2
Skupaj	0,5	2,0	2,6	3,5	0,0	2,0	3,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1996 do 2016

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	0,0	0,0	3,7	0,0	0,0	0,0	3,1	0,9	92,3	0,0
2016	0,0	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	0,4	2,0	95,5	0,0
2026	0,0	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	3,0	1,6	92,4	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	0	0,0											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

Obrazec E3

Povzetek stanja in ukrepov
po lastniških kategorijah

12.8 OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
VEČNAMENSKI GOZDOVI	9.868,15	57,4	77,2	134,7	1,10	1,73	2,83	27,2	24,9	25,9	123,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	40,98	33,8	229,5	263,3	0,54	3,88	4,42	32,3	29,7	30,0	179,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	0,08	0,0	62,5	62,5	0,00	2,50	2,50	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	180,67	51,8	47,7	99,5	1,48	1,27	2,75	29,5	15,9	23,0	83,1
Skupaj vsi gozdovi	10.089,88	57,2	77,3	134,6	1,10	1,73	2,84	27,3	24,8	25,9	122,6

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	483,49	4,8
Drogovnjak	3.473,29	34,4
Debeljak	3.737,66	37,0
Sestoj v obnovi	683,97	6,8
Panjevec	1.711,47	17,0
Skupaj:	10.089,88	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	0,2
Jelka	0,0
Bor	42,1
Macesen	0,1
Ostali igl.	0,1
Bukev	0,1
Hrast	14,4
Pl. lst.	1,3
Dr. tr. lst.	41,5
Meh. lst.	0,1
Iglavci	42,5
Listavci	57,5
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,1	32,2	36,1	19,3	6,3	42,5	57,2
Listavci	21,5	26,9	21,8	15,0	14,8	57,5	77,3
Skupaj	15,0	29,1	27,9	16,8	11,2	100,0	134,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	157.438	27,3											
Listavci	193.677	24,8											
Skupaj	351.115	25,9											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	157,07	157,07											
Priprava tal	ha	8,14	8,14											
Sadnja	ha	8,68	8,68											
Setev	ha	0,52	0,52											
Obžetev	ha	9,71	18,89											
Nega mladja	ha	21,61	22,87											
Nega gošče	ha	30,52	30,52											
Nega letvenjaka	ha	12,08	12,08											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	3,40	3,40											
Graditev protipožarnih objektov	km	37,72	37,72											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	72,89	364,45											
Drugo varstvo pred požari	dni	527,22	571,32											
Zaščita s premazom	ha	8,23	22,79											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	360,00	360,00											
Zaščita z ograjo	m	430,00	430,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	3.000,00	3.000,00											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	10,00	10,00											
Vzdrževanje travinj	ha	2,92	29,20											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	99,00	495,00											
Ostala varstvena dela	dni	2,00	2,00											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	778,76	73,1	70,1	143,2	1,35	1,71	3,06	40,6	22,8	31,9	149,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	4,38	23,3	220,3	243,6	0,36	3,97	4,34	26,5	20,9	21,5	121,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	0,03	0,0	100,0	100,0	0,00	3,67	3,33	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	15,33	73,1	43,8	116,8	2,21	1,17	3,37	27,5	15,8	23,1	80,1
Skupaj vsi gozdovi	798,50	72,8	70,4	143,2	1,36	1,71	3,07	40,3	22,7	31,6	147,4

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	27,24	3,4
Drogošnjak	254,71	31,9
Debeljak	277,38	34,8
Sestoj v obnovi	100,80	12,6
Panjevec	138,37	17,3
Skupaj:	798,50	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	0,1
Jelka	0,0
Bor	50,3
Macesen	0,2
Ostali igl.	0,2
Bukev	0,1
Hrast	12,3
Pl. lst.	2,0
Dr. tr. lst.	34,6
Meh. lst.	0,1
Iglavci	50,8
Listavci	49,2
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,6	31,0	36,8	20,8	5,8	50,8	72,8
Listavci	24,9	27,8	20,7	12,4	14,2	49,2	70,4
Skupaj	15,1	29,4	28,9	16,7	9,9	100,0	143,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	23.426	40,3											
Listavci	12.750	22,7											
Skupaj	36.176	31,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	39,68	39,68											
Priprava tal	ha	23,06	23,06											
Sadnja	ha	8,95	8,95											
Setev	ha	12,30	12,30											
Obžetev	ha	5,13	6,96											
Nega mladja	ha	6,14	6,38											
Nega gošče	ha	2,31	2,31											
Nega letvenjaka	ha	4,23	4,23											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	11,59	11,59											
Graditev protipožarnih objektov	km	4,24	4,24											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	6,04	30,20											
Drugo varstvo pred požari	dni	27,33	30,69											
Zaščita s premazom	ha	8,95	28,19											
Zaščita z ograjo	m	1.070,00	1.070,00											
Vzdrževanje travinj	ha	0,02	0,20											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	11,00	55,00											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	513,77	147,1	66,4	213,5	2,76	1,70	4,47	33,0	25,6	30,7	147,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	4,11	41,4	129,9	171,3	0,64	3,00	3,65	42,4	45,3	44,6	209,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	45,87	5,4	170,6	175,9	0,12	4,46	4,58	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	3,12	74,4	17,0	91,3	2,46	0,53	2,98	20,7	13,2	19,3	59,1
Skupaj vsi gozdovi	566,87	134,5	75,0	209,5	2,53	1,93	4,46	32,9	21,1	28,7	134,6

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	12,73	2,2
Drogošnjak	154,92	27,3
Debeljak	234,35	41,4
Sestoj v obnovi	96,70	17,1
Panjevec	68,17	12,0
Skupaj:	566,87	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	0,1
Jelka	0,1
Bor	61,1
Macesen	0,8
Ostali igl.	2,2
Bukev	0,2
Hrast	5,0
Pl. lst.	1,1
Dr. tr. lst.	29,5
Meh. lst.	0,1
Iglavci	64,2
Listavci	35,8
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,1	34,2	35,6	19,5	4,6	64,2	134,5
Listavci	29,8	26,7	22,2	11,9	9,4	35,8	75,0
Skupaj	14,5	31,5	30,9	16,8	6,3	100,0	209,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	25.074	32,9											
Listavci	8.973	21,1											
Skupaj	34.047	28,7											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	17,65	17,65											
Priprava tal	ha	2,83	2,83											
Sadnja	ha	6,73	6,73											
Setev	ha	0,13	0,13											
Obžetev	ha	7,92	22,20											
Nega mladja	ha	12,60	18,66											
Nega gošče	ha	2,14	2,14											
Nega letvenjaka	ha	0,58	0,58											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,10	0,10											
Graditev protipožarnih objektov	km	9,47	9,47											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	19,46	97,30											
Drugo varstvo pred požari	dni	117,03	124,59											
Zaščita s premazom	ha	6,73	21,41											
Vzdrževanje travinj	ha	0,60	6,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	2,75	13,75											
Ostala varstvena dela	dni	0,25	0,25											

13 KARTNI IN PROSTORSKI DEL GOZDNOGOSPODARSKEGA NAČRTA GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Gozdnogospodarski načrti poleg splošnega dela skladno z Zakonom o gozdovih [1] vsebujejo še prostorski del. Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [2] pa prostorski del nadalje opredeli kot kartni in prostorski del, ki se izdelata kot ločene priloge h gozdnogospodarskemu načrtu gozdnogospodarske enote.

13.1 KARTNI DEL

Kartni del vsebuje 11 kart, ki dopolnjujejo in prostorsko prikazujejo najpomembnejše lastnosti gozdnogospodarske enote in najpomembnejše usmeritev ter ukrepe.

1. Pregledna karta

Pregledna karta prikaže umestitev gozdov predmetne GGE v GGO in druge prostorske enote, kot so občine in katastrske občine. Podlaga karte je državna topografska karta s prikazanimi cestami in naselji. Prikazana je tudi površina gozdov, ločenih po lastništvu.

Karta omogoča uporabniku hiter splošen pregled nad umestitvijo gozdov v GGE in drugimi prostorskimi enotami.

V GGE Kras I je 11.455,25 ha gozdov, od tega 88,1 % zasebnih gozdov, 7,0 % državnih gozdov in 4,9 % gozdov lokalnih skupnosti. GGE leži v občinah Komen in Sežana. Podrobnejši podatki o površini gozdov glede na občine, katastrske občine in po oblikah lastništva so prikazani v Poglavju 1.2.

2. Karta tipov drevesne sestave gozdov

Karta 2 prikazuje tipe drevesne sestave gozdov glede na razvojne faze/tipe sestojev in poenostavljeno drevesno sestavo (iglavci, listavci). Ločeno so prikazani sestoji listavcev (delež listavcev višji od 75 %), pretežno listavcev (delež listavcev med 50 in 75 %), pretežno iglavcev (delež iglavcev med 50 in 75 %) in sestoji iglavcev (delež iglavcev višji od 75 %). Tipi drevesne sestave gozdov so določeni na podlagi terenskega opisa sestojev, zbrani pa so v sestojni karti ZGS. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejša razdelitev tipov drevesne sestave gozdov je opredeljena in prikazana v poglavju 3.5..

3. Karta rastišč

Karta 3 prikazuje površine gozdov po gozdnih rastiščnih tipih. Osnova za določitev gozdnih rastiščnih tipov je bila knjiga Gozdni rastiščni tipi Slovenije [28]. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobni podatki o površini in deležu posameznih gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč so podani v poglavju 1.1.7 Vegetacijski oris GGE.

4. Karta kategorij gozdov

Karta 4 prikazuje površine gozdov po štirih kategorijah gozdov: večnamenski gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov (gozdni rezervati), varovalni gozdovi. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

V GGE Kras I prevladujejo večnamenski gozdovi (97 %), slabe 2 % je varovalnih gozdov, 49,47 ha je gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni in 45,98 ha gozdov, kjer ukrepi niso dovoljeni.

Podrobnejši podatki o kategorijah gozdov glede na lastništvo, rastiščne tipe in rastiščnogojitvene razrede so podani v poglavju 3.1.

5. Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta rastiščnogojitvenih razredov prikazuje površine RGR po gozdnih odsekih iz podatkovne baze ZGS. RGR se oblikujejo po skupinah rastišč in gospodarskih kategorijah gozdov. Oblikujejo se znotraj RGR GGO, pri čemer so upoštevane tudi razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in gozdov, funkcij gozdov in stopnja njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste, zgradbe

Podrobnejši opisi značilnosti posameznih RGR so podani v poglavju 9.1.

6. Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Na karti so prikazane vsebine s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti, pridobljene v postopku vgrajevanja naravovarstvenih smernic s strani ZRSVN [4]. Namen karte je prikazati območja gozdov, na katera se nanašajo Konkretna usmeritve s pripadajočimi upravljaljskimi coneami, navedene v poglavju 6.2.2.

Načrtovalec na OE pogleda kaj je za predmetno GGE dejansko prikazano in doda komentar: Na karti so prikazana Ekološko pomembna območja, območja Natura 2000, naravne vrednote, zavarovana območja in upravljaljske cone (A, B, C...).

Glede na presek se v preglednici zapišejo še ostale upravljaljske cone (prikazano z rdečo barvo). V kolikor katerega od območij ni, se to izbriše iz preglednice.

Preglednica 139/K6: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti

Prikaz območij gozdov znotraj GGE za povezavo z usmeritvami iz poglavja 6.2.3	Površina (ha)
Celotni gozdni prostor	12.363,52
Ekološko pomembna območja	10.111,5
Natura 2000	11.426,4
Naravne vrednote	3085,61
Zavarovana območja	57,13

7. Karta funkcij gozdov

Karta funkcij gozdov prikazuje območja s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami gozdov. Funkcije gozdov so prikazane ploskovno, linijsko in točkovno. Funkcije gozdov se kartira na podlagi tehničnih navodil, ki so del Navodil za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Karta funkcij gozdov v merilu 1:50.000 je podana kot priloga načrta v formatu pdf (interaktivni pdf).

Funkcije gozdov so bolj podrobno opredeljene v 2. poglavju - "Prikaz funkcij gozdov".

8. Karta ukrepov

Karta ukrepov prikazuje vrsto sečnje in jakost načrtovanega možnega poseka (izraženega v deležu lesne zaloge sestoja), združeno po sestojih. Možni posek se določi ob terenskih meritvah (opisi sestojev), njegova jakost pa je odvisna od stanja sestoja ter usmeritev na ravni RGR. Možni posek se ne določa v rezervatih, ekocelicah in v že negovanih sestojih. Razvojna faza mladovja prav tako ni prikazana na Karti 8.

Največ površin (2.868,49 ha) ima jakost ukrepanja med nad 25 %. Najpogostejša vrsta sečnje je redčenje (5.386,77 ha). Pomladitveni posek ima najpogostejši delež ukrepanja nad 25 % in skupna površina pomladitvenega poseka znaša 2.808,51 ha. Pod drugo vrsto sečnje je opredeljen panjevski posek. Sanitarni posek ima najpogostejši delež ukrepanja med 1 in 10 %, njegova skupna površina znaša 88,73 ha.

Preglednica 140/K8: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha)

Vrsta poseka	Delež možnega poseka od LZ (v ha)				
	1-10 %	11-15 %	16-20 %	21-25 %	nad 25 %
101 - redčenja	1268,68	1862,04	1684,51	424,64	146,9
102 - pomladitveni posek	21,44	101,11	53,48	74,92	2557,56
104 - drugo	650,74	333,68	152,06	184,74	151,43
300 - sanitarni posek	42,46	26,01	4,83	2,83	12,6
Skupaj	1983,32	2322,84	1894,88	687,13	2868,49

Možni posek je podrobneje opredeljen v poglavju 6.3.1.

9. Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta 9 prikazuje območja načrtovanih gojitvenih oz. varstvenih del, združena v tri sklope: obnova, nega in varstvo. Gojitvena oz. varstvena dela se načrtujejo na ravni sestoja; na karti 9 so prikazana na ravni celega sestoja, čeprav so dejansko dela načrtovana samo v delu sestoja. V GGE skupna površina območij obnove znaša 126,74 ha, nege 71,88 ha in varstva 784,58 ha.

Podrobneje so načrtovana gojitvena in varstvena dela opredeljena v poglavju 6.3.2.

10. Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

Na karti 10 so prikazana območja, kjer posamična izbira drevja za posek ni obvezna. To so manj donosni gozdovi na rastiščih z manjšo proizvodnjo sposobnostjo, panjevci, grmišča, pionirski gozdovi, v kolikor obsegajo večje zaokrožene celote, kjer ti gozdovi predstavljajo prevladujoč delež. Na teh območjih revirni gozdar ne označi vsakega drevesa za posek, kljub temu pa je za posek potrebna odločba ZGS.

11. Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta 11 vsebuje najprimernejše oblike/tehnologije in omejitve glede pridobivanja gozdnih lesnih proizvodov. Karta prikazuje vse gozdne prometnice in druge prometnice, ki se lahko uporabljajo za pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov. Prevladujoč način spravila se določi na ravni odseka, kjer niso upoštevani vsi terenski pogoji, ki vplivajo na izbiro načina spravila. Natančnejše tehnološke karte so del gozdnogojitvenih načrtov, ki niso sestavni del GGN GGE. Več o odprtosti gozdov in načinu spravila je opisano v poglavju 1.3.

12. Karta požarne ogroženosti gozdov

Karta 12 prikazuje gozdove glede na različno stopnjo požarne ogroženosti. Požarna ogroženost je določena na ravni odseka. Metodologija določitve požarno ogroženih kategorij je opisana v GGN Kraško GGO 2021-2030 v Poglavju 9. Površine kategorij požarno ogroženih gozdov so opisane v poglavju 1.6.

Požarna ogroženost je določena po štirih stopnjah ogroženosti: 1 - zelo velika ogroženost; 2 - velika ogroženost; 3 - srednja ogroženost; 4 - majhna ogroženost.

13.2 PROSTORSKI DEL NAČRTA

Prostorski del načrta je povzetek vsebin gozdnogospodarskega načrta GGE in je namenjen kot pripomoček pri usklajevanju različnih interesov v gozdnem prostoru in presojanju poseganja v gozdni prostor. Sestavljen je iz preglednic, kratkega komentarja in kart, ki so priložene kot priloga GGN GGE.

1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti 1 so v merilu 1:25.000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju, površine, ki niso določene kot gozd ter površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrcene.

Indeks povečevanja gozdnih površin (99,55 %) se je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobju zmanjšal (102,86 %). Novo določene površine gozdov so bivše zaraščajoče se kmetijske površine, ki so prešle v gozd. Izkrcene površine so povzete površine iz poglavja 4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2016-2025. Novo izločene gozdne površine pa predstavljajo nedovoljene krčitve gozda oziroma degradacija iz gozda v zaraščajoče površine kot posledica paše v gozdu ter neskladja pri določanju gozdnega roba med dvema obnovama maske gozda, ki izvirajo deloma iz interpretacije DOF-a.

Preglednica 141/P1: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	Indeks (%)
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	11.507,29	100,0
1b) Novo določene površine gozdov	130,41	1,1
1c) Novo izločene gozdne površine	82,20	0,7
1d) Izkrcene površine v preteklem obdobju	100,25	0,9
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	11.455,25	99,5
1d) Površine v zaraščanju (niso gozd)	1178,62	

2 Večfunkcionalna območja

Na Karti 2a so v merilu 1:70.000 prikazana območja gozdov, kjer so na istem območju navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, naravna dediščina,

kulturna dediščina, higiensko zdravstvena, estetska in raziskovalna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

V GGE so območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar pa se po svojem pomenu ne izključujejo (karta 2a). To so območja, kjer so na istem področju vsaj na drugi stopnji ovrednotene ekološke funkcije ter okolju prijazne socialne funkcije. Od okolju prijaznih socialnih funkcij imamo v GGE ovrednoteno: funkcijo varovanja naravnih vrednot, funkcijo varovanja kulturne dediščine, zaščitno funkcijo, higiensko zdravstveno ter estetsko funkcijo. Od ekoloških funkcij so prav vse ovrednotene vsaj na drugi stopnji, obsegajo pa večino gozdnega prostora. Takih površin je v GGE 3.034,73 ha. Po večini so to gozdovi vzdolž meje z Italijo na Volniških gričih in v Brestoviškem dolu ter gozdovi okrog Komna, Kobilja in Štanjela.

Na Karti 2b so prikazana območja gozdov, kjer prihaja do nesoglasij pri rabi gozdnega prostora; to so gozdovi, kjer so na istem območju navzoče ekološke (1. in 2. stopnja) in za okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Glavnina konfliktnih območij je skoncentrirana okrog Komna v gozdovih s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni (gozd Draga, gozd Cirje in Obršljanski gozd). Tu so na prvi stopnji poudarjene klimatska, rekreacijska, turistična, higiensko-zdravstvena, estetska in hidrološka funkcija. Drugo območje je okrog Štanjela, kjer so na prvi stopnji poudarjene turistična, estetska, hidrološka in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Skupaj površina teh območij predstavlja okoli 0,6 % gozdnega prostora.

Preglednica 142/P2b: Območja gozdov, kjer lahko prihaja do nesoglasij v rabi prostora

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje (E1, S1)	4,01	5,4
2. območje (E1, S2)	-	-
3. območje (E2, S1)	32,32	43,5
4. območje (E2, S2)	38,02	51,1
Skupaj	74,35	100,0

3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na Karti P3 je v merilu 1:70.000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- 1 - zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- 2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- 3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- 4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- 5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica 143/P3: Pregled površin intenzivnosti gospodarjenja

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	35,44	0,3
2 - velika	262,75	2,3
3 - srednja	3.080,11	26,9
4 - majhna	7.281,74	63,6
5 - brez načrtovanih ukrepov	795,21	6,9
Skupaj	11.455,25	100,0

Intenzivnost gospodarjenja v GGE Kras I je večinoma majhna in srednja. Deleža zelo velike in velike intenzivnosti skupaj ne presežeta 3 %. Gozdov brez načrtovanih ukrepov je 6,9 %.

4. Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi

Na Karti P4 v merilu 1:25.000 je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno – režimi ne dopuščajo izkoriščanja gozdnih proizvodov skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom ter s 44. členom Zakona o gozdovih).

Gozdovi s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni, so izločeni na področju Ledine. Varovalni gozdovi so razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih v skupni površini 415,67 ha. V enoti ni gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni.

Preglednica 144/P4: Površina gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Kategorija	Površina (ha)	Delež od GGE (%)
Večnamenski gozdovi	11160,68	97,4
Gozdovi s posebnim namenom	49,47	0,4
Gozdovi s posebnim namenom (ukrepi niso dovoljeni)	45,98	0,4
Varovalni gozdovi	199,12	1,7
Skupaj	11455,25	100,0

5. Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

Karta prikazuje gozdove za sanacijo gozdov in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja. Gozdove za sanacijo se prikaže ob upoštevanju poškodovanosti zaradi emisij in/ali plazov oziroma usadov skladno z 18. točko 3. člena Zakona o gozdovih [1]. Ker takih območij v GGE Kras I ni, karte nismo izdelali.

6. Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in za ohranitev biotske raznovrstnosti

Karta št. 6 v merilu 1:70.000 je namenjena prikazu območij grmišč, zimovališč in mirnih con. V GGE trenutno ni gozdov, ki bi ustrezali kriterijem za izločitev pomembnih območij za ohranitev prosto živečih živali.

7. Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na Karti št. 7 v merilu 1:25.000 so prikazana varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah in druge zbirke podatkov o vodah skladno z Usmeritvami s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Na teh območjih je glede na ZV-1 potrebno

posegati v gozdni prostor na način, da se ne ogrozi stanje voda oziroma, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Na ogroženih območjih je potrebno pridobiti vodno soglasje, v kolikor bi poseganje v gozdni prostor pospeševalo erozijo oziroma drugače ogrožalo stabilnost zemljišč. Karta naj služi kot groba orientacijska osnova, konkretno poseganje naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6. Zaradi številnih slojev je karta prikazana kot interaktivni pdf, medtem ko so vsi sloji prikazani in dostopni na spletnem pregledovalniku Atlas voda [42].

Prikazi na Karti št. 7 zavzemajo površino gozdnega prostora, z izjemo vodotokov in referenčnih odsekov, ki so prikazani na celotni GGE.

Preglednica 145: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Varstvena območja		
Vodovarstvena območja - državni	0,00	0,0
Vodovarstvena območja - občinski	11.290,79	56,5
Kopalne vode	0,00	0,0
Referenčni odseki vodotokov	0,00	0,0
Referenčni odsek na jezerih	0,00	0,0
Vodna zemljišča		
Vodna zemljišča tekočih celinskih vodah	4,40	0,02
Vodna zemljišča stoječih celinskih vodah	0,38	0,0
Vodna telesa površinski voda		
Vodna telesa vodotokov	0,00	0,0
Vodna telesa jezer	0,00	0,0
Vodna telesa morja	0,00	0,0
Območja poplavne nevarnosti		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	0,00	0,0
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	0,00	0,0
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	0,00	0,0
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	0,00	0,0
Opozorilna karta poplav		
Območja pogostih poplav	0,0	0,0
Območja redkih poplav	4,2	0,02
Območja zelo redkih poplav	0,0	0,0
Plazovita območja	0,0	0,0
Plazljiva območja*		
Plazljiva območja iz NUV1		
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov	6.657,14	33,3
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	3.339,51	16,7
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	2.048,04	10,3
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	142,87	0,7
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	150,97	0,8
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	0,69	0,0

Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA		
Zanemarljiva stopnja verjetnosti pojavljanja	53,18	0,3
Zelo majhna stopnja verjetnosti pojavljanja	149,71	0,7
Srednja stopnja verjetnosti pojavljanja	218,71	1,1
Velika stopnja verjetnosti pojavljanja	196,78	1,0
Zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja	29,94	0,1
Potencialna erozijska območja		
Običajni zaščitni ukrepi	432,87	2,2
Zahtevni zaščitni ukrepi	201,08	1,0
Strogo varovanje	0,00	0,0
Celotna površina GGE	19.976,81	100,0

8. Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov

Karta P8 v merilu 1:25.000 prikazuje območja gozdov, kjer je krčenje prepovedano skladno s pravno podlago, s katero so razglašeni. To so območja gozdnih rezervatov, varovalnih gozdov, ter (pri)mestnih gozdov, kjer je gozd objekt razglasitve. V GGE je območij gozdov, kjer je krčenje prepovedano 247,57 ha, kar predstavlja 2,2 % površine gozdov.

Prikazana so tudi območja gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, kar pomeni, da na teh območjih iz različnega kartnega gradiva ni absolutnih prepovedi krčenja gozdov, potrebna pa je dodatna presoja (npr. pridobitev vodnega soglasja). V ta območja so vključeni gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna, plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov (Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA – GeoZS 1:25.000, Portal e-vode, Direkcija RS za vode, 2025), erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi (Opozorilna karta erozije), plazljiva območja iz NUV1 (velika in zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja), plazovita območja (karta lavinske nevarnosti NUV1) in vsa vodovarstvena območja. V GGE je območij gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno 11.191,72 ha, kar predstavlja 97,7 % površine gozdov.

Na vseh ostalih površinah je krčenje gozdov dopustno ob konkretni presoji skladno z 21. členom Zakona o gozdovih [1]. V GGE je površin gozdov, kjer je krčenje gozdov dopustno ob presoji skladno z gozdarsko zakonodajo 1028,40 ha, kar predstavlja 0,14 % površine gozdov.

9. Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

9a. Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami

Na karti št. 9 so v merilu 1:25.000 poleg javnih in gozdnih cest ločeno prikazana območja, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in pri umeščanju novih gozdnih cest obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih cest poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so določena v tistih odsekih, kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 4 m³/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih cest. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

V GGE je gozdnih cest 68,00 km. Produktivna dolžina javnih cest je 48,72 km. Odprtost s produktivnimi cestami je 10,19 m/ha. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, 1.299 ha, od teh površin se 1.243 ha nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov.

9b. Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi vlakami

Na karti št. 9 so v merilu 1:25.000 poleg javnih cest, gozdnih cest in vlak ločeno prikazana območja gozdov, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami in pri umeščanju novih gozdnih vlak obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih vlak poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so določena na območjih, kjer je naklon manjši od 35°, kjer je delež odprtosti odseka manjši od 75% in kjer je možni posek večji od 4m³/ha/letno.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih vlak. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne

cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

Skupna dolžina gozdnih vlak znaša 372 km in s tem odprtost gozdov z gozdnimi vlakami 32 m/ha. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, 1.877 ha, od teh površin se 1.689 ha nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov.